

Juan Antonio Mogel

**KONFESIO TA
KOMUNIOKO
SAKRAMENTUEN
GAÑEAN
ERAKASTEAK**

Fitxategi hau “liburu-e” bildumako alea da,
liburu elektronikoen irakurgailurako prestatua.

Liburu gehiago eskuratzeko:

<http://armiarma.com/liburu-e>

Bertsio elektroniko honen egilea: Josu Landa Ijurko.

Iturria: *Confesio ta comunioco sacramentuen gañean eracasteac*. Juan Antonio Moguel ta Urquiza.
Ezquerroren Alargunaren etxea, 1800.

<http://klasikoak.armiarma.com/>

Egileari buruzko informazioa:

<http://zubitegia.armiarma.com/egileak/00472.htm>

KONFESIO TA KOMUNIOKO SAKRAMENTUEN GAÑEAN ERAKASTEAK

EDO

*Zenbat gauzak lagundu bear dien
Konfesio ta Komunioari ondo eginak izaiteko*

*Ateratzen da argira Giputz itzkeran
kristau euskaldunen onerako*

DON JUAN ANTONIO MOGEL, TA URKIZAK:
Markinako Kura, edo Anima-zaia.

Bear bezela.
Iruñeko Librugille Ezkerroren Alargunaren
Etxean:
1800. Urtean.

ERAKURLE EUSKALDUNARI ITZ-AURREKOA

Artu nuen orduko asmo ta gogo argitaratzeko orain ekusten dezun Libro euskerazko au; ezagutu nuen, batek baño geiagok jardungo zuteela marmarioz ta nere leporako zirala itz gogor ta astunen karga guziak. Beldurtzen nintzan zerbait, atzeratu ere bai aldi batzuetan beste askotan artzen nituen gogo guri, ta beroetatik. Nere buru zalea, edo nerekoa izanik jatorriz, esaten nuen nere artean: Zerk sartu nai zaitu, zu baño gizon jakintzuagoak artu nai izan ez duten lan gogorrean? Euskera ondo itzak erakastea, gauza gaitza da; Konfesio, ta Komunioko Sakramentuak zeero, ta banaan azaldu ta adieraztea, oraindik gaitzagoa zertan edo artan utsegin gabe. Zer egin bear nuen bada? Ixildu? Gorde burua, ta ez eman Euskaldun nekezale edo langillai Jangoikoaren itz santuaren ogia? Au zer da? Erdaldunak izango dituztela Libru gisa guzietakoak ugari, ta geiegiaz bezela, ta Euskaldunak ain urri? Erdaldunak ez dira atzeratzen

ateratzetik Doktrina santuko Libruak, badakite ere gauza gaitza dala erakastea zeero ta apur apur eginda bezela Fedeko gauzaak, ta gure Kristautasuneko egin bideak, ala Jangoikoaren amar agindu edo mandamentuen nola Sakramentu santuen gañean, ta eragozpen guziak, ta gaitztasun garaitu ezinak egongo dirala Euskaldunentzat? Zer egin bear bada, diot berriz? Larga koldarkeria, ta ikara guziak, ez enzuterik eman erauntzi, berriketa ta esamesai, ta denda-tu azkortu, ta biotz-anditu emateko Euskaldun beargillai argia beren jakin-ezetan.

Egia esan bear bada, Euskal-errietako Apaiz, Fraile, ta Anima-zai guziak esan dezakegu bidaldua edo autuak gerala berri on animaren gañekoak emateko, ez Erregei beren Jauregietan, ez Andiki goratu, edo Jaun urre-zillarra ugari darabiltenai, ez jakituria lurrekoz beren ustez beterik dauden gizon arrotzaarrai, ta bai nekezale, beargin, artxulari, olagizon, ikazkin emakume gorula, eula, jostun, ta onelako jende me ta bekokiko izerdi larriarekin ogia billatu bear duteenai. Ez degu Pablo Apostoluak bezela agertu bear Athesnasko Bilkui, ta Erakastegian, eranzuteko Jakitun

aizto-asmariari beren galdetze guzietara. Agertu bear degu enzula biotz oneko ta samurerren aurrera zeintzuek enzungo gaituzten geienez ao, ta biotz zabalekin, ta beti ixillik. *Ebangelizare pauperibus miscit me Dominus.*

Orain bada, nolako erakaste, edo doktrina eman bear zaie onelako jende argi laburrekoai? *Aurtxoak ogi eske zeuden*, dio Espiritu Santuak, ta etzan nork puska ziezaten. Aurtxo txiki indar gabeai ematen badiezu ogi oso ta azaltsua, illko ditu goseak beste jan gabe. Ezingo dute gaixoak ebaki ez gañibetarekin, ez eskuarekin, ez ortze-kin, ogia gogorra dagoalako, ta berak indarrrik ez dutelako. Berriz zeatzen, puskatzen, ta apurtzen badiezu, egingo die, aseko dute gosea, ta biziko dira. Ala bada gure euskal-errietako gizon ta andra, neskatx ta mutillik geien geienak dira jakituriaren aldetik, aurtxoak bezela, ta eman bear diegu animako ogia zeatu ta puskatuta. Esan nai det, eskuaz bezela erakatsi bear diegu, non dagoan infernuko bidea, non Zerukoa, non Purgatoriokoa; au da, noiz egiten dan bekatu astun edo mortala, noiz bekatu txiki edo beniala, ta noiz gauza ona. Pilloan, edo albastean eraka-

tsiaz ezer egiten ez da; da ogi osoa ematea ebaki ezin duen aurrari; geldituko dira lengo ez jakinean; bekatu andiak idukiko dituzte txikitzat; txikiak edo utstzat, edo anditzat; ondo dana txaarra dala iritziko die, ta ebilliko dira illunbean larrapastaka, non oña ipiñiko duten ez dakitela; erorten badira ezagutuko ez dute non erori diran. Zenbat kalte emendik, jakineza, bada gaitz guzien raso, edo iturburua? Ordea ez det uste utsegin ta jakinez geiago dagoala ezertan, nola Konfesioko Sakramentuaren gañean. Pozoizatera biurtzen dute askok, Jesu-Kristok gure animen osagarritzat larga zigun Sakramentu au. Ekusten degu kristauen artean lasaitasun lotzagarritzat, urte bata dirudi bestea gaiztagoa ezpada datorrena igaro dana baño: Ekusten ditugunean Santuaren kontra jaiki, ta jarkita etsaiezagun, ta agiriak, damutzen gera. Ezin aitu ditugu biotzeko min gabe Kristoren kontrako gaizki esate, ta izt astunak. Negar malkoak eruiten dira gure begietatik jakiten degunean gure Fede santuko etsaiak amorrurik andienarekin ezarri dituztela lurrera Elizak, erre Santuen korputz-apur edo erlikiak, eragozten duteela meza ematea,

konfesatuta komulgatzea, Sazerdote onai pake-rik ematen ez diela, kastigatzen dituztela Pre-sondegi gogorretan, deserritu asko, ta ez gutxi ill, kristau onai lagundu nai zielako, ta gaiztoai erakatsi beren bide utsegiña. Bada negargarria-go da kristau izenekoak, Eliza Santari ematen dien naigabea, adiskide ta pake estalkiaz jasozten dien persekuzio motel, ta otsgabearekin. Pakean, dio San Bernardok, ematen zaiola mingozitasun ta sentigarririk andiena. Ekusten ditugu Konfesategiak jendez inguraturik; urbiltzen dira gero aldara santura; uste genzake poztutze-ko gauza dala. Baña nolakoa da ateratzen dan onera, edo frutua? Zerk geien estutzen du gaur-ko egunean Eliza Santa gure Ama? Ona zer eran-zun zuan Florenziako Bilkui, edo Konzilio San-tuak, dala Penitencia falso, edo itxurapen utse-koa. *Falsa scilicet paenitentia*. Batzuek erratzen dira bekatuak egitera konfesatuko dituztelako sesio, edo aitzakiaz: beste batzuek uste dute konfesioan agertu ezkeru ezer estaldu gabe, guzia dagoala eginda, ta irteten duteela garbi garbirik, begiratu bearrean nolakoak izan bear duen bekatuen damuak, ta aurrera onizateko

gogoak. Asko dijoaz kontzienziako esamina, billakuntza, edo azterren arin ta gañetiko bat eginda, ezagutzeko nekerik artu gabe, nola eze-egiñaz edo egin bearrak largaz, edo esan oi dan bezela itz arrotzean, omisioz egiten diran bekatu txit asko. Onezaz gañetik, zenbat kristau daude lotsaz bekatuak ukatzen, gutxitzen, apaintzen, edo estaltzen? Zenbat Konfesio guzien edo jenerala egiteko premia estuan, ta ez dakiteta nola egin! Uste izan det bada ezin nezakeala gauza obeagorik, nola dan gauza oien gañean erakastea zeero ta argiro jakin bear duten guzia kristauak. Konfesio onak dakar berez komunio ona, ta konfesio ta komunio ondo egiñak bizitza berria, ta gero betiko salbazioa. Erakusten da Santa Teresak Zerutik etorrita adirazo ziola anima txit on bati, Konfesari, ta Predikatzalleak beti bezela jardun ta ekin bear lukeela itz egiten konfesio gaiztoen gañean; sinistu ezin zitekeala zenbat anima betiko galtzen ziran konfesio gaizki egiñak gatik.

Ori orrela da, esango dit nork edo nonk: baña idukirik Sazerdote edo Eliz-gizon erakaslak libru asko ta ugari erdaraz, zertako dute euskarazko

au? Berak biurtuko dituzte erderatik euskarara. Ala dirudi, ordea ez da alperra nere nekea. Badi-ra Eliz gizon asko, Apaiz egin berrian txit atze-raak daudenak euskaraz itz egiten, ta guziz Eli-zan. Agurtzen detuzte beren buruak Sermoi bat euskeratu ezinik. Nola erdalerrietatik etortzen diran urteren batzuek igarorik Eliz gauzak ikas-ten, ta aztu zaien asko len zekiten itzkera Ama-ren bularretik zekartena, ez da esatekoa, zenbat gaiztasun ta atzerapen arkitzen duten euskera itz egiten Eliz gauzeetan. Ez da berdin oen gañean bear bezela itz egitea agirian, ta beste-lako gauzeetan. Gure gizon ta andra baserrieta-koak txit ederki, ta bear bada inork ez bezela, itz egiten dute berai dagozkien gauza askotan. Ordea ez lukee jakingo nola zuzendu itzak gauza goratu ta beren gañetikoetan. Au onela izanik, Libru euskarazkoak, ez dira alperrak, ta bai mesede andikoak Eliz-gizon askorentzat ere. Erakurriaz ikasiko dute nola esaten dan euskaraz berak etzekitena. Oituko ere dira erraz erakurte-ra, zeren gauza lotsagarria da ekustea asko, errazago erakusten Franzes ta Ingles Libruak oen itzkerak aitu edo jakin gabe, jatorriz dakar-

ten euskera ondo dakitena baño. Zerk egiten du au? Ekandu, edo oitu ez diralako euskarazko libruak erakurtera.

Badira bai animen kargua daukaten artean ere, ain ikarakor, edo beldurtiak, non da ezin azartu diran buruz Sermoi bat egiten, ta zenbat kalte emendik? Baleuzke Libru egokiak erdaldunak bezela, erakurriko luke Elizaan, joango litzake beldurra geldiro, ta egingo lirake gero buruz ta itzbizian erakastera.

Zer esango det berriz bestelako kristauei elduko zaien onaren gañean, badituzte libru euskerazko ta animaren onerako egiñak? Erakurriko lituzkee etxeetan. Erakurten ez dakiten askoa, erakurten ikastera dendatuko lirake. Emendik zenbat bekatu bide larga? Zenbat jakinez kendu?

Badira euskarazko libruak, esango didate. Aitor det, ta euskaldun guziak eman bear dizte esker andiak onetan jardun duten animazaleak izan diran gizonai. Gora-bera guzien artean ez dira aztu euskal erritan Kardaberaz, ta Mendiburuaren izen onak. Au ezagutu zuten bai Napar ta Giputzak; ura, oek ta Bizkaitarrak, Arabar ta

Naparrekin. Zabaldu zuten al izan zuten artean aoz misio santuetan Jangoikoaren itzaren azia, artu ere bai frutu gozoak. Beren anima gosea etzan onenbestean gelditu; iraunkorrago izan zidin frutua, izkribitu zituzten deboziozko libruak. Ala ere esan bear da, ez dala arkitzen laburki baño itz egin duteenik Konfesio, Komunio ta beste Sakramentuen gañean, ta orobat Doktrina libru oso batek eskatzen dituan zabaltasun, ta zeetasunez. Astete ta Dutariren librutxo euskaratuak ezin obeak dira egin ziran asmorako; au da buruz ikasteko doktrina bearra. Baña zenbat zer ikasi ta jakin gure Fedeko Estal pon-edo misterio miragarrien gañean? Zenbat argi zabalduko ez dira Jangoikoaren Legeko agindu edo mandamentuak zeatuaz, ta erakatsiaz, nola uts egiten dan oen kontra? Nere gogoa izan da Doktrinako lau Zati edo Parteen gañean egitea erakaste edo esplikazio osoak. Etzait gogoa oztu. Baña nola gauzarik bearrenekotzat iduki dedan Konfesio ta Komunio Santuen gañean astiro itz egitea, ta erakastea jendeai, orain bein iritzi izan dit, obe dala oen gañeko Libru au agertzea. Arrera ta jera ona egiten badie oni, beste gauza ez usteko-

ren batek galera zuten ezpadit, argitaratuko ditut gerora aitatu ditudan gaien gañeko beste libruak, ta lan edo nekerik andiena egin det.

Izango dira bear bada jakitun bupera, milika, ta begiratu egi batzuek, ondo iritziko ez dienak emen arkituko diran gertaera miragarri, edo esan oi dan bezala, ejenploai. Ez dala esan bear Erakastegi Santuetatik Eskritura Santeetan arkitzen diran gertaera edo ejenploak baño. Ipuiak kendu bear dirala Eliza, egia billatzen duanetik. Ipuiak kendu bear dirala? Arkitzen det nik Eskritura Santan ere Arbolen gakeño ipui egoki bat, zeñekin Profeta Santuak adirazi zuen berak gogo ta Jangoikoak nai zuena. Ipui ero, ume ta atzoen artekoak ez dira Pulpitorako egiñak, ez da ere gezur itxurakin datozen ejenploak. Ordea, gaizki egintzat ematea, ejenplotxo bat edo beste, erakutsi dan gauzaren sinisgarri geiagorako, kontutzea jende pozik ta onandiaz enzun nai dituztenai, da esatea gaizki egiten zuteela San Agustin, ta San Gregorio Elizako Erakasla ta Jakitun andiagoak, gaizkitzat ematen dituztenak baño. Da esatea gaizki egiten zuteela San Antonio Padoakok, San Bizente Ferrer miragillak, San

Bernardino Senako ta zenbat beste birtute ta jakituria andiko Predikari beneragarriak! Irakurri bidiz oen Sermoiak, ta ixildu ditezela gero lotza apur bat badie alako Santuai, ta ez gaitzala iñor salatu, beren bideti bagabiltza. Jesu-Kristok predikatu zien penitenzia, ta zematu zituan nagiak mundu onetan ekusi ziran kastiguak gogoraerazirik. Bere Sermoiak ziran txit lauak, berdintza edo konparazio ederrekin eginak ez itz apainduz moldatuak. Apostoluen Burua zan Pedrok, doktrina errazarekin, bildu zituan anima asko Kristoren artaldera. Onela bada gauza onik egin nai duteenak gure errietako jendeetan, eman bear die ogi biguña, ta San Pablok dionaz, Ama batek aurrari ugatza bezela. *Lac dedi vobis.*

Zer billatu bear du Animazale izan bear duten edozein Eliz-gizonek? Ez besterik ezpada animak irabaztea. Nork esan bada zenbat anima aldatu diran bekatutik Jangoikoaren aldera enzunaz beste gabe ejemplo edo gertaera mirarizkoren bat? Zenbat kristau urte osoetan egon ziranak lotsaz agertu gabe bekatu itxusiren bat edo asko, joan dira arinka Konfesorearen oñetara egiteko konfesio zuzen, garbi ta damuz betea

bakarrik enzunaz Sermoien artean Jangoikoak egin dituan kastigu latzgarriak onelako ta alaka anima konfesatu gabe gordetzen zituztenekin! Au dakite Misionari, ta anima billa dabilzan Konfesore guziak. Onelako ejenploak enzuten dituzte nekazariak ao zabal, ta atenzio andiarekin; ejenploa bukatzean asitzen dira Jesuska, larritzen dira beste anbeste gertatu ez didin berakin, daramate arantza biotzean, erasten zaizte gertaera guziak, kontatzen dituzte etxeetan joan etziranen aurrean, ta Jangoikoak berak bakarrik jakin dezake, zenbat on dakarren predikatze erraz, ta humill onek. Tito Libio, Plutarko, ta onelako mundu-jakitun batzuek zerbait kontatzen badute, sinisten zaie. Berriz testigu obeagoetatik datozen ejenploak, Ipuitzat dauzkee onelako jende jakitun ustekoak. Fedeko gauzeen sinisgarrirako egin dituala Jangoikoak mirari andiak, nork uka lezake? Ala bada egin ditu mirari asko bekatariak zuzentzeko bizitza onera, obligatzeko ondo konfesatzera ta komulgatzera.

Euskararen gañean zer esan dezaket? Batzuek dituzu, dio Aita Larramendi euskaldunetan maisuak, gure euskeran nai ez lukeenak

beste itzkundeetatik itztxo bat ere. Euskerari eratxi zaizka erdaldunetatik itz ez gutxi; baña adituaz, ta oituaz, euskerakoak bezain ongi aditzen diranak; ta oiek utzi bear eztitugu, ta bear bada noiz edo berriz obeko da onelakoak usatzea euskerakoak baño, batez ere Eliz gauzeetan, ta gure animen salbazioari dagozten egikarrietan. Onela itz egiten digu Maisu izen andiko onek. Eta egia esateko, Elizak beretu ta konsagrata bezela dauzka itz asko doktrina santua erakasteko. Ez dira bada utzi bear izen oiek, Bateoa, Konfirmazioa, Komunioa, Konfesio edo Penitentzia, Oleo azioa, Ordena, ta onelako Eliz itz asko igaro diranak kristau erri guzietako itzkundeetara. Oen ordean esan ditezke itz euskerakoak, ordea guzia naaitzea da, ta ez adierazotzea gauzaak bear bezala. Esaten badet nik *Bautismo* orde *Garbituntzako* Sakramentua, egia esango det, baña ez ziurki ta bear bezela azaldu, zeren garbitzea zabaltzen da gauza askotara, berriz *bateatzea*, ematen zaion sentidu edo esan naian gauza bakar ta guziak aditzen dutenera. Beraz erakeria edo arrotasun kaltegarria da ani-

mako gauzeetan ez jarraitzea arturik dauden Eliz itzai.

Beste batzuek, dituzu premia gabe ta animen-kalte andiarekin euskara guzia galtzen duteenak, bein euskera, bein latiñera, guzia baraustu ta zikindua. Gutxik daki bere jaieterriko euskeraren erdia, ta alpertzen, nagitzen, ta lotsatzen ere dira ikasten, ta galdetzen; ta gero gaitzki esaka dabilta garbiro euskera egiten duteenak gatik. Begitantzen zaie nekazari euskera baño ez dakitenak, aditu bear dituzteela erdera euskeratuak. Euskerak dauzkanean itz ederrak, guzien aoetan dabiltzanak, zertako da erdera mordollo jardutea Erakastegi santuan? Euskaldun garbiak, zer aituko du esaten bazaio Seme *Unijenitua*, Aita *Omnipotentea*, Espiritu Santu *Bibifikadorea*, gauza *nezesariaoak*, ta ezin esan beste itz onelako? Ala bada ebilli bear da bide erditik geiegiaz edo gutxiegiuz utsik egin ez dezagun. Nork ez daki Jesu-Kristok itz egiten ziela Hebreo, edo Judatarrai, ez anzinako Gurasoak zekiten itzkera garbi Adanegandik artuan, ta bai Salbagille onen egunetan itz egiten zan bezala, naiz zeukaten itzkera naasia ta eratxirik

itz arrotz ta erbestekoak. Bazekian egiaz Kristok nola itz egin anziñakoen gisaan naste gabe, edo garbiro: ordea etzuen ala itz egiten, ezpada bere egunetako Judatarrak egiten zuten bezela. Onela guk ere egin bear degu. Nork aserre gabe enzun lezake euskera ederki jakin bear duten Eliz gizonak esatea Pulpitotik itz zatar oek *Abarientoak dira Idoloen sierboak, Ira da bizio kapital, ta benganzaren orijina puru purua, Jangoikoaren Klemenzia infinitoak asko aborrezitzen duena: ta zenbat onelako astakeria!* Zer adituko dute nekazariak, belarriekin enzuenagatik, alako itzkera irutik bategiña?

Uste det berriz libru onetako euskera izango dala aditua Giputz guzian, Bizkaiko erri askotan, ta Naparroa geienez. Kardaberasen libruak aditzen errazagoak dira Euskal-errietan Mendibururenak baño. Onek itz asko artu ditu Napar euskeratik, ta nola urruti dauden bata besteagandik Naparroa, ta Bizkaia, ez ala Giputzak (bada oek erdian daude) errazago egiten zaie Bizkaitarrai aditzea Kardaberasen itzkera giputz utsekoa, Mendibururen giputz-naparra baño. Auez da esatea, Mendibururen euskera, ederra ez dala; da

egiaz ta itzak garbiago ta euskeratsuagoak Kardaberasen libruetakoak baño; ala ere onenak leku zabalagoan aditzen dira esan dedan arrazoiagatik. Nik ere oni jarraitu diot aleginez arrazoi beragatik.

Bada atsekabe ematen didan beste gauza bat, au da enzutea Euskaldunak gaitzki esatea, ta auzitan bezela batzuek besteakin. Giputzak enzuten dutenean Bizkaitarren itzkera, bereala abiatzen dira esaten, *au dek euskera zatar, astun, ta gogaitkarria. Nork enzun belarriak estaldu gabe?* Bizkaitar askok (ez erri guzietakok) esango dizute giputzak dirala *labañak beren itzkeran, emakumen mingain zorrotzentzat ona dada, bizkaikoa gizontsuagoa*. Asitzen dira kiñu ta siñuka; oek arpegian ematen die aiei, *nion, zion, diot*, ta ala beste epai moldeakin. Aiek berriz Bizkaitarrai, *deutsat, neutsan, zeuntsan, esan juan, ez dok, bai dok* ta onela beste itz askotan. Euskaldun maiteak, zertako dira itzauzi oek? Zer esango digute erdaldunak errietan ta siñuka bagabiltza alkarren artean? Gure euskera gauza ez dala. Aita Larramendi, ta Kardabera-sek, giputzak izanik, aitortzen zuten, etzekitela

zein zan obeagoa: bakoitzak jarrai beza bere jaieterriko euskera; ordea ez gaizkirik esan. Ez degu errikoiak, edo erriko amorean itxutuak izan bear. Nik guziak dauzkat edertzat. Zati bat naiz giputza, ta beste zati bat bizkaitarra, ta bietara zerbait egin banaiz ere, geiago bizkaiko euskera-
ra nere bizitarik geiena emen igaro dedalako jendeai erakasten animako gauzaak. Libru berau ipintzea uste det Bizkaiko euskeran ere. Ez daki-
tenak aste dute Bizkai guzian esaten dala: *Ene, ara toroa plazaan manzania jaten*. Bilbotarren erdi erdera erdi euskera daukate Bizkai guziko euskaratzat. Ez da ordea ala. Eztitsuagoak dira giputzen itzak; baña itzen euskeratasun, garbitasun, ta euskera legeen aldetik, ez dio ezer zor Bizkaikoak, ta Kardaberasen iritzian, obeto gordetzen dira euskeraren regla edo zuzen bideak Bizkaian, Giputzean baño. Dan bezela dala, o euskaldun onak! arazute nere borondatea libru onetan. Ez arren utzi inoiz, sartu zanetik, euskal-errietan galdu ez dan Fede egiazkoa. Fede oni lagundu bear dio bizitza onak, gaiztoa erama duenarentzat, ona emen Onbidea, Konfesioko Sakramentuan. Jaunari eskerrak, gauza onik

badago. Aaztu zitzatan gauza bat adieraztea bere lekuan, edo euskeraren gañean aitatu dedanean. Ez da berdina itz-joko edo konjugazioa Euskera giputza ederki dakitanen artean. Aita Ubillosek, zeñek Franzes erderatik euskartu digun Fleuriren Doktrina-librua, onela ebakitzten du baten itzketka, ta askorena. Nik egin *nuan*, aiek egin *zuen*, ta ala oetatik jaiotzen diranak. Bizkaiko euskeran ere jarraitzen da itzjoko au letra bi oekin, *a*, *ta e*; *a* batena danean itzke-*ra* edo egikera; eta *e* askorena danean; nik egin *neban*, aiek egin *eben*; ala Aita Ubillosek ere *nuan*, *zuan*, *zuen* letra aldatze labur onekin. Berriz Aita Larramendik, Kardaberas, Mendiburu, ta Labort euskerako librugillak, beintzat nik ekusi ditudanak, ez dute ala konjugatzen, ta bai onela, nik egin *nuen*, ark egin *zuen*, aiek egin *zuten*, ta ala oetatik jaiotzen diranak. Zein dan konjugazio ohea, nik ez dakit; errazagoa ta garbiagoa dirudi Aita Ubillosenak. Baña nola aitatu ditudan beste euskaldunak diran izen andikoak, eien gisara nik ere konjugazio esana egin det. Zein batera, zein bestera egin, ez da zer esanik. Giputz garbi garbia billatu bear da Giputz erdian,

ez Franzes, Napar, ta Bizkai urrean dauden errietan; zeren erasten zaiez alkarren itzak urrean dauden errikoai. Irun, ta alderetan Franzes euskeraren usaia dute, ala ebakitzen itzak, nola itzen batuetan. Elgoibar, Eibar, Bergara, Mondragoe, ta ala besteeritxo batueetan erdi giputz, ta erdi bizkaikoak dirudite, Bizkai urrean daudelako. *Ez da ordea ansi.* Libruetan bakoitzari eman bear zaio. Giputz izeriditzen danean, giputz euskera naaste gabea alegiñez; Labortarrak beren gisara, ta orobat Bizkaitarrak. Baña buruz ikasten dan doktrina, obe da erakastea bakoitzaren errian itz egiten dan bezela. Ez dago onen premiarik Sermoi ta bestelako libruetan. Elgoibar, Eibar ta Bergaran predikatzen bazate giputz garbian, ondo adituak izango dira Sermoigillak, baita-ere giputz urrean dauden Bizkaiko errietan. Ordea Kura Jaun edo animazaiak itz egin bear dute, al dezatela, beren kargura daukaten errikoak itz egiten duten bezala errian erakasten dutenean. Itztxo bi oei ta beste Eliz-gizon Eras-kaleai, ta ona San Pablok guzioi esaten diguna: *Attende tibi, et doctrinae. Hoc aenim faciens, et te ipsum salvum facies, et eos qui te audiunt.* Et

certe, quid nobis proderit clamor et tumultus in docendo, predicatio opportuna et inopportuna, argumenta aegregia methodo elaborata, increpationes, et obsecrationes in populum effutire, si unum audiunt, et aliud vident? Si exempla pravitatis in nobis obserbant? Praenstans praedicatio exemplum bonum. *Attendamus ergo nobis bene vivendo. Sed nulla vita bona in Ecclesiae Pastoribus sine doctrina. Qui non docet iam iudicatus est: qui suarum ovium curam non habet fidem negavit et est infideli deterior. Qui Ecclesiae doctrinae in Tridentino anuntiatae non obedit, Christi vocem non audit, et tamquam et nicus habendus. Qui autem ad virtutem erudiunt multos, et qui bene praesunt Praesbiteri, magnam remunerationem habebunt, et in Dei iudicio dicent, *Ecce pueri, quos dedisti mihi.**

LENENGO PARTEA

**Sakramentu Santu
Konfesiokoaren gañean**

ERAKASTE I.

Zein gauza bearra dan Konfesioko Sakramentua

G. Asko da bat bateatua izatea salbazioa izateko?

E. Bai, bateoko grazia galdu ez dutenentzat; ta bateoko grazia ez dute galtzeen, grazia au artuezkero bekatu mortal edo eriotzeorik egiten ez duteenak.

G. Eta galdu badu kristauak bateoko grazia, ta itxusitu animako janzi zuri ta ederra, zein bide gelditzen zaio graziara biurtzeko, ta berriz zurtzeko anima bekatuz loitu ta itxusitua?

E. Sakramentu Santu Penitenziako, edo Konfesio oso ta bear dan bezela egiña, al didilla; ta beti gogoz.

G. Zer esan nai du Penitenziaren izenak?

E. Esan nai du naigabe, edo pena idukitzea, edo artzea damu egiazko ta Jangoikoagandik datorrena.

G. Penitenzia gisa bat baño geiago ote da?

E. Bai: bi dira; batari deritzo Penitentzia Birtutea, ta besteari Penitenziako Sakramentua.

G. Zer da Penitentzia Birtutea?

E. Da Jangoikozko doai bat garamazana gorrotatzera bekatua, ta artzeera gogo sendo bat ez geiago bekatu egiteko. Da, dio San Agustinek, negar egitea igaro edo egin ziran bekatuak gatik, ta damaturik, ez geiago egitea.

G. Ori arrela bada, berriz bekatuaten danak, ez du penitenziarik leenago egin?

E. Ez du egin penitentzia salbazioa ekarriko dionik, zeren penitentzia iraunkorra ezpada, ez da koroatzen. *Irauten duenak onean azkenegia, salbazioa izango du*, dio Espiritu Santuak. Egia da bekatu bihurtuagatik, izan zitekeala egiazkoa lengo konfesioa naiz damua. Baña Penitentzia igaroak ez dio ezer balioko inori salbatzeko, bekatu mortalarekin galdu bada Penitenziako irabazi edo frutua. Zenbat daude Infernua denpora zati edo urte batzuetan penitenziako negarrak ixuri zituztenaz? Ordea etzuten iraun, gogait egin zuten, eman zien espalda Jangoikoari, ta beingo baten bezela galdu zuten Zeruko koroa.

G. Beraz bear bearra da Penitentzia pekatuan erori dan edozeiñentzat?

E. Bai, ta ala denpora guzietan bear bearra izan da Birtutea dan aldetik Penitentzia onen bidez salbatu ziran Adan ta Eba. Penitentiaren soñu au beti bezela erakusten da Eskritura Santa guzietan. Profeta santuak soñuau joten zuten. Zer izango zan Dabid Erregeaz Natanen itzetara biurtu ezpalitza! Ala beste penitenteak. Baña nolako penitentzia eskatzen du Jangoikoak? *Biur zaitezte nigana biotz guziarekin, baraur, ta negar egiñaz. Urratu edo ausi ezazute biotza, ta ez soñekoak.* Itz oekin aditzen eman digu Jangoikoak ez dala ezertako gauza biotzaren erditik irtetzen ez duen penitentzia edo bekatuaren damua; Biotza eman bear zaiola osoro edo guziz. Benetako penitenteak prest egon bear duela galtzeko honra, ondasunak, bizitza, edo edozein gauza Jangoikoa ofenditu baño leenago. Korputza ere ezi edo mortifikatu bear dala baraur edo beste nekagarriekin. *In jejunio et fletu.* Ez dala asko bekatuaren batzuen damua, baita ere gorrotatu bear dirala bekatu mortal guziak: bularrak kolpetzea biotza ausi gabe, au da damu

sendo gabe, dala penitencia irudi utsa, edo hipokresia garbia. Nork esan lezake, zenbar utsegite ta itxutasun dagoan gauza onetan? Badakite kristauak penitenziari eskeñita dagoana barkazioa; baña begitantzen zaie txit erraza dala peniteneia egitea. Arkitu bear dira Jangoikoaren itzetan egiazko penitenziaren señaile, edo ezaugarriak. Ordea zer erakasten digu Jangoikuak? Ona zer dioan Ezekiel Profeta Santuaren aoz. *Bekatu egiten duen anima, dio, bera illko da. Baña bekataria egiten badu bere bekatu guzien penitentzia, nere agindu edo esanak aurrerakoan gordetzen dituela, ta badarama bizitza zuzen ta garbia, biziko da ta ez illko. Atozte nigana, ta egiezazute gaiztakeria guzien penitentzia... Bota ezauez zuengandi egitada esker guziak, ta egiezazute biotz ta espiritu berri bat. Zergatik iltzen zerate? Eztet nai il zaitezten, ta bai biur zaitezten nigana, ta bizi onela.* Orra nolako penitentzia eskatzen duen Jangoikoak. Bekatu guzi bizien damna. *Ab omnibus peccatis*, aurrera gordetzea beste aginduak. *Ut custodiat omnia praecepta mea.* Egitea gero justizia, edo eramatea bizitza zuzena. *Ut faciat iudicium et justitiam.* Artzea bio-

tza anima berri bat bezala. *Facite cor novum, et Spiritum novum.*

G. Ori ala izango zan anzinako legean, Konfesioko Sakramenta etzegoan orduan, baña nork sinistu Jesu-Kristoren lege biguñean bear dirala orrelako penitentzia señaileak?

E. Ez det ukatuko lege anzinakoan grazian jartzeko Penitenziako birtutearen bidez, bear ziola lagundu Jangoikoaren amorio garbi garbiak, ta esan oi dan bezela, Kontrizio osoak, edo Jangoikoaren amorioak ausitzea. Eta Konfesorako ez dala bear modu orretako damurik gero erakatsiko degun bezela. Baña zer? Biotza osoz aldatu gabe gaitzetik onera, bekatu mortal guzien egaiazko damu gabe Jangoikoaren ofensak diralako, artugabe gogo sendo bat ez geiago bekatu-rik egiteko, gordetzeko osoz Jaunaren mandamentubak, jarraitzeko aurrerakoan bide zuzen ta garbiari, eduki gabe borondatea emateko satisfazioa Jangoika ofendituari egin diogun injuria, bide gabe edo ofensagatik, deritzagu iritxiko degula bekatuen barkazioa? Ez inola ere; animako penitentzia gabe, ez du Penitentzia agiriko edo

Konfesioak ezer balioko, baizikan gere animen kalterako.

G. Beraz Konfesioa da egiazko Sakramentua?

E. Baita ala daduka erabakita Eliza Ama Santak bere Anima arzaien Batzakuntza, Bilkai, edo Konzilio Santuetan. Ona nola siniserazitzen duen egia au Erromako Katezismo edo Doktrina-Libru urrezkoak. Bautismoa da Sakramentua, zerren barkatzen dituan bekatu guziak, batez ere ori-jinal, edo jatorrizkoa. Ala bada Konfesioak ere barkatzen ditu bateatu ezkeru egin diran bekatuak Penitenteak emiten dituan seña-le agiri, ta Konfesorearen absoluzioarekin. Ordea bein ondo bateatua ezin berriz bateatu diteke, baña bai nai adiña aldiz konfesatu.

G. Ote da bekatu ain andi ta izagarririk, zeña ezin barkatu ditekean ondo konfesatu ezkeru?

E. Ez; bear diran prestaerakin konfesatzen bada.

G. Nola ordea erakurten da Ebanjelio Santuan esan zuela Jesu-Kristok Espiritu Saturaren kontrako bekatuak barkatuko ez dirala mundu ontan, ez bestean?

E. Ez dira itz oek aditzen barkatu ezin ditezkealako, zerren Jangoikoak emanda daduka itza barkatuko zaizkola bekatariari bekatu guziak batere utzi gabe, egiten bada egiazko penitentzia; Esaten da bada barkatuko ez dirala, zerren dan guziz gauza gaitza egitea alako bekatuen egiazko penitentzia. Esaten da eritasun edo korputzeko gaitzen bat osatu ezinkorra dala gaixoak artu nai ez dituanean osakarri edo erremedio agintzen dizkeenak. Ala bada bekatu batzuek dira barkatzen ez diranak, bekatariak artu nai ez dituztelako bear diran sendagarri edo erremedioak aninako eritasun, edo gaitzetatik osatzeko. Bear dira hala milagrozkoko grazia ugariak alako gaitz gogorretatik osatzeko; eta nola milagroak gutxienak dira, ala ere gutxienak dira alako bekatuetatik barkazio egiazkoa biotz penitentearekin eskatzen dutenak.

G. Nola bada esaten da badirala bekatu batzuek Aita Santuari, edo Obispo Jaunai gordeak, edo errietako Konfesoreak absolbitu ezin dezakezenak?

E. Ez da ori Sakramentu Konfesiokoaren birtuteren paltaz, baizikan absolbizioaren gaiztasu-

nak ezaguerazi dezon bekatariari bekatoren batzuen anditasuna. Aita Santu ta Obispo Jaunak ere barkazioa eman bear dute Konfesore nagusiak bezala berai bekatuak agertuta, edo bai berak ematen diela beste Konfesore beera-gokoi absolbitzeko eskubidea. Baña beti da egia Elizan dagoala eskubide edo podere osoa barkatzeko edozein bekatu anima egiaz biurtu, edo konbertituarentzat.

G. Beraz badira bekatoren batzuek Erromara joan gabe, edo Obispo Jaunai konfesatu gabe barkatuko ezin diranak. Zer egingo du bada bekatari joan ezin danak Erromara, edo Obispo Jaunarekin konfesatu ezin danak? Eta eriozko arrisku edo peligroan badago, zer egin?

E. Guzirako arkitzen da erremedioa. Eliza Ama Santak emaren die eskubidea Sazerdote, Konfesore ez diranai ere, konfesatzeko ta absolbitzeko alako gaisoak, edolaere ez dagoanean konfesore dan Sazerdoterik. Ona nola errukitzen dan bere umeeekin. Orobat bulda kurutzeko santua dadukana absolbi dezake edozein Konfesorrek Aita Santu ta Obispo Jaunai gorderik dauden bekatu guzietatik, bakarrik ez benetako herejia

aoz edo bestela atera danetik: Baña arkituko balitza bat herejia askorekin ere, Erromara joan gabe errietako Konfesoreak arkituko luke bidea absolbitzeko eskaturik ezkutuan, ta dirurik kosta gabe absolbitzeko lizenzia edo eskubidea. Eta ala ez du arkituko bekatariak edergarri; eskusa edo aitzakiarik ez konfesatzeko zuzen ta argiro bere bekatu guziak. Badira berriz asko, herejiazko bekatutzat dauzkenak ez diranak ere. Ai, balego anima benetan humilde ta konbertitua, ta zein erraz arkituko lukean salbazioko bidea! Ordea bekatu andiekin matasaturik daudenak bear dute billatu Konfessore jakitun ta animen zelo edo goze andiko bat besteak baño ere kontu geiagorekin. Baña zer gertatzen da? Billatzea Konfessore nola alakoak, irentsiko dituztenak bekatuak aztertu gabe noizkoa dan gaitza, ta absoluzio arin batekin bialtzen dituztenak pake gezurrezkoan, biak galdutzeko peligroan gelditzen dirala. Anima Jangoikoak jo dituenak, salbazioaren eske dabiltzanak, ta egiaz irten nai dutenak bekatuaren gaitzetik, billatzen dituzte Konfesorerik santuenak. Betor Misio bat. Zer gertatzen da? Anima bigunduak, konfesio oso ta

egiako bat egin nai dutenak, konfesio jeneralak egiteko, al dutela, billatzen dituzte ez Konfesore nasai ta kontu gutxikotzat daudenak, baizikan jakitune nak, anima zaleenak, len nasai bizi ziranean enzun ere nai etzituztenak, ta misionisten artean ere bata baño bestea ferborosoago bada, urase nai lukee. Orobat eriotzako beldurretan eskatzen dira geienez Konfesore begiratuak. Eta egia esateko, nola anima geldituko da pakean Konfesore arin dijoazenekin, enzun ta enzun, igaro ta igaro dabiltzanekin? Zenbat esankizun geldituko dira gero kezka emango dutenak? Ordea Konfesore jakitun batek, ta guziz konfesio jeneralak egin bear diranean, galdetuko diozka bear diranak, aztertuko du konzienzia guzia, ta utziko du penitentea txit pake andian. Eritzen edo gaisotzen geranean badaude eskuor edo prest sei edo geiago Mediku, esaten ote degu, betor edozein? Ez; onena nai degu. Zergatik? Zerren osasuna benetan nai degun. Auzi bat dadukanak billatzea du Letradurik jakitunena. O itxutasun kaltegarria! Animaku osasuna dijoakunean, edozein Konfesore dala ona, ta bear bada billatzen dira pama txaarrekoak,

bekatuaren kontra gorroto andirik ez dutenak. Zer esan? Ez dala nai osatu, ez dala nai deabruarekin daukagun auzia irabazi, baizik engañatu edo zoraerazi konzienzia.

G. Ori orrela dala konfesio txaar asko egin bide dira?

E. Ala da, ta eztago kristau errietan kalte geiago egiten duen gauzarik, nola dan Penitentzia palsoa edo itxurapen utsekoak. Egiten da bekatu beldurgabe, ta esaten da, konfesatuko det, bekatuak esatean balego bezela barkazioa. Enzuten dutenean, Konfesioak edozein bekatu barkatzen duela, aisatzen dira edozein bekatu egitera, Penitentzia egiazkoa balitza bezela Jau-naren laguntza gabe egin ditekeana. Ala erremedio Kristok utzi ziguna buirtzen da animako pozoi izatera, ta gero dijoaz itxu itxuan eriotza gaizto batera.

G. Nondik dakigu Jesu-Kristok utzi zigula Penitentiako Sakramentu, edo aozko Konfesioa?

E. Ebanjelio Santuan erakurten da, nola Jesu-Kristo, illen artetik piztu ta gero, agertu zitzaien beldurrez ezkutuan ta alkaturik zeuden Aposto-luai esaten ziela. *Pakea zuekin*, ta au esanda

erakutsi zizten eskuak ta alboak; ta berriz esan ere bai, *Pakea zuekin. Nere Aitak ni bidaldu nauen bezela, ala nik ere zuek bidaltzen zaituzte*. Zan esatea, nola niri Aitak eman zidan eskua izateko gizonen Juez, ala nik ere ematen dizuet eskubidea lurren gizonak juzgatzeko. Gero ezarri zien bere arnasa Jangoikozkoa, ta esan ere bai, *Ar zazute Espiritu Santua, zuek barkatzen dituzuten bekatuak barkatuak izango dira; ta zuek barkatu gabe largatzen dituzunak, ez dira izango barkatuak*. Esan ere zien beste bein gauza bera beste itz batzuekin, zuek askatzen dituzuten bekatuak, askatuak izango dira, ta zuek lotzen dezuna, lotua izango da. Ona nola Jesu-Kristok eman zien Apostolui bekatuen gañean sententzia emateko eskubidea, ta sententzia emango ezin da bekatuak jakin gabe, bekakariak deklarazio zuzena eman gabe, ta deklarazio au da aozko Konfesio garbi gezur ka estalki gabea.

G. Zer esan nai du ordea askatzeak ta lotzeak?

E. Esan nai du, Jesu-Kristok eman ziela Apostolui eskubidea absolbitzeko edo libratzeko bekatuen katea gogorretatik benetako peniten-

teak, damu andiarekin zuzen konfesatzen zira-
nak; ta ez libratzeko edo ukatzeko absoluzioa
damu egiazkoaren ezaugarri edo señaiekin
konfesatzen etziranai; zerren onelakoa ematen
zaien absoluzioa dan kaltegarria ematen ta
artzen duenarentzat.

G. Zer egin bear du penitenteak esaten badio
Konfesoreak eztagoala orduan prestatua absolu-
zioa artutzeko?

E. Pensatu, obeto dakiala Konfesoreak zer
egin bear duen, ta biurrera gero esaten dion
dendoran, arturik ematen dion ordena. Badira
kristau asko dijoazanak konfesatzera absoluzioa
artu ezin dezakin bizi moduan. Onelakoen arte-
koak dira bekatuaren okasio urrekoan borunda-
tez daudenak, uzten ez dituztenak leku edo
lagun, anima len sarri galdu dienak, Konfesoreak
leenago esanda ere egunetik egunera luzatzen
dituztenak buirrera edo errestituzioak egiteak,
egiazko arrazoi gabe; ta ezin kontatu beste
ekandu, oitura, edo kostunbre jarraitu ta luzeko-
ak dauzkeenak, leenagoko konfesioetan itz onak
emanda ere zakurrak bezela buirtzen diranak
jaatera lenago trokatu edo errebesatu zitzaten

bekatuena loiak. Ona nola itzegiten dien Jangoikokak bere Sazerdoteai; Ez arren egotzi gauza Santua Zakurrai, ez da ganau beltzai ere arri preziosoak. Da esatea, ez eman Jesu-Kristoren Korputz Santua zakurrak bezelakoai, bekatuetara erraz biurtzen diranai, ta ganau beltzak bezela garbitu ondoan dijoazanai loitzera berriz zingura, edo basatzen. Baña zer gertatzen da? Konfesore zur edo prudente batek esaten badie utzi dezela absolbitu orduko bekatuaren okasioa, begia ta oñak baño bearrago bada ere, agintzen duen bezela Jesu-Kristok; biur dezatela ostua, kalte egiña, ta bidegabeko irabazia, buirtu ditezela konfesatzera absoluzioa gero, emendatuta artutzeko, asitzen dira erreguka palagatzen Konfeso-rea; Jauna absolbitu naza; biurtuko det ostua, utziko edo botako det okasioa, emendatuko naiz, ta ala milla onirudiko itzak emanda absoluzioa ateratzeko. Badira bai esaten dienak Konfeso-reak, geiago konfesatuko ez dirala absolbitzen ezpaditu ordu artan, ta bai errosarioak botatzen edo ematen dioztenak Konfeso-reak esanaz, nere anima galdutzen bada izango da berorren kontura. O, nolako prestamentua humildadearekin

konfesatzeko! Zein señaile argiagorik ezagutzeko zijoala gaizki prestatua! Ala bada utzi Konfesorari egin dezan ondo deritzona, artu berak ematen dituan osabideak ezagutu, Konfesoreak iñork baño naiago lukeala eman absoluzioa animaren kalte gabe al balu, ta ez berarekin itz auzitan. Bestela gaizki prestatua dagoala penitentea, esaten badu, Konfesoreak *nik absolbitzen zaitut* esango du Jesu-Kristok, *nik lotuago largatzen zaitut*, ta irtengo du Eleizatik sartu zanean baño gaiztoago sakrilejio andi birekin, absoluzio eman bear etzanaren ondoan komulgatzen bada, ta batekin komulgatzen ezpada.

G. Zer bear da bada ondo prestatzeko Konfesorako?

E. Bost gauza. Konzienziaren Aztertze, billazientza, edo Esamina kontuzkoa. Bigarrena, Damu egizko edo biotz osokoa Jangoikoa ofendita dalako. Irugarrena, Asmo, gogo, edo propritu sendoa ez geiagoren geiago bekatu mortalik edolaere egiteko, ta aldegiteko bekatuaren labarri, edo okasio urrekoeoatik. Laugarrena, agertzea bekatu mortalak jakiñak jakinak bezela, dudakoak dudakoak bezela, apaindu, gutxitu

ta geitu gabe. Bostgarrena, egitea Konfesoreak ematen duan Penitenzia. Ekusiko dira gauza oek doktrina batzuetan.

ERAKASTE II.

Konfesio aurreko Esamina

Esan degu igaro dan doktrinan ondo konfesatzeko bear dan lenbiziko gauza dala Konzienziako Esamina.

G. Zer da bada Konzienziako Esamina au?

E. Da kristauak egaiten duan bere biotzaren aztertze, edo billakuntza kontuzko bat, gogora ekartzeko azkeneko Konfesio ondo egiñetik egin dituan bekatuak.

G. Zergatik esaten da Konfesio ondo egiñetik?

E. Zerren ez dan asko konfesio azkenekotik esamina egitea, leenago konfesioren bat, bi, edo geiago gaizki egiñak badauzka. Arkitzen dira kristau dauzkeenak gaizki eginda Konfesio asko, edo lotsaz bekatoren bat edo geiago isildu dituztelako, edo egiazko damu gabe konfesatu diralako. Oek zer egingo dute azkeneko Konfesiotik, egin bear duenera, esamina egiteaz? Ezer ez gauza onik, ta bai bideak egin geitzeko sakrilejioak. Onelakoak, gero astiro erakatsiko degun

bezela bear dute egin Konfesio gaizki egin guzien Konfesio jenerala, ta artarako, denpora guzi artako bekatu guzien ta konfesio eginen esamina kontuzkoa; bestela ezin salbatuko da, ta ezin ondo konfesa diteke Konfesio jenerala egin artean. Ala bada Konzienziako Esamina egi-tera dijoanean lenengo eginbidea da aztertzea, edo billatzea ote daukan edo ez konfesio gaizki eginik. Ordea leenago kontuau atera duenak, ta arkitu ez arrazoi onik sinisteko gaizki konfesatu dala, eztu beti ebilli bear alako arazo ta ardura geiegian, batez ere ezaguera osuaz ezer estaldu ezpadu ta oitura gaiztoetan sarturik egon ezpa-da; eta arrazoi geiagorekin Konfesoreak agindu badio ez artan bururik ausitzeko.

G. Zertako da esamina konzienziakoa?

E. Agertzeko Konfesoreari bere konzienzia, akusatzeko bere burua, jangoikoaren ordean barka ditzan bekatuak absoluzioaren bidez. Esan genuzan, nola Konfesoarea dan Jesu-Kristoren ordeko Jueza. Juezak ematzeko sententzia jakin bear du zeren gañean eman, bestela oker ebilli-ko da. Lurreko Tribunaletan daude Piskal, edo Akusatzalleak, Testigoak, ta gaistagillearen

deklarazio edo Konfesio Juezak artu bear dizkonak. Guziak aituta ematen da sententzia, edo libratzeko, edo kastigatzeko. Nola bada Konfeso-re batek eman dezake sententzia zuzena ezpada-go akusazio, ta deklarado garbirik? Eta nola deklarazio edo, konfesio zuzena eman, biotza esaminatu gabe? Geiago. Lurreko Juezak ez tie inori agintzen burua akusatzeko, edo agertzeko gaiztakeria, ezpada-go akusatzallerik, edo egin duelako seña leren bat. Baña Jesu-Kristok agintzen dio, barkazioa nai duen bekatariari, egiteko berak akusazio edo konfesio zuzen garbi bat ezer utzi gabe, zerren egin zuan Tribunale Inkisiziokoa baño ixillagoa, beste akusatzalle ta testigu gabe bekataria bera baño. Beraz bear da esamina kontuzko bat egin akusazio osoa aleginez egiteko. Lurreko Tribunalak dira Justizia utsekok bezela, Juezak ondo badabiltza. Berriz Konfesioko Tribunalak da miserikordia utseko Tribunalak, zerren Konfesioa egin zan barkatzeko gaizki egiña konfesio zuzen ta garbi bat egiten bada bekatuaren damuarekin. Eriotzaren bat egin da Justiziak arrapatzen duenari, zer erakusten etzaio? Darame Karzelara, ezarten diez kateak,

sartzen dute zepoan, an dira gosea, otza, loia, lur gogorra, bakartadea, ta zenbat naigabe? Konfesioak artzen diozkenean andira Eskribauak, ta Jueza bera, edo bere ordezkoa itz on bat esaten ez diela, ta bai agertu bekoki illuna. Ukatzen badu, arrapatzen dute gezurrean milla kontu artzerekin, artzen dira testigoak, ta eztio ezer balio ukatzeak probantza osoa billatu dutelako. Egia esanagatik, ez dago barkaziorik, kondenatzen dute bizitza galtzera; ez dio ezer balio kulpagabe badago ere, baldin egotzi badie eriotza egina, arkitzen badira testigo gezurrezko sendo daudenak. Milla negar malkorekin barkazioa eskatu arren, ezta enzubia, Justiziak egiten du berea, ta arrazoiaz. Ez ala Konfesioko Tribunale Jesu-Kristok ipinian. Konfesatzen badu zuzen egia, ta ori ezkutuan Juez inori esango ez dionari, ta eskatzen badu barkazioa humiltasun ta damu andi batekin, ezdago kastigu esatekorik, ta bai barkazioa. Eriotza bat eginda dagoanari deituko balio ixillik Juezak, ta esan, libratuko zaitut Karzelatik esaten badidazu egia, edo konfesatzen badidazu neuri bakarrik, nola konfesatuko ez lioke? Nolako eskerrak eman ez alako

Juez biguñ, ta errukiorrari? Orra bada zertako dan Esamina, agertzeko Konfesoreari bekatu, edo gaizki egiñak barkatu ditzan Jesu-Kristoren Juez ordekoak bezela. Nork ezagutu ez juizio onen biguntasuna? Nork eman ez Jesu Kristori esker andiak anbeste erruki agertzen digulako?

G. Zergatik geiago egin bear da Konzienziako Esamina?

E. Zerren Konfesorea Juez ez eze, dan ere animako Osagille edo Medikua, ta Mediku bati esan bear zaizka garbiro korputzeko gaitzak, ta ez ezer estaldu utsik egin ez dezan. Mediko batek zenbat azterri egiten ez ditu gaitza ezagutzeko? Jakin bear du gaitza zaarra edo berria dan, nondik jaio dan, ta zer ez? Beraz Konfesoreak animako Medikua dan aldetik, jakin bear du bekatua zaarra edo berria dan, anzinatik datorren edo ez, nondik jaiotzen dan, nolako leka edo adiskide gaiztoetatik, dan gaitza mingañekoa, eskukoa, bularrekoa, edo toki askotakoa, au da itzez, eskuz, biotzez edo nongoak diran bekatuak. Ematen ezpadio kontu zuzena bekatariak osatu bearrean, eriotzarekin irtengo du. Beraz bear da

bekatu edo animako gaitzen esamina kontuzko bat egin, agertzeko garbiro Konfesoreari.

G. Zergatik geiago egin bear da Esamina au?

E. Zerren gure salbazioko osasuna dagoan esekita bere bekatuaren ezagutzatik. *Inituim salutis notitia peccati*. Ala dio Seneka Jakitun fedea ezagutu etzuanak. Ezagutu gabe, ezingo du konfesatu, damurik ere artuez; ezagutzen ez dan bekatua nola gorrotatu? Nola berriz ezagutu, aztertu, edo esaminatu gabe biotza?

G. Beraz Konzienziako esamina da obligazio-koa?

E Nola ere dan; ta ala bakoitzaren nagitasun osoaz, edo andiz largatzen bada konfesatu gabe bekatu mortalen bat, izango da Konfesioa txarra; nagitasun esaminakoa laburra edo gutzi baten bada, izango da bekatu beniala, ordea ez gaiztoa konfesioa beste utseginik ezpadu.

G. Nolakoak bada izan bear du Konfesorako esaminak?

E. Kontuzkoak, arretaz egiñak, ez itoka, arinka, ta senian bezala. Zeregin astun edo ardura ematen dutenak, ez dira beingoan ta itomendian egiten, baizikan astiro ta kontuz. Zerbait irabazi

bear bada, edo bai aldegin kalte andi batetik, nolako dilijenziak? Galdu danean ereztun eder bat, ekusten dira etxe guziko bazterrak, artzen da itxuski edo eskaba, garbitzen dira loiak. Eku-siko bagenu sartutzen etxean Suge bat, nolako beldurra, zenbat arazo? zulo, oape, ta zoko guziak aztertzen dira arkitzeko piztia zitala. Nork lo egin bakean arkitu ta ill gabe? Zerk egiten du au? Estimutzen dalako ereztuna, osasuna edo bizitza. Non da gure fedea? Zenbat kristau dira dakitenak, beren biotzean sartu dirala sugea baño kaltegarriagoko bekatuak, ta lo egiten dutenak beldur gabe, ta ekusi gabe nolakoak ta zenbat diran, arkitu, ta iltzeko Konfesioko ezpataz? Errege batek irten biar badu gerrara beste Errege batekin, dio Jesu-Kristok, parten da kontuak ateratzen nolako gastuak egin bearko diran, zenbat Soldadu prestatu bear dituan etsaiari arpegi emateko. *Sedens prius cogitat: asitzen da pensatzen eserita*, au da astiro, ez itoka, ez arin ta beingoan. Orain bada, zer egin bear ez du: Kristauak bere zereginikan dienan? Atera bear du kontu Errege alakoak, dira Kristoren itzak, asko ote dituen, gauza guziak ondo

aztertuta, amar milla Soldadu, ogei millarekin bere kontra datorrenari, irtetzeko. Nolako ez da gure gerra Infernuko etsaiarekin? Badauzka etsai gaiztoak ogei bekatu mortal guri ateratzeko, guri gerra berekin emateko, ta guk kontuak ondo ez ateratzeagatik, gure esaminaren paltaz, amar baño ezpadaramaguz Konfesioko batallara, ta au gure nagitasunez, ardurarik ezaz, iges egiten degulako doktrina ta Sermoietatik, non ikasi genzekean esamina ondo egiten zer gertatuko zaigu? Garaituko gaitu etsaiak, beretuko gaitu, ta Jangoikoaren grazia atera bearrean Konfesiotik, aterako ditugu Sakrilejioak.

G. Nai nuke enzun gertaera edo ejenplu egoki bat gauza onen gañean.

E. Ona erakurten dana Santa Margarita Kortonaren bizitzan. Zegoala munduko bizitza lasai eraman zuena kastigatzen bizitza penitenzia arrigarri batekin ondoan, agertu zitzaion sarri Kristo, baño beti ematen zion bekatari gaisoaren izena. Jauna, esan zion alako ager aldi baten, zergatik ematen ez dit noiz bait alabaren izena? Ez dizur ematen, eranzun zion Kristok, dauzkatzulako bekatu ezkutu anzinako bizitzan egiñak

bear dan bezela konfesatu gabe bear adiña esamina egin etzenualako. O nere Jauna, esan zion Santa Penitenteak, zu zera argi egiazkoa, ken zazuz bada nere animako illuntasunak, ezagutu detzadan argiro ta banaan bezela, nere bekatu ta zirkunstantzia guziak, berriz Konfesio jeneral ta bizitza guziko bat eginda, iritxi dezadan guzien barkazio osoa, ta, zuk ematean niri alabaren izena. Bereala ispillu baten bezela agertu edo ekusi erazi ziozkan Jangoikoak argi bizi batekin bere bizitza guziko utsegiñak, ta konfesatu zituan, nork esan nolako damu amore garbikoarekin? Orduan agertu zitzaion berriz Jesu-Kristo, ta emanik alabaren izena, artu zuen bere sekreto andi ta askoren kontua emateko. Santa onek egin zuan konbertitu ta laster bizitza guziko Konfesio jenerala damu guziz andiarekin, etzuen ezer utzi lotsaz, ta igaro ere zituen urte osoak sarri konfesatzen ta komulgatzen zala, egiten zituen obra on asko, zeintzuen bidez zegoan ez bakarrik Jangoikoaren grazian, baita ere aurrera penandiak perfekzioko bidean eginda. Zerk bada atzeratzen zuen Jangoikoa alabaren izena ematera, ta ez bekatari gaixoarena? Agertu etzitu-

lako bekaturen batzuek, Jaunak nai zuen zeeta-
sunarekin, ez borondate onaren paltaz, ta bai
bear adiña esamina edo aztertze egin etzuelako.
Santa onen utsegitea etzan andia izan, ez beka-
tuzkoa ere bere esaminaren laburtasuna; ala ere
eskatu zion esamina zeagoa. Egia da esamina
ondo egiteko nagitasuna eztanean andia, barka-
tzen dirala kondesatu gabe gelditzen diran beka-
tuak, nola barkatzen diran esamina oso ta kon-
tuzkoa eginda aaztuak; ordea konfesatzeko kar-
garekin gogoratzen direnean. Ez ala nagitasun
andiarekin, edo ezaueraz esamina txit laburra
egiten danean Konfessorearen galdetze ze ta
kontuzkoarekin suplitu ez danean esaminaren
laburtasuna, ta au noiz edo berriz gerta diteke
buru txaarrekoren batzuekin, ez beti ta ez guzie-
kin. Ona zer dion Trentoko Konzilio Santuak
gauza onen gañean. Bear dira Penitenteak ager-
tu esamina kontuzko baten atera dituen bekatu
mortal guziak. Eskatzen du esamina ziur ta kon-
tuzko bat. Nolako ziurtasun, arreta ta kontua idu-
kitzen ez da gauza pisukoetan? Guraso on ta zur
bazek nai duenean ezkondu bere alaba, ez dio
ematen emaztetzat edozein gizasemeri. Nolako

azterriak egiten ez ditu Senargaiaren ondasun, kristautasun, jenio, ta Odolaren gañean? Zenso bat ipiñi nai duenak begiratzen du kontuz, nori ematen dion, zeren gañean: aztertzen du leena-go beste zenso edo zorrik duen, ta zenbateraño; eskatzen diozkaz piadore seguruak. Jaun batek eskatzen diozka bereazienda edo ondasunen Maiordomoari kontu estuak, ez dio esan utsari sinistea ematen. Nola bada kristaua gauza ain pisukoan, nola dan animako salbazioa, izan ditek-nagi ta arretagabea? Nola bere buruari kontu estuak artu ez jakiteko nolako moduz, ta zenbat bider ta ze aldetatik utsegin duen Jangoikuak ondo erabiltzeko eman dionai animako gobernuan?

G. Ori ondo ezagutzen da, ordea zenbateraño eldu bear du esamina onen kontu ta zeaztasunak?

E. Eztago zuzen bide edo erregla, jakin ta erabakirik; batzuek bear dute denpora geiago, besteak gutxiago. Nork nai ezagutuko du, Konfesio bizitza guzikoa, edo jeneral osoa egiteko, bear dala geiago lau edo bost urteko Konfesio jenerala egiteko baño. Buru iratzarri, azkor, ta onekoak

gutxiago bear duela buru txar, ta gutxi jakin batek baño. Konfesio urte osokoak geiago, urte erdikoak baño; ta ala ere gutxiago konfesio sarri egiñak. Langintza edo ofizioak ere badira batzuek baño besteak arazotsuagoak ta obligazio geiago dakartenak. Beraz, neskame batek obligazio gutxiago du etxeko Jaun edo andreak baño, neskatx batek ezkonduak baño, aberats batek nekezaleak baño, merkatari batek atxurlariak baño; bada estaduko obligazioak eskatzen dute berezko esamina. Ola gizon baten alkandorea ez da ain erraz garbitzen, nola beste askorena. Urte guzian sutegi, ikatz, ta mallu burnizkoekin dabillenaren eskuak ur geiago, igortzi estu ta sarriagoak bear dituzte arotz baten eskuak garbitzeko baño.

G. Ondo dio, ta ez det zer esanik orren kontra; ordea beti gelditzen naiz beldurrarekin ondo esaminatzen naizan edo ez.

E. Ezin eranzungo dizut zuzen jakin gabe nolakoa dan zure bizitza. Bi aldetatik utsegiten da gauza onetan, geiegiaren ta gutxiegiaren aldetik. Geiegiaz utsegiten dure Kristau eskrupuloso, ikarakor, ta bidegabeko beldurrez burua

ausitzen dutenak esamina luzeetan. Deabruak siniserazi nai du Konfesioa dala tormentu lekua, ez lege biguna, gogaiterazirik, eramatea guk bizitza estua, ta iges erazi anima onai konfesio ta komuniotik. Anima naiago duenak bizitza galda bekatu mortal bat egin baño, ta prestaera biotzeko onekin betiko beldurrean daudenak ondo esaminatu diran edo ez, leenagoko konfesioak onak diran edo ez, berriz egin bear dutela esamina luzeagoarekin Konfesio jenerala, Konfesoareak uzteko esanagatik baketu ezin diranak, utsegiten dute. Zertako onelakoak ausi burua esamina gogaitgarri ta luzean? Eztute besterik egiten baikan asmatu bezela bekatu egin ez dituztenak; begitantzen zaiez bekatu naiak, edo tentazioai leku emanak eman ez dien orduan. Onelakoak bekatu mortalen bat egin balute, ezin egiteko bear dan ezaguera ta borondate osoa, ezin aztuko luke, ez lorik egin beldurgabe, ta ez dute esamina andiren bearrik gogoratzeko bekatu mortala. Bekatu benialen konfesioa txit ona bada ere, ezta obligaziokoa; beraz ez da beren esamina ere. Au esaten det Kristau egiaz eskripulosoak diranentzat, ez gauza batzuetan

lasaiak, besteetan estubegiak. Onelakoak dira euskalerrietan esan oi dan bezela *Zaietan ziogi, irinetan ero*. Zai apur bat galdu ez didin estu ta larri, ta irin zatiak galduagatik farre galanki. Anzinako Sakristauak bezela, ostu Elizan ostuala argizai, ta beldur izan txistu apur bat Eliz barruan botatzen. Ekusten dira kristau bekatu mortal galantak irinsten dituztenak, ta bestetik bekatu ez diran gauzeetan txit beldurtzak Fari-seo arro ta hipokritak bezela. Oek dira deabruak poliki engañatzen dituenak. Onelakoak bear dute Zeruko argi eder bat, ta esamina luzearen bearra: Baña benekako eskropulosoak ez luke bekatu egingo esamina apur batekin, ta esaminarik gabe balijoaz ere konfesatzera; zerren esamina ez da bear bearra dakianean batek azkeneko konfesi onetik bekatu mortalik egin ez dala, ta au txit sarri gertatzen da anima onetan. Ai, Kristau eskropulosoak esaminagintzan igarotzen duten denpora, alperraik galdu ta kaltegarria, igaroko balute Jesu-Kristok digun amoreaztertzen, batez ere altarako mai santuan, eta nola beldur eragabeak utzirik elduko lirakean komulgatzera gozamen ta bake geiagorekin! Zer

bide artu onetarako? Enzun Jesu-Kristoren itza Konfesorearen aotik, ta begi itxuekin egin bere esana. Besteak dira kontrako bidetik dabiltzanak; oek dira kristau nasai, ta arduri gabeak animako salbazioaren gañean. Oen artekoen ill askotako edo urte guziko Konfesioak dijoaz esamina gabe, edo txik arin batekin Konfesorearen oñetara, ta esaten dio, Jauna galdetu begit. Nola igarriko die leenago ezagutu eztuan konzienzian zer igarotzen dan? Konfesore artuak, sarri konzienziako baztarren berri izan dutenak, laster ta erraz igarten die dan edo ez pekatu penitenteak iduki duen tentazioa, ezta-baida edo duda aldie-tan ebakitzen dute gaitzgabe. Mediku ez ezaguna ez da ain ona besteak berdin dirala, nola Mediku gaisoaren berriak dakizkiana. Etxe baten sarri sartu danak, edo urteetan bizi danak, gabaz ta illunean ere ebilliko da erori gabe. Berriz len etxeko berri eztakiana, ebilliko da, argirik ezpadu, atzaparka eztakiala nori eskua erratsi erori ez didin, ta geldika dabillela ere banatu diteke erraz bazterren baten kontra, edo erori eskalleratik. Ala konzienziako etxe illunean sarri sartu dan Konfesorea, ebilliko da erraz; badaki non

dauden gelaak, zer dagoan, non labandu ditekean, nolakoak diran penitentearen jenio, pasio, oitura, tentazio, ta daraman bizimodua. Zer egin berriz Konfesore jakitun onak ere esamina kontuzko gabe datorren penitente ez ezagunarekin! Ezin jakin lezake zertaraño galdetu, ez zer ebaki ezta-baida edo duda askotan. Ain erraz eranzungo dio amar, zein ogei, ain laster konsintitu zuela, nola ez. Ala dio Suarez jakintsuak. Egia da kristau gutxi dirala konziencia txit ona ezpadute konfesio luze ta naastuetan egin dezaketenak esplikazio argi, zuzen ta bear diran zirkunstantzia guziena, ta bear dutela Konfesorearen laguntasuna galdetzeetan. Ordea, eldu Konfesorearen oñetara esaminarik gabe, edo itxurapenazkoarekin igarri dezon zer egin duen, au litzake jartea konfesio gauza ez dan bategiteko bidean.

Badira beste batzuek Konfesio luze edo urte geikoarekin beren esamina modua eginda asiko diranak esaten, akusatzen naiz Jauna, aserre apurtxo batzuek izan ditudala nere etxean, ta auzokoekin, galdu det zerbait nere pazientzia, esan ditut farre eragiteko itzat, baita gezur txiki batzuek, ezarri det noiz bait trago bat geixeago,

baña eztet trokatu, ez pakerik galdu, ez errierta andirik jaso, ez inori gaitzik egin... Eztet Jauna geiago zer konfesatu. Akusatze labur onekin zer aditu lezake konfesoreak? Eztu akusazio garbirik egin, pekatu arintzat esan ditu guziak. Onelakoak geienez dira orazioa zer dan ez dakitenak, mortifikazioaren izena ere aitu ez dutenak, daramenak bizitza lasai ta gauza onik egingabea. Zenbat bekatu estaltzen dira beren animako begi lausotu, edo geunduetatik? Itz farre eragiteko akusatu dituenak dira edo murmurazio astunak, edo itxusi, zatargarbitasunaren kontrakoak, ta anima asarren galgarriak. Errierta edo aserre apurtxoak dira birao edo maldizio gogoa etxeko ta auzokoen eskandalagarriak, tragotxo bat geiago edatea, da albo alboka, begiak lausotuta, oñak lokatuta etxera nekez biurtzea etxekoak bear zutena gastatuaz ardantegi edo Tabernan. Onela dijoaz konfesatzera esamina gabe lenengo burura etorten zatena esatera, apintzen dituztela bekatu andiak ta utsera joerazita. O konfesio ederrak! O esamina prestaera ederrekoa! Eguzki argitik sartutzen dana gela illunean, itxutzen bezela da ordu artan, ta ez du ezer

ekusten ordea irauten badu gela artan egotez, ekusiko ditu gerora an dauden pintura, ta tresna guziak. Beste onenbeste gertatzen zaie kristau askori berea konzienziako leiza, edo kobao illuna bezelakoan. Begiratze edo lenbiziko sarreran, esamina laburrean, ez dute ezer ekusten egonagatik bekatu itsusi asko. Baña iraungo balute esamina, edo kozienziako begiratze, ta aztertzean ekusiko lituzke an dauden gauza lotsagarriak. An arkituko luke nola leku eman zien tentazioari, nola berriketatzat zeudenak, diran murmurazio astunak, itz farre eragitekoak, zirala itz zarar ta eskandalagarriak; nola eragotzi bear zituzten gauzak, eragotzi etzituzten, ta ala beste gauza txar asko. Idiki orma, ta an arkituko dira gordeta nork esan zenbat gaizki egin. *Fade parietem.*

ERAKASTE III.

Gauza beraren Jarraitza

Ikusi ditugu igaro dan dortrian, zer dan Esamina konzienziakoa, nolakoak izan bear duen, ta zenbatek utsegiten duten gauza ain bearrean; baña nola gauza asko dagoan zer erakatsi gai ugari onetan, nai ditut azaldu, edo esplikatute beste doktrina baten, dauden zer jakiñak.

G. Zertan bada utsegiten dute kristau askok esamina ondo ez egitean?

E. Bi aldetara; bat, ez animari kontu artuaz bekatu omisiokoen gañaeen, ta bestea pilloan, ta zeaztasun gabe mandamentuak igaroaz bekatuak gogoratzeko.

G. Zer da bekatu omisiokoa, edo eginezekoa?

E. Da ez egitea egin bear dan gauzaren bat. Ona ejemplo bat edo beste. Agintzen du Jesu-Kristok egiteko limosna. Au da obligazio estua. Bada ez egitea limosna egin bear dan aldietan, da omisioko bekatua. Ala beste obra miserikor-diakoen gañean utsegiten da obligatzen gaituzten aldi askotan. Guraso bati agitzen dio Jangoi-

koak aziera ona emateko beren umeai. Ez ematea aziera ona da omisioko bekatua. Emen sartzen dira bakoitzak bere estadu edo ofizioko obligazioai ez eranzutea. Nork esan berriz zein gutxi diran onelako eginezen gañean esaminatzen diranak? Eldu zan bein Errege kanpoan zebillen bat erritxiki batera, ta billatu zuen konfesatzeko erriko Kura, edo Erretora. Egin zuen Erregek mandamentuetatik bere konfesioa, ta uste zue-nean etzeukala zer esan geiago, esan zion Konfesore on ark, Jauna, konfesatu ditu gizonaren bekatuak, orain konfesatu bear dira Erregere-nak. Artu zion gero kontu, nola zuzentzen zuen bere Reinoa nolako Ministroak zeuzkan, nola begiratzen zuen enpleoak ematen, ta ala beste gauza asko. Etzion gaitziritzi Konfesore aren kontu artzeari, ta bai egiñ Toledako Arzobispo, ain begiraturia zalako animak zuzentzen, ta itzegiten beldurgabe. Eli Israelgo Jueza guziz ona zan alde askotara, baña bear bezela kastigatu etzietuelako bere Seme gaizto biak, zeintzuek egiten zituzten oker asko, ta eragotzi etzietuelako Seme aien bekatuak, irurak il ziran beingo batean, ta igaro zan kastigua beren ondorengoetara. Ala

gizon aberats batek igarotzen badu mezaak enzuten goiz guzia, ta egunak dituen beste ordu guziak gauza on asko egiten, bada diruzalea, zekena, ta ez limosnaria, ez da salbatuko, zerren ez duen egiten egin bear duena, ez duen karidaderik; ta zerren pobreaki ukatzea limosna bear orduetan, dan ukatzea Jesu-Kristori. Beraz dirudunak esaminatu bear dute konzienzia egiten duten edo ez bear beste limosna, bere gogortasunagatik atzeratzen ote diran edo ez premian da-odenak berari limosna eskatzen. Zergatik erori zan Infernura Aberats zikotz, zeken ta diruzalea? Beretzat zuen mai txit ona, jatekoa geiegiaz, ta bere atarian zegoan pobre Lazaro zeritzanari, erakusten zion arpegi astuna sokorritu bearrean. Orra nola kondenatu zan ez egiñaz edo omisioko bekatuagatik. Beste anbeste gertatuko zaie biotz gogorren jaubeai, errukiorrak ez diranai, ondasun asko eduki ta geituaz dijoazenai, zabaldu gabe pobren artean. Kutzia, edo Zekentasuna da Idoloak serbitzea, ta bekatu askoren iturburu edo sustraia. Ala dio Espiritu Santuak. Ez dute onelakoak zer ekusirik izango Jangoikoaren Reinuan, ala dio San Pablok.

Ordea, nork ezagutzen du bekatu au? Bai aberats biotz biguneko ta limosnagillak, ez zeken diruzaleak. Beraz egin bear da esamina zuzena ez eginen gañean egin bear diran gauzeetan. Eskola-maisu batek iduki bear du kontu andia eskola mutillekin, eman bear die doktrina ta ejemplo ona, erakatsi ondo doktrina, erakurten ta eskribitzen, meza santuan ondo egoten; nagia bada, egingo du bekatu ez egiñaz egin bear zuena; ta koafesatzeko esaminatu bear du, nola kunplitzen edo betetzen dituen bere obligazioak. Gurasoak berriz zenbat utsegite? Oek egingo balute egin bear dutena, egiñaz alegina aziera on bat txikitatik emateko beren umeai, nola eku-siko lirake anbat nasaitasun ta bekatu mutil ta neskatxetan? Zenbat guraso dira onen gañean esaminatzen diranak? Gutxi. Zenbat etxeko-jaun edo andra beren morroe ta mirabeakin animako gauzeetan konturik ez dutenak? Etxerako ona bada, beargina bada, ta esku garbikoa, mingaña ta obrak gaiztoak baditu ere, txit kontentu daude beren serbizioarekin. Zer dio berriz San Pablok? Bere etxekoen ardura, edo konturik ez duenak, fedea ukatu du, ta da fedegabe edo Jentila baño

gaiztoagoa. Ordu osoak ez dira asko adieratzeko Ofizio ta estadu bakoitzeko obligazioak, ta egi-ten diran utseginak. Jakin bear ditu bakoitzak bere ofizioari dagozkionak, ta jakineza da geie-nez bere erru edo kulpaz. Estadu guziak dituzte beren karguak, Kura Jaunak Sazerdoteak, Konfe-soreak, mediku-barberak, Letradu Eskribadu, Juezak, ta ala beste ofiziokoak. Beraz bakoitzak jakin bear du nola utsegin dezakean bere ofizio-an, ta nola ondo egin: esaminatu ere bai nola eranzun dien obligazioai.

G. Zein dira gaizki esaminatzen diranak pillon-an, ra zeaztasun gabe mandamentuak igaroak?

E. Dira mandamentuen itz utsai begiratzen dienak, ta ez sarturik dauden anbeste gauzari. Demagun asitzen dala esamina egiteko amar mandamentuak banaan igarotzen, ta dio bere artean lenbizikoa Jangoikua amatzea gauza guziez gañean. Nik Jauna maite izan det, ez diot gaitik nai izan. Eztet zer akusatu mandamentu onetan. Emen gelditzen da esaminatze guzia. Ederki. Eta ez dio konzienziari begiratu bear aztertzeko Jangoikoa amatu duen edo ez? Egin ote dituen Fedeko, Esperanzako ta amoriozko

aktoak? Arkituko dira asko etzaitenak gogoratu ere egiten; egin badituzte aoaz, ez dala izan bear bezelako bekatuaren damuaz, egon diralako bekatu mortalean denpora luzean. Bigarrena, ez juramenturik egitea alperrik. Justiziaren aurrean gezurrezko juramenturik egin ezpadute, aurrera igarotzen dira asko esamina geiago egin gabe, egiten dituztela gezurraren gañeko juramentuak bestalako denporetan, esanaz gezurren bat siniserazitzeko, *Jangoikoak ala salba nazala, emendik pausorik eman ez dezadala*, ta onelako bere kontrako biraoak. Uste dute gezurtxikien gañeko juramentuak, bekatu arinak dirala. Irugarrenean mezarik enzun gabe utzi ezpadute, gutxi esaminatzen dira nola enzun duten. Laugarrenean lenago esan genuan bezela Gurasoak asko dute zer esaminatu umeen aziera onaren gañean, umeak ere bai gurasuai zor dien lotsa edo honraren gañean, ta utseginak ezagutu bear lituzke Teolojiarik jakin ezagatik. Bostgarrenean dakitelako iñor ill ez dutela, gelditzen ere ez dira. Baña zenbat daude aserre baten ondoren itzi zere egin gabe, gorrotoan, ta projimo alakoen gaitzetan poztutzen dirala bene

benetan? Moskortzen diranak, zenbat edergarri estaltzeko beren bekatua? Seigarrenean, ez *aragiazko bekaturik egitea*. Jangoiko maitea, nolako esamina mandamentu onetan? Zenbat kristau dira bekatu oso edo aragi-korputzekorik egin ezpadute, ezereztzat ez dauzkenak apa laztanak, eskuka loiak, itz kaltegarriak, ta biotz bakaurreko atseginak? Nolako esamina egingo dute alakoak? Eta zer balioko die beren itxutasun borondatezkoak? Zenbat aldiz edo bider aitu dute Pulpituetatik, Konfesorearen aotik, dirala bekatuak pensamentu nai izan edo konsentituak, ta esan diran beste gauzaak? Zazpigarrena, ez *ostutzea*. Eskuz ezer artutzen ezpadute, eztago beste esaminagintzarik askorentzat. Nork esan berriz zenbat aldetara bekatu egiten dan mandamentu santu onen kontra? Zenbat logreria, irabazte bidegabeko salduerosietan, zenbat kaltemodu inoren ondasunetan! Zortzigarrena, ez *gezurrezko testimoniorik egozte*a, ta ez *gezurrik esatea*. Iñori asmatu ezpazaio gezur kaltegarrririk, eztago askorentzat beste eseminarik. Baña zenbat murmurazio astun ta ezkukuko? Onela, ala Jangoikoaren Legeko amar manda-

mentuen, nola Elizako bosten gañean egiten da esamina, edo konzienziako aztertze txit azalekoa ta laburra, uzten dira ezagutu ta konfesatu gabe bekatu asko, ta egiten dira konfesio gaiztoak. Nondik dator kalte au? Ez ote dituzte animazai edo Kura Jaunak zeaztzen mandamentuak beren Sermoi edo doktrinetan? Ote dira nagiak erakasten ta beren obligazio ain estuari eranzuten? Ala balitza, zer kontu emango lioke bere eskuetatik, entregatu diozkan animak, eskatuko dituen Jesu-Kristori? Baña zer esesio edo eskusa emango dute doktrina Santuetatik igesi dabilzan animak; edo ardi aldendurik dabilzanak enzun nai ez dutela Arzaiaren deia? Beren ezjakina letorke ikasi naiezagatik, ta au litzake bekatu, beste bekaturik estaldu ezingo duena. Ezagutzen ez dalako bekaturik, ez da bere damurik artutzen. Ala dio Jangoikoak Jeremias Profetaren aoz. *Ez dago nork egin dezan bere bekatuaren penitentzia, diotela, zer egin det?* Esamina bi egin bear dira konfesio ona egiteko: bata ezagutzeko bekaturen zenbatasun edo numeroa, nolako gauzatan, bekatu egin dan, ta bekatuaren zirkunstanzia edo zer zelidade batzuek. Au egin bear da

aozko Konfesio osoa aleginez egiteko. Bigarren esamina egin bear da ezagutzeko bekatuaren malizia, edo gaiztotasuna, nor dan ofenditua, edo noren kontra bekatu egiten dan, nor dan bekatu egiten duena, zergatik; zein diran bekatuaren ondorengo, edo kalteak. Esamina au egin bear da biotzeko Kontrizio edo damua iristeko, zeina gabe aozko Konfesioa alperra dan, gero agertuko degun bezela damuaren gañeko doktrinan.

G. Nola bada egin bear da aozko Konfesio osoa agiteko Esamina?

E. Jakin bear da bada eztuela esamina onek izan bear ez munduko gauzeen aztertze edo esamina bezalakoa, baizikan fade bizi batetik jaioa. Merkatari batek ateratzen ditu bere artu eman, galdu irabazien kontuak beti biotza dadukala iraatsirik ezagutzean, nola irtengo duen bere kontuetan. Ordea Kristau, konfesatzeko esamina egin edo bekatuen kontuak ateratzen dituanak, egin bear du lotsa santu batekin, ta barkazioa eskatzeko Jangoiko ofendituari biotzeko damu andi batekin. Jarri bear du Jangoikoaren aurrean, ta leku bakar baten; eskatu bear dio animako

begien argitasuna, eskatu zion bezela Ebanjelio-ko itxuak Jesu-Kristori korputzekoen ikusbidea. Gizon gaiso ark, sentitu zuenean igarotzen zala Jesu-Kristo bere urretik, asi zitzaion deadarrez, *Jesus Dabiden Semea, errukitu zaite nizaz*. Jendeak esaten zion, zaude ixillik orrenbeste jardun gabe. Baña orduan deadarra geiago jasotzen zuen. Biurtu zan Salbagillea beragan, ta galdetu zion zer nai zuen? Jauna ekustea, edo begietako argia. *Domine ut videam*. Jesuses ekusirik bere eskatze fede osokoa esan zion, ala izan didilla eskatzen dezun bezela; ta argitu zitzaiozen bere begiak. Gu gerez itxuak gera anima ta salbazio-ari dagozkion gauza guzietan. Bear degu Zeruko argia ekusteko gure biotz barrenean igarotzen dana, ona iduki ez dezagun gaiztzat, ta gaitza ontzat; ta ala ere geiago, ezagutzeko bekatua-ren gaiztotasun edo malizia. Dijoia bidiazti bat lekuez ezagunetan, ta artzen du gabak baso andi baten. Nolako estua berea? Nolako ikara ta beldurra? Alako baten arkitzen du bakartadean etxe erdi erori ta zar bat. Sartutzen da ta bideko nekea arintzeko etxuten da bazter baten lo egiteko. Argitzen da eguna, ta orra non ekusten

dituen bere aldamenen suge, Dragoi ta beste Piztia asko. Izaturik, jaikitzen da bereala, ta ikara ta guzi iges egiten du. Non lo egin det? dio; Nola irentsi ez naute Piztia odol zale aiek? Nork eraman nau ni alako lekura? Zorionekoa Eguzki atera nauena peligro ain anditik. Zerk iges erazitzen dio len ordu osoetan lo pitzan egon zan leku artatik? Ekusi zuelako argiaren bidez bere galbide edo peligro andia. Ala bada bekatariak ekusten dituenen Zeruko argiaren bidez bere anima barrenean dauden bekatu Dragoiak baño kaltegarriagoak, nola lo bezela egon dan bekatu askoren erdian, artzen du ikara santu batek, iges egiten du Konfessorearen oñetara, ta an arkitzen du libra bidea. Nola bada esaminatzeko unean eskatu bear ez dio Jangoikoari bere argia, eskatzez aspertu gabe, ezagutzeko, zenbat bekatu ta nolakoak egin dituen, damu andi batekin konfesio osa bat egiteko? Argi au eskatuta, asi bear du kontuak ateratzen, noiz egin zuen azkeneko konfesioa, utsirik ote daukan bekatuen bat lotsaz, norekin lagundu dan, non igaro dituen denporak, utsik egaiten ote duen bere ofizioko karguetan; igaro bear ditu mandamentuak kontuz. Zer egi-

ten du ereztun eder bat galdu zaionak? Asitzen da kontuak bere buruari artutzen, ta aztertzen non izan dan, noiz galdu zuen, nondik nora ebilli dan, ta gero dioa bide ta leku aiek ekusten begi azarriekin damuz beterik bezala bere ereztunaren galtzapenaz. Arkitzen badu, nolako poza? arkitzen ezpada, dioa berriz ere obeto aztertzen bideak ta leku ebilliak. Zerk arerazitzen dio anbat neke ta arazo? Ereztunaren amorioak. Munduko pitxi ta ereztun guziak zer balio dute Jangoikoaren graziaren aldean? Nola bada damutu bur ezta bera galtzean? Nola damu onekin aztertuez, non edo nolako lekuan galdu duen? Sartu bear du gero bere inklinazio, edo pasio txatarrak esaminatzera. Aserre erraza ta sutsua bada, ekusi, nola ezi duen bere jenio gais-to au; edo larga ote dion inoiz, ta zenbat aldiz egiten nai duena: emendik birao gaiztoren batzuek inori egotzi ote diozkan; golperen bat iñori eman ote dion, edo gorroto andiren bat artu. Ala ere egin dezake beste pasio txarretan.

Esaminatu bear dira pensamentuak, itzak, ta egiteak, batez ere seigarren mandamentuan, izan bada zerbait lasaia alde onetatik. Kristau

kontu andiarekin bizi diranak, ta geiago beldur-tzegi edo eskrupulosoak ez dute esamina luzerik zer egin. Onelakoak idukiko balute beren naiz ta ezaguera osoaz pensamantu loia, pakerik izango ez luke ez egunez ez gabaz. Esango balute itz desonesto edo garbitasunaren kontrakoa, ta orobat egin txatarkeriaren bat, ez luke esaminaren bearrik; kenduko ezingo luke gogotik bekaku itsusia. Berriz kristau Jangoikoaren beldur gutxi-koak irentsiagatik bekatu loiak, ala pensamentuz nola itzez egiñak, egiten dute lo arduragabe; geitzen dituzte bekatuak, ta esamina kontu andiko gabe ez dute gauza garbirik aterako. Esaminako denporan dudan edo eztabaidan gelditzen bada lekuri eman ote dion pensamentu gaisto loiari, konfesatu bear du konzienzian dauden bezala.

G. Zein da biderik errazena esamina oso batekin Konfesioa egiteko?

E. Da egunoro bein edo bi bider eguneko esamina egitea, ta esamina eginda konfesatzea Jangoikoari damu andi batekin bekaturik arkitzen badu. Zer diot nik? Au da San Ignazio Loiolako animako Maisu andiari sinistu nai badiogu, birtute goratu batera eldutzeko bitartekorik egokie-

na. Badira etxeko Jaun asko egunoro etxean zer gastatzen dan kontu ze zea daramenak: onen-
beste diru atera nituen aragia erosteko, anbeste
ardoarentzat. Astean dakite gero zer gastatu
dan. Azteetatik ateratzen dute ill guziko gastua,
ta illetik urtekoa; ta urtearen azkenean, noraño
igo duen urte guzikoak. Daukate beste kontu bat
errenta, ta irabazienak, ta kontuai jo erazita eza-
gutzen dute, kastua edo artua geiago izan dan.
Berriz batere konturik ez duenak, baizikan eman
ta eman, artu ta artu, dauzka kontu loi ta garbi-
tzen gaitzak, ta onegatik galtzen ere dira etxe
asko. Ala bada, nola idukiko ez ditu konfesorako
garbituak bere animako kontuak bere konzienzia
egunoro aztertzen edo esaminatzen duenak?
Nola betiko kontu artze onek, ta Jangoikuari egu-
noro egiten zaion konfesio bakarrekoak ekarri ez
bizitza guziz on bat? Demagun kristau batek
dauzkala oitura txatar batzuek, gezur txikiak
esatea, aserratzea erraz, karidadeko paltak, ta
anbeste pasioren frutuak: Artzen du onek asmoa
goizean Jangoikoari egun guziko lan edo obrak
eskinitzeko, ta ez egiteko ezagueraz paltarik, ta
erorten bada inpazienza edo gezur txikiren

baten mingañarekin igortitzeko lurra, ta eskatze-ko barkazioa Jangoikoari. Dator gaba: artzen dio kontu animari, nola igaro duen eguna, norekin lagundu dan, nolako itzketan egon ziran; nolako tentazioak izan dituen, ta nola portatu dan. Erraz gogoratuko zaio zer egin duen, batez ere paltaren bat eginda bere buruari eman bazion mingai gogoragarriren bat. Arkitzen baditu kolera, bizkortasun geiegi, edo gezurrak, konfesatzen diozka humildade andiarekin Jangoikoari, artzen du gogoa urrengo eguna obeto eramateko, ezaguturik nola Jangoikoa maite duen kristauak (ta nola maite izan bear ez duen) ez dion ofensarik egin bear bekatu benialen izena dutenekin; nola kastigatzen dituen Jaunak Purgatorioko pena andiekin. Nola izan ditake egunoro onelako kontuak animari artzen diozkan kristaua ez izatea guziz ona denpora gutxian? Esamina oni laguntzen badio goizeko, ta arrats aldeko orazio mental, edo biotzekoak, o ta nolako irabaziak ta aurrerapenak Jangoikoaren bidean! Zer? Lurreko ondasun labur batzuek gatik kenduko lirakean oitura txatarrak, kendu ez Jaunaren graziaz ala billatzen duen kristauak egunoroko esamina, ta

orazioarekin? Esango baziño gezurti bati; gezurrik esaten ez dezun egunean emango zaitu ogei errialeko bat, Jaugoiku ona! Nolako kuido edo ardurarekin itzegin ez! Nola esaminatu bere barrena itza atera bear duenean! Eta eroriko baditza gezurrean, nolako naigabe ta damua itz txatar bat esan gabe ez egoteagatik galdu duelako ogei errealekoa? Urrengo egunean kontu geiago idukiko luke, ta bear bada illabete osoan ez luke esango, beintzat ezaguera osoz, gezur bat ere. Beste batek du biraok egiteko oitura zaarra. Konfesoreak esanagatik garai dezala ekandu edo usuario txar ura; eranzungo dio naita ez bezela irtetzen diola, ta konfesio asko eginda ere beti oñean deabruai deitzeko oitura txatarra. Esango baziño biraorik egiten ez duen egun bakoitzean emango diozkatzula amar errial, nolako poza? Nolako arreta kontua ez esateko biraorik? Nolako damua berriz beingo baten ta ustekabean, edo lengo oitura txaarraren indarez irtengo balio? Nolako kontua urrengo egunerako! Onela lurreko sari eskintzak gatik kenderuko lirake kolera, edo aserratzea, ta ezi grina ta obenik bizkorrenak. Non ote da Kristauen fedea?

Jangoikoak pasio gaiztoak ezitzen dituen animari, eskintzen diozka Zeruko sari andiak, emen konzienziako pake, ta poz andia; ta lurreko ondasun zirzil ta galgorrak gatik garaitzen diran pasio txatarrak, ez dira ezitzen Zeruko ta animako ondasun andiak gatik, ez da Jangoikoak, Juez zuzenak bezela, prestatuta dauzkan kastiguak gatik ere. Zergatik ez? Zerren egiten ez dan bear dan dilijenziarik, arretarik ere artuez. Zein da bada bide bakarra ezitzeko pasio andi ta txiki guziak? Egunoroko kontuartze, edo esamina, onen ondorengo konfesio gauoro Jangoikoari bakarrean egitzen zaiona, artutzen dan damua paltaren bat arkitzen danean, ta ematen zaizkon eskerrak Jaunari gorde geranean bere graziaz bekatu egitetik. Esamina artan ezagutuko dira len ezagutzen etziran palta asko; anima edertu ta zurituaz agertuko dira motarik ta orbanik txikiak, egunetik egunera geituko da bekatuaren gorrotoa, Jangoikoaren amorioa, ta birtutetik birtutera ebilliko gera. Zertako? Ekusteko gero Jangoikoa animako begi garbituekin. Esamina egunoroko au egingo balute Kristauak, irtengo luke epeltasuneko bide kaltegarritik, ez lirake egingo

bekatu benialak ere ain erraz, ta ain begi argiekin; gure biotzak erantsiko lirake Jangoikoagana ta ala egin aurrerapen andiak Jangoikoaren bidean. Zerk ekarri zuan Dabid Erregea Santu ain andia izatera munduko zeregin askoren artean? Gau ta eguneko nere ogia dira negarrak, esaten zuen, galdetzen didatenean, non da zure Jangoikoa? Kargatik anbeste negar? *Scopebam Spiritu meum*. Aztertzen zuen bere konzienzia, oroitzen zan bekatu egin zuenaz, Jangoikoagandik artu zituan mesedeakin. Egin dezagun guk ere ala, ta elduko gera birtute goratu batera. Ala izan didilia.

ERAKASTE IV.

Nola ondo konfesatzeko bear dan biotzeko damua

G. Zeren gañean itz egin bear degu doktrina onetan?

E. Kristauak gutxien dakiten, ta geien jakin bear bear duten gauzaren gañean, zeña dan bekatuen damu konfesorako bear dada.

G. Orren bearra da damu ori? Ez ote da asko bekatuen esamina kontuzko bat egin ta guziak ezer utzi gabe humiltasun andi batekin Konfeso-reari agertzea?

E. Ez dago konfesio humillik biotzean maite bada bekatua. Bekatua anima duen kristaua da Jangoikoaren kontra jaiki dan traidore andia, ta traizio onetan irauten du damu ezpadu biotz guziarekin bekatu egina. Nola bada izango da humilla? Eskuetan mun egin, ta esku mun egiñak erretzea nai. Alakoa da kristau askoren humiltasuna konfesioan. Daude belauniko, golpetzen dituzte bularrak, eskatzen dute barkazioa, aoan

dirudite humilde batzuek, ta biotzez gezurti andiak. Itza Jakob justuarena, ordea eskuak, edo egitadak Esau gaiztoarenak.

G. Zergatik esan du damu au dala gutxien dakitena, ta geien jakin bear dutena kristauak?

Ez da sarri predikatzen gauza au, edo damuaren premia? Nola bada egon diteke jakinez?

E. Enzuten dute Pulpituetatik; aurtxotatik ere erakasten zaie esaminaren ondoren bear dala bekatuen gorroto edo damua. Baña etzaie erasten biotzean. Begitantzzen zaie bekatuak osoro konfesatu ezkeru, ta nere Jesu-Kristo Jauna kolpe batzuek bularrari emanda eginda dagoala guzia. Au da Eliza Ama Santak duen gerrarik kaltegarriena; penitentzia falso edo gezurti bat. Aoarekin damutzea, biotzarekin bekatua laztantzea. Itxurapen utseko penitenziak dakar berekin animako lo ta itxutasun osagaitza. Ekusten ez duen begia, da damutzen ez dan biotza. Igarten ez dan gaitza nola osatu? Gaizki konfesatzen danak argiro, bekatuen batzuek lotsaz ixildu edo estalduta, igarten dio non duan min, non dagoan gaitza, ez du pakerik, biotza samintzen zaio txitsa-

rri, arantzaz beterik darabil, sermoietan enzuten badu Jangoikoak egin duen kastiguan diren bat bekatuak gorde zituztenekin, tarritzen dira, izerdi otzak irtetzeraño, ta ekusten dira beldurrez beterik dijoazala agertzera bekatu ezkutatuak Konfesio oso edo jeneral batean. Ordea bekatuak agertu dituztenak, ta damu irudi batekin konfesatu diranak, daude lotan deadarrekin ere iratzartzen ez dirala beren lo zorro gogorretik. Ez dute kezkarik ez larririk; begitantzen zaie ondo konfesaturik daudela, dijuaz komulgatzera beldur gabe, ta konfesio ta komunio bekatuzkoekin bizi dira kondenazioko arrisku andian.

G. Nola gaizki konfesatu ta komulgatu igarri gabe?

E. Erantzuten du Santo Tomas Maisu andiak, ez igarte edo ez ezagutzea danean bakoitzaren erruz, edo kulpaz; zeren jakineza ta ez ezagutzea dan bekatua, ta bekatu bat izango ezin dalako beste baten eskusa egiazkoa. Gauzaren bat danean ikasi bearra ta ikaserraza, ez ikastea ta ez jakitea, bekatua da. Damua da gauza bear bearra konfesio ona egiteko, inork ukatuko ez duen bezela, ta bestetik jakinerraza sarri erakas-

ten dalako. Bada ez dakitenak, edo Sermoietatik iges egiten dutelako, edo enzunda sinesten ez dutelako, edo sinistuta puestatzen ez diralako, beren naiz egiten dituzte konfesio ta komunio gaiztoak, ta dijoaz otsgabe ta animako begi estaliekkin beti iraungo duen Suleza edo Infernura. Egia au ezagutzeko ez dago galdetu baño edozein kristauri konfesioa eginda ezer ixildu ezpandu; damu dezu Jangoikua ofenditua? ezagutzen dezu zeure gaizki egina Jaun gaitzik egin ez dizunaren alderako? Esazue egia, damu dezu? Bai Jauna, damu det; eztet damu izango? Nola ere damu dedan; emango ditu golpeak bularrean, makurtuko du burua, ta esango du ezpañez nere Jesu-Kristo Jauna edo akto kontriziokoa eztuela. Onela konfesatzen dira bekatuen inguruan beti dabilzanak. Onela okasio galduetan sarturik daudenak. Onela urte osoetan obetu ez diranak sarri konfesatuz ere. Onela ordi, luxurioso, lapur, ta bizio gaiztoen oitura jarraituak dauzkeenak. Artutzen badute absolbizio arin emana bekatuik ezagueraz utzi gabe, dijoaz pake iridiko baten komulgatzera ta erakustera Jeku-Kristori bere ostatu gaizto artan, nola biotza dagoan bekatua-

rekin oratuta. Odolezko malkoakin negar egin bear genukean itxutasuna! Bekatuaren izena ez dute nai, bai ordea bekatuaren izana. Beraz ez da egongo doktrina bearragorik nola damu onen gañekoa, erakatsiaz, zer dan, zenbat modukoa, nork daraman konfesiara, ta nork ez. Erakurten da Santa Teresaren gertaeretan eskribitu, edo adirazo ziola Santa onek Predikadore bati predika zezala txit sarri konfesio gaiztoen gañean, zerren ez du, zion, deabruak animak arrapatzeko katigugarri edo lakirio seguruagorik, nola kontesio gaiztoak. O gauza arritzekoa! Konfesioa berez izanik animak libratzeko deabruaren kateetatik, askorentzat da, bakoitzaren kulpaz, beren animen galbidea. Ekus dezagun bada zeero ta astiro doktrinagai au.

G. Zer da bada Kontrizio edo damu konfesiara eraman bear dana?

E. Kontrizio edo damua da, dio Trentoko Konzilio Santuak, zeñen itza da Elizaren ta Fedeko itza, *bekatu egin danaren naigabe, eta gorroto biotzeko bat aurrerakoan geiago ez egiteko gogo edo propositoaz*. Penitenziako Sakramentuak dauzka iru Parte, Kontrizioa, Konfesioa, ta Satis-

fazioa. Kontrizioan sarturik dago bekaturik geiago ez egiteko proposito edo gogo sendoa; Konfessioan, aurrez egin bear dan examina. Kontrizio edo damuak, dio berriz Konzilio Santu onek, *prestatzen du bekatuaren barkazioa iristeko, laguntzen badio Jangoikoaren miserikordiaren itxaropen edo konfianza, ta borondateak egiteko Sakramentu au artzeko bear diran beste gauzaak*. Emendik aterako dute kristauak, dio Erromako Doktrina-libruak, damu edo Kontrizio au ez dagoala bakarrik gerora bekaturik ez egitean, ez bekaturik geiago ez egiteko asmoan, ez da bizitza on bat asitzen ere; bear dala guzien aurrez bezela, artu leengo bizitza gaiztoaren igui edo gorroto sendo bat lema edo satisfakzioa emateko gogoarekin. Egia da ezin egongo dala egiazko proposito edo bekaturik ez egiteko gogo Jangoikoagandik jaiorik, bekatu lengoen damu, edolare eztatuko gabe; ta asitzea ta eramatea aurrekoan bizitza on bat, dala señalearik onena ezagutzeko kontrizio edo damua. Baña eskatzen da ez bakarrik propositoan sarturik dagoan damua, baita ere Jangoikoagandik datorren mobimentu bat, zeñek gorrota erazitzen digun leengo bekaturik.

Konfesatuko dizkitzudaz nere urte guziak nere animako naigabe, edo mingaiztasunarekin. Ala dio Isaias Profetak. Enzun zuen Jaunak nere negarren itza, ala zion Dabid Erregeak.

G. Beraz negar egin bear da egiazko Kontrizioa idukitzeko.

E. Ez ori, dio Doktrinako liburu aitatu degun, ta besterik ez bezelakoa. Kontrizioa da borondateko akto edo egikari bat; damua da dio San Agustinek Penitenziaren laguna, ez Penitencia bera. Ordea Elizako Irakasak bekatuaren gorrotoari ematen die damu edo dolorearen izena; baita ere Eskritura Santuak. Damu au dator Kontrizioetik; damu au agertzeko aldatu oi zituzten anzinako penitenteak beren janzi, edo soñokoak, ta egin oi zuten penitencia zilizio ta autsez estalirik. Nola bada soñoko penitenziakoekin egon ditekian biotz bekatuan sartua, ta penitenziako janzi gabe bekatuaren damu txit andia, ala ere malko ta zizpuru gabe egon ditekian bekatuaren damu edo gorroto bizi bat, ta negarrekin ere bai damu biotzekorik eza. Beraz negar egitea konfesio aurrean, edo konfesioan bertan ez da damuaren ezaugarri edo señaleargia, ez da damurik ez

dagoanarena ere malkorik ez ematea. Ekusiko degu egia au geroago.

G. Zergatik bekatuen damuari ematen zaio Kontrizioaren izena?

E. Adirazotzeko Penitenziarekin ausitzen, urratzen, ta biguntzen dirala gure biotzak, nola arri batekin ausitzen, edo mallatzen dan gauza gogorren bat. Bekatuak dauzka gogortuak biotzak, ta penitenziak ausitzen edo biguntzen ditu. Argatik lurreko gauzaren batzuen galtzapenak ematen duen naigabeari, ematen zaio damuaren izena, ez ordea Kontrizioarena. Itz oek dira Erromako Doktrina-libruarenak, nondik izentazu gabe ere artuko ditut gauza txit asko. Iturri garbian ura edan dezagun.

G. Zergatik esaten da biotzeko Kontrizioa? Biotza da Korputzaren zati bat, ta kontrizioak izan bear du animakoak. Kontrizioa nola egon biotzean?

E. Ederki galdetzen dezu; ona zer eranzuten duen, aitatu dedan Doktrina-libruak. Biotzaren izenez aditzen da animako borondatea, ta nola korputzeko mobimentu guziak sortutzen diran biotzetik, ala borondatea ere da zuzentzen ditue-

na animako akzio eta afekto guziak. Biotza ustela badago, ez da korputza usteldu gabe egongo; biotzeko eriotza esan dezakegu dala korputz guziaren eriotza. Iturburua agortzen bada, ez da txorrotik urik eroriko. Orobat, borondatea ona dagoanean ta kalte gabe, animan kalterik egongo ez da; berriz borondatea dañatua edo kalte-tua badago, anima ere kaltetua egongo da. *Zure begia garbia badago, dio Jesu-Kristok, korputza ere garbi edo argia egongo da; ta zure begia geundua, ta gaiztoa badago, korputz guzia illunean egongo da. Buir zaitezte nigana biotz guzitik baraurrekin, negarrekin, zizpuruekin, ta zati-tu itzatuez zuen biotzak; ala dio Jangoikoak Joel Profetaren aoz.*

G. Kontrizio gabe barkatu diteke bekatu-rik?

E. Ez iñola ere. Esamina, aozko konfesio, ta penitencia obrazko gabe salba liteke, ez ordea bekatuaren damu egiazko gabe.

G. Nai nuke jakin nola dan ori?

E. Artzen du norbait gaitz eriortzkor batek Sazerdoterik bertan ez duela, ta esaminarik egiteko astirik ere ez. Nai luke konfesatu, ta ez due-lako norekin, artzen du bekatuen damu egiaz-

koa, ta galtzen zaio itza. Dakarte arinka Konfeso-
rea ta arkitzen du konfesatu ezin ditekean esta-
duan. Ordea, nola eskatu zen Konfesioa ta eman
damuaren señaleak absolbitzen du konfesatu
balitza bezela. Gaixo ark etzuen esamina ta
aozko konfesioa egiteko eperik izan; baña egiaz-
ko kontrizio edo damua bazuen, barkatuko
zitzaion bekatua konfesatu balitza bezela. Berriz
esamina kontu andiko ta konfesio zuzen ta oso
batekin iltzen bada ta absoluzioa artuta ere,
ezpadu kontrizio edo egiazko damurik, ez dio
ezer balio, ta kondenatuko da. Munduan igaro-
tzen dira asko alditan Eskritura ta diru palsoak;
baña ez Jangoikoaren aurrean kontrizio egiazkoa
ez danik. Ez da ezer egiten, dio San Gregoriok,
Osagilla edo Mediko bati gaitz guzia agertzea;
bear ere da osasuna benetan naiz izatea, ta gai-
tzari gorroto bezela artzea.

G. Zenbat modukoa da bada Kontrizio edo
damu au?

E. Bi modukoa; bata da Kontrizio perfekto,
edo oso osoa, ta bestea Kontrizio ez osoa. Kon-
trizio osoari deitzen zaio Kontrizioa, ta osoa ez
danari deitzen zaio Atrizioa. Argiroago jakituria

gabeko ta euskaldunentzat, Kontrizio edo damu osoa da Amorio-damua, ta Atrizioa Beldur-damua.

G. Zergatik Kontrizio, edo amorio damua da oso edo perfektoa, ta ez Atrizioa edo beldur damua?

E. Zerren kontrizio edo amore-damua bera bakarrik asko dan bekatua barkatzeko ta animai grazia iristeko. Ez ordea Atrizioa, edo beldur damua. Damu onek prestatzen du bekataria Konfesio Sakramentuaren bidez grazian jarteko. Doktrina au da Trentoko Konzilio Santuarena. Eiztari batek jarraitzen dio Basaurde bati ta jaurtiki edo tiratzen dio; joten du garunetan balarekin, ta bertan gelditzen da illik abere zatarra. Irtetzen dio geroago beste Basaurde batek, tiratzen dio oni ere; ordea etzuan jo leena bezela beingoan eriotza emateko tokian; ausitzen dio aurreko besoa; ezin abere erituak arinik egin du igesa artzeko: jarritzen die zakurrak ta Eiztariak, ta atrapaturik iltzen dute bertan kolpea, ta usikiekin. Ona amen Kontrizio ta Atrizioaren berdintza edo konpario ederra. Eiztariaren lenbiziko tiroa zan oso osoa, zerren il zuen bertan; ala

Kontrizioa ere da damu osoa, zerren Konfesioaren laguntasun gabe edo konfesatu baño leenago, iltzen du bekatua berriz beldur damu edo Atrizioa ez da kolpe osoa iltzeko bekatua: mantatzen du, ta konfesioak lagundurik gelditzen da illik bekatua.

G. Zer da bada Kontrizio edo damu osoa?

E. Da gorrotatzea bekatua gauza gaitz guziak baño gutiago Jangoiko txit on ta maitagarriaren ofensa dalako. Damu au dator Jaunari artzen diogun maitetasun, amorio, edo karidade garbitik gere onari begiratu gabe, alako moduz, ezen Zerurik ezpalego ere saristatzeko gure bizitza ona, Infernuri ere ez kastigatzeko gure bekatu mortalak, naiko genukean ondo bizi ta bekatu egin ez, merezi duelako Jaunak guk bera amateza bere ontasun neurrigabekoagati. Jangoikoa Zeruak ta Infernua baño leenago zan berez orain bezein ona; ez dio perfekziorik geitu kreaturak egiteak. Egun baten artu zuen Santa Maria Magdalena Pazisko Jangoikoaren amorio-kolpe ain andiak, non da irten zuen bere gelatik illitz bat esku batean, ta urez beterikako morko bat bestean zuela. Zer darabilzu? nora zoaz, Magdalena,

esan zien beste Monjak? Noa nere gogoz, eran-
zun zien, illiti onekin erretzera Zerua, ta ur one-
kin iltzera Infernuko sua maitatzeko Jaun ain ona
Infernuko beldurgabe, ta Zeruairen interes gabe.

G. Beraz kendu bear degu Infernuaren beldur-
ra, ta Zeruraro gogo ta esperanza Jangoikoa
garbi garbi maitatzeko?

E. Ez orrelakorik. Ori litzake doktrina txit txar-
ra. Jangoikoaren beldurra ta Zeruairen Esperan-
za dira Espiritu Santuak ematen dizkigun doe ta
mesede andiak; ta ez dute eragozten Jangoikoa-
ren amorerik andiena. Gutxi izan dira San Agus-
tinek baño amorio andiagoa Jangoikoari izan dio-
nik. Orregatik ere esaten zuen *Ignem aeternum
timeo*. San Franzisko Borjakok amorio andi ta
garbi garbia zion Jangoikoari; orregatikan ere
ordu osoak igarotzen zituen egunoro Infernuaren
gañeko konsiderazioan. Ala San Ignazio Loiola-
kok, ala San Luis Beltrangok, ala beste Santu ta
Santak amorio ta Jaunaren beldurraren ego bia-
kin igo zuten perfekzioko mendi goratura. Zerta-
ko dira besteen ejemploak gure Salbagille ta
Maisu Jesu-Kristorenak iduki ezkerok? Bere Legea
amore legea da; predikatzen zituen amore lege

bi oek, zeintzuetan sartutzen diran beste mandamentu guziak; amatuko dezu zere Jaun ta Jangoikoa biotz, anima, ta indar guziakin, ta zere projimoa zere burua bezela. Orregatik ere, esaten zuen, ez beldurtu munduko bizitza galdu dezakeenak gatik. Beldur izan zaitezte bai anima ta gorputza Infernura bota dezakeanaren. Beraz beldur au da txit ona, ta Jaunaren aginduak gordezkeko bidea.

G. Eta Zeruko Gloriaren esperanzagatik bekatuak ez egitea ote da gauza ona?

E. Nola ere dan, ta Infernuko beldurragatik Jangoikoa ez ofenditzea baño ere ohea.

G. Zergatik ala?

E. Zerren Jangoikoaren amorigara biotza eramateko dan gai obeagoa. Gizonak guzienez ezin ezagutu lezaketze zein ona ta maitagarria dan Jangoikoa, baizik bere begirada edo obra miseriakordiaz beteetatik. Ekusten diran gauzeetatik aditzen ere dira ekusten ez diranak. Erraz dijoa biotza amatzera Ongillea. Zenbat Santu ta Santak konsideratzen zituzten sarri Jangoikoaren mesede ta ontarteak, ta emendik iriziki beren biotzak amorio txit garbi ta andira? Ekusten

dituenak fedeko bekiakin Jesu-Kristok gizonen amorez egin dituen gauza andiak nola bere erioztarekin urratu dizkigun bekatuko kateak, nola Infernutik libratzeko bideak idiki dituen, baita ere Zerurako ateak, nola piztuko ezta amatzera Salbagille ain maitagarria? Santu ta Santak gogoratuaz Zeruan Jangoikoak bere maiteentzat prestaturik dauzkan atsegin neurri gabeak, azkortzen edo animatzen ziran igarotzera persekuzio ta martirioak poz andi batekin. Beraz Jangoikoak agertzen dizkigun bere Ontasunaren señaileak dira bide ta gai egokiak amorio eder ta garbi batera eldutzeko. Au ez da amatzea baka-rik Jangoikoa guretzat ona dalako, baita ere amatzea bere ontasunagatik. Infernuko pena ta Jangoikoaren kastiguen beldurrak ere presta lezake biotza Kontrizio oso edo amoriozko damura. Jonas Profetak esan zien Ninibetarrai, *berrogei egunen buruan ondatuko da Ninibe*. Beldurtu ziran; beldur onekin egin zuten penitenzia egiazkoa edo paketu zituana Jangoikoarekin. Etzegan orduan Konfesorik, ta bekatuaren barkazioa iristeko bear zan Kontrizio oso edo amoriotik sortua. Ezagutu zuen Jangoikoa zala Jueza, ta Aita;

ta bere aserrea palagatzeko joan ziran Aitaren erruki ta Ontasunaren billa. Beldur santu batek eraman zituban Aitagana, prestatu amatzera ta penitentzia egiazkoa egitera. Orregatik dio Espiritu Santuak amorioaren asiera dala Jaunaren beldurra. *Timor Domini initum dilectionis*. Ala bada Zerua izaiteko esperantzatik sortutzen da Jangoiko emallearen amorioa, ta amorio onek prestatzen du ederki biotza amatzera Jangoikoa bere Ontasunagatik; zeñi deitzen dien Jakitunak onginaiko amorioa. *Amor benevolentiae*.

G. Beraz Jangoikoaren amorio garbia eztu eragozten Esperanzako birtute, ta emendik sortutzen dan amorio Santuak?

E. Ala da; ta Esperanzako birtutea bear bearra da birtute guzietarako. Amatzek Jangoikoa guretzat dauzan sari Zerukoak gatik, ez du eragozten amatzea Jauna sari gabe ere. Seme on batek artzen ditu amorezko ezagueraz. Aitak ematen diozkan sariak ondo serbitzen duelako; amaten du Aita, agertzen dion amorioagatik ematean sari edo erregaloak. Ordea pobretzen bada Aita ura, ezpadu zer eman, Seme onak

jarraitzen dio serbitzeari len bezela sariaren ustegabe.

Au da amorio garbi sari utsagatik sortutzen ez dana.

G. Nola Zeruko deseotik igaroko gera erraz Jangoikoaren amorio garbi garbira?

E. Zerua deseaten degunean ez bakarrik gure korpurz ta animakan iduki dezakeen gozamentu ta atsegin andiak gatik, baita ere an amatuko degulako Jauna amorio txit andi ta guziz garbiarekin; an ofendituko ezin degulako deseio biziarekin; an bedinkatu ta alabatuko degulako amorearekin. Au da nai izatea Jangoikoaren onra ta ona, ta amatzea bere ontasunagatik. Orobat damutzen duena Infernuak, ez bakarrik an gorputz ta animak emango dituzten tormentu ta naigabe ikaragarriak gatik, baita ere an amatuko ezin dalako Jangoiko maitagarria, ta bai gorrotatu, ta bere Justiziaren kontra birago andiak egotzi, ta emendik damutzen bagaitu bekatuak galerazitzen duelako betiko Jangoiko amatzea, da idukitzea bekatuaren damu amorio garbitik datorrena: Egia esateko, Infernuko penarik, edo zorigaitziz andiena da Jangoikoa an inoiz amatu

ezina, ta Jangoikoaren kontra madarikazioak egozte; eta Jangoikoa an amatu al baliteke, guziz laburtuko litzake ango pena. Ala bada aleginaz dendatu bear gera, ala Zeruko gloria, nola Infernuko tormentuen konsideraziotik egitera amorezko aktoak ta pekatuari gorroto artzera Kontrizio osoarekin.

G. Zer da beldur-damu edo Atrizioa?

E. Da artzea gorrotoa bekatuari edo Jangoikoak gaiztoentzat prestaturik dauzkan kastiguak gatik, edo galerazitzen ditu alako onentzat dauzkan betiko atseginak gatik, edo bekatuaren itsusitasunagatik, Fedeko argiak laguntzen digunean. Damu au dator Jangoikoaren beldur santutik.

G. Eta Infernuaren beldur guzia da Atrizio ta damu santua?

E. Ez: Gauza bat da Infernuaren beldurra, ta beste bat bekatuaren damua Infernuaren beldurrez. Beldurtzen zaitu Infernuko suak, ta ez bekatuak, dio San Agustinek bekatari askoren beldur utsagatik. Iru beldur gisa edo modu ezagutzen dituzte Jakitunak; bata da Jangoikoaren Semeen beldurra, bigarrena bere serbitzariena, ta iruga-

rrena Esklabuena. Semeen beldurra da beldur-
tzea bekatuak dalako Jangoiko Aitarik onen ofen-
sa bekatuaren kastiguai begiratu gabe. Serbitza-
rien beldurra, da damu ematea bekatuak anima-
ko kalteak gatik; oek dira Zeruko gloria galtzea,
ta Infernurako bidean ipintzea. Esklaboen beldu-
rra da batek gordetzen duenean bere burua
bekatu egitetik Infernuaren edo beste kastigen
beldurrez, kastigurik ezpalego bekatu egiteko
borondatearekin. Seme on batek egiten ditu
Aitaren esanak Aitak kastigatzen ezpadaki ere
pobre izan ta herenziarik itxaraten ezpadu ere.
Au da amorio garbia. Serbitzari onak egiten ditu
borondate onarekin etxeko Jaunaren esanak, ta
bearrak, ala aserratu ez didin, nola ematen dion
ogi ta alogeragatik, ta ez dabil bearrik egin nai
ezta etxeko Jauna kanpoan danean edo ekusten
ez duenean: begiratzen dio etxeari amorio
moduaz, ta egiten du bearra borondate onare-
kin. Esklaboak geienez egiten dituzte Jaunaren
esanak ezinbestez, damuz bezela; beti dute
gogoan azote edo makilla, ez die begiratzen Jau-
naren aurrera penai borondate garbiaz, ta iges
egin al badue kastigutik, uzten dute bearra. Oen

serbitzea da borondate gaiztokoa. Mutil jokolari baten jarduten du karta jokoan bere lagunekin. Ekusten du datorrela bere billa Maisua. Ezkutatzen ditu bereala karta ta joko diruak, ta asitzen dira itz egiten modu onean. Esango degu mutil ark gorroto diela karta ta joko txarrari? Ez. Beldurtzen dute Maisuaren agiraka ta kastiguak. Otso gosesto batek irtetzen du basotik ardiren bat arrapatzeko, ta artaldera urreratzean, enzuten ditu zakur zaukak, ta ekusten du aga bat eskuetan duela. Beldurrak gelditzen du; ez dio ardiari gaitzik egiten, ta biurtzen da bere basora. Otso au aldatu da bildots izatera? Ez, dio San Agustinek. Bere gogoa ta ardia arrapatu naia leengoa da. *Lupus fremens, lupus tremens, sed semper lupus.* Etorri zan arrapatzera, orroaz, buirtu zan beldurrez, baña beti da otsoa. Onelakoak dira bekatari txit asko. Enzuten edo erakurtzen dituzte Infernuko tormentu inoiz bukatuko ez diranak. Beldurrak atzeratzen ditu zerbait beren bide gaiztoetatik. Ordea ez dute gorrotatzen bekatuaren gaiztotasuna, *malitiam autem non odivit.* Poztuko lirake ezpalego Jangoikoaren Justiziako zigorrik, ezpalego Infernurik, ezpaleu-

de zauka bezela Jangoikoaren Ministroak beldur gabe bekatu egiteko. A anima zorigaiztoko Jangoikoari ematen ez dienak biotza, ez biotz onetik utzi bekatua? Lapur batek bidera irtenda eskatzen du bolsa: beldurrak eman erazitzen du dirua; ordea dio bakoitzak bere artean, iges egin al baneza, banu lagun sendo ta armaduna ukatzeko bolsa eskatu didana. Ematen diozunean ematen diozu borondate onez? Ez; ta bai damuz ta ezinbestez. Ala dira kristau asko; ematen die Jangoikoari biotza, biotz ta borondate gabe; ezpalego eriotzarik, ezpalego Infernurik, iraungo lukee bekatuan. Eta artuko du Jangoikoak onelakoen biotz gaiztoa? Ez, ta bai geiago kastigatu bekatua, geitzen dutelako beren biotzeko prestaera txarrarekin.

G. Zer bear da bada Atrizio edo beldur santu edo bide onekoa idukitzeko?

E. Bekatuarentzat borondate guzia kentzea, dio Trentoko Konzilio Santuak, naiago galdu honra, bizitza ta gauza guziak Jangoikoa ofenditu baño, artu asmo sendo bat aldegiteko bekatu-ko okasio, lagun ta ebillune urreko guzietatik, ta biotza jiratzea benetan ta osoro Jangoikoagana;

otso zana bildots egin. Artu bear da beldur santuaren bidez bada ere biotz ta espiritu berri bat, ta damu eman ez Infernu utsak, eta bai bekatuak berak Jangoikoaren ofensa dalako. Beldur santu ta bide oneko au da amorio garbiaren asiera, ta irauten badegu Jangoikoa serbitzen, geituaz joango gera Jangoikoaren amorioan. Juez Jangoikoaren beldur onak eramango gaitu eskatzera barkazioa ontasunez betea dan Aita Jangoiko beragana: Ebanjelioko Seme ondatzalla ta Aitararen etxetik iges egin zuenak ekusi zuanean gosea, premia, ta gauza guzien palta, zer egin zuen? Joango naiz, zion, nere Aitagana. Uste zezakean goseak, premiak, ta interesak zerama la Aitagana. Ordea beldurrak, ta miseriak ezagutu erazi zion, nor galdu zuen; nor ofendidu zuen, ta norgana biurta bear zuen; eta au zala bere Aita maitagarri ta biotz biguñekoa. Ala bada Jangoikoaren beldur santuak ezagutu eraziko digu, nor ofenditu degun, zein ona ta maitagarria dan Jangoiko, kastigatu gintzakeala pekatu egin genuanean asko bezela, kastigatu ez gaituena, bedeikatu ta alabatuko degu bere ontasun ta miserikordia andiak gatik, ta serbituko degu

aurrerakoan Seme esker onekoak bere Aita bezela.

G. Baña bear ote da Konfesio ona egiteko Kontrizio oso edo amorio garbitik jaioa?

E. Da txit ona, ez premiazkoa, edo bear bearra.

G. Zergatik ez da bear bearra?

E. Zerren Kontrizio oso ta amore damu garbitik irtenak, beti ipintzen duen anima Jangoikoaren grazian, ta Sakramentu penitenziakoan Konfesoaren absoluzioaren bidez jartzen dira asko bekatari Jangoikoaren grazian, ta an ez litzake gertatuko bear bearra balitza Kontrizio oso edo amorio garbiko damutik jaioa.

G. Beraz asko izango da ondo konfesatzeko Atrizioa, edo beldur santutik sortu dan bekatuaren damu egiazkoa?

E. Atrizio edo beldur damu onek ez du amorio garbiko damuak bezela konfesioko sakramentu gabe grazian ipintzeko birtuterik; baña bekatuaren borondatea iltzen badu, prestatzen du anima Konfesioko Sakramentuan grazia artutzeko. Au dio Trentoko Konzilio Santuak. Eta Teologorik geienak dioe asko dala Konfesioan grazia artu-

tzeko Atrizio edo beldurdamu esan dan bezelakoa. Beste batzuek eskatzen dute Jangoikoaren amorioaren asiera bat. Zertan dagoan amorioko asiera au, ez da guzien iritzi berdina. Trentoko Konzilio Santuak bautismoan, arrazoira eldu diranak grazia artutzeko, eskatzen du asi ditezela maitatzen Jangoikoa Justizia guziaren Iturburua bezela. *Incipiat diligere Deum tanquam omnis justitia fontem.* Ez dio, asi bear duela maitatzen Ontasun guziaren Iturria bezela, baizik Justizia guziaren iturria bezela. Ala ezin esan diteke eskatzen duela Jangoikoaren amorio garbi edo karidadea, zein dagoan maitatzean Jauna dana dalako, edo berez duen ontasunagatik. Esan degu len Espiritu Santuak dioala, Jangoikoaren beldur santua dala amorioaren asipena. *Timor Domini initium dilectionis.* Beraz atrizio egiazkoa bera da amorio santuaren asipena. Atrizioak eskatzen du asmo sendoa, gordetzeko Jangoikoaren legeko amar mandamentuak; beraz bai gogo sendoa amatzeko Jangoikoa gauza guziez gañean, zein dan lenbiziko mandamentua. Jangoikoaren mandamentuak gordetzen dituenak, maite nau ni, dio Kristok. Beraz

mandamentu guziak gorde ez dituelako damu duenak, gogo edo borondate sendo batekin gordetzeko aurrerakoan guziak, iduki bear du amorio santuaren asipenen bat. Ala bada Jangoikozko damu egiazkoaz konfesatzen diranak ez dute estutu ta larritu bear amorioz damutu baziran edo ez. Biotza aldatzen ezpada, eztago egiazko atriziorik; aldatzen edo konbertitzen bada, Konfesioa ona izango da. Egin dezagun alegina bekatuaren damua artzeko konsiderazio beldurgarri, ta amoregarriakin. Konseju au txit ona ta guziak ematen dutena da.

G. Nai nuke enzun berdintza edo konparazio on bat Kontrizio oso ta Atrizioa adituta ezagutzeko.

E. Ona emen. Seme batek bere aserrear ematen dio Aitari kolpe andi bat. Jakiten du Justiziak. Seme gaizto ura darama karzelara; ezarten diez grillo edo kateak, ematen die gutxi jaaten. Artzen dute Informazioa, ta kentzen die Seme oni Aitaren ondasunetarako eskubide guzia. Seme onek ezagutzen du bere gaizki egina. Deitzen dio Karzelara bere Gurasoari, ta ekusirik onen aurpegia zauritu edo banatua, asi-

tzen da negarrez, erdibitzen zaio biotza, ta esaten dio damu andi batekin, Ai nere Aita ona! Zer egin det nik nere itxutasun gogorrean? Zuk agiraka egin bazindan, izan zan nere amorez. Zuri zor dizut Jangoikoaz bean nere izatea; zuk ni mantentzeko artu dituzu neke andiak. Eta nik eskuak ezarriko nizkitzula zuri? Nik zu banatu? Ez naute penatzen, ez dauzkadan kateak, ez leku loi onek, ez goseak, ez nere gaizki egiñagatik Justiziak kendu didan zure ondasunetara eskubidea. Oek ta geiago merezi ditut: bakarrik damu ematen dit zuri egin dizudan bidegabe ta injuria ain andia; zuri, zein zeran nere Aita, ta Aita nere ona billatu dezuna agiraka egiten zindanean ere. Ona emen Kontrizio oso edo amorezko damu garbiaren irudi edo pintura eder bat. Bekatariak fedeko argiarekin ezagutzen duenean bekatu mortal batekin. Aita baño Aitaago dan Jangoikoari egin dion ofensa itxusia, ez bakarrik kolpetu, baita ere berriz kruzifikatzen duela Jangoikoaren Semea, ta artzen duenean damu txit andia, ez galdu duelako Zerurako eskubidea, ez Infernuko pena ikaragarrien bel-durrez baizikan bere Aita ain on ta ain maitaga-

rriari egin dion bidegabeagatik, artzen du amore garbi ta interes gabeko damua; ta au da Kontrizio oso animaren santifikagarria. Ordea esan degun Seme ark ezaguturik zenbat kalte ekarri diozkan bere buruari. Aitari eskua ezarriaz, damuturik egiaz bere gaizki eginaz erregutuko balio biotz humillaz Gurasoari, enpeña didilla Justiziako buruarekin libra dezan Karzelatik, ta biur dezon heredatzeko kendu zion eskubidea, ematen diola itz sendoa ez diola geiago injuriarik emango, erregu au egiten diola ezaguturik bere Aita dala errukiorra, ta konfianza oso batekin, damu ematen diola ez bakarrik kastigu daramanak, baita ere Aitari egin dion ofensak, au litza-ke Atrizio edo beldur damu santuaren irudia. Emen ondo egiten du Semeak humildade osoarekin barkazioa eskatuaz gañetik, billatzea bere bitartetasuna iibratzeko Karzelatik, ta biurtzeko Semeen eskubidera. Ala bada ekusten duenean kristauak bekatu mortalaren bidez ekarri diozko- la bere animari kalte andiak, galdu duela Zerura-ko deretxo edo eskubidea, jarri dala kondenazio-ko peligroan, anima itxusitu dala bekatuaz galdu dituela lengo obra onen irabazi ta merezimen-

tuak, dadukala deabruak lotuta bezela, ondo egiten du zuzentzeaz Jangoiko ofendituagana konfianza oso batekin artzen duela egiazko damua aserraerazia diolako Jangoikoaren Justiziari. Emendik datorkio Jangoikoaren miserikordiaren ezauera osoa, zeñen besoetan ezarten dan humil humillik, ta amatzen du Jauna, edolaere ain ona izan dalako beretzat kastigatu zezakeala kastigatu eztuelako, ta bai itxaran penitenzia egiteko. Prestaera onekin eldu ezkerro Konfesiora, iritxiko du bekatuaren barkazioa.

G. Nai nuke enzun gertaera edo ejemplo zuzen bat ezagutzeko nolakoa da Kontrizio oso, edo amore damuaren indarra edo birtutea.

E. Ona San Bizente Ferrerkori gertatuta zitzaiona, ta berak kontatzen duena, ta eztet uste gezurrak eskribitzen zituela Santu ain miragilla onek. Zegoan predikatzen gure Españako erri baten. Joan zan Sermoira besteen artean emakume mundutar, lasai, ta lujuriako pasio gaiztoan sartua. Adirazo zituen Santu onek aragiaren bizio onen itxusitasuna, ta Jangoikoak prestaturik zeuzkan kastiguak. Gero asi zan pintatzen Jaunaren ontasuna, ta nola Magdalenak

artuko zituen amorerik andienarekin. O anima deabruak lotuta zaudenak! Esaten zien. Atozte, atozte Kristoren oñetara. Ezaguzazute nolako injuria ematen diezun zuen amorez ill zan Jangoikoaren Semeari. Biur zaitezte nigana maitatzalle askorekin enredatu zeranak, esazen dizue Jaunak. *Fornicata es cum amatoribus multis, tamen revertere adme.* Zeren zai zaude anima gaisoa? Zergatik eman nai diozu biotza kreatura ustelkor ta gaizto bati, ta ukatu Jangoiko ain on ta maitagarriari? Itz oek igaro ziran emakumearen biotzera; ezagutu zuen bekatua Zeruko argi andi batekin, ta ain andia izan zan artu zuen Kontrizio, edo amore damua, ezen gelditu zan bertan illda penaren penaz. Jende guzia ikaratu zan Sakramentu gabe zalako bizitza gaiztoa eraman zuen emakume ura. Orduan Predikadore Santuari agertu zion Jangoikoak, nola ill zan damuaren anditasunaz, ta enzun ere zan Eliza guzian itzaro edo boz zoli bat; *Ez ezazute erregetu onen animagatik, zerren dagoan Zeruan.* O Kontrizio andiaren frutua! Deabruaren esklaba zana, egin zuen Jangoikoaren alaba. Ai nork eman lezakean bere bizitza Jaunari ona ofenditu duelako amore

bizio damuaz! Ai jetsiko balitza gure biotzetara Espiritu Santuaren su andi bat garbitzeko gure animetako bazterrak, ta erreak bezela gelditzeko su eder onetan! Ordea, zenbat dira benetan damutzen diranak? Zenbat ondo prestatzen diranak Konfesio santurako? Au ekusi bear degu datorren doktrinan.

ERAKASTE V.

Konfesorako bear dan Damuaren gañean bigarren doktrina

Ikusi degu igaro dan doktrinan, zer dan dolore edo damu Konfesio onari lagundu bear diona, zein bear dan, zeinbat modutakoa dan. Orain ekusi bear deguna da, zenbat penitente gezurti diran, edo zein gutxik, bekatarien artean, daramen egiazko damua.

G. Nondik jakin lezake ori, baldin damua badago biotzean, ta biotzeko berri Jangoikoak bakarrik badaki?

E. Badira señale edo ezaubide argiak igarteko. Ona batzuek. Damuak egiazkoa izateko, bear du jaio Espiritu Santuaren kolpetik, ez munduko motibotik. Izan bear du sendoak, au da naigabe geiago eman bear du bekatu mortal batekin Jangoikoa ofendituak onra, osasuna, ta lurreko gauzarik estimagarrienak galtzeak baño. Izan bear du guziena, edo ez didilla bekatu mortal motarik izan, zeini gorroto artzen etzaion. Orain bada

ekusi bear degu nork ez daraman egiazko damurik.

Lenbiziko zirkunstanziaren aldetik, ez darame egiazko damurik munduko kalteak gatik bakarrik damutzen diranak. Ekusiko da jokolari txar bat bere animaren kaltean jokatzen duena, edo joko debekatueta, edo bear baño geiago ornitzen dala, edo birao ta aserre andiak eragiten diozkana. Galtzen ditu batek diru asko; amorratzen zaio, egiten ditu birao andiak, urratzen ditu Kartaak, ta egiten du promes bezela karta geiago ez eskuetan artzeko. O nolako damua! Nolako propositoa! Ordea mundukoa. Diru galduak min ematen dio; galdu zituen bezela irabazi balitu, bedeikatuko zituen kartak, ta jokatu ere zuen orduan. Munduko kalteak ere atzeratu bear gaituzte gauza gaiztoetatik; ordea askoz geiago animako kalteak; Jangoikoaren grazia galduak, zeinek geiago balio duen lurreko ondasunak baño, ta fedeko argiaren bidez ezagutzen ditugun bekatuaren ondoren gaiztoak. Orditzen edo moskortzen da beste bat, ta kolpe andi bat artuta banatzen du burua, ta osatzeko egiten ditu kastuak, ta igaro min portitzak. Madarikatzen du

Taberna, edan zuen ardoa, tentatu zuten lagunak, ta damu du ala orditua. Ongi da. Ordea, zerk ematen dio ardo edan zuenaren anbeste gorroto? Ematen duen eskandaluak etxean ta errian? Jangoikoari egin dion injuriak, izanik bere Irudi edo imajinara egina berdindu duelako abere arrazoi gabekoekin? Ez. Damu ematen die korputzeko miñak, ta dauzkan kastuak osatzen. Damu alperra, konfesiorako ezer balio eztena. Erorten da Gizaseme edo emakume bat bekatu loi baten, ta erasten zaio gaitz lotsagarri ta min andietakoa. Bere korputza galdu ta erituta ekustean, asitzen da madarikatzen bekatuta lagunduziona, edo tentatu zuena. Damu du bekatuan eroria. Baña zergatik? Zerren korputzari ekarri dion kalte andia, igaro bear dituen min edo oñaza portitzak, osatuko bada agertu bear duen bere gaitza, farre egingo dien dakitenak. Eta Jangoikoari egin dion injuria andia gauza ain zikiñean erorita? Eta animari ekarri dion kaltea? Ez da anzi. Jangoikoa ixillik dago; ezdu kejarik ematen. Mutil, edo gizon lotsagabe batek milla eregu palagu, ta eskintzarekin dakar bekatuari leku ematera Emakume bat. Agertzen da bekatuaren

frutua. Artzen die kargu mutil edo gizonari. Onek garbitzen du burua: Gezur andi bat egotzen dit, dio, neskatz traidore orrek, ez du nerekin konturik izan, billa dezala bere adiskide galanta. Ekusten duenean neskatzak bere burua lotsari ain andian, bere onra guzia galduta, arpegirik eman ezin duela, senideen naigabeak, ta anbat burukomin, asitzen da madarikatzen jaio zan eguna, tentatu zuen mutilla: Ai, dio, nik sinistu ezpanie Gizon gaztearen itz labañai, arpegia ausi banio bekaturako bidea eman zidanean... Zer egin nuen? Zer egingo det? O nolako damua atsegin zital bategatik anbat naigabe bere buruari ekarri diozkalako? Ordea damu alperra, mundukua, Judasena bezelakoa. Saldu zuen Apostolo traidore onek bere Maisua. Egin det pekatu dio. Botatzen ditu diru bekatu eragin zienak Kristoren etsaien aurrean. Zer eranzun zien oek? Or konpon, Judas or konpon. Orain ez degu zure bearririk, len bai. Ala bada esaten dute mutil edo gizon gaiztoak, berena egin da. Or konpon, or konpon, ta uzten dute neskatzak ernegu ta biraoz aizea betetzen. O negar alperrak! Zenbat andia-goak dira bere bekatuti etorri diran animako kal-

teak! Nolako eskandaluak zabaldu ez dira? Zenbat pekaturi bidea eman ez die? Non da Jangoikoaren grazia galdu dana? Non Infernu irabazi dana! Non Zerua? Oek ez dute negarrik ateratzen. Agertu ezpalitza bekatua munduan agertuta ere logratu balitza dote andi bat, edo ezkontza, etzan negarrik ekusiko, ez malko bat eman-go, ez bekatua madarikatuko. Esango zan bear bada biotzeko gelan. O Zorioneko bekatu anbeste on ekarri didana! *O felix culpa!* Ala bada askoren bekatu damuak dira mundukoak, Jangoikoa-gandik sortzen ez diranak, Jentil Jauna ezagutzen ez dutenak ere izan oi dituztenak. Egia da, dala guziz gaitzako bekatuaren damu egiazkoa artzea, bekatutik mundurako onak atera diranean, kalteak atera diranean baño. Baña fedeko begiak jasotzen ez badira Jangoiko ofendituagana, ta animako kalteak geiago sentitzea ezpadi-ra lurreko edo korputzekoak baño, ez du alako damuak ezer balio Konfesio santurako. Saulek, nolako damua Jangoikoari obediencia ekarri etziolako? Nolako esatea Samuel Santuari, *egin det bekatu! Peccavi.* Ordea zergatik? Despreziatu etzezen bere mendeko edo basalloak. *Sed*

nunc honora me curant Israel. Egin det gaizki baña onra nazazu Israelen begietan. Zein bestera gertatu zan. *Dabiden bekatu egin det!* esatearekin Errege Penitente onek artu zituen borondate osoarekin Jangoikoaren kastigu Natanek adirazoak. Etzion erregutu libra zezala kastiguetatik, ta bai negar egin aldendu zalako ardi galdu bat bezela bere Jaun ta Arzai amorosoagandik. *Erravi sicut Ovis quae pervit.*

G. Eta asko ote dira damu laburra edo estalkiarekin konfesatzen diranak, damu sendo, portitz, ta eragille gabe?

E. Txit asko, txit asko, ta emendik dator anbeste Kristauren galtzapen edo kondenazioa. Egia da inork uste baño konfesio gaizto geiago egiten dirala minaren, edo itzaren faltaz, ordea geiago biotzaren faltaz. Esan nai det, asko konfesatzen dirala gaizki beldurrez ixildu, gutxitu, edo edertzen dituztelako beren bekatuak; baña geiago biotzeko damu zoli, sendo edo egiazkoarik ez daramalako konfesiara, ta damu onelako gabe ez dago barkazorik. Anzinatik esan zuen Tertulianok, Konfesioa dala lurreko Komerzio edo artuemanetan dirua bezela. Zerbait eroste-

ko bear da dirua, baña diru legekkoa, benetakoa, ez etxura utsekoa ta falsoa. Zoaz merkatari bategana diru oker batekin. Badirudi urrea azaletik; urrea ezpada botako zaitu ordu gaiztoan. Nolako kastigu barkazio gabeak eztaude dirugin falsoentzat? Orain bada, dio jakitzen andi onek, nola dan bearra dirua ta ona, edo zindoa zerbait erosteko, ala ere bear bearra da Zerua erosteko bekatuaren damua, ta damu egiazkoa, damu bide onekoa, zindoa, edo piñpina, ez falsoa ta onirudi utsekoa; urrezkoa; ez metal basto urre estalkiz bezela egiña. Damu sendo onek biotz guzia jiratu edo aldatu bear du, barrena moldatu, ta ez bakarrik aurpegia. Espiritu Santuak dio penitente txar batzuek adierazteko esaera eder au; emango du biotza pintura moduan. *Cor suum dabit in similitudinem picturae*. Pintore batek, ta orobat Santugin edo Eskultoreak egin nai duenean Irudi edo Imajinaren bat, ezta nekatzen barrena apaintzen edo edertzen. Bear egiten du bai moldatzen ta edertzen agirian ta begien aurrean egon bear duena, arpegia, eskuak, bularra ta oñak. Gibel alde ekusten ez dana gelditzen da zatarra, ta molde txaarrekoa. Ala egiten dute

kristau askok; uste dute malko batuek begietatik ematen badituzte, kolpe batzuek bularrari emanda lepoa makurtuta, itz zoli batekin esaten badute *damu det, Jauna*, guzia dagoala egiña barrena, ego biotza aldatu gabe. A bai, nola esan bear zaien onelako Penitente azalekoai Fariseo arroai esaten ziena Jesu-Kristok, Ai zuek Fariseo garbitzen dituzutenak baso edo onziak kanpotik barrunbea garbitu gabe, biotzean tranpa ta lapurreta gaiztoak kendu gabe zaudeia. Sepultura zuritoak barrunbean ezur ustelez beteak. Itz ederrak gizonak engañatzeko, ordea ez Jangoiko dakusana biotzean dagoana. Ala bada eztago barkaziorik, ezpagera buirtzen Jaunagana biotz guzitik. Biur zaitezte nigana, dio Jangoikoak, biotz guzi guziarekin, baraur ta malkoekin. Da esatea baraurrak ta malkoak irten bear dutela biotz konbertitutik. Ausi ezazuez damuz zuen biotzak, ta ez zuen soñokoak. *Scindite corda vestra, et non vestimenta vestra.*

G. Eta egon liteke damu sendo ta zoli bat biotz siku edo agor batean?

E. Nola ere egon litekean. Gauza arrigarria! anima txit onak estutzen dira damu gabe konfe-

satzen diralako beldurrez, ta bizitza gaiztoko asko bizi dira ardura gabe ta damuarekin konfesatzen diralako uste edo iritu betean? Zerk egingen du? Onak beldurtzen ditu Jangoikoaren jui-zioak, betiko kondenazioak, maite dute Jauna, ta eldu nai lukee garbiro Sakramentu-santu aldara-kora. Bearra geiztoak ez ditu ezerk beldurtzen bear bezela, ez die amoriorik Jangoikoari, ta ez dira batere estutzen damuaren gañean.

Jauna, dio kristau on batek. Konfesatzera noanean nai nuke damu andi bat iduki, nai nituzke Magdalena baten negarrak; ordea nere biotza dago gogorra, ezin eman det malko bat. Nola egon liteke dolore edo damu egiazkoa sentimendu geiago gabe? Beldur naiz nere konfesioakin.

Oen konsolaziorako jakin bear da dolore moduo dirala, bata barren barrenekoa, biotzean gordea, agertzen ez dana sentimentu samurrekin. Bestea da agertzen dana biotzeko samurtasun, ta sentimentu agirikoekin. Samurtasun oek, zizpuru ta negarrak irtetzen badute biotz damuz ausizetik, dira txik onak, ta estimagarriak. Ala San Pedrok eman zituen malko ugari, ta samiñak bere Maisua ukatu ondoan, biotzeko damu

andiak laguntzen ziola. Ala Magdalenak busti zituen Jesusen oñak amorez ta damuzko negar ugariakin. Ala Dabidek bustitzen zuen bere oea malko askorekin. Ordea badira animaren batzuek sarri konfesatzen diranak, txit kontu andiarekin bizi diranak, ta malkorik egozten ez dutenak. Egia esateko, anima gutxi dira bekatuetatik irten berri diranak ta Jangoikoaren graziak ondo ikustuak beren konfesio jeneral lenengoetan samurtzen ez diranak. Agortasunak ta sentimenturik ezak izan oi dira urteren batzuek bizitza onean igarota. Orain bada jakin bear da egiazko damua dagoala bekatuaren gorroto, ta ekusi naiz ez sendo baten Jangoikoaren ofensa dan aldetik gorroto andi oni laguntzen diola propositu edo gogo biotz biotzeko batek ez geiagoren geiago bekatu mortalean erorteko, ta aldegiteko bekatuko bide, lagun ta ebillune urreko guzietatik; eta onelako damua egon liteke negar malko gabe. Zenbat alditan munduko naigaberik andienetan batzuek penaren penaz malkorik ere eman ezin dute? Errege bati ematen die berria gerra baten bere Exerzitua desegin dutela etsaiak. Nolako damua artzen ez du? Ordea ez

da geienez negarrez ekusiko. Illko zaie Gurazo batzuei Seme maite bat; Amak ematen ditu illeta andiak, atera bear ditu bere buruko illeak deadarrez ta arrantzaz. Berriz Aitak ez du alako damostraziorik agertzen, bere naigabea, ta Semea ill zaiolako damua izanagatik ain sendoa, nola Amarena. Ori baño geiago, Persona birtute andikoak konfesatzen diranean, egoten dira biotz agor ta sikuarekin gogora dakarztenean anzinako beren bekatuak, ta birtute txikiko batek emango ditu malko asko. Ala ere birtute andikoak bekatuai dien damua da askoz andiagoa, sendoagoa, zoli ta zalagoa birtute txikikoen baño. Emendik ateratzen da, damuaren sendotasuna eztagoala negarretan, baizikan bekatuari zaion gorrotoaren anditasunean. Norbaitek ezarriko balizu kolkora suge andi bat nolako damua negarrik gabe ere? Bada bekatuari izan bear zaio gorroto andiagoa.

Orain bada, eld'u oi dira konfes5tzera damu gabe, mirabe etxean bekatuako okasio gaiztoa daukatenak. Konteaatzean egiten dute negar bizia: Ordea zertako dira aegar alperrak, nolakoak diran bekatuko okasioan dagnala ematen

diranak? Ai Jauna! esango die Konfesoreari; nai nuke teetatuko ezpanendu, erori banaiz geiago izanda Etxeko Jaunaren lotsaz ta beldurrez aragiaren atsegin gaiztoagatik baño. Iges zazu etxe orretatik estalki onen batekin, esaten dio Konfesoreak; eztago absolbitzeko eskubiderik okasio borondatezkoetan daudenentzat. Biok kondentuko gera zu absolbitzen bazaitut; zu, gaizki prestatuta artu nai dezulako absolbitio ezer balioko ez dizuna kalte andirako baño; ta ni, zure prestaera txarra ekusita zuri ematen badizut absoluzioa. Jauna, ez naiz eroriko geiago; ausiko diet aurpegian bide gaiztorik berriz ematen badit. Irteten badet etxe artatik murmuratuko naute, izango da zer esan; edolaere urtea osotu bear det. Utziko balit pakean, ez nuke nik bekatu-rik egingo. Itz ederrak, Konfesore asko engañatzen dituztenak. Ordea, ona Kristoren doktrina desegingo ez dana. Begiak ematen badizu bekatu-
rako bidea, aterazazu, ta oñak bekatu-
ramaz ebakizazu: Obe da Zerura joan begi ta oin bakoitzakin, biakin Infernura baño. Itz oek esan nai dute, begia, ta oñak baño bearrago bada ere bekatu-
rako bidea ematen duen lekua, laguna,

edo gauzaren bat, utzi bear dala. Orain bada, atoz ona etxe bekatukoan zaudena irtetzeko anbeste atzerapen ta nagitasunekin, bazinaki zeure etxeko Jaun, edo bere Seme bekatuta zai-tuenak aterako dizula begiren bat, edo ebaki oña, egongo ziñake alako etxean? Esango zenu-ke emango dala zer esan?... Zein gutxi! Badakit laster igesko zenukeala zer esanai, irabaziari, edo lotsari begiratu gabe. Eta zure anima galtzeak gutxiago merezi du begi edo oñak galtzeak baño? Ezetz dio Kristok berak, baita fede apur bat duen edozein kristauk ere. Eroriko etzerala? Ausiko diozula aurpegia tentatzen bazaitu geia-go? Ala diozu orain estuan absoluzioa ateratzea-gatik. Zer? Pekatuan erori baño leenago etze-nuen orrelakorik egin ta orain egingo dezula? Ez dakizu zuek naieza ta arpegi astuna lenengoan agertzen badiozu, berak guzituko ditueia eskin-tzak, sariak, palaguak, indarrak ta zer ez? Uste dezu gorde ditekeala bat tentazio partitzetan Jangoikoaren laguntasun andi gabe? Eta lagun-duko die Jaunak tentazioak garaitzen beren naiz daudenai bekatuko etxean? Erakeria andia. Beraz ez dago bekakuaren damurik aldegiten

ezpada borondatezko okasiotik. Beren bekatuen damua, edo naieza da argala, ta ez sendoa negarren artean: bear da egin alegiña bekatuko okasiotik irtetzeko. Orobat esan bear da bekatuko okasio artuak etxezik kanpora dauzkenen gañean. Utzi nai ezpadute sarrera okasio gaiztoa daukaten beste etxean, ez darame damurik, ta ematea dituzten asesio edo eskusak dira damu gabeko biotzetik irtenak, ta igaroko ez diranak Kristoren Tribunale Santuan. Onelakoak, dio San Fuljenziok, ez dituzte inoiz garbituko bekatuak beren malkoekin, zeren laster biurtzen dira bekatu negar egin ondoan. Bekatu guztien iturburua da Fedearen iltasuna, edo nola ere bait ez sinistea Fedeko doktrina Kristo ber berak dio utzi bear dala bekatuko edozein leku ta gauza begia, eta oñak baño bearrago bada ere. Au sinistuko balitza, nola animako salbazioagatik utzi ez, edo etxe, edo lagun, edo dibersio bekatu eraman gaitustenak, ta peligru urkoan gauzkeenak? Nola eman anbeste atzerapen, esesio, edo aitzaki? Sinisten ez dalako Kristoren esana.

Etorriko da konfesatzera gazte danzazale bat. Arkituko du ondo aztertzen dituen Konfesoreak, nola danza nastuetan egin edo konsentitu dituen sarri akzio txaarrak, itz amoragarri edo desonestoak. An igaro dira pozik esku estutze amorezkoak, an esku ezarte tentagarriak, an begiraune eraskor ta kariñozkoak, an itz samur maitagarri, ta txit peligrosoak. Au zer ez?... Musu emate, edo eman naiak, magal erabilteak, arpegia arpegiari arrimatzeak, ta danzan eraman duelako gerorako gelditu diran estimazio kalte andikoak. Eta danza ostean, kale, bide, ta lagun zoro nasaien artean zer igarotzen ez da? Jangoikoak agertuko ditu egun baten. Diaz onelakoak konfesatzera; ta burura ere etortzen ez zaie akusatatu bear dutela alako danza ebilterik, zeren egi-ten diran agirian, askorekin, ta lotsagabe. Konfesio ederra! Konfesoreak ateratzen diez gauza txatar asko; esaten dio, zuretzat danza ori da bekaturako okasioa, bekatu askoren iturburua, nasaitzen zera, ematen diezu leku akzio txarra, irikikitzen dezu lujuriako sua, azitzen dituzu amore gaiztoaren sustraiak, ta jartzen zera bekatu gauzai berriz ere leku emateko peligro-

an. Utzi bada betiko olgantzak edo dibersio ain galgarriak. Jauna, zer dio? Badabilta beste asko ere, konfesatzen dira ni bezela. Zer esango dute ezpanoa? Farra ta burla egingo didate. Kontuz ebilliko naiz emendik aurrera; baña ez joan? Ori ezin dezaket. Ez? Beraz ez diozu sinistzen Espiritu Santuari dionean, *peligroa maitatzen duena, bertan galduko dala*. Edo jarrea peligro ain ezagutuan len igaro zatzuenaz, da bera bekatua. Ez diozu sinisten Kristori begia baño maiteago edo bearrago dan gauza ere utzi bear dala gure animako kaltean bada. Eta bearrago da danza zataretako dibersio edo olgantzak begia baño? Eta eztago peligrorik len anbeste bekatu egin dituzun ebillera zoroetan? Illko zatzu aragia? Egongo dira santuak bezela geldi zu tentatu gabe albo bietan edo eskubietatik oratuta ebilliko diran gizon edo mutil gaiztoak? O itxutasun andia! Ez da sinisten ez Kristoren esanik gure pasioen kontra diranean, sinisten dira entendimentuan gelditzen diran egiak. Eztago damurik ez, utzi nai ezpadira bekatuko okasio ain ezagunak. Sarna gaiztoz beterik baleude danzan dabiltzanen eskuak, gordeko ziñake alakoan artan ebiltiaz;

arkituko zenuke estalki edo eskusa bat. Sarna eraatsi ez dakizun beldurrak garaituko luke danzarako zure pasioa. Eta animan eratsi ez ditezen bekatu mortalak len eratsi zitzazun bezela, ez zaituela atzeratzeko? Eta uste dezu damu dezu-la bekatua, ta gorroto geiago diozula beste gaitz guziei baño? Gezurra, gezurra.

Ez darame damurik Konfesiara alkarren gorrotoan bizi diranak, ta gorrotoa kendu gabe konfesatzera dijoazanak. Ona emen beste soñu ederra. Egin zidan bidegabe edo injuria txit andi bat; ezin aztu zat; odola irakiten zait nere etsaia ekusita beste gabe. Ala ere barkatzen diot: ez diot gaitzik nai. Nork eduki pazienza alako ofensaren ondoren? Nik gaitzik egin ez nion. Zergarik egin bear zidan berak? Damu ederra kristauak. Konfesioan beretan ere buruak garbitzen dituzte; aserrea aldean dakarte, akusatzen duze projimo gaisoa ta bere burua ez. Barkatzen diot. Gezurra gezurra. Ezpada atoz. Poztutzen zera bere kontra itz egiten duenean besteren batek? Bere kontra etortzen zaituen aserre, edo deseo txarra ezagututa bereala kentzen dezu gogotik? Ukatzendiozu agur ona? Ematen dezu zer esanik

auzoeran tratatzen ez dezulako auzo onak beze-
la? Ezarren engañatu zere burua, ez Konfesorea-
rena. Damu bazina iduki dezulako aserre bide
gabea, benganza gaiztoa, ta gorroto biotzekoa,
egongo ziñake prest eskatzeko Jangoikoari zere
etsai ustekoagatik, bedeikatuko zenuke madari-
katu zaituena; ezagutuko zenuke zuri lagunak
egin dizun ofensa dala zer ez bat zuk Jangoikoa-
ri egin diozun ofensaren aldean edozein bekatu-
rekin, baita iduki diozun gorrotoarekin ofenditu
zaitzianari. Ezaguera onek ekarriko zaitu biotz
guziarekin barkatzera, ta ez ezpain gezurrezko-
ekin, barkatu dagizun dagizun Jangoikoak. Etze-
nuke alako kejarik emango Konfesorearen oñe-
tan, ta ez esango, ez nion nik gaitzik egin, zerga-
tik berak egin bear zidan! O itz arro bide gaizko-
koa? Egin dizu zuri Jangoikoak gaitzik? Zergatik
zuk ofenditu dezu? Eta zuk bera ofendiduta
berak zu ofenditu gabe, zergatik dabil Jangoikoa
bera zurekin pakeak egin nairik, zure billa zuri
barkatzeko, zure biotza bereganatzeko? Ala
bada urbiltzen dana konfesiara Projimoari biotz
on onez, ta garbi garbiz barkatu gabea dijba

damu gabe, ta bere anima galtzera. Zer esan? Sinisten duela Kristoren doktrina? Ez ez.

Dijoaz damu egiazko gabe konfesatzera Ofizio askotakoak irabazi txarrak egin ta dirautenak urte osoetan ondu gabe ta bear bada konfesatu gabe. Zenbat dendera edo tratulari gutxika gutxika lapurreta zitalak egiten dituztenak, edo neurri txikiagoa emanaz, edo gauza txatarra edo erdi galdua ontzat salduaz, edo bear baño geiagoan emanaz? Zenbat Langillak aloger osoa artuta, neke osoa artu nai ez dutenak, Jaubea begira ezpada alperrik denporan igarotzen dituztenak! Diru ona artu, ta bear txarra eman.

Zenbat lapurreta txikitik askorakoak egiten ez dituzte errietako Saltzallak; puskaka puskaka gauza andietara igoten dutela? Bitartean konfesatzen dira. Nolako dolorearekin? Damu dute gutiago ezin ostua justiziaren beldurrez. Olioia, aragia, ogia, ardoa ta beste janaria saltzean, zenbat ostutzen ez da Jendeak ezagutzen du, kejatzen da, ta esan oi dute ez dakizela nola konfesatzen diran. Nola? Gaizki damu gabe, konzientzia deabruari emanda. Oek pensatzen dute zer dan anima galtzea lurreko gauza ta irabazte

laburrak gatik? Zer dan saltzea Zerua erreal, ta ezkutu batzuek gatik? Amutzen dute ezkutu bat geiago Jangoikoa baño. Nolako damua darame? Berriz esango det geiago ezin ostuatena. Konfesio ederrak!

Ez darame egiazko damurik Konfesiara dijoazanek konfesatzera restituizioak egin gabe iñola ere egin dezakela. O zenbat konfesio gaizto alde onetatik! Beti esan oi dute, *egingo det, egingo det*. Oei esan bear die Konfesoreak, eginzazu eginzazu ta absolbituko zaitut egiten dezueanean. Sinisten ote dute barkatzen dala bekatua biurtu gabe ostua, kendua, edo egiten dan kaltea, biurtu al dutela? Eztet usze. Eta Konfesiara-ko prestaera damu andikoa da joatea obligazio ain estua kunplitu gabe? Zakeo zeritzon tratulari batek konbidatu zuen bein Jesus maitea bere etxerako. Eta zer esan zion Jaunari? Nere ondasun guztien erdiak ematen dizkiedaz pobreaki, ta kalte egin diedenai, ematen diet lau bider geiago. *De pauperibus, reddo quadruplum*. Eta zer eranzun zion Jesu-Kristok *Gaur sartu da osasuna (animakoa) etxe onetan*. Buirtu kendua baño geiago, ta bere ondasun garbietatik eman

anbeste limosna? O Penitentia ederra! O damu sendo negar gabe ere obraz agertzen dana! Etzion Zakeok Kristori esan, buirtuko diet Jauna kendu diedenai, egingo ditut limosnak. *Non dixit dabo, reddam;* ezpada ematen diet, biurtzen diet, edo eman ta buirtu ditut. Ala sartu zan grazia edo animako osasuna bertatik. *Hodie huic domini salus á Deo facta est.* Ala sartu zan Kristo Zakeoren etxean borondate andiarekin. Esan balio Kristori buirtuko det buirtuko det, eltzen ez dala inoiz buirtzea: eduki balu Zakeok bere biotza lotuta inoren ondasunetan, atera ezinik bezela bere etxeti ostua edo irabazi geiegi ta bide gaiztokoa, sartuko zan Zakeoren animan grazia, ta gero Kristo bere etxean? Zein gutxi! Bada nola uste dute eramán Konfesiora egiazko damua buirtzen ez dituztenak ostu edo irabazi gaiztoak, egin dezakeela? Zer balioko du esatea, buirtuko det gero al dedanean, abustuan garia salduta, edo urrian artorekin? Ez ote dira igaro Abustu bat baño geiago itz edo eskintza ederrekin? Etor-kizunak noiz egingo dira erorriak? Ez dezu len orrenbeste esan Konfesorearen oñetan? Ez daukat orain zer buirtu, gastatu nuen ostua.... Ala

gertatuko da, anima galdu ta pobreza geitu. Ez ote dago zer saldu biurteko bear dana bestela ezin danean zatika bada ere?

Eztira Jangoikoaren aurrean igaroko ezin egiñak egiazkoak ezpadira; ta ezin egin egiazkoa dagoanean ere bear da bekatuaren damu andibat, asmo sendo batekin ez geiago ezer ostutze-ko, ta buirtzeko anbat lasterren al duanean.

Asko ostu, gutxi buirtu; ta bekatua ez damutus.

Ala galtzen dira anbeste anima.

A! Eta zenbat kristau bizi diran uste gaiztoan, damu itxurapen batekin bekatua egiaz, edo bear beste gorrotatu gabe eltzen dirala konfesatzera Oen artekoak dira oitura gaiztoetan sarturik daudenak konfesio batetik ta besteetara ondu gabe. Eta zenbat onelako? Arkituko da emakune aser-
rakor, bizi, edo kolera andiko bat umeai, edo senarrari noizian bein birao edo maldizio gogor-
rak ezarri ta doktrina gaiztoa ematen dutenak etxean ta auzoetan; Konfesoreak konseju ta penitenziak eman arren, beti leenak, aurrera esateari, *illko al aiz, itoko al aiz, eztanda egingo al dek, bizirik etorriko ez al aiz*, ta zer ez? Oek

absoluzia itz gezurrezkoekin Konfesore siniskor bati aterata diaz komulgatzera, ta artzera Jesu-Kristoren aragi ederra beren mingain madarika-tuetan. Oen artekoak dira jaiegun santuetan bear eragotzi ta luzeak beren kutiziaz ta maña txaarrez egiten dituztenak Konfesoreak sarri debekatuagatik. Oen artekoak dira Amarren ta Primiziak gaizki pagaturik buirtu gabe kendua konfesatzen diranak. Oen artekoak dira txit asko aragiaren bizio ezkutukoetan sarturik daodenak beren artean pensamentu loiak borondatez ta ezagueraz konfesio askotan iduki dituztenak; beren buruekin egoin oi dituztenak akzio lotsagarri, zikin, ta Jentil bati gaizki iritziko likeenak. Oen artekoak dira Konfesore nasai ta kontu gutxikoen atzean dabiltzanak estutu ez ditzan uztera bekatuko lagun, edo okasioak Konfesore jakitun, begiratu, ta Jangoikoaren beldurreko batek. Itxuak billatu itxua gidari edo itxumutil-tzat? Biak erori ta banatuko dira. Deitu gaitz asko ta andietan Mediku edo Osagilla gutxi jakin, ardura gabeko, ta gaisoaren gusto edo gogoko osakarriak emango dituena? Ez die gaitzak damu andirik ematen, ez dute osasuna egiaz nai.

Ala bada billatzen dituztenak animako gaitzetan guzia igaroko dien Konfesoreak, obligatuko ez dituenak obligazioak kunplitzera, uztera ukasio gaiztoak, ez dute bekatuaren Jangoikozko damurik: nai dute ezarri karga, berriz beste bat egiteko, ezarri al baleze bezela Konfesio gaiztoarekin.

Badira beste batzuek, edo Justiziaren, edo Gurasoen beldurrez utzi zutenak trato gaiztoa, baita ere Konfesoreak absolbitu nai ezda bota edo kendu duteenak Okasio bekatukoa. Badirudite ondu dirala, bekatu gabe gelditu dirala, ta daramela damua Konfesiara. Ordea ez dute damurik, zeren osatu ez dan biotza; gordetzen dute amorio gaiztoa borondatean, Loten emazteak bezela ezarten dituzte pensamentuko begiak beren Sodoma maitera, au da gozatzen dira, agirian utzi zuten adiskide txarraren oniritzi edo kariño galgarrian. Ipituko kipula porroak dauzke biotzean ljitutik irten arren. Au da gordetzea okasioa borondatean ta iraunerazitzea biotzean leengo bizitza gaiztoari, ta damurik ez idukitzea, ta bai atsegin ta poza. Ez dio Medikuek utzi nai eri edo gaiso dan bati ur preskorik edaten ill ez didin. Gaixo dana beldurrak atzeratzen

du edatetik; baña geitzen da egarria, kalenturaren berotasunarekin; sikatzen zaio mingaña. Gogoratzen zaioz erriko Iturrietako ur eder ta preskoak; borondatea aietan ipinten du, biotzarekin asetzen da aoarekin edan ezin duenean. Onek gorrotorik artzen dio urari! Zein gutxi! Anzina edo edaten zuenean baño ere maiteago du. Ala dira kristau gaizki bizi izan diran asko. Animako Medikua agintzaz, edo lurreko beste atzeragarriren bategatik kendu dute tratatze gaiztoa, ez dira alkar ekusten, edo beintzat itz egiteko eran adiskide biak. Ordea egarri andia dute ez alkarrekin edateko lujuriako ardao gozo irudiko, baña pozoiz betea. Edaten dute gogoz ta biotzez, borondatea leena da, itza dirudi Jakob onarena, ordea borondateko obra, edo eskuak. Esan gaiztoarenak. Biotza erituta daukan gizonak beste korputz guzia sendo badu ere, galdua da. Ala ere borondatea bekatuari eraatsita daukana, galduko da itzez, ta sendidu azalekoekin bekatu egin ezagatik. Osatu bear da biotza: kendu borondateti bekatuako lagungarriak, artu gorroto santu bat okasio gaiztorako izanu ditugun personai, kendu berena oniritzi edo kariño

guzia, iges biotzez ere; bestela ez dago damurik, ez Konfesio onik, ta bai Sakrilejio garbi garbiak.

Eta zer esan, nai bezela urtean bizi, ta konfesatzen ez diranen gañean Pazkoako egunen baten baño? Oek dute bekatuen damua? Nondik igarri? Zerk daramaz Konfesioren? Oniritzi utsak, edo Txartela erakutsi bearrak. Au da bekatuen damuz eltzea Konfessorearen oñetara? Urte guzian lo galanki ta beldur gabe bekaku mortalekin. Ez ikaratu, ez eriotzaz, edo Infemuaren pensamentuz. Garizuman enzun Sermoi batzuek gogo andi gabe. Dator konfesatzeko epea. Nori, dio, ezarriko diot maleta au? Alkartzen dira lagun ederrak, aitatzen dute Konfesioa, ta Konfesoarea. Norekin konfesatuko aiz, dio batak? Ni dio urlia Fraile edo Apaizarekin. A txoroa! eranzuten du lenengoak; ori estua dek, farregarri erabilliko au; bein konfesatu nintzoan orrekin; baño ez nu beste bein arrapatuko. Simple bat dek, galdatzen zituk milla gauza, baita len konfesatuak ere, noizkoa dan oikuta txaarra jakiteko asmoarekin. Ala dabilta tratatzen nola igaro denpora konfesio arin batekin. Komulgatzen dira gero, artzen dute txartela, ta urrengo arteraño pakea bizi iza-

teko libertade osoarekin leenagoko urtean bezela. O zorigaiztoko jende moduak! Zoazte, zoazte Infernua, edolaere Sakrilejio gabe. Ez diozu farrarik edo burlarik egingo Jangoikoari. Ezagutzen zaitu munduak baño obeto, loitzen zera leenaren gañera Konfesioko Iturrian, ta biltzen dezu bere aserre santuaren tesoroa bere egunerako.

Beste tranposo edo mausari batzuek dira konfesatu baño leenago amabost egun edo iru astean bekaturik egin gabe egoten diranak, pensa dezan Konfesoreak emendatzen asi dirala; konfesatua ere egun batzuetan deboto dabil-tza. Ordea gero? Errekatxoa igarotzeko bota dan alforja, artu berriz. *Non rumpunt sed interrumpunt peccata.* Ez dituzte urratzen bekatuak, dio Elizako Erakasla santu batek, baizikan atseren, arnasa artu gogo geiagorekin ta ariñago ebiltze-ko bekatuko bide gogorretan. O errukarriak! Nola ezkutatu Jangoikoari tranpa edo mausa oiek? Ori da bekatuaren damua? O Penitente ederrak! Zertako da zuzen ez ebiltea Jangoikoa-ren begietan? Zertako engañatu edo pake gaiztoan ipiñi nai izatea zuen konzienzia. O Peniten-ziaren burlariak! Gaur Konfesioan bularra joo-

tzen, negarrez bezela damu det esaten lepo makurrarekin; andik laster bekatu billa, kale ta bazterretan okasioak billatzen edo ematen; bekatutik Konfesiara, konfesiotik bekatuara ondu gabe zabilzatela. Sinisten dezute ondo damuturik zaudetela lengo bizitza gaiztoaz buirtzen zeratenok ain erraz, ain laster lengo bekatueta-
ra? Zertan dago geienez damurik eza? Ona zertan. Ebakitzen ez dira sustraiak, artzen ez da ontzeko bear bezelako gai edo biderik, ezagutzen ez da zer dan bekatua. Bizargilla edo Barberak ebakitzen du bizarra, apaintzen du arpegia; ordea laster beltitzen da, jaiotzen da berri bizarra. Zergatik? Sustraiak atera ez dituelako. Garbitzen da baratza bat atxurrarekin lurra sarta-
tuaz; baña laster betetzen da belarrez, sustraiak kendu etziralako. Nola bada jaioko ez dira berriz ta berriz bekatuak ebakitzen ezpadira sustraitik? Zer? Begitandu daramala batek bekatuen damu egiazkoa, gorroto artu gabe bekatuen okasio, ebillera, ta lagun txaarrai? Ezi gabe aragi gaizk-
ira makurtua bekatuen pisua? Munduko ospe, baralla, iskanbilla, ta olgantza ero ta kaltegarrietan ebilliko dala Penitente egiazko ta damu andi

bat biotzean duena? Au da negar egitea? Au eza gutzea nor ofenditu duen; zer merezi izan duen, zer galdu duen? Egiazko penitenziak eskatzen du berriz, ez bakarrik aldegitea bekatuetatik, baita ere bizitza on bat aurrera eramatea. *Declina á malo, et fac bonum*. Bizitza on batek zer eskatzen ez du? Sakramentuetara sarri ta pretaera onakin eltzea, orazio zalea izatea, korputza ilduratzea edo mortifikazioekin bezatu, edo ezitzea, obra miseriakordia koetan jardutea bakoitzak al duen bestena. Ez da asko belar txaarrek kentzea soroetatik; bear dira ereinazi onak frutu onak artu nai badira. A? Kristauak! Zenbat arkitzen dira gaurko penitente izenekoan artean kontu onekin bizi diranak? Gutxi: Zer egiten dute geienak? Konfesio iski batzuek egin jira ta bira bekatuetan dabiltzala; munduaren, deabruaren, ta aragiaren legeak gero jarraitu biziro ta gogoki; animako etsaientzat mamia, Jangoikoarentzat azala. Meza bat edo beste enzun debozio gabe, errosarioak esan itoka bekatuekin pakean duedela. Ala daramaz deabruak geldika kristau estalkiaz eriotzako peligroraño. Iltzen ezpadira beingoan, edo ezaguera guzia galdu ta konkortu-

ta, egiten dute beldurrezko Konfesio estu bat, daramez Sepulturara ez urbekatuetan koipetuak ustelduak izatera. Eta anima gaisoak? Jesu-Kristoren Tribunalera onera edo probetxu gabeko Konfesio jeneral bat egitera deabru ta Konzienzia akusatzalle dirala. A, Kristauak! Ez da au begitazio, edo beldurtzeko geitzeaz esaten dana. Da egia garbi garbia. Orain egiten dira damu gabe Konfesio asko, ta Infernuan gero konfesatuko dira betiko damuarekin ezer aterako ez dan denporan. Pensatu ondo.

ERAKASTE VI.

Nola Konfesio onak eskatzen duen Gogo berri edo Proposito sendoa ez geiago bekaturik egiteko

Ekusi degu doktrina bitan, zer dan bekatuen damua, nolakoak izan bear duen, ta zein diran damuaren señaile ta ezaubideak. Ordea damu oni lagundu bear dio Proposito Jangoikozko, sendo ta guzienak Konfesioa ona izango bada.

G. Jakin nai nuke zer dan Proposito ori?

E. Da bada bekatuaz ondo damutua dagoan kristauak, artzen duen biotzeko erabakimendu, edo gogo sendo bat ez gutiago bekatu edolaere mortalik egiteko, aldegitiko bekatuaren peligro urreko, ta ezagunetatik.

G. Egon liteke egiazko damurik proposito sendo gabe?

E. Ez iñola ere; zeren, nola damu izan bekatua berri ez egiteko gogo gabe? Bekatuari eratsita dagoan biotzak ez du damurik. Ordea, damuan sarturik badago ere bekatuari borondaterik ez idukitzea, baña Proposito formal (izen au

ematen die Jakitunak) edo berezkoak, eskatzen du gogo bana banako bat ez geiago bekaturik egiteko. Jangoikoaren amorezko akto edo egikarrietan sarturik daude Fede, ta Esperanzakoak, amatu ezin genzakealako Jangoikoa beragan sinistu ta espera edo itxaron gabe. Lau errealeko baten sarturik daude ogeta amalau lauko edo kuarto. Orobat balio dute zein bata, zein besteak. Baña zillarria kobrea ez da bere izatean. Ala bada Propositoa sarturik badago ere Dolore, edo damuan, badute beren desberdintasun edo diferentzia. Damua zuzentzen da leenagoko, edo igaro ziran bekatuetara; berriz propositoa etorkizunetara. Batarekin damu da egiña, bestearekin gogo da aurrera ez egiteko.

G. Eta Konfesiorako bear bearra da proposito argi berezko edo banakoa? Asko ote da damu egiazkoan sarturik dagoana?

E. Trentoko Konzilio Santuak dio, Kontrizioa dala animako damu bekatu egiñarera, aurrera ez egiteko proposito edo gogoaz. Eta dirudi eskatzen duela aparteko edo berezko Propositoa, ta ez bakarrik damuan sarturik dagoana. Ordea, beste leku baten aditzen du Proposito onen ize-

nez, kentzea, edo ez idukitzea bekatuaren borondatea. *Si voluntatem peccandi excludat.* Eta egiazko damuak kentzen du bekatuaren borondatea. Beti da txit ondo, egitea proposito argi ta banakoak; baña kristau onak, bekatuari gorroto dienak, ez dute larritu bear absoluzioa Sazerdoteak ezarri badie *Jauna proponitzen det* akto Kontrizioko an esan baño leenago, ta orobat oroitzen ezpadira proposito ezagun, argi edo berezeorik egin zutela. Bekatuaren gorroto andi, ta sendoa dagoan biotzean, nola ez dakiala egoten dira gogo onak, edo propositoarene aktoak. Jangoikoaren amorezko akto egiazkoak egiten dituztenak, ez dute zer larritu Fedeko ta Esperanzakoak egin ote dituzten, berak ez igarriagatik; zerren amore egiazkoak berekin ditu lagun Fedea, ta Esperanza. Ala bada bekatuaren gorroto bide onekoak bere lagun du proposito, edo ez bekatuarek egiteko gogo.

G. Eta egon liteke egiazko Propositorik bekatuaren baten erori ditekealako beldurraz?

E. Badu zer ekusi galdetze onek bear bezela erantzuteko. Batek beldur on bat iduki lezake Infernuko etsaiak garaitu ta bekatuaren bat egin

ez dezan. Baña beldur oni lagundu bear dio Esperanzako birtuteak, itxaroten degun Jaunaren grazia, zeñekin garaitzen diran tentazioak, ta iraun asi dan sail edo bide onean. Asi duenak obra ona berak bukatu ta sendotuko du. *Qui caepit opus bonum ipse perficiet, solidabit que.* Guzia dezaket indarra ematen duenagan, dio San Pablo Apostoluak. Gerez argal ta erorkorrak gera, ta ezin esan dezakegu Jesusen izena ere Jaunaren laguntza gabe. Nondik etorri da bekatuaren damua ta Konfesio ona? Jangoikoaren miserikordiak bere graziarekin gure biotza trukatu duelako. Eta nondik etorri bear du irauteak bizitza ona asi danean? Jangoikoagandik. Eta ez ote digu lagundu nai? Ez dio ber berak, nai duela gure bizitza ona, ta azkeneraño irautea grazian? Zertan dago ez irautea? Zertan propositarik sendoenak ausitzea? Eskatzen ez diogulako Jangoikoari bere laguntasuna orazio bero ta gogotsuarekin. Sartzen diralako asko beren naiz bekatuen peligro jakiñetan, nora lagunduko ez digun Jangoikoaren grazia bekatutik gordeko gaituenak. Ala bada guk egin bear deguna da, artzea asmo ta gogo sendo bat aldegiteko peligro ezaguneta-

tik, ta eskatu sarri Zeruko laguntasuna; au egin ezker, idukiagatik batek beldurra iraungo ote duen artzen duen proposito sendoan, izan diteke Kontrizio ona idukitzea. Ona emen adigarri batzuek.

Pillota jokoan apostatzen bada jokolariak amar ezkutuko bat, beldur da galdu ez dezan. Ordea badu proposito edo gogo sendoa irabazteko. Beldurrak ez du nagitzen, ta bai dendatzen edo bizkortzen egiteko alegina irabazteko. Eta zenbat eta geiago balio duen jokoak, anbat eta andiagoa da galtzeko beldurra, baita ere irabazteko dilijenziak. Gerra andi baten sartu bear duen Soldaduen Agintaria, beldur da galdu ez dezan batalla edo Guda. Baña badu gogo ta borondate sendo sendoa irabazteko ta garaitzeko etsaia: beldurrak ez du nagitzen eta bai animatzen irme, edo portizki peleatzera. Ala bada kristauak ere iduki lezake beldurra bekatu berriren batekin anima galdu ez dezan, ta iduki gogo ta borondate sendoa ez bekatuan erorteko, nagitzen ez dala beldurrarekin, ta bai portiztu, dendatu, azkortu, ta animatu egiteko alegin guzia animako etsaiak garaitzeko. Ordea beldurra

badator gogo ta borondate illetik, esaten bada bakarrik, nai nuke ondu, ezagutzen duela berekiko ez duela animorik uzteko okasio gaiztoak, egiteko Konfesoreak agintzen diona; nagitzen bada artzeera bitarteko onak irauteko bizitza onean, ez dago proposito egiazkorik, baizikan nai erdi argal ezer balio ez duenak. Beldurra dago entendimentuan, proposito ona borondatean; baña borondateak artzen ezpadio bekatuari gorroto andi bat, aurrera ez egiteko gogo sendo ta zoli batekin, ezin iduki lezake proposito bear bezelakorik Konfesioak onak izateko. Beldur on ta zuzena dator humiltasunetik. Santuak bizi ziran beldur santu baten bekatuak egin etzezen. Nolakoak etzan beren borondatea on izateko? Ordea arrok, beren buruen konfianza geiegi zeukatenak Jangoikoaren graziarekin konturik atera gabe, erori ziran lotsagarritzko bekatuetan. Orra bada nola beldurra ta Esperanza ondo alkartzen, edo laguntzen diran.

G. Nolakoak izan bear du bada Propositoak?

E. Izan bear du piñak edo zindoak, ez palsoak; biotzaren barrenetik irtenak, ez bakarrik aon ta ezpañetan dagoanak. Konfesatzera dijo-

an edozeñi galdetzen bazaio, duen ontzeko edo emendatzeko gogorik? Eranzungo du trikatu, ta gelditu gabe, bai Jauna, badet, ta ala usteko du. Baña zer esango dio Konzienziak ondo aztertzen badu? Ez dakiala nola urratuko dituen bekatuaren lokaarri ta kateak, nola utzi lagun ta ebillera len pekaturako bidea eman zienak. Gaitz deritzo; ez du biotzik urratzeko katea oriek. Iñork ez du bekatua nai bekatuaren izenarekin; bai ordea izanarekin. Nai luke nolabait Jangoikoa ez ofenditu, baña ez die utzi nai Jangoikoaren ofensa gabe izan ezin ditezkean gauzai. Gogo ederra ta Jangoikoaren legearen onra garria! Da nai izatea Jangoikoak debekatu ez balitu debekatu dituenak beldur gabe bekatu egiteko.

G. Orren bearra ote da Propositoaren sendotasuna?

E. Bai, ta berdintza, edo konparazio onekin adirazitzen du San Agustinek. Arzazu eskuetan adrillu ondo gogortu ta errea, ta garbizazu urarekin. Ekusiko dezu nola eder garbia gelditu ta argi egingo duen.

Ordea artzen badezu adrillu biguñ, egin berria, ta su onetik igaro gabea, zenbat geiago

garbitu nai dezun anbat geiago zikinduago ta galduago geldituko da. Ala bada Anima damua-
ren su gabe, ta Propositoaren gogortasun edo
sendotasun gabe, zenbat garbituago egin nai
dan Konfesioko Iturrian, anbat zikiñago, ta gal-
duago gelditzen da.

G. Esan beza bada, nolakoak izan bear du
Propositoaren benetasun, ta Sendotasunak?

E. Iduki bear da borondate edo gogo zoli zoli,
ta zailla ez inoiz bekatu mortalik egiteko. Ez
aidetasun, adiskisdetasun, ez lureko esakizun,
edo eginkizunegatik urratzeko Jangoikoaren
Legea. Ni baño beste gauzarik geiago maite
duena, ez da neretzat gauza, dio Kristoak. Gorro-
to artzen ez dienak Guraso ta beste senideai Jan-
goikoaren gauzeetan atzeratzen gaituztenean,
ez da izango Kristoren jarratzalle. Ala daduka
esanda ber berak. Gorrotoa agintzen duenean ez
du agintzen gaizki nai izatea Guraso ta besteai,
baña bai ez egitea beren esanik Jangoikoaren
onraren kontra danean. Emendik dator eztauka-
nak Proposito ain sendoa, non galduko ez lukean
leenago onra, bizitza, ta edozein ondasun Jangoi-
koaren grazia baño, ez du egiazko propositorik

ta dago bekatu mortalean. Atoz ona kristaua. Etorriko balitza Fedearen kontrako Persekuzio gogor bat eman bearke zenuke bizitza, ta galdu onra, ta ondasun guziak Fedeko artikuloren bat ukatu baño leenago? Baietz dio edozein kristauak. Bada Jangoikoaren graziak gutxiago balio du? Fedea bezela bear bearra ez da Grazia salbatzeko? Nola bada ezagutzen da ain argiro, fedea galdu baño leenago galdu bear dirala bizitza, onra, ta ondasunak, ta ez da ala ezagutzen geienen artean beste anbeste egin bear dala Jangoikoaren Legea ausi baño leenago? Zertan Fedea gordetzea Persekuziorik ez dagoanean gaitz egiten ez dan, ta urrutitik ekusten diran etsaiak. Ordea egunoro daude mandamentuak ausiarazitzeko persegitzallak. Persegitzen gaitu aragiak, ta au garaitzeko peleatu bear da. Persegitzen gaituzte mundutar gaiztoak, ta oetatik ere gorde bear da burua. Persegitzen gaitu deabruak milla aldetara, ta eman bear zaio arpegi etsai oni fede bizi batekin. Ala bada erorten dira asko etsai oen persekuzioetan, uzten da Jangoikoaren legea. Zergatik? Zerren maiteago duten alakoak beren onra falsoa, beren bizitza, ta ondasunak,

Jangoikoaren grazia baño. Ekusten ziranean kristau argalen batzuek inzensoak eskintzen Idoloai, ta itz gaiztoen bat esaten Kristoren kontra bizitza ez galtzeagatik ta tormentuen beldurrez, nola begiratzen zien beste Kristauak alako kristau ikarakor ta beldurtiai? Asko malgatzen zituzten, ta gero persekuzioa igarota etortzen baziran barkazioa eskatzen, zenbat urteko negar ta penitenziak egin bear zituzten absoluzio osoa artu orduko? Ta beti gero ere begiratuak ziran Soldadu gerra denporan beldurrez iges egiñak bezela. Eta bigarreanean penitentzia eginda erorten baziran fedea ukatzera munduko tormentuen beldurrez? Nolako kastiguak? Zein nekez sinistu beren negar ta barkazio eskatzeai? Au da kristau bat, esaten zuten, bere bizitza maiteago duena Jesu-Kristo baño. Eta zer esango zan amar ta ogei bider ukatu balu Fedea tormentuen beldurrez? Esango zuten alakoak ematen zituan itzak zirala sendoak, zallak, ta eragillak? Ez; ta bai epelak, ta indar gabeak. Orain bada, nola esan diteke dirala proposito egiazko ta sendoa anbeste bider ausitzen diranak konfesio ondoan? Nork sinistu prest daudela onra, ondasun, ta bizitza galtzera

bekatu mortal bat egin baño leenago edozein tentazio ta okasiok ezarten dituenak, persekuzio gogor ta andi gabe? Nola eduki gogo sendoa igarotzeko martirioak, onra apur bategatik, erregu ta palagu batzuek gatik bekaturatzen diranak? Zenbat kristau dira Konfesorearen oñetan itz ederrak eman, ta andikan laster jaten dituztenak persekuzio gabe beren borontate osoz, ta atsegin ustel batzuek gatik?

Batek eskatzen ditu prestatzez lau anega gari eskintzen diola pagua illabeteren banian. Eltzen da denpora, igarotzen dira ill bi ta pagua atzera. Pagatu gabe datorkia eskatzera beste lau anega. Erantzuten zaio; ez dezu lengo zorra pagatu, ta nola sinistuko det nik pagatuko didazula guzia. Bai, dio eskaleak, Guzi guzia, lengoa ta oraingoa pagatuko det illa birene pean. Zaude beldur gabe; gizon prestua naiz. Itz onakin ateratzen diozeaz beste lau anega. Beretzen da epea; igarotzen dira ill biak, ta pagatzalle gaiztoa dator irugarren aldian diru gabe eskatzera beste anbes te gari, esaten diola, lotsa naizala nago, baña ekusirik zure ontasuna, nator zuri eskatzera bestelau anega. Ez det egingo len egin deda-

nik, itza eman, ta kunplitu ez. Baditut artzeeko asko, ta denpora gutxiren buruan etorriko naitzatzu amabi anegaren diruarekin. Sinis nazazu; ematen dizut itz sendoa. Zer esango ziñoke one-lako pagatzalle txaarrari? Eman eskatzen dizun guzia ekusi ezkerro zeinbat bider engañatu zaiten? Zein gutxi! Esango ziñoke, zure itzak ta utsa, guzia da bat. Itz ederrak eskatzeko, ta pagatzeko modurik ez. Zuaz ordu gaitztoan; ekartzen ezpadidozu laster eramaen pagua, egingo dizut justizia: Ala ez da? Bekatuakin konfesatzera dijoanak eskatzen dio Jangoiko ofendituari barkazio osoa. Nola Konfesoreak ez dakian biotzaren berri, ematen dio Jaunaren partez absoluzioa sinisturik ematen ditzuen itzai; onduko naiz dio penitenteak, ez naiz berriz eroriko, aldegingo det erorteko okasioetatik. Zoaz pakean, dio bere aldetik Konfesoreak; kontu ez geiagoren geiago bekaturatzerik. Dator berri ondu gabe. Ematen dituitz berriak. Dator ta dator irugarren ta laugarren aldian emendatu gabe, ta beti eskintzen duela emendatzea. One-lakoen proposito ta itzai nork sinistea eman? Nork esan gezurti palso batzuek ez dirala? Ala

dabilitza bekatari asko bekatuen inguruan, jira ta jira beti baten, geroago ta gaiztoago egiten ezpadira. Zakur janak atera edo trokatzen dituztenak bezela dio San Pedro Apostoloak, berriz jaateko. O Proposito ederrak! Zein ederki dion Dabid Erregeak onelakoak gatik; *mingañean gezurra dute, itz onak; ordea beren biotza urrutidago, edo ez zuzena Jangoikoarekiko*. Eta gezurtiak engaña lezakte Jauna? Eta arteko ote ditu biotz gaizto ta okerratik irtetzen den itzak? Eta iritxi barkazioa proposito gezurrezkoekin?

Jauna, nik ondu nai nuen Konfesioan itzak ematen nituenean. Neritzon neramala proposito, ta borondate ona.

Ona zer dion Espiritu Santuak; *Alperrak nai du ta nai ez du. Vult et non vult piger*. Nai du jan, ordea ez erein, ez soroan nekatu, ez laarrak kendu ez otzik ta berorik igaro atxurlari beargain onak bezela. Nekeak atzeratzen du. Alperraren jannaia ez da sendoa, zindoa edo piña. Ala dira nagi alperrak kristau asko anzinako gauzeetan. Nai dute Zeruko; baña ez egin Zerurako bear danik ez nekerik artu. Nai dute bekatuen barkazioa ta dirudite nai dutela ondu, ordea ez dute ez

ondutzeko ez barkakazioa iristeko bear dan gauzarik egin nai.

Dira bada alperrak, ta nagiak, ta beren nai izatea ez da zindoa edo piña, ta bai azal azalekoa. Ala Jangoikoak madarikatzen ditu, alpernagi egiten dituztenak bere obrak. *Maledictus qui opus Dei fecerit negligenter.* Au da borondatea osoz ez ematea Jangoikoari, ta irastea geiena bakatuari; itzak Jangoikoarentzat, biotza deabruarentzat. Da naiera on irudikoekin itxutzea beren animak, ta Infernura erortea ezagutu gabe bezela. Konfesatzen diranak gaizki ezaguera oso osoaz, beldurtzen dira badakite beren estadu gaiztoa, ta ezaguera onekin errazago da ondutzea, ta Konfesio berri ta damuzkoarekin biurteza Jangoikoaren graziara. Baña ondo konfesatzen diralako begitazio, ta irritzi bidegabekoekin urbiltzen diradenak Komunio santura bein baño sarriago, ta bear bada urte osoetan, jaaten dute itxu-itxuan Jangoikoaren juizioa; ta nola jiratu beren biotza ondo konfesatzera? Ezagutzen ez dan gaitza, nola osatu? Bada bide bat, dio Jangoikoak, ona diru diana baño azken txarra duena. Onak diruditez askoren Konfesio oso ta

ezar utzi gabeak; onak alakoen Komunioak, baña azken txarra dute, zeren Santo Tomas andiak dion bezela, proposito ta damu egiazko gabe egiten diran konfesio ta ondorengo komunioak dira sakrilejioak ezagutu dezakeanean bakoitzak ez daramala prestaera bear danik; ez ezagutzea bera dalako bekatu berria. Ordea zer gertatzen da? Bizitza onean ta bekatu mortalik egin gabe urte osoak igarotzen dituztenak beldurtzen dira; beti daude ikara bezela ote daramen egiasko Propositorik; eta bekatuen ertuedan jira ta bira dabilzanak gaur konfesatu, laster bekatuatu konfesio baño bekatu geiago egiten dituztenak, ez dira beldurtzen, ez dute lorik galdutzen, bizi dira konfianza ederrean. O itxutaxun kaltegarri anima asko Infernura daramazana!

Ona emen argibide zuzena ekusteko, nola alako jaiki ta erori, konfesio ta pekatu dabilzate- nen propositoak diran argal, ta ez sendo benetakoak. Gauza bat biotz onez edo sendo nai danean nekatzen da burua, ta egiten dira dilijen- zia andiak alkanzatzeko. Zer egiten ez dute ogia ta dirua irabazi nai dutenak? Largatzen dituzte aide ezagunak erriak; sartutzen dira Onzi baten

Itxaso luzeak igarotzeko bizitzako arriskoarekin. Jaana laburra, lo gutxi ta beldurrezkoa, otza ta beroa aldizka txit andiak. Oroituko dira; Itxasoak zenbat irenzi dituen arraitzarren janari izateko. Azkenean Indietara elduta, ez dute an pilloka dirua arkitzen. Nekatu bear dute tratu andietan ta asko gelditzen dira ezer irabazi gabe, edo onik onenean guziak galduta. Zerk egiten du ainbeste burukomin ta neke artzea? Dirunai sendoak; borondate benetakoak. Gaisotzen diranak artzen dituzte edaari mingoitza ta iguigarriak ta bein baño geiagotan barberen eskuetatik aragiak ebakitzea. Osatu nai, ta osagarririk artu nai ez duenak garratz ta mingoitzak diralako esesioz, ez du benetan osasunik nai. Nekazaleak, zenbat arazo ta lan ogia irabazteko? Olagizonak surtan erretzen bezela dabilza; lo gozo gabea, gaua ta eguna orobatekoak, nolako izerdia ematen ez dute? Atxurlariak, lkatzgiñak zenbat zer egin neke andiko? Zerk egiten du? Borondate sendoa dutelako ogia billatzeko. Orain bada, zer da gauza bearragoa lurreko diruak, edo Zeruko aberastasun betikoak? Korputzeko osasuna edo animakoa? Emengo ogia, edo Jankoikoa bera goza-

tzea? Nola dira bada lurrean gizonak ain begiratuak, nola ain sendoak beren bizimodua ateratzeko; ta ain epel, nagi ta arretagabeak animako gauza ain pisukoetan? Nola bekatuan ez erorteko ain otzak, ta kontu gutxikoak? Nola? Ez da bururik ausi bear igarteko. Ez dute proposito sendo ondutzeko ta onean irauteko ta onean gogo bizirik artutzen. Au da guzia. O lotzatzeko gauza! Milla bider neke geiago artu bearrean animako osasun ta betiko salbazioagatik korputzekoagatik baño, askoz gutxiago egiten da. Nai dezu enzun Eskritura Santako gertaera bat? Ona amen. Arkitzen zan Naaman zeritzon Jaun andi bat ezkabi loi ta gorputz guziko batekin iñola ere osatu ezin zutela Medikurik jakitunenak. Esan zien osatzen zituela txiterraz gaitzmota guziak Elisea Profeta Santuak. Osatu naiz jarri zan bidean ta bide luzeak eginda, eldu zan Profeta andi miragilla au zegoon errira. Eskatu zion osa zezala. Zoaz bada, eranzun zion Eliseok, Jordango lbaira, ta garbi zaite zazpi aldiz. Enzun zuen agintza an bekoki ilunnarekin, esaten zuela; zer? Eztaude gure errian edo inguruan emen baño Itai ur obeugokoak? Zertako egin ditut nik

anbeste bide? Ta zijoan Profetak agindu ziona egiteko gogo gabe. Esan zion bere morroe batek, Jauna, gauza andi, neketsu, ta gogorren bat agindu balio Jankoikoaren gizon ark, egin bear luke berorren osasunagatik. Ordea agintzen badio gauza ain erraza; nola dan garbitzea korputz eritua zazpi bider, zergatik egin ez? Ezagutu zuen arrazoia Naaman Jaunak, garbitu zan Profeta Santuak agindu zion bezela, osatu zan, korputz guzia garbi garbi gelditzen zitzaiola. Nolako erakeria izango zan neke apur bat ez artzeagatik biurtu balitza bere errira osatu gabe? Orain bada edozein kristau animako osasuna billatu nai duenari esan bear zaio arrazoi berbera; Jesu-Kristok aginduko baligu gauza guziz gaiz ta gogorra animako ezkabi gaiztotik garbitua gelditzeko; agindu baligu esatea bekaturik itxusunak Eliza baten jende askoren aurrean, urte guzian ur ta ogi utsekin baraurtzea, korputz guzia zilizi inguratzea, lur gogorraren gañean lo apur bat egin, ta gaua gero orazioan igarotzea, egin bear geneke animako osasun, ta betiko salbazioagatik. Santu askok egin duten bezela. *Si rem grandem praecepisset tibi Propheta &c.*

Baña gauza errazagoak agintzen badizkiguz, zergatik egin ez? Ez digu agintzen agertzea bekatuak, baizikan ezkutuan gordeko dituen Sazerdoti bati; ez digu agintzen urte guzian baraurtzea ur ta ogi, baizikan urteko egunen batzuetan orrelako gogortasun gabe; ez digu agintzen lur gotgorraren gañean ta ordu gutxian lo egitea. Zer bada? Negar egitea Jangoiko ona ofenditua, ez aurrerakoan bere lege santua ausitzea, ta ausi ez dezagun largatzea bekatuko lagunak, okasio gaiztoak, ta kontu idukitzea gere animarekin; eta ez egin? Animak orren gutxi balio du? Gure salbazio, edo kondenazio betikoa ardura gutxiko gauza da? Bekatu bakar bat baño egin ezpagan-du ere, biritza guziko damu ta negarrekin barkazioa eskatu bear genuke; dio San Agustinek. Nola bada uste degu propositu argal, igarokor, frutu onik ez dakarrenarekin iritxi parkazioa, edo egin konfesio ona? Nondik dator berriz sinistea nolanaiko propositoa asko dala ona egiteko?

Ezagutzen ez dalako bekatuaren pisua, ta zer dan konbersio edo biotzeko aldatze osoa.

Santo Tomasek dio bekatari bat graziako bizi-tzara igarotzea obra andiagoa dala Zeruak ta

Lurrak egitea baño, ta Jangoikoarentzat gauza gaitzik ezpadago ere, dirudi gure aditzeko moduan, geiago kostatzen zaiola bekatuko erioztatik graziako bizitzara aldatzea gizona, beste gauza guziak egitea baño. Jangoikoak egin zituen gauza guziak bere esan edo aginduz beste gabe. Esan zuen, egin bidi Zerua, egin bidi lurra, egin bidi argia, ta beste gabe Zerua, Lurra, ta argia egin ziran. Zenbat bider esaten du Jangoikoak, biur zaitezte nigana biotz guziarekin, ta gizon gogorra gelditzen da bekatuan? Zenbat inspirazio ta argi ematen diozka bekatari askoai, ta orregatikan au beti lengoa?

Jesu-Kristok txit erraz piztu zezakean Lazaro difuntua; ordea zenbat demonstrazio agertu zituen piztu baño lenago? Egin zion orazio bero beroa Aita Eternoari, eman zituen bere begietatik negar malkoak askaerazi zituen difuntuaren lokaarriak, artu zuen espiritu edo biotzeko ikara andi batek, ta esan zion ez edonola, ta bai dea-darrez *Lazaro, irten kanpora*. Onenbeste demonstazioren ondoan piztu zan Lazaro. Elizako Erakasla Santuak ekusten due Lazaro difuntu atsitan bekatu mortalarekin illda dagoan

anima, zeñek ematen dion Kristori ikara andi bat, atera erazitzen diozka negarrak, ta konbertitu edo piztutzeko graziako bizitzara egiten diozka bere Aitari erregu, edo eskaariak. *Ipse interpellat pro peccatis nostris.* Jesu-Kristok beste mirari andiak zein erraz egiten zituen! Orain bada, nola sinistu dezakegu bekatuetatik konfesiara, konfesiotik bekatuetara, edo oitura txaarretan sarturik daudenak piztu ta ill, ill ta piztu dabiltzala, edo konbertitzen dirala egia Jankoikoagana beren konfesio ondutze gabeztan? Zer? Kristauaren anima izango da hostatu idiki bat gaur deabrua artzeeko, biar Jankoikoa; etzi berriz deabrua etzi damu Jankoikoa, urte guzian, edo osoetan aldizea dabiltzala deabrua ta Jankoikoa? Nork sinistu naaste betiko au? Ala bada proposito iraute laburrekoak, ta sarri utsematen dutenak ez daude anima barrenean, ez dira sendo ta eragillak, ez zindo edo piñak; ta bai ezpañ utzekoak, edo biotz gañekoak, eta falsoak. San Agustinek dio, proposito ezta-baidakoak, gaiso, argal, edo indargabeak, ta batera ta bestera dabillen borondatetik irtenak, ez dirala penitente egiazkoarenak. Bear dala nai izan sendo ta

osoro. *Velle fortiter, et integre*: bear dirala urratu eragozpen ta katea guziak irtengo bada deabruaren Karzela, edo Presondegitik.

G. A Jauna! Gizona da erorkorra, argala, ta milla etsaiz inguratua. Nai izanagatik, proposito sendoa idukiagatik buirtu liteke bekatura. Ala bada egon diteke proposito sendoa, ta egin gero barkatu.

E. Egia batekin estaldu nai dituzte kristau askok beren bekatu ta konfesio gaiztoak. Gizona erorkorra da, argala da, milla etsaiz inguratua. Ordea Jangoikoaren grazian jarri danean konfesio onarekin ta alde egiten bada bekatuaren okasio gaiztoetatik, nolako indarra artutzen ez du animak garaitzeko etsaiak? Nola kristau berez argal askok irauten dute bizitza onean urte osoetan, ta egin obra on asko? Zeren indartzen dituen Jangoikoaren graziak, ta grazia artu zutena geitzeko, egiten dituzten gauza on asko. Ordea, zer egiten dute proposito argalekin konfesatzen diranak? Egin bearrean gero alegin guzia irauteko bide onean, ebaki bearrean pasio gaiztoen sustriak, egin bearrean orazio jarraitua tentazioan berriz erori ez ditezen, bizi dira

lasai lasai munduko atseginen atzean, etsai gaizto oni beldurrik izan gabe. Len bezela dijoaz bulla guzietara, lengoak adiskideak, konbersazioak, ta ebilmoduak. Artu balio gorruto bekatuari, artuko zien bekatua eraman dezakeen okasio guziaz ere, ta gordeko lirake oetan sartzeetik. Magdalenaren Propositoa sendoa zala nondik dakigu? Larga zituelako bekatu bide ta lagun guziak, ta leen amoreta zien gauza guziaz gorroto artu zielako. Eta iraungo zuen luzaro Jangoikoaren amorioan biurtu balitza negar egin ondoan bere lengo lagun, adiskide, ta munduko nasaibideetara? Laster galduko zuten ta sartuko zan bekatuen zikintzan. Berriz buirtu balitza Jesu-Kristogana bekatu eginda, ta urte guzian ebilli, batzan munduko adiskideetera, bestean Kristoren oñetara negarrez, zer esango zan? Bere negarrak, ta bere propositoak zirala sendoak? Zein gutxi! Jesu-Kristok amorez artu zituen baktariai ematen zien enkargua zan ez berriz bekatu egiteko. *Noli amplius peccare*. Ala esan zion Adultera kastigutik libradu zuenari eta gaitz andietatik osatu zuen bati ere esan zion; ez

ezazu geiago bekatu egin, gerta ez dakizun gauza gaiztoagoren bat.

G. Zein da bada Proposito egiazkoaren ezau-bide, izargarri edo señalerik onena?

E. Aurrera eramatea bizitzi ona, ta au erama-teko edo onean irauteko artzea bitarteko sendo-ak. Propositoaren ontasuna ezagutzen da, dio Santo Tomasek, egite edo obra onetatik. Zertako dira Santuen esanak, estalki gabe badio Kristok, ezagutuko dituzu beren fruetetatik? *Ex fructibus eorum cognoscetis eos*. Nondik ezagutzen da Arbola bat ona edo txatarra dan? Arbola onak ematen ditu fruta onak; txatarrak, txatarrak. Konfesio asko egiten dira, ta urte batak bestea dirudi. Zenbat gaiztakeria ekusten ta enzuten diranak? Eta zenbat geiago ekusten ez diranak? Zer esan bada frutu ain gaiztoak ekusita? Propo-sito gezurrezko asko dala.

Proposito egiazkoa izan duenaren seña-leak dira konfesio ondoan ta geroko denporetan ere egotea beti ikara ta beldur santu baten; gau ta egun Dabidek bezela negarrekin animako bazka-ri ta afaria billatzea; lotsatu ta buruz bera beze-la ebiltea Jangoikoaren aurrean bere bekatuen

belztasuna ekusita fedeko begiekin, ta damu ematea besteen bekatuak ere; eman nai izatea Jangoikoaren Justiziari bere gaizki egiñen ta animako zoorren satisfakzio, edo lema osoa.

Proposito onaren señailea da irauteko bide onean artzea Konfesorarik onena, bere esan edo obedienziaren bean jarraitzeko sarri konfesatzeari, orazioko lan santuari, korputzeko penitenziari aragiari indarrak kentzeko: Jangoikoak bialtzen diozkanean atsakabe, edo gaitzen batzuek, Job santuak, birtute andien arteko bekatu txiki txitxi batzuek gatik bezela esatea. *Egin det bekatu, ta artu ez det bear nuan beste-ko kastigua.*

Proposito onaren señailea da bekatu txikietan ez erorteko kontu edo ardura, ta erorten danean bereala damutzea, ta penitenziatxoren bat laster egitea; da Jangoikoaren amorean aurrerau nai sendoa, ta sugearen arpegitik bezela iges egitea bekatuko okasio, lagun ta bide guzietatik. Oek dira frutu onak. Baña bekatuen konfesioa eginda eбилtea munduko alegriarekin beldur santuak irauten ez duela; eбилtea Konfesore lasai ta guzia igaroko dutenen billa, edo batetik ta bestera

oitura zaarren barri jakin ez dezen; Jangoikoaren amorearen atzean ez ebiltea, ta bizi izatea pena gabe egin zituen bekatuak gatik? oitura txaarrak kendutzeko bitartekoak ez artzea, ta eramatea bizitza aragiaren eregatzallea jan edan, ta dibersioetan biotza ipiñita dadukala, da proposito itxura utz edo edo zirimoniazkoaren señaleara. Oek dira frutu gaiztoak. Beraz arbola txatarretik irtenak.

G. Eta zer egin bear du señaleara txaarreko proposituarekin konfesatu danak salbatu nai badu?

E. Egin konfesio gaiztoen señaleara dauzkeen berristazio edo konfesio jeneral garbi ta damu andiko bat, ta aurrera eraman bizitza frutu onak dakarzkiana. Ala izan didilla.

ERAKASTE VII.

Nola egiazko Propositoa dan guziz gaitza ala bizitza, nola eriotzako egunetan oitura txaarretan sarturik daudenetan

Erakatsi da igaro dan doktrinak zer dan Propositoa, ta nondik igarriko dan bere sendotasun, ta argaltasuna; ordea ekusi bear da, zein gauza gaitza dan bizio edo oitura gaiztoetan sarturik daudenetan.

G. Nondik dator bekatariak egotea beldur gabe beren bizitza gaizto ta guzti ere?

E. Dator begitantzen zaielako Konfesio on batekin noiz edo noiz iritxiko dutela bekatu guzien barkazioa, ezagutu bearrean geroago ta gaitzago egingo zatezela biotza onera jiratzera.

G. Beraz erakeria andia da asmo onelakoa?

E. Bai ta nola ere dan. Nor da bere bizitzaren jabe? Nork dauzkaz eriotzaren giltzak? Jangoikoak. Nork neurrian ta mugatuta ipiñi ditu egunak? Nori ematen dio Jaunak kontu, noiz izango dan bizitzaren azkena? Eta artzen bagaitu eriotzak

uste ustekabe beingo batean ondutzeko asmo soil ta eroekin? Geroko Penitenziako Propositoak salbatuko ote gaitu? Datorren urtean bilduko dan gariarekin jango degu aurten? Infernua beteta dago Proposito onez, dio San Bernardok. Kristau gutxi dira Judas bezela ernegatuta galdu diranak betiko: geienak kondenatzen dira salbatzeko esperanza bidegabeekin. Geiago. Espiritu Santuak estalki gabe dio, gaiztoen egunak laburtuko dirala; gabaz lapurra bezela etorriko dala eriotza. Beraz luzabide eroekin ta bekatuak bekatuei geituaz ipinten dute kristauak anima inoiz Penitenziarik ez egiteko arrisku edo peligro ezagunean; ta Proposito utsekin salbatuko ez da.

G. Baña osasuna ta entendimentuko argia egon ezkerro noiz nai jiratu edo biurtu diteke bekataririk gogorrena, ta nola guziak iltzen ez diran itoka ta beingoan, uste det salbatu.

E. Arrazoi eroa bailo gaiztoagoa eman dezu. Baziñaki zein gaitza dan oitura gaiztoan sartuta daudenen egiazko biurrera edo konbersioa, etzenuke alako gauzarik esango. Osasun onak ez du ematen Penitenzia, ta bai geienez atzeratu gizonen gaiztakeriaz. Berriz nork esan dizu gero noiz

nai zuri otu edo antojatzen zatzun egun edo orduan, nai det esan ta beste gabe zure anima jiratu ta aldatuko dala beingoan bekatutik ta graziara? Konbersio egiazkoa ez da gure alegin utsakin egiten; bear digu lagundu Jangoikoak bere miseriakordiko ausilio santuakin. Nola ateratzen ditugu kontuak? Itxaran dezala Jangoikoak ordu onean gu bekatuz aspertu artean. Gogait egitt dezagunean bera ofenditzez, munduak ezertako nai ez gaituenean, datorrela Jangoikoa gure billa, ta nai ta ez bezela eraman gaitzala beragana; orain nai gaitu beraganatu; deitzen gaitu; guk ez degu enzun nai bere dei amorezkoa. Ordea guk nai degunean, guk deitzen degunean artu gaitzala, obligatua balego bezela guri obedezitzera, ta ez gu berari. O itxutasun galgarria! Atoz ona. Oituta ez dagoan bati erloju bat egitera obligatu nai bazenu beingo baten, zer eranzungo lizuke? Ikasi ez duela ofizio gaitz ori, ta eskatzen diozula ezin dezakean gauza bat. Bada nola beingoan ta noiz nai egingo ditu biotzeko akto kontrizioak egitera oituta ez dagoanak? Nola ondo egin orazioa oitu ez danak? Eta nola, eskatu gabe bear bezela, iritxi Jangoikoa-

ren laguntasun sendo, ta portitzak aldatzeko bekatutik graziara, edo animako eriotzatik bizi-tzara? Bekatuak geitzea, konfesio txaarrak egi-tea, da merezimentu ederra biguntzeko Jangoi-koa? Non ikasi dezu onelako doktrina? Baña demagun etzaituela largatzen Jangoikoak zure borondate gaiztoaren atzaparretan; gero ta gero ere deitzen zaituela grazia edo auxilio pizkorre-kin, bakerik arkitzen ez dezula zere bekatuetan konzienziako ikara ta kezka andiekin eman nai dizula Jaunak beraganako bidea bekatuena utzi-ta. Jarraituko diozu bere deiari? Elduko zera bere besoetara bekatuen damu andi batekin! A, ta nola beldur izateko dan gogortuko zerala, ekusi naiko ez dezula argi santua, ta despreziatuko dituzula Jangoikoaren dei amorosoak, ta illko zerala bekatuan beti konbertitzeko Proposito argalekin. Ez orain, ez orain, eranzungo diozu; bai gero. Eta gero au noiz elduko da? Geroago gogorrago, ta azkenik paketuko zera konzienzia-ko arrarekin, ta iges eginik Jangoikoaren argiari, ebilliko zera bekatuaren pean, ta joko dezu Infer-nuko Leizan, nondik irtengo ezin dezun. Sutegi-tik aten berria dan burnia, biguna dago: malluka-

rekin dator edozein molde artzera. Ordea oztu ezker, gogortzen da, ta mallukariak ezin du besterik, ezpada nekaku alperrik burua. Bekatuan berriak diranak beldur errazak dira geienez, ekarri ditezke gauza onetara, artu oi dute txit sarri proposito sendo ta egiazkoa. Ordea bekatuetan zartu danak, urteetan gaztea izanagatik, oitura egin danean bekatua, alako moduz gogortzen dira, ezen galtzen dute Jangoikoaren gauzeetarako gogo guzia, ta ontzeko beren Propositoak dira gezur garbiak. Baratza zaitzen duen Zakur andiak, ekusten badu urrutitik ezaguna ez duena, irentse nai du; ordea etxeko ezagun, edo kanpoko sarri ekusten dituztenai, ez die gaitzik egiten, ez da zauka bat ere, bai jolas ta jostatzeak. Ala bada lenbiziko bekatuetan konzienziak egiten die zauka, ito nai ditu, ez du pakerik arkitzen. Konfesatu bear det bereala, dio animak bere artean, txikitzen du burua negarrez. Baña bekatuekin ezagun egiten dana, etxekotu dana, maiz edo sarri konfesatu dana ondu gabe, bekatuekin dabill gero pestan, jolasetan; ta beldur guzia galdurik ez du proposito egiazkorik, zeren ondutzeko asmo ta gogo guzia galdu zaion. Espi-

ritu Santuak lujuria edo aragiaren bekatuetara oitu diranak gatik argiro dio; Ez dute Jangoikoa-gana buirtzeko gogorik edo proposito egiazkorik artuko, zeren beren erdian edo anina barrenean, sarturik dautaten lujuriako espiritua. *Non dabunt cogitationes suas, ut revertantur ad Dominum, quia Spiritus fornicationis in medio eorum.*

Eta egia esateko, nola Jangoikoaren mirari andi gabe ezi aragi atsegin gaiztoetara emanik dagoana? Tabakoa artuttera oiturik dagoanari, guziz gaitz egiten zaio ez artzea. Berez tabakoa artzeko inklinazio, edo griña ez dator gere naturalezatik. Ekusten dira txit asko artu nai ez dutenak, ta gorroto ere ematen dienak: tabakoa artzen dutenak lenbiziko aldietan, ez die atseginik artzen, ta erraz utziko luke; ordea artara oitu danak, urte osoetan sudurrak autstu dituenak, nekez utziko du, ta egun baten palta bazaio, biotz triste edo illunarekin ebilliko da beti bere Tabakera, ta tabakoa gogoan dituela. Nork esan lezake ain kendu gaitza dala bizio arin au, ta zeñetarako ez duen berez gizonak inklinaziorik? Baña ala da. Zerk egiten du au? Egiñak, edo artara oituak. Orain bada, zenbat eragozpen

izango ez ditu gizonak kendutzeko aragiaren bizio eraskor, ta naturaleza gaiztotik datorrena artara emana bada? Nola erraz ezi edo bezata aragi bekatuekin uzutua? Nola lotu begi oitu diranak ekustera amore gaiztoz adiskide bekatukoak? Nola mingain noizetik noizera, ta sarri gozatu diranak esatera itz ta kanta loi zatarrak, egongo dira izkune txatarrik atera gabe? Nola beste atseginik iduki ez duenak baizik ebiltzea danza gaiztoetan, artu gorroto olgantza kaltegarriai? Nola eduki geldi oratze ta tokamentu loietara ekandu edo oiturik egon diran eskuak? Pasio oiturazko gaizto bat garaitzea bada ain gauza gaitza, nola garaitu sentidu guziekin egin dituen oitura edo usuario txatarrik? Nola garaitu anbeste etsai gaizto? Orazio bero, negarrezko eskaari Jangoikoari egindakoakin? Ordea eztu anima gaizkira obendu edo oituak atseginik orazioa egiteko. Gorputza ezi ta mankatuaz penitenziakin? Baña gorputz atsegin gaiztoetara emanak, gorroto dio penitenziari. Erakurriaz liburu Santu ta egia beldur gabe esango dienak? Baña eztu gusto edo gozorik alako libruetarako, ta ezin bestez. Ala arkitzen da anima abere bat

eginda gauza on guzietarako atzeratua, bakarrik arkitzen duela atsegiña aragiaren gusto zikiñetan, bekatuen pisuaz obendu ta makurtua, begiak Zerura gogoz erakoritzen ez dituela. Nolakoak izango dira onelakoen propositoak? Nolakoak oen Konfesioak?

G. Dirudi eztagoala zer eranzun arrazoi ain argietara; ordea ekusten dira bekatuetara oituak ere, denpora apur baten zerbait onduak. Pazkoz konfesatu, misio bat enzun, ejerzizio batzuek eginda, egon oi dira bizitza on bat daramelako estalkiaz.

E. Ongi diozu. Badirudite zerbait onduak; ordea ez dira animan obeagoak. Ez dituzte urratzen bekatuen sustraiak, ez ebaki arbola gaiztoa, ta bai adarren batzuek inausi. Egun gutxiren ondoan ekusiko dira erro berriak, janziko da arbola bear bada adar andi ta sendoagoakin. Bide luze baten sartu danak, atseren bear du zerbait; ta atseren an ez da bidea largatzea, ta bai indarrak ta arnasa artzea aurrera ibiltzeko gogo sendoarekin. Ala bada ekusten balira bekatari zaartu asko garizumako, ekerzizio ondoko, edo misio osteko egunetan buruz beera bezela,

bekatuko bidean aurrera ez dijoazela, ez sinistu utzi diela guziz bekatuko bideari; arnasa artzen dute, atserretzen daude ta jaikiko dira fite edo laster jarraitzeko gogo berri ta sendoakin leengo bide gaiztoari. Amabost egunean bekatu egin gabe, gogait bezela egin dutelako bekatuko bidean, *lassati sumus in via iniquitatis*, ta gero urte guzia Jangoikoa ofenditzen. Jangoikoari zor dienak bizitza guzia, daramez egunak asteak, illak ta urteak bekatuari egun baten ere guziz larga gabe, oñean sendo dadukelako bekatuaren iturburua. O negar egiteko gauza! Eta zer gertatuko zaie? Indartuko dira pasio gaiztoak, gogortuko da biotza, ta geroago ta gaitzago Jangoikogana biurtzeko proposito edo gogo egiazkoa.

G. Nai nituke enzun irudi edo konparazio onen gañekoak.

E. Ona amen. Aurtxoak, edo jende gazteak txit erraz, ta ederki ikasten dituzte itzkerak. Lau edo bost urteko mutiltxo bat badator Gaztelatik Euskalerrira, laster ikasiko du euskera, ta ebakiko ditu itzak guk bezela, ta aztuko zaio erdera baserri baten azitzen bada. Baña badator berrogei urteko bat, bearko du denpora luzea, ta ikas-

ten duena ere, ez ondo. Beti izango da ezaguna. Ekusi ditut nik erdaldun andi urte asko eginda ere, ezer ikasi ez dutenak. Mingaña egiten da molda gaitza ta gogorra betiko erderarekin. Landaratxo gazteak oker badatoz ere, zuzen errazak dira, ordea arbola lurrean lodituak, ausi ditezkez, baña ez zuzendu okerrean ondo azi ta sustraitu badira. Ibai txikitxo bat igarotzen erraza-da, berriz ez ujolak jaiki badira. Ala bada, nola uste dute ikasi ta artu birtuteko bidea, bekatuetan zaartu diranak? Nola zuzendu konfesio proposito egiazkora urte osoetan bekatuan gogortu ta sustraitu diranak? Nola igaro erraz Penitenziako Ibaia bekatuen ujol andiekin azi bada?

Bai kristaua bai; bekatuaren iltze sartu berria atera diteke erraz, ez ordea bekatuakin mallukatzen badezu, dio San Krisostomo andiak. Pekatu egin berri bat konfasatzean lotsatzen dira asko. Baña nolakoa izango ez da lotsaren indarra Konfesio gaizto asko egin badira beldurrez estalduta? Nork atera iltze ain mallukatua? Lenbizikoa bekatua bera agertzea asko zan, baña gero agertu bear da bekatua bera, ta lotsazko konfesio gaisto guziak. Eta zenbat gaitzako da au?

Maldizio edo birao astunak asieran kentzea etzan gauza orren gaitza; baña itzkera infernuko onetara oitu diranak, ez dute beste doktrinarik beren esturasun guztietan, ta nola eztakitela ere irtetzen die aotik. Gorrotoa kentzea, ta etsaiarekin bakean jartzea, ez ta orren gauza gaitza lenengo asieran edo aserre ondoan. Baña gorrotoak sustrai andiak bota baditu, milla benganza nairekin naastu bada, nork atera iltze ain sartua? Gauzaren bat ostu danean, kalteren bat egin danean, edo irabazi txarren bat, erraz da buirtzea; baña iñoren gauza aragitu bada, ta etxekotu, nork atera iltze gogortua. Nola min andi gabe atera? Amorio loi bat urratzea asi ta bereala, ez da gauza txit gaitza: baña amorio ura luzatu bada, nork atera? Nola bigundu alako biotza amorio gaiztotik Jangoikoaren amorio ederrera? Ez milagro txit andi gabe.

G. Baña gezur andia da deabruak kristau askori siniserazitzen diena; au da gerora aldatuko zaiela biotza onerako, proposito sendoak egingo dituztela aragia makaldu ta indargabetu didinean?

E. Bai bai, ta nola dan gezur andia. Ona zer dion Jeremias Profeta Santuaren aoz gezurrik esan ezin dezakean Jangoiko ber berak. Gaina eraatsirik dadukana, noiz osatuko da! Noiz largako dio gaizki egiteari? Etiope beltzak narrua, edo azala zuritzen edo aldatzen duenean; edo Leopardo edo arreak aldatzen dituanen bere kolore edo mantxak. Mauru beltz batek nola zuritu bere arpegnia milla urekin ere? Nola katu arrea txuritu? Ez Jangoikoaren milagro andi gabe. Ona bada, zein gauza gaitza dan zuritzea bekatu asko ta oiturazkoakin beltzitu dan anima. Bear da Jangoikoaren milagro andi bat, ta milagroak gutxienak dira. Zori gaiztokoak milagroetan salbazioa ipiñi nai dutenak. O itxutasun ezin esanekoa! Beste gauza guzietan ezagutzen da asieran erraza dana, gaitza dala gerorakoan. Gorputzeko gaitzetan esaten da, asieran bear dala erremedio, edo osakarria, berandu etorriko dala gaitzak indarrak artzen badira. *Iru soka alkarrekin buirtuak nekez urratzen dira*, dio Espiritu Santuak. *Funiculus triplex difficile solvitur*. Zenbat nekezagor amar edo amabi orapillotuak? Zenbat gaitzago izango da bada bekatuen orapillo lodi bat

urratzea? O zein nekez datozen Jangoikoaren bidera biotz berri batekin, bekatuetan urteetan irauten dutenak! *Gazteak geienez ez dio zartuta ere utziko bere bideari.* Oek dira Espiritu Santuaren itzak. Borondatea lengoa izango du agirian agertzen ezpada ere, gaztetan bezelakoa. Ezpadiaz pesta ta danza gaizto edo peligrrosoetara, emango die aurrera pena gazteai joan ditezen, ta egongo dira parrez gazteen nasaitasunak eku-sita. Ezpadabiltza eskuka loietan, esango dituzte itz berde, zatar ta anima askoren galgarriak. Egongo da buru ille murrutu edo zurituarekin, ta porrua baño ezeago ta berdeago biotza ta ezpañak. Ala enzuten zaie esaten, gazteak berenak dituztela egunak; berak ere ala oi zirala ta ez diela jaramon bear Sermonginen deadarrai; jarraitu bear dirala anzinakoen olganza edo dibersioak. Zertan dago au? Gaztetan uste da zaartzako egunetan artuko dala birtuteko bidea, ta zaartuta dabilta nasaitasunak alabatzen. Baña zer izango da? Azeri gaizto oek beti dute berekin usai txaar edo kiratsa, ta zaarrago gei-ago.

G. Ez nuen sinistuko orren gaitza zala Jangoi-koagana biurtzea amildu ta jaiki, ta bizia gaiztoetan sartuta daudenak.

E. Ona bada sinisgarri geiago. Eldu zan bein Jesu-Kristogana txit estu ta larri gizon bat, zeñek eldu zan bere Semea gaizkindua, ta esaten dio; Jauna, eraman det nere Seme au zure diszipuluak gana osatuko dutelako ustearekin, ta beren konjuru guziekin ez dute ezer egin; sendo daude espiritu gaizkiñak, ta ez dute irten nai izan. Atoz ona, esan zion Jesu-Kristok, ta noiztik onakoa du gaitz ori? Noizkoak ditu berekin gaizkinak? Aurra zanetik onakoak, Jauna, eranzun zion gizonak. Zertako zan galdetze ura? Ezaguerazitzeko, gaitz zaarrak ez dirala osatzen edonola: bear dala Jesu-Kristoren konjuroa; bear dala milagro andi bat. Galdetzen bazaie konfesatzera datozen kristau askori, noizkoa dan itz gaiztoak esateko oitura: noizkoa gogorazio zatarretan gozatzeko kostunbre edo ekandu galdua; noiz asi zan zikin-keriako bekatuak egiten? Eranzungo dute egia esatera, umetatik asi zirala eskola gaizto artan; zazpigarren urtean sartu orduko asi zirala loike-riako bekatuak egiten, zaitzen, edo beintzat bai

egin nai izaten. Gero zerbait azita ere jarraitu zuela oitura gaizto aurtzako egunetan artuai, ta buruko illeak adiña bekatu egin dutela pentsamentuz, itzez, ta akzioz. O zein gaitz zaarra! Nola osatu? Nola egiazko proposito sendoa artu birtutea amatzeko ta gorrotatzeko bekatua! Asko dira Sermoigilla, ta Konfesoren konsejuak, edo konjuroak? Arrizkoak dira beren biotzak, deabruak posesio luzea du, ta Jesu-Kristok mirari andi bat ez egitera, biotza lengoa izango da, ta iraungo du borondatea aldatu gabe eriotzaraño.

Baña ona Ebenjelioko bigarren ejemplo izugarriagoa. Gizon bat libratu zan Infernuko gaizkin loi edo txikinetik. Ekusi zanean Infernuko etsai loi ura bere etxetik aterata, zebillen basamortuan atseren edo deskansurik arkitu ezinda. Esan zuen alako baten, biurtuko naiz irten dedan etxera. Buirtu zan, baña nola arkitu zuen grazias apaindua, etzuan sarrerarik izan. Zer asmatu zuen? Joan zan lagun billa, ekarri zituen berekin bera baño gaiztoagoak ziran beste zazpi Espiritu infernuko. Egin zien guziak gizon ari batak bate-tik besteak bestatik; garaitu zuten, eragin zien bekatu, ta galdu erazi grazia; sartu ziran zortzi-

rak gizon triste aren animan, ta gelditu zan lenengoan baño gaizkiago; len infernuko batekin; ta bigarren bekatu aldian zortzirekin. Orain bada, nola atera zortzi espiritu gaiztoak? Non da gure fedea? Oek ote dira ipui engañatzeko asmatuak, edo Kristoren esanak? Nola geldituko da bada anima bekataria urte osoetako konfesio ta bekatuen nasteakin, bigarren bekatu edo erori aldian anbeste Infernukorekin arkitu bazan aiatu degun gizona? Nola sendotuko ez dira? Nola gogortu ez, irauteko beren etxean anbeste denporako posesioa iduki ezker? A, ta nola dan gezur andia geroago ta errazago dala artzea proposito egiazkoa, edo Jangoikoagana biurtzea. Bekatuak bekatuai geituta egiten da katea lodiago ta sendoagoa, ta anbeste neke ematen dienai bekatu bat edo besteren kate mea urratzeak, nolakoa emango ez die kate lodi lodia urratzea? Geroago ta borondatea gogorrago, geroago ta Jangoikoa aserreago, geroago ta deabrua indartsuago. Nola bada buirtu egiaz uste dan bezein erraz? Baña ez naiz aspertuko eguzkia bezein argia ipiñi artean egia au, San Jeronimok kontatzen digun gertaera onekin. Zegoan bein Arsenio

zeritzon Anakoreta edo Erumutar santu askoren Maisua zana mendi gelan, ta esan zion Aingeruak, irten ezazu, Arsenio, ortik kanpora, ta nik erakutsiko dizut gizonekin gertatzen dana. Irten zuen, ta bai ekusi ere gizon bat basoan egurra egiten. Egin zuen karga galanta, ta asi zan lepora jaso nairik; ordea nola egur karga bere indarrak baño andiagoa zan, ezin jaso zuen. Ezarri ziozkan egur berriak len jaso ezin zuen kargari, leiatzen edo dendatzen zan berriz karga lepora jasotzen; ordea alperrik. Zegoan Arsenio arrituta esaten zuela, gizonaren eroa, jaso ezin egur karga, ta ezarri egur berriak? Geitu, asi ta astundu geiago, ta tematu jasotzen karga? Etzekian Arseniok zer esan nai zuen ekusmen ark, ta esan zion Aingeruak. Orra gizonen erakeria. Dabiltza Infernurako egur kargak egiten bekatuekin, batzuek lujuriako basoan, beste batzuek iñoren ondasunekoan, asko honra txarra deritzonokoa, ta txit asko beste baso bekatuzkoetan. Nekatzen dira jaso ezinik karga gaizto ura. Zer egiten dute? Azi karga, astundu, bekatu berriak leengoai ezarrita. Abiatzen dira bekatu bati bestea geitzen, amarri ogei, ogeiri berrogei. Arnasa apur

bat artzen dute bekatuen bekatuz gogait egin, adikatu edo kansatuta. Berriz abiatzen dira bekatuen karga geitzen. O nolako karga! Zein astuna. Indarrak gitxitzen dira, ta geitu karga? Nola erraz jaso? Len bekatu gutxirekin artzen ezpazuen konfesatzeko proposito sendorik, nola bekatu askorekin errazago artuko du? Ikaratu zan kristau bat pensamentu gaizto zatar leku eman bat agertzen; zebillen nola esan etzekiela, bear bada billatzen apaindurik edertzeko ta utsera joerazitzeko. Nolako ikarak artuko ez du pensamentu bati geitu badiozka deseo edo naikunde loi, ta itz lotsagarriak? Nolako kolore gorriak irtengo ez die bere bakarrean egin badi-tu eskuka zikiñak ta aragiari atsegin gaiztoa ematekoak? Nola erraz konfesatu amorio gaizto-an sartu bada, ta egin bere bakarrean ere lotsa-tzeko asko diran akzio torpeak? Nola konfesatu bein itxutu dan animak egiten edo konsentitzen dituen zatarkeria itxusiak? Larrituko da, baña bere kezka guziekin ere gordeko ditu bekatuak, agertuko ez ditu bear bezela, ta joango da Infer-nura konfesatzera estalki ta probetxo gabe. Ala bada gertatuko zaie beste bizioetan ere. Bai dio

San Buenabenturak, lenengoan osatzen errazan gaitza, osatu nai etzuelako, kangrenatzen da azkenean. Nola osatu milagro andi, edo aragi zati andiak ebaki gabe? Aragia lizundu, ta atsitu bada, nola gatzarekin gorde? Jakin ta sinistu bada, mugonez edo lenengoan bear dala artu Propositoa, gerorako larga gabe.

ERAKASTE VIII.

**Nola egiazko Propositoa
ez dagoan bekatuen okasio urreko,
eta borondatezkoan
arkitzen diran kristauetan**

G. Zeren gañean izango da gaurko irasbide edo doktrina adirazo bear deguna?

E. Gauza premia txit andiko baten gañean, eta da agertzea ez dagoala egiazko ondu-nai edo propositarik larga nai ezpadira bekatuen okasio jakin, urreko ta borondatezkoak; ta emendik aterako da zergatik egiten diran konfesio gaizto asko, ta irauten duten ain gutxik artu duten on izateko gogoan.

G. Zein da egiazko Propositoaren leta edo kondizio bear bearra?

E. Idukitzea borondate sendo bat kendutzeko oitura gaiztoak, ta largatzeko bekatuen okasio ezagun ta urrekoak.

G. Zer aditzen dezu bekatuen okasio ezagunaren izenez?

E. Aditzen det bekatura eramaten duen gauzaren bat, dala bere naturalezaren indarrez, dala jarraitzen dion zirkunstanziaren bategatik.

G. Ez det ondo aditzen eranzute au, zeago edo argiroago esaten ezpadit.

E. Adizazu bada. Okasio batzuek izatea ezagunak urrekoak, ta borondatezkoak berenez, dator dadukelako peligra jakiña, zeñean jarri ezkerro ezagutu bear dan geienez galduko dala, berez duen birtute galgarriagatik. Onela libru desonesto, ta kontu loietakoak erakurtea premia gabe, ta gazteak, da bide ezaguna ta urrekoa, zerren txit asko galdu diran alako erakurtearekin. Onela beste gauza ta ebillune asko gero astiroago aitatuko ditugunak. Beste okasio batzuek dira berenez ez dutenak gaitzerako lagungarri ezagunik; ordea zirkunstanziaren bategatik galgarriak diranak. Kale batera joatea, etxe auzokura joatea, berez gauza gaiztoa ez da; ordea kale ta etxe artan badaude tentatzalle gaiztoak, edo lengo adiskide bekatuzkoak, izango litzake okasio benetakoa alako lekuetara joatea. Orobat itz egitea personaren batekin, berez bekatu ez da; baña itz egitera dijoanak badaki emango diola

bekaturako bidea, orduan itz egitea da bekatura-ko okasioa, ta bere borondatez badia itz egitera izango da okasioa billatzea. Okasioa da ezagun ezaguna, urrekoa, edo jakina, zeñean, jarri ezke-ro jartzen dan bat bekatuan erorteko arriskuan gizon aitu edo jakitunen iritzian, edo nork berak leenago igaro zanetik ezagutu bear duenean. Badira ere, munduan okasio txik asko urrutikoak, edo bekaturako ez dutenak birtute jakin ta urrekorik noiz edo berriz kristauak bekaturatu badi-tuzte ere. Mundua peligroz beterik dago, ta lurrean gauden artean ez gera gordeko onelako peligru guzietatik. Relijio estu baten sartuta ere ez dago anima gerra gabe. Ala bada bakarrik gaude oblibatuak aldegitara peligro banaan jakin, ezagun edo urrekoetatik.

Okasio ezagun edo urrekoa izan liteke, edo borondatezkoa, edo nora ezekoa ta borondate-gabea. Okasio borondatezkoa da, zeñetatik aldeegitea dagoan bakoitzaren eskuan, ta onelakoak dira geien geienak. Noraezeko edo boron-datezko okasioa da, zeñetatik aldeegitea eztago-an bakoitzaren eskuan, ta onelakoak dira txit gutxi edo ez askok uste oi duten beste, gero

agertuko degun bezela. Deabruak asmaerazi-
tzen dizte askori zeresanak, eskandaluak, deson-
rak, ta ala dauzka beti okasioko grillo edo katea
gogorretatik irten gabe. Artu bear dira artu al
ditezken bide ta neurri on guziak irteteko okasio
gaizto ta ezagunetik. Egin dezagun kontu
gurasoakin bizi dan seme bat bizi izan dala amo-
rio loian etxeko serbitzari neskame batekin.
Usteko da, ez dala borondatezkoa okasio alakoa,
ez dagoala seme aren eskuan neskatxa etxetik
ateratzea. Au siniserazitzen badio Konfessoreari
milla itz emanda geiago eroriko ez dala, aterako
dio absuluzioa. Ordea etzaie sinistu bear beren
eskuan ez dutela alako Personak okasioa ken-
tzea. Esan ta erregutu bear dio seme ark etxeko
neskatxari irten dezala aitzakia edo estalkiren
batekin; ta nai ezpadu, esan isiltxorik Aitari edo
Amari, ezarian edo modu on batekin atera deze-
la etxetik neskatx ura arkitzen dalako bere
anima galtzeko arrisku edo peligruan geiago
adierako gabe, onenbesterekin egin al badidi
okasioa kentzea. Zer honra galduko du Seme
batek Gurasoari agertzeaz bere animako peli-
groa neskatx ura etxean dagoan artean? Zein da

Guraso estimatuko ez duena alako abisua, ta egingo ez duena al duena modurik onenean ta ospe andi gabe etxetik ateratzeko neskamea? Oni berriz kalterik egiten ez die etxetik ateratzeaz ta bai mesede andi bat. Ala benetan nai balitza okasio gutxi dira borondatezkoak ez diranak.

Okasio batzuek dira, dio San Karlos Borromeok, oñean edo izatean daudenak, ta beste batzuek ala ez daudenak. Okasio oñean daudenak dira, batek idukitzea bere etxean, edo auzubaten etxean bezela, amore laguna; bai eta neskame serbitzaria arkitzen danean bekatuko okasioan bere etxeko Jaun edo Ugazabarekin. Onelako okasioak dira guzien artean gaiztoenak. Beste okasio oñean edo izatean ez daudenak dira, dio Santu aitatu degunak, karta jokoa, dakianarentzat ezarri dituela sarri blasfemia, edo birao astunak, edo geiegi jokatuta ondutzen duela bere bizi modu ona, edo besteena. Da Ardantegi edo Taberna, dakianarentzat leenago igaro zaionetik, an sartu ezkerro jartzen dala moskortzeko okasioan, edo gastatzeko etxeko kaltean. Da onelako ta alako Konbite edo olgan-

tzara joan ezkerro jartzen dala itz gaiztoak esan edo atseginez enzuteko peligro andian, ta bai beste edozein bekatu mortal konsentitzeko okasioan, biltzen diralako jente modu gaiztoak, edo leenago joan dan guzietan, ala gertatu zalako.

G. Baña bekaturik egin ta konsentitu gabe egon liteke okasio urreko ta andia?

E. Bai bai. Demagun neskatx bat arkitzen dala serbitzen etxeren baten; ta etxeko Jaunak, edo bere Semeak, edo morroe bertakoak ematen diola bekaturako bidea itz gaizto, akzio edo eskuka zatar, edo tentazio loiekin; ez bein edo beste, baizik sarri. Neskatx onek ezer konsentitu ezpadu ere, arkitzen da konsentitzeko peligro txit andian, eta ez dago gizon aitu edo prudente esango ez duenik alako neskatxarentzat dala okasio urrekoa etxeko persekuzio edo tentazio ain estua. Onelako neskameak ekusi duenean bere arpegi astun ta agirakakin largatzen ez diola tentatzalleak lan gaiztoari, irten bear du etxe artati, ta iges beste leku on batera, ta ipiñi Jangoikoagan konfianza osoa, ta ez dio paltako, ogia animaren amorez bide au artu duelako.

G. Baña obra osoko bekatuan erori ez danak konsentituagatik pensamentu, itz ta akzio gaiztoak etxeko okasioetan, zergarik irten bear du?

E. Au da askoren utsegite ta engaño kaltegarria: begitantzen zaie erorten ezpadira korputzez bekatuan, ez dagoala zer irtenik. Eta zer? Ez dira bekatu mortalak pensamentu, itz, akzio torpe konsentitu edo borondatezkoak? Bai. Bada bekatu mortaleko okasio jakin edo urrekoan dagoanak borondatez, ezin eraman lezake absoluziorik, ta larga nai ez dutenak daude bekatu mortal betikoan edo jarraituan.

Eta neskame bat bein bakarrik erori balitza etxeko Jaun edo Semearekin obra osoko edo korputzeko bekatuan, arkitzen ote da okasio urrekoan? Irten bear ote du etxetik? Gauza gogorra dirudi.

Gogorra animako salbazioa baño gutxiago ez dijoana? Etxean sartu ta laster zurra andi bat eman balio etxeko Jaunak ez luke igesa artuko ezeri begiratu gabe? Ez luke esango bere artean, onela bein eskuak ezarri diztanak, zer egingo ez dit gero? Ala bada bekatu obrazkoan bein erori dan neskatxa galdua da etxe artan: bigarren

bekatua errazago egiten da ta ala irten bear du laster kanpora, bekatua San Pedrok bezela negar egitera. Pekatuko etxeko negarrak laster leortuko ditu tentatzalleak. Onek esango diozka milla gaura zoragarri, ta nola dakian len ekarri zuela gaitz egitera, usteko du erraz ekarriko duela berriz ta berriz ere egitera; ala sartuko lira-ke biak amorio itxuan ez ekusteko honra galtzea, anima galtzea, korputza galtzea, ta zer esan edo eskandalu etorri oi diranak. Ala bada irten nai ezpadu bereala bekatuko etxe artatik, dago borondatezko okasio jakinean, ta ezin absolbi lezake Konfesoreak biak galdu nai ezpadute.

G. Nola bada arkitzen dira kristau okasio gaiztoan sartuta daudenak konfesatzen ta komulgatzen?

E. Au dator edo Konfesorearen utseginez edo konfesatzen danaren gaiztotasun edo maliziaz. Konfesorea badabil presaka, ta ondo aztertu gabe bekatuaren sustraiak, ta iturburuak, ez da ezagutuko gaitza azaletik baizik, zeren Penitente alako geienetan, ez da arkitzen zinzotasun, ta ondo explikat u nairik. Zer egiten dute okasio gaiztoan sarturik dauden askok? Akusatzen dira,

nola egin dituzten eskuka torpeak edo aragiako bekatu osoak; ordea estaltzen dute noizkoa dan oitura gaizto ura, nola len ere Konfesoreak kargatu zien eskua, nola etxean, auzoan, edo leku jakinen baten daukaten okasio jarraitua. Konfesoreak galdetzen ezpadio noiz artu zuen adiskidetasun txatarra, noiz asi zan akzio zikiñak egi ten edo konsentitzen; etxean, edo auzoan dadu kan okasioa, emango dio absoluzioa, geldituko dira oñean oitura gaiztoak, oñean etxeko oka sioa, ta osatu bearrean anima geldikuko da len baño gaitz andiagoarekin, bada geituko dira sakrilejioak Konfesio ta Komunio gaiztoak egin da.

G. Baña jakin nai nuke, nortzuek dauden, edo bizi diran okasio gaiztoetan; zerren gutxienak dira beren etxeetan okasio txatarra dutenak?

E. Ezin izan liteke doktrina bearragorik ta ala bear du du esplikazio argi ta bana banako bat.

Lenbiziko Zuzenbidea. Jangoikoak eragozten duenean bekatu gauzaren bat, eragozten ere du jaartzea borondatezko peligro jakin, edo okasio urrekoan. Emendik dator peligroa nai duenak, nai ere duela ausi Jangoikuaren agindua. Geiago.

Borondatez jartzen danak bekatu mortalen baten erorteko peligro andi, ezagun edo urrekotan, gero egin ezagatik bekatua bera, zeina egiteko peligroan jarri zan, egiten du bekatu mortala, ausi duelako Jangoikoaren agintza, ez peligro borondatezko ta ezagunean jartzeko. Ala bada ezagueraz, ta borondatez jarri danak mesa ez enzuteko peligroan jaiegunen baten, gero meza enzun bazuen ere, egin zuen bekatu ntortala. Kontu dezagun jartzen dala bat jaiegunean beste erri batera joateko bidean, beldur andiarekin arkituko ote duan meza. Bere errian meza enzun zezakeala irten baño leenago, beldur andi esan degunarekin, badijoa beste errira, gero meza enzunagatik mugonez eldu zalako, egiten du bekatu mortala bakarrik jarri zalako meza ez enzuteko peligro ezagutzean; berriz ez, antxituko zualako uste osoarekin erritik irten bazuen, uste gabe meza leenago esan zalako eldu zan errian. Orra nola peligro ezagutua bera da bekatu mortala. Orobat okasio gaiztoa iduki duenak etxeren baten, jakin bearrik jartzen dala bekatu egiteko peligroan ara badijoa, joanaz beste gabe egin du bekatu, gero bekatu loirik egin ezpadu

ere. Orobat jokolari, ta moskortzeko oitura dute-nak, batzuek gastu kaltegarriak jokoan egiten dituztelako, ta besteak Ardantegi, edo Tabernan ardaoan igarotzen diralako. Utzi bear die jokatzeari, utzi Tabernan sartzeari, ta joateaz bakarrik egiten dute bekatu. *Peligroa maitatzen duena, bertan galduko da*, dio Espiritu Santuak; au da peligroan bertan dauka anima galtzea; eta beste leku baten dio, *aldegiten duena lakirio, edo lazoetatik seguru ibilliko da. Qui cavet laqueos, securus erit*: Beraz aldegiten ez duena, eroriko da. Ala bada okasio gaiztoan borondatez sartzea bera da bekatu: ta sartuta egiten bada Jangokoak debekaturiko gauza, beste bekatua, dio Aita Calataiud Jesuita misionista beneragarriak.

Bigarren zuzenbidea. Gauza bat izan liteke batzuentzat ez; nola bijiliako jaateak gaitz egiten dien batzuei, besteai ez. Batzuek dira erorierrazak beren oitura lengo txaarrak gatik, ta beste batzuek ez.

Irugarren zuzenbidea, ta len aitatu deguna. Okasio urreko ta borondatekoa izateko, ez da bere etxean iduki bear bekatuko bide edo lagu-

na, ez bekatu oso edo korputzarekikoak egin; orobat dago okasioa kanpoko lagun, etxe, ta ebilleretan, pensamentuz, itzez, edo akzio txarrekin bekatu egiteko peligro andia dagoanean. Au onela izanik daude bekatuko okasio urrekoan, ez bakarrik mirabe bere etxeko Jaun onen seme, edo etxeko morroeren batekin bekatu aragizkoetan erori diranak, baita ere anbesteraño eldu gabe ebilli diranak sarri eskuka, apaka, ta beste akzio zikiñetan. Au ezagutzen erraza da. Orobat kanpokoren batek etxe artan etxeko adiskide edo ezagunak bezela sarrera badauka. Nora joango naiz? esaten dute. Nora al. Jangoikoak lagunduko dio bere probidenzia ederrarekin bekatuko peligro ezagunetik aldegiten duenari. Atoz ona; norako ziñake, sarri etxekoren batek banatu edo mankatuko bazinuke? Gorputzeko kalteak beldurtzen zaituzte ta animakoak ez? Kristau ederra. Irten irten Babiloniako etxe orretatik; bestela zure konfesioa gaiztoa da.

Ezagutzen dezu onelako edo alako etxera joan zeran askotan ebilli edo konsentituko dituzula akzio gaiztoak, edo esan itz zatarrak? Ez oñik ipini etxe artan, ebaki komunikazio guzia

estalkiren batekin. Aserre munduko bat izaten duenean, agur etxeak, itz egiteak: ez agur gozorik, bai bekoki iluna bidean topatuta ere. Au eztu Kristok erakusten; bai ordea gorroto santu bat artzea ta iges egitea bekatuko okasioa dagoan lekuetatik; ez agur gozorik egitea len amore gaiztoa izan zaionari, ta agertzea bekoki illun ta astuna. Gurasoai berai ere artu bear zate gorroto santu bat, dio Jesu-Kristok, Jangoikoa ofenditzeko bidea ematen dutenean. Kenbat geiago bada gorrotatu bear ez ditugu bestelako kristau bekatuko okasioak izan diranak, infernuko etsaiak baño kaltegarriagoak! zeren infernukoak beldurtzen dira konjuro ta gurutze bat eginaz; ez ordea tentatzalle lurrekoak: oek batzuetan milla palagu ta eskintzarekin erraztzen dute bekatu egitea; beste batzuetan oratze ta eskuen loiakin Idisko gorituak bezela persekuzio gogorragoa ematen dute Infernuko guziak baño. Beraz iges egiten ezpada, gelditzen da anima okasio urreko ta borondatekoan. Beraz ezin kristaua joan ditek bekatu egin gabe bekatuko labanarriak dau den etxe, leku, ta dibersioetara.

Ezagutzen duenak urlia lagunaren itzketas, ta konseju txarrekin len galdu dala, nai badu konfesatu artu bear du asmo sendoa aldegiteko, ez tratatzeko alako personarekin zeren gaizto batek erraz gaitztotzen du ondu nai duena, ta ekusten badu bizitza berri ta on baten, milla parre ta burlarekin atzeratuko du bide garbitik. San Pablo Apostoloak enkargatzen du kristau lujuriosoakin ez jaartzeko mai baten; au da beintzat, ez idukitzea adiskidetasun ta traturik.

G. Zer esan Jauna euskal errietan ekusten diran jente gazteen bilkui edo batzakuntzagatik bearren batera dijoazenean? Ote dira bekatura-ko okasioak?

E. Negar egiteko gauza. Erri txik asko oitura, edo usuario txaar au dagoana. Artoak zuritu bear badira biltzen dira auzoetako jente gazte neskatx ta mutillak. Bearrean daudenean, esaten dituzte batzuek itz zatar ta jentil baten ere gaizki irudituko lukeenak; beste batzuek laguntzen die itzkera loiarri zerbait aurreratuaz; neskatx eroak egiten dutuzte algara gozoak; gizon ta andra eragotzi bear lukeenak ez dute damurik artzen, ta uste dute gazteetan guzia ondu diru-

diala. Ala askotan guzi guziak, zar ta gazteak betetzen dira bekatuz. Ez da alako baten palta nork itzeli edo amatatu kruseluko argia, ta gero illunean andira apaka ta akzio deshonesto nai diran bestekoak. Andik laster asmatzen da danzatzeara; an fandango mobimentu gaiztoetakoak, an bestelako danza ezin okerragoak, begiak, mingañak, ta eskuak oñakin batera dabiltzala nasaitasun guziakin. Ordu osoak pekatu asko egiten igaro dituztenean, dijoaz etxeetara illunean neskatx ta mutil, ta aitatu ere bear ez dira alkarren artean egiten dituzten gaiztakeriak, ta dijoaz oera bekatuz ase ase eginda. Gauetako dibersio oei ematen die bigiraren izena. Oek ekusten dira kristau errietan, kristautzat daudenen artean; gurasoak largatzen die seme alaba joaten alako bigira etxeetara, ala artoak zuritze-ko, nola linoak apainzeko estalkiaz, ta beren etxeetara ere artzen dituzte beste aldietan. O ejemplo ederra! Oek dira bekatuko okasio ururrekoak, ta bekatu andi ta askoren iturburua. Zorigaiztoko Guraso sema alabai largatzen die-nak alako bigira etxeetara joaten, ta beren etxeetan dauzkeenak onelako bulla ta batzakun-

tzak. Zer uste dute gertatuko dala azkenean? Jangoikoa alabatu bearrean, gari, arto, ta linoak eman diztelako, artzen dute bidea oetatik bera ofenditzeko bekatu itxusiekin. Okasio oei larga nai ez dienak, ezin absolbi litzakez Aita Santu Erromakoak ere. Agertzen ezpadute konfesioan nola joan ziran, ta zer egin duten, gaizki konfesatzen dira; agertzen badituzte ta larga nai ez alako leku ta lagun artera joateari, konfesatzen dira proposito gabe ta gaizki. Animarik onena iru edo lau zilizio aragian dituela badijoa, galduko da bereela alako nasaitasunetan. Zenbat geiago bestelakoak?

A Jauna! esaten dute; nola bidalduko ez ditugu seme alaba, morroe edo mirabeak aukoko etxeetara laguntzeko artoak zuritzen, edo linoak apaintzen. Zer esango dute? Aserratuko dira. Aserratu ditezela nai badute, esan dezela nai duten guzia. Obe da gizonak aserratzea Jangoikoa aserratzea baño. O munduko esamesak! Eta zenbat anima galdutzen dituzun! Bakoitzak bere etxean zuritu dezakez artoak, baitaere apaindu linoak onelako bullak dauden errietan. Ebakitzen

ezpazituzte bekatu bideak, ezin lezakete konfesio onik, ta bizi dira betiko bekatu mortalean.

G. Eta zer esan bear da hermita ta erri albo-kokoetako pestetara dijoazanak gatik? Arkitzen ote da ebillera oetan bekatuko okasio ezagun eta andirik?

E. Galdetze oni eranzutea erraza da askori min emango badie ere. Zertako da egia estaltzea? Sinistu nai ez dutenak, ez dute esesioa baik ateratzen. Atoz ona. Zer gauza on ekusten da bide orietan? Mutillak ta neskatxak nola oi dabil-tza? Zer itz egiten duze? Zenbat eskuka zatar, ta musuka? Zenbat kanta edo itz desonesto? Geldi-tzen badira edaten, edan lekuetan neskatxak ta mutillak, nolako modestia agertzen dute? Zenbat konbersazio lotsagarri! Zenbat algara gozo oek enzunda? Pestako danzeetan gauza txata-rik egingo ezpalute ere, bai asko ta asko bidee-tako egoera ta joan-etorrietan. Santa Teresak adiña birtute balute ere, galduko lirake denpora gutxiren buruan alako pesteetan dabiltzan neskatxak. Aztertu konzienziak, pezta zaleak. Zer gertatu zatu alako ebilleretan? Arkitu dezute ejemplo onik? Iriziki zerate debozio santuan?

Galdu dezute bai modestia guzia. Saltoka, brin-
koka ajuí edo deadarka eskuak alkar emanda,
orain itz berdeak esan ta enzuten, gero eskuka
zikinak egiten, gaba eginda ere leku bakarretan... O kristautasuna! Oek ezpadira bekatuko
okasioak ta bekatu garbiak, non dago munduan
okasioa? Itz egizute. Ala da? Bai Jauna, esango
dute; ordea ez degu intenzio gaiztorik, ala da
usu, ala izan dira lengoak ere. Zer? Intenzio
txaarrík ez dagoala bekatu mortal andietan ebi-
llita? Esan dezake kristau izena duenak, ez dira-
la bekatuak musuka ta eskuka desonestoak, eta
itz edo konbersazio lujuria zabaltzen dutenak?
Zer eranzungo dute Jangotkoaren Juizio zuzenean?
Nola pensatuko dute eriotzako esturasu-
nean? Ala bada ezin dezakete konfesio onik
aldegin naiz ez dutenak onelako ebillera nasai ta
bekatuzkoetatik. Ez daramate proposito egiazko-
rik ta bizi dira kondenazioko bidean. Ala da usu.
Ez gera juzgatuak izango munduko lege ta usu
txatarretatik, ta bai Jangoikoaren Legeti, dio
Santu andi bat. Asko dabilta. Anbat gaiztoago.
Askoren bekatuak geiago azerratzen dute Jan-
goikoa gutxirenak baño, ta ez dira infernuan

gutxiago erreko, dio San Agustinek, askorekin erreko diralako.

G. Eta utzi nai ez dituztenak danza modu gaiztokoak? Bizi dira okasio errekoan?

E. Edozeñek esango du danzako olgantza edo bidersioetan egiten badira mobintentu loiak, esan amore itzak, ta ebilli eskuka tentagarri indezenteetan, dagoala okasio erreko ta gaiztoa. Ez det nik nai alakorik egin dezen, esan oi dute emakume askoak; dibertitu edo olgatu bai. Baña badakite egingo diozkeela, ala egin oi dutelako danza modu askotan, zertako jarri anima galtzeko peligroan? Zer? Olgatu, edo dibertitu itz desonesto, ta eskuka zikiñak ekusten diran dibersioetan? Oek die gorroto bekatuari? Ematen die damu andia Jangoikoaren ofensak? Ez ote dira peligro andian jartzen konsentitzeko akzio gaiztoren baten? Orren sendoak dira? Orren birtutesuak bekatu askoren artean dibersioa arkitzen dutenak? Nork itxutzen ditu onela pensatzeko? Badira berriz danza onelakoak pandangoetan, ta gutxi batzuen artean mutil ta neskatxak egiten dituztenetan. Pandangoetan oñekin magalak erabiltzea arinka aurrera etorri ta egitea demos-

trazio bekatukoak ta mobimentu intenzio gaizto-koak ekusten daudenai ere ematen diela okasioa pensamentu loietarako, ta musukak baño ere malizia geiago erakusten dutenak. Ez dago akzio oek nork libra ditzakean bekatutik, ala ematen dielako bekatu bidea danza lagunari, nola ekusten daudenai. Egiten ere dira danza modu gaiztokoak inoren beldur gabe neskatx ta mutillak bazterretan bildurik, edo etxe barruetan egiten dituztenean. Mingaña ta eskuak ebilten dira askatuak edozen gauzatarako. Onelako danzeetatik guziz aldegin nai ez dutenak bizi dira bekatuko okasio ezagun ta andian, ta ezin egin deza-kete konfesio onik.

G. Zer esan baña Plaza agirietan Tanboril soñuekin Justiziak dakiala usatzen diran danzeen gañean? Ote dira okasio urrekoak?

E. Oni eranzuteko asko esan bear litzake, ta bear bada egingo det berariazko doktrina euskal erriko danza oen gañean. Orain bakarrik esango det, danza oek askorentzat dirala bekatu-rako okasio andiak. Sarri ta afizioz onelako danzeetan dabilzinak daudela okasio andian, ta animarik onena ere galduko dala ta guziz nasaitu urte

bete baño leenago. Beñ edo berriz gutxi gutxitan afizio gabe, lotsaz, edo obedienez kontu andiarekin ebiltzeko gogoz danzaten dutenak, bekatu loiari gorroto diela, libra litzake bekatutik, ta onelakoentzat ez da izango okasio urrekoa. Bein edo berriz afizio amorezko gabe neskatx batek itzegitea mutil batekin bakarrik ere ta arrazoi onarekin, ez da bekatu okasioa; ordea afizioz, inklinazioz, gogoz sarri alkarrekin egon ta itzegitea neskatxa mutillak, da amore gaiztoa artzeko, ta gauza txaarretara igarotzeko okasio andia, ta utzi nai ezpadute tratu alakoa, ezin ondo konfesatuko dira; zerren alako okasioetan galtzen dira geienak, ta len onak ziranak ere. Ala bada orobat, gutxi gutxitan, munduko beldurrez, ta asmo txar gabe danza agiri edo plazakora joatea, gorroto dionak bekatu loiari, ta gogo sendoarekin ez lekuri emateko gauza gaiztori, ez da izango beintzat bekatu mortaleko okasio ezagun ta urrekoa. Guziaz ere Jangoikoari emango dio atsegin txit andia inola ere ez badijoa danza nastuetara, edo gizaseme, ta emakumeak batera egiten dituztenetara, ez da ekustera ere; ta ez dute Seme-alabak obligaziorik obedezitzeko

Gurasoari agintzen badie pestara joan, edo ala danzatzeko. Persona edo kristau onak ekusten badituzte danza lekuetan, nola siniserazi nasai, ta Jangoikoaren beldurgabeai ez dutela alako danzeetara joan bear? Gauza bat da ez izatea bekatu mortala bakan edo gutxi gutxitan, ta kontuz ibiltzeko asmoz, ta afizio gabe danzatzea, beste bat askoz obe izatea ez inoiz ere joatea. Baña bein edo berriz, ta bein bakarrik ere joatea danza angiro gaiztoetara da bekatu mortala. Berriz Jangoikoaren bidean aurrerapenak egin nai dituztenak, utzi bear die guziz munduko bulla guziai.

Gauza gogorra, Jauna, esan oi dute kristau askok, urte guzian egotea pesta ta danzeetara joan gabe. Zer esango dute nigatik? Txaldan, gatzgabea, edo lelo bat naizala. Erotu zatala. Besteak ere salbatu uste dutela... Gauza gogorra dala animagatik orrenbat egitea? Atoz ona, esan oi diet, Gurasoak eskiniko balizu amar bat erreal pesta edo danzara etzoazin egun bakoitzean, egongo ziñake etxean joan gabe? Bai Jauna esan oi dute. Auzoko lagun batek errgutuko balizu berekin joateko, joango zinake? Zein gutxi?

Amar errealekoak garaituko luke pasio guzia. Jangoikoaren amorez, ta animako salbazioagatik egingo ez ote da erreal batzuek gatik egingo litzakeana? Zenbat andiagoak dira Jangoikoak eskintzen dituen sariak bere amorez urrutiko okasio urrekoak laster egiten diranetatik aldegiten dutenai? Nork iduki lezake gogoa, ta nork gorroto artuez ebillera, ta olgantza nasai ai, zeintzuetan anbeste anima galtzen diran, ta egin Jangoikoaren ofensa asko? Parre egingo didate ezpanoa. Eta lotsatuko zera Jesu-Kristoren dizipulu izaten? Bera ere lotsatuko da onelako lotsoor ta beldurtiak bere dizipulutzat ezagutzeaz. Larga bada larga, munduko legeai, askoren egite eroaiz, ta bizi beti iratzartuta tentazioko lekuetara joan gabe. Berriz leenago animako kalteak atera dituztenak, besteak baño arrazoi geiagorekin.

Ez det nik inoiz gauza txaarrik egin Plazako danzeetan; au da betiko leloa edo soñua. Izan liteke zuk bear bezela ez ezagutzea, ez sentitzea usai gaiztoa, nola Gaisotegi edo Hospitaletan gaisoen artean sarri dabiltzanak sentitzen ezuten usaitxaarrik, ta bai banaka batzuetan baizik

ez diazanak. Atoz ona. Eztiozu oniritzi edo berezko kariñorik artu danzara eraman zaituenari? Ez dizute esan itzketa labañ, ta amorezkoren bat ixiltxorik belarrian? Ez dira igaro esku estutze maliziazkoak, ta beso tximurtzak? Eta noizbait geiago ere? Eta artu diezu gorroto andirik onelako akzio txaarrai? Esana esan. Peligrosoak dira gazte guzientzat euskalerriko danza agirikoak; ta askorentzat okasio oso, ezagun ta bekatubide garbiak.

Gaiztoago da ebiltea bazterretan pandango ta danza lotsagabeetan edo konbersazio txatarretan agirian edo lotsa dagoan lekuan baño. Au da beste soñua. Kontu ederra. Eta egin lezake kristau batek ondo ez dan gauzaren bat onandiak baleroz ere gaitz egitetik? Ezetz dio San Pablo Apostoluak. O arrazoi sustrai gabea! Gaiztoagoa da gizon bat iltzea, makillaka banatzea baño. Eta makillaka bana lezake? Ez: zeren biak eragozten ditu Jangoikoak. Gaiztoagoa da, ogei ezkutuko bat ostutzea ezkutu bat baño. Eta ostu dezakegu ezkutu bat? Zer balioko dute Jangoikoren juizioan apainduria ta esio txatarrak! Gauza on ez diran guziak eragozten ditu Jangoikoak.

Bekatu arin ta benial batere ezin genzake mundura mesederik andienak etortzeagatik. *Gorde buruak* dio Apostolu tatek, *gauza txarraren irudia duten guzitik. Ab omni specie mali abstinete.* Ez aaztu bada esan dedan egia au; ez dagoala konfesio onik Proposito egiazkoren paltaz, bekatuko laban-arri, edo okasio ezagunetatik irten nai ezpada. Au da Elizako doktrina. Sinisten ez diozu Elizari? Jentilen artean kontatua zera.

G. Gaitz egiten zaie okasio gaiztoak dauzkeenai largatzea edo urratzea?

E. Bai; bada lotuta dauzka deabruak amorio loiaren katea gogorrekin, ta urratu ez ditzen, ta iges ez dezen astuntzen diztez grilloak. *Agrava-bit compedent vestrum ut non egrediamini.* Zenbat asmazio ta aitzakia ematen ez dute? Ateratzen badet etxetik, edo irtetzen badet urtea bukatu baño leenago, gaizki esango da. Agur nere honra: agur nere ogia: non arkituko det beste etxe bat; non onelako serbitzaria? Zer da au? Bekatuan barrunberago sartzea, kateak astunago egitea, edertu naia beren bekatua. Baña zer eranzuten die Jesu-Kristok? *Baldin eskuak, eda oñak ematen badizu anima galtzeko*

bidea, ebaki itzazu: begiak eramán nai bazaitu bekatura, aterazazu: obe da begi, esku ta oin bakoitzakin sartu Zeruan, begi, esku ta oin binaakin Infernuan baño. Nai dezu geiago? Ona zer esan dizun Jesu-Kristok: begia, eskua, ta oiña bera baño ere bearragotzat badaukatzu bekatu-
ra eramaten zaituen persona, leku, etxe, edo gauzak larga, iges-bota ta urratu. Infernura bazoaz, zer aterako dezu? Aterako zaitu andik zure etxo Jaun, edo bekatura eramaten zaituen Persona gorreto santua eman bear dizun orrek? Zer honra edo honra oste? Jendeak leenago ezer ezpadaki, ezin ezer esan lezake; badaki, beragatik kendu bear dezu zer esana. Arkitzen bada gosea ematen duen etxea, edo etxeko-andra erriertari eta ernegatu bat, irteten da ezeri begiratu gabe. Neskame edo mirabeak zerbait ostutzen badu, botatzen da etxetik, beinzat emendatzen ezpada agirakarekin. Ezin irtenak dira berriz anima galtzeko peligrantz daudenean. Orduan milla apainduria, ese sio, asmazio ta aitzakea. Edo larga okasio gaiztoa, edo larga konfesioa, ta joan infernura sakrilejioak egin gabe. Elizak debekatu edo eragozten die Konfesoreai onela-

koak absolbitzea; ordea zer egiten dute ala bizi diranak? Billatu Konfesore jakituria edo konzienzia gabeak, dio San Antonino Florenzioakoak.

Jauna joango naiz len gaizki bizitu izan naizan etxera, itz egingo ez det etxe artan dagoan bekatu lagunarekin. Len erorten banintzan ere pensamentu, itz ta eskuka gaiztoetan, orain artu det proposito andi bat. Gezurra diozu. Ez da proposito bear bezelakoak maita danean okasioa. Gorroto andia baeingo bekatuari, izango ziñake peligrari ere. Lenengo sarreran egongo zera beldur apur batekin; nondik edo andik agertuko da persona bekatukoa. Au bear bada egongo da lengo gogortan, ta ezpadago ere, begiak ez dituzu idukiko lurrean beti josita: elduko zatu ekusinaia, ekusteak piztuko du kariñoa geldika, geituko da tentazioa, ta denpora gutxiren buruan asiko dira irri-parreak, begiak katigatzeak, itz egitea, bakar egoteak, ta orra berriz preso lenengoan baño ere katea gogorragoakin. Jangoikoaren laguntasun berezko gabe nola iraun on asi danean? Nola Jangoikoak lagundu bere naiz okasioan jartzen danari? A, kristau debruak loturik zaudena! Nora eramango zaitu

etsai zure anima goseak? Infernura. Eta an, etxe artan bekatu lagunarekin bazaude, zer atsegin emango dizu?

Nola Jauna igaroko naiz agur edo itzik egin gabe edola are bide baten arkitzen banaiz adiskide izan dedan personarekin? Adiskidetasun orizanda etsaitasunik andiena; alkarri egin zingen kalterik andiena, zeña da animak galtzea. Gorroto baziño bekatuari, egingo zenduke etsaitasun edo gorroto diran personak egiten dutena; iges egin bidean alkar ekusi ez dezen, ta jatzen badira igaro edo agurrik egin gabe, edo agur otz bat eginga bekoki illun batekin. Ala bada egin bear dute gaizki bizi izan diran personak; egin alegin guzia ez ekusteko: ekusten bada uste gabe edo bideren baten arkitu, igaro aurrera itz egiten gelditu gabe bekoki illun batekin. Bestela itzak dakar ekusi naia, onek piztzen du kariño, edo oniritzia, ta sartuko ditu laster deabruak lengo sarrean. Eta berriz arrapatzen baditu, ez dute beingoan igesik egingo: gogortuko zate biotza ta parre egingo die len biotza bigundu zien Sermoi edo Konfesoren itzai. Zertako da kontatzea onen gañekomilla ejemplo izugarri? Zenbat galdu dira

eriotzako peligran ere negar andiak in konfesatu ziranak, etorri zitzatelako gelara, edo oe aurrera amore gaiztoko persona, ekusiaz beste gabe biotza samurtu ta amore berrituta? Zebat il dira laztan andi bat ematean oe ondoan zegoanari? San Juan Bautista, munduan Jesu-Kristoren bean izan dan Predikadorerik santuenari ez dio enzuterik ematen Herodesek. Beldurtzen da, beste gauza onak egiten ditu San Juanen konsejuz; ez ordea larga Herodiana gaiztoarekin zedukan okasioa. Ez ez: loturik dauzka deabruak, sartu ditu butro barruan; ebilliko dira jira ta bira, baña irtengabe. Beti ezin egiñak, murmurazio beldurrak, ondunaiak, proposito ederak; baña beti sare barruan, preso okasioaren grilluakin. Igaro Ejerzizio santuak, igaro misioak, negar egin, konfesio jeneralen ondoren. Ordea egun gutxiren buruan lengo okasioetara, etxeetara, pestetara, lagunetara. Bizarra egin, apaindu arpegia, baña sustraiak kendu gabe berriz bizartu. Nora dira negarrak? Nora proposito ain sendoak? Nora Konfesoreari esateak, ekusiko du, emendik aurrera beste bat izango naiz? Eraman ditu aizeak, deabruak sartu ditu idikita

zedukan okasioko sarrean. O anima errukarriak!
O zakur, trokatu dituzun, lengo jaanak berriz
eztarriratzen dituzunak! Zer aterako dezute abe-
retzarren bizi moduan iraunda? Norako zerate
azkenean atsegin zatarrez aseta? Badaramez
beren egunak, esaten dizute Isaiasek, atsegin
edo kontentuetan, ta beingo baten uste gabe
bezela josten dira Infernura. Azkean ederra.

ERAKASTE IX.

Aozko Konfesioa

Erakatsi degu doktrina batzuetan, zer dan Biotzeko Damu edo Kontrizio Konfesioari lagundu bear diona, zein bearra dan, zeintzuek ez daramen, baita zer dan ta zertan dagoan egiazko Propositoa. Orain ekusi bear degu zer dan Aozkoko Konfesioa, ta oni dagozkion gauza bear andikoak.

G. Asko ote da bekatuen barkazioa iristeko biotzeko damua idukitzea, edo bear dira agertu Konfesorearen oñetan.

E. Ez da asko Magdalenaren damua bestekoa ere, agertzen ezpadira al didilla. Ona zein argiro erabaki zuen Trentoko Konzilio Santuak. Iñork esaten badu Konfesioko Sakramentu Santua ez dala Jangoikoak agindua, ez da bere aginduz bearra salbatzeko, izan didilla deskomulgatua. Jesu-Kristo Jangoiko ta gizonak illen artetik piztu ezkeru ta Zerura igo baño leenago arnasa ezarri-rik Apostoloen gañera, eman zien Espiritu Santua esanaz: Zuek barkatzen diztezun bekatuak,

barkatuak izango dira, ta barkatu gabe largatzen diztezunai, etzaiez barkatuko. Onela egin zituen animetako Juez, ta eskubide osoarekin barkatzeko edo ez barkatzeko; ta nola Juez batek sententzia emateko jakin bear duen kausaren berria argiro, ala bekatu egin duenak agertu bear dio animako Juezari, zein dan Konfesorea, zer egin duen ezer estaldu gabe. Lurreko Juezak bear dituzte probantzak; ordea nola Konfesioko Jui-zioa dan ezkutukoa, iñoren aurrean egiten ez dana, baizik Penitente ta Konfesorearen artean, aitortu edo agertu bear du konfesatuko danak, zer eginduen, edo eman deklarazio oso, zuzen, ta egiazkoa, ta ala ematen ezpadu, ez du balio-ko Sazerdoteak ematen duen sentenziak. Nola doktrina oek egiñak diran kristau fede osoa dutenen arterako, ez naiz luzatzen, ezaguerazitzeko, denpora guzietan izan dala Elizan Konfesioa Jesu-Kristoren ordenanzaz, ta nola bekatu-rik ezkutuenak, ta biotzetik irten ez dutenak ere, bear diran agertu bakoitzak bere konzien-zian dauzkan bezela.

G. Ala ere gauza gaitza ta gogorra dirudi agertu bearra bekatu inork ez dakizkionak, itsu-

si, eta lotsagarrienak badira ere. Ala lege astuna dala esan diteke Konfesioko legea.

E. Ez da ordea ala. Jesu-Kristok berak dio bere uztarria samur, biguñ edo eraman erraza dala, ta arina bere karga. Anziñako Legean zeuden bekatuen kastiguak, arrika iltzeak, ta anbeste kostatzen ziran sakrifizioak, kendu zituen Kristok, ta larga Konfesia. Zer da gauza gogorragoa, edo esatea isillik emakume ezkondu batek egin duen bekatua edo arrika illa izatea erri guzikoan aurrean? Zer da errazago? Edo agertzea Konfessore bati isillik ganadu edo animaliarenekin bekatu egin dan bekatua, edo animaliarekin batera errea izatea askoren aurrean? ala agintzen zuen bada Jangoikoak lege zaarrea. Geiago. Anziñako legean bekatuen barkazioa iristeko bear zan Kontrizio oso edo amorio-damua, ta etzan asko Atrizio, on ta garbia ere. Eta nork nai daki errazago dala beldur-damu, edo Atrizioa, amorio damu edo Kontrizio osoa baño. Ez da bada arkitzen gaurko egunean Teologo erakasten duenik, bearra dala konfesion Kontrizio osa; ta egia da, asko dala, ta bear bestekoa Atrizioa edo Jangoikoaren amore apurren batek laguntzen diola,

batzuek eskatzen duten bezela, edo amore garbi karidadetik irtenak lagundu gabe, zeïña dan geienen iritzia. Beraz Konfesioko bidea ta legea biguñagoa, ta salbatzeko errazagoa da, Konfesio gabe anziñako legean zegoana baño.

G. Zergatik ordea anziñako legean, edo Jesu-Kristo etorri baño leenago bear etzan aozko Konfesio bana banakoa, edo bekatu guziena, ta bai Kristok ipiñi zuen lege berrian?

E. Jangoikoak egiten dituen gauzeetan ez ditu gizonak arrazoiak geiegi aztertu bear, ta bai adonatu isillik bere obra edo egitada guziak. Ala ere ona emen arrazoi ona. Jangoikoa gizon egin baño leenago, asko zan animako edo espirituko konfessioa, au da Jangoikoari biotzarekin konfesatzea, zerren Jangoikoa zan Jueza, ta korputzgabea, edo Espiritu utsa. Baña Jangoikoa egin zanean gizon, korputztu zan bere Espiritutasuna, galdu gabe. Jangoiko gizon egin au da Jesu-Kristo, edo Aita Eternoaren Seme Ama Birjinaren sabel garbian korputztua. Aita Eternoak eman zion bere Seme gizon eginari Gizonen juzgatze osoa. *Omne Judicium dedit Filio.* Bada juzgatu bear ditu Jesu-Kristok gizonak, ez bakarrik Jangoikoa

dan aldetik, baita gizona danetik ere, ta ala ez da asko espiritu ta biotzeko konfesio utsa, bear ere da al didilla, aozko Konfesio osoa. Jesu Kristok bada nola Eliza berak fundatzen zuenak iraun bear zuen munduaren azkeraño, ta ez bukatu bere eriotza santuarekin, eman zien Apostoluei gizonak juzgatzeko eskubidea Konfesioko Sakramentuan; Apostoluak berriz konsagratu zituzten Obispo ta Sazerdoteak, ta konsagratio santuan artzen zuten eskubide bera; ta ala beti konsagratu dira Elizan Sazerdoteak Apostoluen ondorengo edo Obispo Jaunen eskuz; iraun du ta iraungo ere bai Konfesioko Sakramentuak, bekatuak agertzen dirala bear dan espirituko penitencia edo damuarekin, ta ala eginda, Sazerdote Konfesoreak parkatzen dituen bekatuak barkatuak izango dira.

G. Txit argiro aditu det nondik datorren Konfesioa; baña jakin nai nuke, zer ta nola egin bear dan bekaturen agertamen edo deklarazioa.

E. Ongi galdetzen dezu. Konfesatu bear dira bada esamina kontuzko baten bidez gogoan edo konzienzian dauden bezela bekatu mortal guziak beren zirkunstantzia, bekatu beste bat egiten

dutenekin. Au da Elizako doktrina Trentoko Konzilio Santuan erabakia, betikoa izan bada ere doktrina au Konfesioko Sakramentua egin zane-tik.

G. Beraz bekatu benial, edo arinak konfesa-tzeko obligaziorik ez dago?

E. Ala da; ordea orretako jakin bear da ziurki bekatu beniala baño ez dala batek egin duen utsegiña, edo falta. Bada zenbat engaño arki-tzen da gauza onetan? Zenbatek dauzkate beka-tu benial edo arintzat bekatu astun edo mortalak diranak? Zenbatek berriz bekatu batere ez dira-nak, artutzen dituzte bekatu itsusi, ta anditzat, ta gero lotsaz agertu ezinda kondenatzen dira-nak sustraian bekatu etziranak gatik?

G. Nola izan diteke ori? Esprika beza argiro ta ejenploekin, bada bestela ezin ondo adi nezake.

E. Esan det bada jakin bear dala ziurki beka-tu benialetik igarotzen ez dala egin dan utsegiña edo falta, konfesatzeko obligaziorik ez idukitze-ko. Edozeñek daki gezur txiki edo kaltegabe bat ezaueraz esana ere, dala bekatu beniala; orobat gauza gutxi bat ostutzea gauza astunera eldu-tzeko asmo gabe, ta ala beste gauza jakin erra-

zetan. Orain bada utziko balu batek konfesatu gabe, dan bezela dala, onelako bekatu arin edo txiki bat, ez luke alde onetatik konfesio gaiztorik egingo, zerren badira beste bideak onelako bekatuak barkatzeko konfesio gabe ere, ta ez da berez bekatu beniala kondenazio-gaia. Baña nork esan zenbat kristauk dauzkeen bekatu arintzat mortalak diranak Jangoikoaren aurrean? Badira asko, pensamentu loi borondatez ta ezaueraz idukiak ezertan ez dauzkeenak, ez badute borondate, gogo edo deseorik gauza txaarren bat egiteko. Badira bai biotzeko deseio gaizto ta borondatezkoak arintzat dauzkeenak, azalean egiten ezpadute gauza gaiztorik. Badira bai esanagatik itz zatar, lotsagarri ta animen galgarriak, uste dutenak, etzutela asmo gaiztorik, ta parre eragiteko esaten dituztelako edergarriaz, bekatu andiak ezpalira bezela konfesatzen dituztenak, edo konfesatzen ez dituztenak. Badira egiñagatik danzeetan eskuka tentagarriak, edo danzatic kanpora ibilliagatik apaka, laztanka, musuka, ta eskuka lujuriosoetan, gauza txikitzat dauzkeenak, ta egiten ezpadituzte beste gauza andiagoak korputzekin, bekatu arinak

bezela, edo konfesatu gabe largatzen dituztenak, edo konfesatzen badituzte, izan oi da damu gabe bekatu benialtzat idukita. Nork esan zenbat ignoranzia edo ezjakin gauza askota arkitu oi dan? Ordea, ez dute eskusa edo aitzakiarik arkituko. Predikatzen da, ta Konfesoreak ere erakatsi oi dute, egiten dirala bekatu mortalak pentsamentuz, deseoz, akzioz, ta obraz. Sinisten ezpaz dute erakasten zaiena, dira herejen gisakoak; sinisten badute, ez da eskusarik. Ez dago bekatu beldurgarriagorik borondatezko ez ezagutze itxua baño. Nola Konfesatu ta damu artu ezagutzen ez dana? Ala egiten dira konfesio gaizto txit asko ezagutu nai ez diran, ta ezagutu bear ziran bekatuak ez agertzeagatik. Guraso asko dira txit nagiak umeen aziera onean, ta gutxik ezagutzen du obligazio andiau, ta gutxik konfesatu nagitasuna. Egiten dira irabazi bidegabeak saldutzen diranean gauzak tranpak eginik, edo prezioan, edo neurrian, edo pisan, edo gauza ontzat, galduak diranak. Eta konfesatu gabe bekatu astun oek, bizi dira konzienzia nasaiarekin. Ala bada konzienzia esaminatzen danean eskatu bear zaio Jangoikoari argi andi bat ezagutzeko bekatu

ezagu-gaitzak, edo ezkutukoak. Lotsaz konfesatzen ez duenak bekatu jakin edo ezagun bat, beti dago kezka, ta larritasunean, ta arantza ura ateratzeko gogoia artu dezake pakea billatzeagatik. Ordea bekatu ezagutu dezakeana, ta ezagutu bearra ezagutzen ez duenak, ez du kezkarik, bizi da pake galantean, baña palsoan, ta ez ditu konfesatzen; damurik ere artu ez, ta dago kondena-zioko peligro txit andian, zerren jakineza danean bakoitzaren erruz edo kulpaz, da bekatua dio Santo Tomasek. Onelakoai Jangoikoak ematen ezpadie argi guziz andi bat ezagutzeko beren itxutasuna, galduak dira. Argatik gau ta egun bezela esan bear ginoke Dabid penitentearekin; Jauna, libra naza bekatu estaldu edo ezkutukoetatik. Argatik da bide ta conseju txit ona osoro biotza agertzea Konfesoreari agertzen diozkala tentazioak, inklinazio, ta bekatu benialtzat dauzkanak ere; zerren askotan gertatzen da penitenteak benialtzat zeuzkanak ondo ezagutu ezaz, ezagutzea Konfesoreak zirala mortalak, ta ala argitzea konfesatzen dana.

G. Beraz tentazio utsak konfesatzeko obligazio esturik ez dago?

E. Ez, ezagutzen badu argiro bakoitzak tentazioari lekuri eman ez diola: baña txit ondo egingo da agertzea, Konfessorearen konseju santuekin anima didin garaitzera errazago, ez geiegi larritzera, ta sariaren esperanzarekin deabruaren kontra pelezera. Kristaurik onenak dira geien tentatuak debruaren aldetik, zerren gaiztoak arkitzen dituzte beren galbideak lagun ta ebillera txarretan, edo beren borondate gaiztoan. Ez ala kristau onak; oek aldegiten dute lagun ta okasio txarretatik, borondatea prest daukate Jangoikoa ez ofenditzeko; ta ala Infernuko etsaiak ematen dizte tentazio portizak alde askotatik, ta bear dute Konfessorearen laguntasuna ez garaituak izateko, ta duda andietatik irtezeko zerren deabruak garaitu ezin dituanean, bekatuari leku ematera, larritzen ditu erdi sinisera bezala bekatu egin dutela tentazioetan. Agertu bada Konfessorari bere biotza, ta arkituko da argi ta pakea.

G. Eta batek berez bekatu ez dana bekatutzat artu badu, konfesatu bear ote da?

E. Enzun kontuz, zerren dan gauza, askorentzat premia andikoa. Bekaturik ez dago ezauera

ta borondate gabe; baña badira kristau, bestetik bekatirik nai ez dutenak, artzen dituztenak bekatutzat bekatuak ez diranak Jangoikoaren aurrean. Ala ere arrazoi onarekin kendutzen ez dutenak bekatu dalako kezka, beldurra edo sinistea, bear dituzte konfesatu bekatutzat dauzkeen gauza aiek. Badira kristau errukarri batzuek uste dutenak Jangoikoaren kontrako gogorazio edo pensamentu txarren bat etorri bazaie, izan badute aragiaren gerra, berotasun, edo arrotasunen bat, edo igaro amesetan atsegin loiren batzuek, begitantzen zaienak egin dutela bekatu, ezagueraz, ta borondatez lekurik ematen ezpadie ere. Eta gero, zer gertatzen da? Uste dute bekatu herejiakoren bat egin dutela Fedearren kontrako gogorazio txatarren bat etorri zaialako, lotsatzen dira konfesatzeaz ta egiten dituzte konfesio ta komunio sakrilegoak bide-gabeko siniste ta beldurrarekin. Etorriagatik gogoraziorik itxusienak Jangoikoaren gañean, edo Jesu-Kristoren Imagiñakin, eztago bekatirik, ez konfesatzeko premiarik alako pensamentuari lekurik ezagueraz eman etzaienean, ta gutxitan ematen zaie alako gauza itsusietan.

Erakurri det emakume guziz ondo bizi zan bati etorri zitzaiola bein pensamentu itxusi bat Jangoikoaren kontra. Alakoa izan zan konfesatzeko beldurra, konfesakizunik egin etzuen gauza artan, ezen egon zan urte osoetan sarri konfesatu ta komulgatzen zala, Konfesore eza-gunari agertu ezinda. Etorri zan Misio bat erri artara, joan zan konfesatzera Misionista bategana ta esan zion, Ai nere Aita ona! Galdua naiz; daukat bekatu bat ain itsusi ta lotsagarria, ezen ez det konfesatu urte osoetan, ta orain ere arkitzen naiz berorri ere esateko, biotz gabe. Zer bekatu izan diteke bada, esan zion Konfesore ark, niri esateko biotzik ez dezuna? Asi zan galdetzen mandamentu guzietatik, ta etzuen ezer arkitzen: eldu dan seigarrenera, emen ere txit garbi arkitu zuen. Galdetu zion, izan dezu inoiz Jangoikoaren kontrako bekatu itsusirik? Ai Jauna! igarri dit, esan zion emakume gaiso ark zizpuru ta zotin andi bat emanda. Ori da guzia? Galdetu zion Konfesoreak. Bai Jauna. Eta egon ziñan gozatzen ezauera ta borondatez pensamentu itxusi orretan? Gozatu Jauna borondatez? eran-zun zion emakumeak. Larritu ta ikaratu nintzan

ezagutu nuenean bertatik gorroto ere artu nion alako gogorazio itsusiari. Bada txoraa, etzenuen batere batere bekaturik egin, etzenukan ordu artan zer konfesatu ere; baña nola urte guzi oetan egon zeran lotsaz konfesatu gabe bekatu andia zalako sinisteaz egin dituzu bekatu txit asko anbeste konfesio ta komunio gaizki egiñetan. Ala arrapatu zuen deabruak bestela arrapatu ezin zuena. Esana esan, eztago bekaturik pensamenturik itsusi enetan, naiz Jesu-Kristoren naiz Ama Birjinaren, naiz Santu Santen kontrako gauzetan, ez da konfesatzeko premiarik ere, ezaueraz ta borondatez lekurik ematen etzaie-nean, geienez ematen etzaien bezela. Baña egon danak bekatuzat artuta, beldurra arrazoi onarekin kendu gabe, konfesatu ezinda, agertu bear dio Konfessoreari zer gertatu zaion, ta berriz egin konfesio gaizki egiñak. Orobat esan bear da len aitatu ditugun gauzeetan; ames loiak izaitea berez bekatu ez da, esnatu ta ezagueraz lekurik eman ezpazaio amesetan igaro dan atsegin gaiztoari; ez dago konfesatzeko obligaziorik ames alakoak, ta gero konsentitu ez diranak esnatu ondoan. Eztago ere obligaziorik agerzeko aragia-

ren arrotasun loi borondatearen kontrakoak, edo animak gorrotatzen dituenak, zeren ez dago bekatuik bakoitzak bere eskuan ez duen gauzan; ta ez dago bakoitzaren eskuan gogoraziorik gaiztoenak, amesik zatarrenak, ta aragiaren arrotasunik andienak etortzea. Baña egon danak bekatutzat artu ta konfesatzeko orduan beldurrez ezin agertuta, bear ditu berriztatu ala egin dituen konfesioak. O zenbat kalte ekartzen dituen ez jakinak! Batzuek edo kondenatzen dira beren kulpaz bekatuak diranak bekatutzat eza-gutu gabe; ta beste gaiso ta errukarriagoak bekatu batere ez diranak bekatutzat artu, ta konfesatzen ez dituztelako lotsaz ta beldurrez; batzuek ematen die leku pensamentu gaiztoei, esan ta enzuten dituzte pozik itzik zatarrenak, dabiltza eskuka, ta olganza okerretan, ta oek ezer ezpalira bezela, largatzen dituzte konfesatu gabe, edo konfesatzen dituzte gauza arintzat apainduta; eta beste batzuek tentazio utsak, ta konsentitzegabeak bekatutzat artuta, daude lotsaz konfesatu ezinda. O bai, ta zeinbat aldeta-tik arrapatzen dituen animak Infernuko etsai animazaleak. O Kristauak! Nola bizi etzerate Jangoi-

koaren doktrina ondo ikasteko gose andiarekin? Zergatik galdetu ez Konfesoreari etortzen zatzun edozein duda, arrazoi on bat ez dezunean zerez beldurra ta ezjakina kendutzeko? O lotsa kaltegarria! Eta zenbat anima eraman dezun Infernuko Laba gorietara.

G. Eta inork emandako tentazio edo bekaturako bideak konfesatu bear ote dira konsentimentu edo lekurik eman ez danean?

E. Ondo da konfesatzea, baña ez dago obligaziorik ezagutzen duenean bakoitzak argiro lekurik eman etziola, zerren bekatua ez dana, ez dago konfesatzeko obligazio, edo lotumenik. Esan det ezagutzen danean argiro, zerren duda egiazkoren bat badu, eman ete zion tentatzeko biderik modestiaren paltaz, edo bear bezelako erreprentio edo agirakarrik egin ote zion tentazio ondoan, edo makalegi egon ote zan, agertu bear du konfesioan. Kristau onai ere askok largatzen ez die tentatu gabe, edo itzez, edo eskuz, edo kiñu gaiztoekin. Alako orduan igesa artutzen bada arpegi astuna erakutsita, edo gaizki esanda, ez dago bekaturik, ez konfesakizunik. Baña bai arpegi alegrea agertzen bazaio tentatzallea-

ri, esanagatik, epel epel, makal makal, zaude geldirik: bai tentatzallearekin egoteari jarraitzen badio, zerren okasioan borondatez dagoanak, nai du pekatua. Nork esan zenbat gezur esaten dituzten konfesioan kristau askok? Galdetzen dio Konfesoreak emakume bati, Badezu zer akusatu seigarren mandamentuaren kontra Konsentitu dezuzte gauza loiren bat? Ez Jauna, erantzuten dute; ezun ditut itz txatarrak, egin diztezt mutillak eskuka ta oratze batzuek, baña nere borondatearen kontra. Galdetzen dio gauza askoren berri dakian Konfesoreak. Atoz ona, nolako bidez edo okasioz gertatu dira gauza oriek? Joan zizñan zu okasioa zegoan leku edo jende nasaien arteara? Izan zan bakarrik zeunden lekura gizasemea etorrita, bideren baten igaro bidez arkituta, edo mutil neskatoen junta, olgantza, edo batzakuntzetan? Egiten zizñen pane ta algara gozoa itzketata zatar itsusiai? Ori bai, jauna, dio. Erakusten zizñen arpegi astun, bekoki illun, itzaltsu, ta aserraturik, ta aldegin zenduen tentatzallen ondolik? Ori ez Jauna; parre egiten nuen, dibertitzen nintzan, baña esaten nion, egoteko geldi. Ederki. Nola diozu bada zere borondatearen kontra izan

zirala? Zuk nai ez dituzun gauzeetan egoten zera parrez, ta algaraz? Zerbait esaten dizutenean zere onaren kaltean, edo zerbait ostu, egoten zera makal makal, ta algaraz? Sugereren bat ekusten badezu urrean, egoten zera alde egin bage, ta ikutzen badizu arropa edo oñean esango ziñoke, sugea, zaude geldi? Zein gutxi! Artuko zenuke igesa, naiko zenuke ill ta zapaldu bertan, larrituko ziñake ekusita beste gabe. Ara bada zer esaten dizun Espiritu Santuak, iges zazu bekatuagandik Sugearen arpegitik bezela. *Quasi á facie colubri fue peccatum*. Txakur amorrotua ekusten badezu, egoten zera urrera ere etorri dakizun? Nola bada diozu nai etzenuela eskuka, ta itz gaiztorik, parrez bazaude esan diran toki ta laguneren artean? Zer? Bekatuari etzaio gorrotoko geiago bear Suge, ta Zakur amorratuari baño? Ez du estimagarriago zure anima zure honra guzia baño? Zertan dago bada parrez, algaraz, ta olgutzen egotea tentatzen zaitutztenean itz, eskuka, ta oratze gaiztoekin? Dago nai izatean, edo damurik ez ematean bekatu mortalak. Ala konfesatzen dira asko jente gazte txit gaizki,

ondo agertu gabe bekatuak, ta utsera joerazita gauza astunai.

Badira bai bekatu osoetan erorita ere esaten dienak Konfesoari bere borondatearen kontra izan zala. O konfesio ederrak! Zer egin zizun tentatzalleak? Lotu oin biak, lotu eskuak? Eta ori mendi bakar baten? Ala izan balitza ere, egin bear zenduen deadar Zerura; deadar Ama Birjiniari, dei egin zere Aingeru Goardako, edo Zaitzalleari. Egin zenduzen ala? Ez. Jauna orrenbeste ere. Bada egin zenduen bekatu korputza emanaz anima lapurrari. Munduko beldur guziak etzaituzte libratzen bekatu mortaletik onelako gauzaan. Ezpata batekin irten, ta illko zaituelako beldurrez, gogo gabe bazan ere, uzten badiozu korputza bekatu egiteko, egingo dezu bekatu mortala, zeren leenago eman bear da bizitza bekatua egin baño. Indar egiten dizu galtzeko? Erri barruan bada egin bear dezu deadar, lagunak bildu ditezen, ta libra zaitzen. Onrarik galduko ez dezu dakitenekin ta bai irabazi. Esku, ta oñekin, atzaparka ta ostikoka ekin tentatzalleari. Zer egingo zenuke bizitza galdu nai balizute? Nolako deadar, garrasi, ta libratu naiak? Bada

maiteago duenak korputzeko bizitza animakoa baño, ez da Kristoren eskolakoa. Erregu, sari, eskintza gezurrezko batzuekin engañatzen dira, ta gero esaten dute konfesatzean, Jauna, ez nuen nai, nere gogoaren kontra izandu zan. Gezur andia, konfesio gaiztoa. Ipiñiko balizute gaiztoak Kristoren Imajina bat, ta esan, edo illko zaitugu, edo erabillizazu oinpean Imajina santu au, zer egin bearuko zenduke? Eroitzaren beldurrez erabilli oinpean? Egingo zenuke bekatu andia. Orobat bada bekatu loirako indarka, edo eriotza begien aurrean ipiñita tentatzen zaituztenean. Galdu bear dezu leenago bizitza, ta izango zera Martiri bat, ta zure izena izango da kristau errietan onra andikoa, ta zure anima zorionekoa Zeruan. Baña gutxiagorekin egiten da bekatu ta gero ez ondo konfesatu. Zein bekatu guzia ezkutatatu, zein estalgarriekin eskusatu, orobat da; ta bear bada gaiztoago eskusatzea guztiz ezkutatzea baño, zerren gezur geiagorekin eskusatzen dan.

G. Eta bekatu mortal dudakoak, edo ezda-baidakoak bear dira konfesatu?

E. Berez bai. Duda izan liteke, edo eginaren, edo konfesatuaren gañean. Bata da egin dezun edo ez, konsentitu dan edo ez. Bestea bekatu egina, leenago konfesatu dezun edo ez. Duda bada arrazoi sinisgarri onekoa, konfesatu bear da; baña anima beldurti, kristau ikarakor ta eskrupulosoena, ez; ta Konfesore ondo ezagutzen duenak esaten badio, largatzeko leengo gauzaai berriz ta berriz erabilli gabe, obeditu begi itxuekin, ta ez beldur izan gaizkitzat artuko diola Jangoikoak bere ministroari, ta bere ize-nean itz egiten dionean ekartzen dion obedienciaiatik. Zuek enzuten zaituztenak, ni enzuten nau, dio Kristok bere Ministroen gañeko esanak egitearen gañean. Badira kristau on bein ezezen, bi ta iru bider ere Konfesio jeneralak, anbat garbiren egin dituztenak, ta aspertu ezin diranak esaten leengoa gora ta beera. Ai ene! dioe; au konfesatu ote nuen, beste au bear bezela esaten ote nuen? Aztutzen zate zer esan zuten ta zer ez; deabruak enredatzen ditu, gozo guzia galerazitzen die Jangoikoaren gauzeetarako, beldurtzen ditu komuniorako; ta onelakoak, obediencia itxu ta oso bat ezpadie Konfesoreari, geroago ta gaiz-

kiago ebilliko dira. Gauza guzietan beti dabilta
duda, edo ezta-baideetan. Tentazioetan konsen-
titu duten, edo ez; baña nola mundu guziagatik
egin nai ez duten bekatu mortalik, oen dudak
dira sustrai gabeak, despreziatu bear diranak, ta
konfesatzeko obligaziorik ez dute. Bai ordea kon-
zienzia bakezkoa dutenak, ta arrazoi onakin
dudatzen diranak egin ote zuten edo ez onelako
edo alako bekatu mortala, konfesatu ote zuten
edo ez.

Ona bein baño sarriagotan gertatzen dan
gauza. Ume denporan egiten dira loikeriak, edo
motiltxoak neskatxekin, edo aiek ta oek alkarre-
kin. Igarotzen dira urteak; gogoratzen zate azi-
txo eginda, edo bear bada zaartuta zer egin
zuten, etortzen zaie lotsa andi bat konfesatzeko.
Asitzen dira kontuak ateratzen, bekatu mortalak
ote ziran; badakite berenez mortalak zirala loike-
ria alakoak; ordea dudatzen dira ote zuten edo
ez ezauera osorik bekatu mortal izaiteko. Oroi-
tzen dira, nola ezkutatzen ziran gurasoetatik, ta
bazutela malizia edo gauza gaiztoak ziralako
ezagueraren bat; ala, ez dute arkitzen arrazoi
argi ta osorik sinisteko etzirala bekatu mortalak.

Duda edo ezdabaida oetan gelditzen dira erabaki ezinda, ta ez konfesatzeagatik, dioe, bear bada etziran bekatu mortalak izango. Ala igarozten dituzte urte osoak, ta egiten konfesio asko ezdabaida aietan konzienzia txarrarekin. Enzuten dituzte Sermoietan; nola lotsaz konfesatu ezin da, kondenatu zan bata ta bestea; larritzen dira, baña batzuek aurrera len bezela arantza ura atera gabe. O anima gaixoak! Ta nola beldur naizan doktrina au enzuten dauden batzuek arrapatzen dituela deabruak sare onetan! O gauza arritzekoa! Geiago kostatzen zaie batzuei aur denporako bekatuak konfesatzea azita malizia geiagorekin egin dituztenak baño. Onela konfesatu danak egin bear du denpora guzi orretako Konfesio jenerala, agertuaz Konfesoreari, zer ta zenbat aldiz (oroitu al badidi) egin zituen loikeriak, nolako ezaguera zuen, zenbat denporan egon dan lotsaz konfesatu gabe. O zenbat kristau galdu diran umetako bekatuak, edo bekatu zirudienak lotsaz agertu ez dituztelako! Gutxi dira urte aietan Jangoikoaren beldur diranak; ez dira palta gaizto malizia goizetik izaten dutenak besteai gauza okerrak erakasteko, naturaleza

berriz txikitatik makurtu edo obendua dago gaitzerako, ekusten ditzute edo gurasoetan, ta jende nasaietan gauza edo akzio zatarrak, enutzen dituzte itz desonestoak, tximino batzuek bezela egin nai dute ekusten dutena, ta ala egiten dituzte gaizto nagusien kontuak, sinisten ere gaitzak diranak, egia ekusiak ez balira. Lotsatzen dira azita, ainbeste gauza loi egiña ain goiz, ta gero egiten dituzte konfesio txaar asko, kontura etorriarik agertzen ez dituztelako Konfesioan. Bada edo konfesatu, edo kondenatu.

Orain bada, Konfesioak onak izaiteko bear du izan egiazkoak, ta osoak. Emendik dator gezurren bat esatea edo engañatzea Konfesorea gauza astunean dala bekatu sakrilejioko ikaragarria. Ezaueraz gauza astunen bat estaltzen badu, ez du zer itxaran barkaziorik alako konfesiotik. Kontu dezagun dagoala bat bekatuko okasio gaiztoan bere etxeke personaren batekin. Dio bere artean konfesatzen dagoanak, agertzen badiot Konfesoreari, nola nere etxean dadukadan bekatu laguna, obligatuko nau irtetzera, edo ateratzera, ta absolbituko ez nau bestela. Beldur onekin estaltzen dio zirkunstantzia esan bear ura,

ta bakarrik konfesatzen ditu egin dituen bekatuak. Au da Konfesorea engañatzea gauza astu-
nean. Eta zer aterako du zori gaiztoko gezurtio-
nek alako tranpa ta engañua, sartzeaz? Zer
balioko dio absoluzioak? Bere kondenazio geia-
gorako. Konfesatu bear da okasio gaiztoa, zen-
bat denporan dagoan, ta zenbat bekatu egin
dituen, ta larga okasioa.

Badira beste batzuek ekandu, usuario, edo
oitura gaiztoetan sarturik daudenak egiteko
eskuka bekatuzkoak edo beren buruakin, edo
besteekin. Bein ta berriz estutu ditu Konfesoreak
kostunbre edo oitura gaizto onelakoen gañean.
Zer egiten dute? Iges beste Konfesore erraz
bategana, ta esan gabe lengo oitura gaiztoa edo
bekaturen sustraia, bakarrik konfesatzen dioz-
kaz Konfesio artako bekatuak, ta Konfesoreak
galdetzen ezpadio, noizkoa dan oitura ura, lee-
nagoko konfesioan, edo konfesioetan alakorik
izan duen, artzen du absoluzioa, ta dia pozik
tranpa andi bat eginda. Baña Jangoikoari ez die
parrerik egingo, ta ez engañurik sartuko. Au egi-
ten dute askok, konfesatzen dira gutxitan, alda-
tzen dituzte Konfesoreak igarri ez dezen noizkoa

dan gaitza; ezin osatuko ditu. Ala bizi dira asko milla tranparekin absoluzioak aterata sakrilejio andiak egin, eta obetu gabe. Berriz Konfesoreak galdetzen badio, leenagoko konfesioetan alakorik egin duen, dauka obligazioa agertzeko. Jauna konfesatu nituen leengoak esan oi dute. Ez da ansi; jakin bear du Konfesore edo animako medikoak, noizkoa dan gaitz ura, anziñakoa, zaarra, edo berria. Gaitz zaarrak beste osakarri edo erremedioak eskatzen ditu.

Ona beste tranpa, askok egiten dutena. Emanen dioe itza konfesoreari egingo dutela gauza osturen baten biurrera, edo restituzioa onelako edo alako denporan. Gero nagitzen dira, ta ez dute ezer aitatzen urrengo ta geroagoko konfesioetan beren nagitasuna ta biurtzeko atzerape-na, edo badiaz bere berri eztakian Konfesoreagana estutu ez dezan Konfesore ezagutzen duenak bere obligazioa. Ala igarotzen dituzte urte osoak konfesio gaiztoak egiten.

Konfesatzen ere dira gaizki egia ez agertuaz tratulari asko irabazi bide gabeak egin, konzien-ziak kezkatu, ta galdetu nai ez dienak fede onaz Konfesore jakitun bati dan edo ez bidezkoa

beren irabazia. Enzuten badute zerbait predikatzeko kolpeak, ta konfesatzen dira ezer aitatu gabe obliga ez dezan Konfessore jakintsuak biurtzera bide gaiztoko irabazia. Onela konfesatzen dira diruak prestatu premia eskatzen dienai, ta obligatzen dituztenak biurtzera zerbait geiago, edo dirua aurreratzeagatik obligatzen dituztela nekazari gaisoak ematera gari edo artoa txit merke, edo orobat lkatzak prezio laburrean. Oek dira logreria garbiak; bada dirua prestatzea ta irabazia edo geiago pagaerazitzea; dirua aurrez ematea kaiti, ta gari edo artoak gatik (orobat beste gauza guzietan) da berez bekatu logreria garbikoa. Bekatu au gutxik sinistu nai dute, ta gutxiagok ondo ta garbi konfesatu, ta lapur onratu ta kastigu gabeko oek diaz beren diruak emen largata Judas diruzalea bezela Infernuko Su-lezara. Erraz ezagutzen dira eskuz egiten diran lapurretak. Oen kontra deadar egin oi dute Predikadoreak baño geiago lapur andiangoak, baño ezku-tuagoak diranak, ta eztago oentzat lurrean kastigurik aientzat bezela. Konfesatzen ere dira txit gaizki egia ez agertuaz gizon aberats edo onda-

sundun bat baño geiago, diru gosez limosna txit gutxi egiñaz, edo pobreak bear dituztenak alperrik gastatuaz, edo jokoetan, edo bear ezti-ran gauzeetan. Esatea ez dagoala obligaziorik limosnak egiteko da Ebanjelioaren kontra doktrina berri bat erakastea. Aberatsen salbazioa, da txit gaitza, dionaz Jesu-Kristo testigo ezin obeak. Etzan lapurretako bidez aberastu Ebanjelioan kondenatu pintatzen dan aberatsa, kondenatu zan bere gogortasunagatik. Lazaro pobreari limosna eginezaz. Eta zenbatek konfesatzen dituzte onelako zekentasun edo diru nai geiegiak?

Esan degu egiazkoak ez ezen, izan ere bear duela osoak konfesioak.

Ona emendik datorren zuzen bidea, ta fedeko doktrina Trentoko Konzilio Santuan erakatsi ta erabakia. Isiltzen edo gordetzen duenak Konfesioan bekatu mortal edo bere zirkunstantzia esan bearrekoren bat, egiten du sakrilejio andi bat, ta ala komulgatzen bada beste andiago bat; au aditzen da maliziaz edo ezagueraz gordetzen badu, edo beldurrez, edo lotsaz; zeren utzi badu

aztuz, edo oroitu ezaz, ta bere kulpa gabe, ez du alde onetatik bekaturik egingo.

Bigarren. Gutxitzen dituenak bekatu eginak, au da egin dituenak baño gutxiago esan lotsaz ta beldurrez, egiten du konfesio gaiztoa.

Irugarren; edertzen ta apaintzen duenak bekatu mortalen bat kentzen diola bere mortal-tasuna arintzat bezela konfesatuta, egiten du bekatzeko konfesioa, ta ala jarraitu badu eza-gueraz gaizki konfesatzen ta komulgatzen, egin ditu konfesio ta komunio gaizto adiña sakrilejio, ta Pazkoa kunplitzeko denporan ala konfesatu ta komulgatu danak, ez du bete edo kunplitu Paz-koako obligazioa, ta bai egin beste bekatu bi geiago. Nolako bekatu pilloak biltzen ditu bere animara.

Ekusi dezagun nola engañatzen dituen dea-bruak anima beldurti asko. Zenbat ote dira txikit-an edo geroago ganadu edo beste animalia-aren batekin egin dituzten bekatu itsusiak dala eskuz, dala obraz, edo begiekin, daudenak urte osoetan estaltzen beldurrez, edo lotsaz? Zenbatek onelako bekatu txit asko eginda gutxitzen dituzte kon-fesatzeko denporan, edo bekatu oso osoak edo

obrazkoak ziranak esanaz izan zirala tokamentu edo eskuka utsak? O lujuria ezeri barkatzen ez diozuna! O bekatu aspertzen ta gelditzen etzera-na! San Pedro Apostoloak dion bezela, *Incessabilis delicti?* Zer asmatzen ez dezu? Bekatu au zabaltzen da sentidu guzietara, ta egiten dira ain gauza itsusiak, ezen lotsatzen da pasioa igarota egin duena bera. Nork sinis lezake ganadu ta abereai ere barkatuko ez diola? Nork sinistu kristau bat biurtuko dala gauza ain itsusiraño? Beiak, txakurrak, ardiak, ta ganadu beltzak ere izan oi dira bekatu lagunak. Bekatu andia ta ika-ragarria; baña edo konfesatu, edo kondenatu; eztago beste biderik. Ona emen ejemplo sarri enzuna, baña askori konfesatu erazi diozkana onelako bekatu gorderik zeuzkeenak.

EJENPLOA

Pelaio zeritzon gizon gazte edo mutil batek egin zuen bein bekatu itsusi bat ganadu edo abere batekin. Bere konzienziak pakerik ematen etzion, baña lotsatu zan konfesatzeko. Siniserazi zion deabruak konfesatu gabe penitenzia andiak eginda salbatuko zala. Sartu zan Konbentu estu

baten ta artu zuen abitua. Bere penitentzia ta azaleko bizitza santu irudikoagatik, zegoan birtute andikotzat. Ordea Sugea barruan, ta deadarrez konzienzian Aingerua; Pelagio, alperrak dira zure penitentzia guziak konfesatzen ezpadezu dakizun bekatua. Baña geroago ta gaitzago egiten zitzaien Konfessoreari agertzea, zeren zegoan Santu baten ustean. Onela ill zan. Egin zan bere enterrua, ta uste zuten bere lagunak milagro andiren batzuek egingo zituela ill ondoan. Ekusi zuen Sakristauak urrengo gabean zegoala Pelagoren Korputz illa Sepulturatik aterata kanpoan, ta enterratu zuen berriz. Orobat beste goizean arkitu zuen kanpoan, ta ikaraturik eman zion kontu Konbentuko Nagusi edo Abatari. Jetsi zan au beste Fraile guziekin Gorputz illa zegoan tokira, ta galdetu zion itz oekin, Pelagio, izan zerana zere bizitzan txit humilla ta esanekoa, esan bear didazu, zer nai dezun? Zer esan nai du lurretik kanpora irtetzeak? Bear dezu Sepultura honra andiagokoren bat? Ai nere galdua! eranzun zion difuntuak; kondenatuta nago betiko; ez du leku santurik bear nere korputz madarikatuak. Infernua nago ta egongo naiz denpora betikoan

abere batekin anzina egi nuen bekatu bat konfesatu ez nuelako. Ez dide ezer balio nere penitentzia guziak. O Abata, kenzadazu nere aoan dagoan hostia konsagratu au, edo artu zuena ill aurrean, ta Jangoikoaren borondatea da ni enterratzea leiza baten abere zatar bat bezela. A, Pelagio, zorigaiztokoa! Zenbat errazago izango zan zuretzat humillik lotsa guzia garaituta konfesatu bazendu zuzen zere bekatua, ta egin gero egin zinituen penitentiak! O nola egongo zifan gaur Zeruan Jangoikoaren miseriak kantzaten beste bekatari penitente askorekin batera.

A Kristau zaudena konfesatu gabe onelako edo bestelako bekatu itsusi bat edo asko! Nai dezu joan Infernura Pelagiori lagun egitera? bada bitik bat, edo zuzen konfesatu, edo zuzen kondenatu.

Deabruak arrapatzen ditu beste batzuek ezkututzen dituztela agertu bear diran zirkuntantzia edo lagungarriak. Aide batekin gauza loiren bat konsentitu duenak, edo egin nola edo ala, eskuz edo obraz, esan bear du aidea zala lenengo edo bigarren graduan; baita geienen iritzian irugarren edo laugarren graduan zan aide-

tasuna, ala odolekoa, nola eratsia, edo koñatza-tzatik datorrena. Eta esatea bakarrik egin duela onelako edo alako bekatua persona libre edo ezkondu batekin aidetasuna beldurrez gordeta, da gaizki konfesatzea.

Orobat persona konsagratu edo kastidateko botoa daukanarekin konsentitu edo egin dan bekatu loia, bear da konfesatu personaren zirkunstanziak izentatu gabe nor zan. O lujuria! Ez naiz aspertuko esateaz. Eta noraño igaro zeran! Eta nola lurreko Aingeruak ta Kastidatearen predikatzalleak ere batzuetan egin dituzun Demonio gaizto ta tentatzalle! Aingeruen ogia jaten dutenak mantenitzen dituzuen ganadu beltzen zuku ta janariaz! Elizako Sarean arrai mota guziak biltzen dira; Sazerdote onak ta gaiztoak ta ala estadu guzietan. Jangoikoak gero alderatu edo apartatuko ditu Judas ta San Pedro, Sazerdote ona ta gaiztoa. Gaiztoai jarraitu zienak konseju, edo gauza gaiztoetan, izango dute Infernu guziz andia. Zeruko Aingeru bat dirudianak ere erakasten badizute doktrina gaiztorik, esan animaren kalteko itzik, edo eman Kristoren kontrako tentaziorik, esan beldur gabe, madarikatua izan

didilla. *Anathema sit.* Au da San Pablok ematen duen konsejua. Madariatua alako doktrina, alako itza, ta alako tentazioa; ta iges egin alako Aingeru gaiztoagandik. Luzifer Aingeru andien artekoa zan; erori zan bere santidadetik, ta erori erazien anbeste Aingeruri. Parkatu etzien Jangoikoa, ta daude Infernuko leiza sutuan. Ala gertatu ko zaie konseju edo tentazio gaiztoai leku ematen dienai ere, ofizioz Aingerua baño geiago danaren tentazioetatik iges egiten ez dutenai.

Konfesio garbiak ta osoak eskatzen du ez nastatzea bekatuak; bear dira agertu pensamentuzkoak pensamentuzkoak bezela, itzezkoak, deseozkoak, tokamentuak, ta obrazkoak bakoitza okertu gabe. Onetan zenbat gezur sartu oi da konfesioan? Iduki ditu batek bakarrean ta bere buruarekin eskuka zikin ta asmo txarrekoak, artu ditu ala atsegin lujuriatik sortuak; ta konfesatzeko orduan esaten du, Jauna, egon naiz pensamentu gaiztoai leku ematen. Gezur andia. Pensamentua baño geiago zan. Pensamentua igarotzen da biotzean leku ematen zaionean, ta eskuka zatarrak dira beste bekatu modua. Ala beste batzuek pensamentu gaizto borondatez

idukiak gatik esaten dute, igaro zitzaizkola bereala, etzuela lekuri eman. O zenbat tranpa ta gezur? Nork banaan aitatu? Bekatu oso ta obrazkoak eginda, badira esaten dutenak, konsentitu edo egin dioztela tokamentuak. Emanagatik leku apaka, ta eskuka indezenteai esaten dutenak, etzituztela nai.

Itz gutxitan, estaltzen, edertzen ta apaintzen edo, eskusa txarrekin konfesatzen duenak bekatu mortal, edo bere zirkunstantzia esan bearrerekin bat, egiten du sakrilejioa, komulgatuta beste bat; ta egon danak urteren batzuetan, edo bizitza guzian agertu gabe konfesioetan lotsaz edo beldurrez, egin bear du denpora guzi artako Konfesio jeneral edo guziena Konfesore jakitun ta al dan onenarekin; ta nolako damua eraman bear ez du anbeste sakrilejiotzar egin dituen animak? Nolako eskerrak eman bizirik gorde duela-ko Jangoikoak, ta ez ill beingoan, Ananias, ta Safira gezurtiak bezela? Oek ta Judas dira ejemplo ederrak Eskritura Santeetan artuak, beldurtzeko bekatari lotsoor ta konfesio osoak egiten ez dituztenentzat.

Elizako lenbiziko urteetan etzuten kristauak biotz bat baizik. Ondasunak zeuzkeenak eramaten zituzten Apostoluen eskuetara, ta oek ematen zizten pobreak ziranai, ta ala etzan gauza banakorik. Ananias ta Safira zerizten ta senar ta emazte ziranak, saldu zuten sorobat, ta alkarrekin itundu ziran ezkutatzeko diru zati bat ta eramateko beste guzia Apostoloai pobreentzat. Joan zan bada Ananias San Pedroren aurrera, bere diruekin, ta esan zion, ona emen saldu degun Soroaren balio guzia. Eranzun zion San Pedrok, Ananias zergatik eman diozu leku Satanasi, ta gezurra esateko Espiritu Santuari, gorde dezun ezkerro etxean lur salduaren diru zatia? Ez diozu esan gezurra gizonari, ta bai Espiritu Santuari. Itz oek aituta, erori zan bertan illik Ananias; etorri ziran gizon gazte batzuek, ta eraman zuten korputz illa lurra ematera. Etorri zan geroago Apostolo onen aurrera Safira, ta etzekien zer gertatu zitzaion bere Senarrari, ta jarri zan San Pedroren aurrean. Esan zion Apostolo onek; niri ekarri zatan dirua, da lur salduaren balio guzia? Bai, esan zion Safirak. Zergatik batu zerate gezurra esateko Espiritu Santuari? Enzuten det

zure senarra enterratzetik datozenen pauso otsa. Au esan da, erori zan bertan illik emakume gezurti ura ere bere Senarra bezela. Kastigo andi onekin sartu zan beldurra kristau guzietan, ta ikasi zuten nola egia ezkutatu bear ez dan Sazerdotearen oñetan. Ezkutatu zuten zati bat Ananias ta Safirak, esan zien gero gezurra Espiritu Santuari San Pedrori esatean. Norako dira bada urte osoetan dijoazanak sarri Konfesorearen oñetara gezur andiagoak esatera, ta andik gero biotz gezurti ta sakrilego baten artutzera Jesu-Kristo? Nolako penitentsia egin bear ez dute onelako bekatari lotsarik gordetzen ez dienak Jesu-Kristo berari? Zer itxaron dezakete konfesio oso, jeneral, ta damu andiko batekin garbitzen ezpazute anima, ta eraman aurrerakoan bizitza guziz on bat? Ixillik egonatzu Kristo orain artean kastigatu gabe Ananias ta Safiraren bekatua baño askoz andiagoak eginda. Baña zure zorigaizto-koa Jesusen itxarote onekin baliatzen ezpazera, ta aurrera bazoaz konfesio ta komunio gaiztoak egiten. Judasek ere ukatu zion bere asmo gaiztoa Kristori; ta komulgatu zan gero. Baña zer igaro zitzaion? Sartu zan bere korputz ta animan

Satanas edo deabrua, ernega erazi zion onek, ta azkenean jo zuen Infernuan, leenago kondenatu ta zeudenak sartu etziran tokira. Onela bada izango dute azken txarra, ta Infernu guziz andia besteen aldean konfesio ta komunio gaiztoak eginda penitencia egiazko gabe eriotzak arrapatzen dituenak. Pensatu ondo. Bitik bat, edo ondo konfesatu, edo betiko kondenatu.

ERAKASTE X.

Gauza beraren gañean

Itz egin badegu ere zerbait bekatu ixildu, edo lotsaz estalduen gañean, badago gaia bigarren doktrinarako.

G. Zer egon diteke ordea esanak esanda?

E. Bekatuak ondo ez agertzeko egiten diran tranpa, ta ematen diran aitzakia, esesio, edo eskusa bide gabeak, esan bearrean argiro, bekatua gutxitu gabe, ta zer ta nola dan. Ona Eskritura santako ejemplo eder bat. Josue Israeltarren Ejerzituaren Buru zala, galdu zuten oek guda edo batalla bat askoren eriotzarekin. Galdetu zion Jangoikoari Josuek, zertan zegoan kastigu ura? Eta adirazi zion agertuko zala noren bekatuagatik izandu zan, ta bota zitzala suerteak, ta erori zitzaien Akan zeritzon Soldadu bati. Artu zuen au Josuek, ta esan zion, eman egiozu gloria Jangoikoari, ta aitor ezazu zer egin dezun? Bazekian Soldadu errukarri ark gastigo andia izango zuela egia konfesatzen bazuen; ala ere naiago izan zuen bizitza galdu bekatu ezkutuan egiña, ta

İñork munduan etzekiona ukatu baño. Konfesatu zuen bada onela. Gerra irabazian gelditu nintzan granazko kapa batekin, zillarezko amabi dirurekin, ta urrezko kana batekin, zeñek balio zituen berrogeta amar siklo; au zan moneda edo diru modu orduan usatua: nere diru naiak edo goseak gorde erazi ziztan, ta estaldu nuen zillarra lurraren azpian. Konfesio ain garbi ta ze au eginda, etzuen, lurrerako barkaziorik izan, ta bereala ill zuten arrika. Orra nola konfesatu bear dan bekatua edergarri gabe; ta nola konfesio egiazkoak ematen dion honra Jangoikoari, ta desonratu gezurrezkoarekin. Zer eranzungo die Jangoikoari kristau bekatuak estaltzen dituztenak Juizioko egunean Akan edo Soldadu ark irten ta esaten dienean; nik konfesatu nuen agirian nere bekatu egin nuen malizia guziarekin ta egin nuen guzia barkazioaren esperanza gabe, ta nekiala galduko nuela bizitza bekatua agertuaz. Eta zuek kristau izan zeranok, ukatu dituzute, edo ez esan bear bezela lotsa apur bategatik Sazerdote gordeko zizunaren belarrian ta konfesatuta Jangoikoak barkazioa eskiñi zizuten egun zorionekotan. Ala lotsatu ta kondenatuko du Soldadu ark

kristau konfesio gezurrezkoagatik kondenatuko dana, ta ez du idukiko zer eranzun kargu andi oni. Bekatu bat dago dio San Agustinek, Jangoi-koak berak barkatuko ezin duena; ta bekatu au da bekatuaren estaltzea, eskusa edo defensioa. Akusatzen danean bat ezarri dituela madarika-zioko itz edo maldizioak, zertara dator edertzea esanaz erenenagerazi ziden seme alabak, ezin dezake bizitzarik iñork nere senarrarekin, Santa bati ere galeraziko dio pazientzia; ordi bat, ondartzalle bat da? Zertako eskusatzea esanaz egin dizte kalte andiak nere auzokoak, ezin ekusi naute, begitan artu naute, ta gorroto badiet, da motibo andiak gatik. Pakean utziko balidate, bakean egongo nintzake, ez diet nik gaizkirik egin. Au da egiazko konfesio humilla? Zure humiltasun pazienziaren paltaz egin dituzun bekatuen kulpa egotzi besteai; ta agertu oen bekatuak zereak baño argitasun geiagorekin? O konfesio damugabea, ta mutildua! Zertako da konsentitu ezkerro akzio edo eskuko loiak, esatea; Jauna, ni pakean nengoan, ez nien biderik eman, ni egongo nintzan geldi larga balidate. Atoz ona; ta tentazioari leku emanaz ez dezu

bekaturik egin? Zergatik urratu etziñon arpegiko narrua, edo iges egin ez bereala? Zertako aserre andi batekin esan etziñon gaizki zere anima lapurrari? O konfesio ederki apainduak! Akusatzeko zera; Jauna, eman diet leku pensamendu gaiztoei, ta akzio zatarrai, baña zertako ez esan, au datorrela joaten zeralako olgantza edo pesta lekuetara: ekusten diozula gauza txaar asko, amorio itxu bat artu diozula, agerzen dituzula bekatuen iturri, ta etor bideak? Bai berriz. Gezurra aurrera; gorde bearrean dana ta utzi zirkunstanzia Konfesoreak, zu ondo osatzeko jakin bear dituanak. Zertako Konfesore begiratu batek luzatu dizunean absolbizioa larga artean okasio gaiztoak, eman artean emiendaren señaleak, edo egin artean restituzioa, zoaz ernegatzen, gaizki esaten, ta gero biurtu bearrean beragana ordenak kunplitura, joatea beste Konfesore bat engañatzera, esaten diozula nai dezuna, ta estaltzen diozula beste leenago Konfesorearekin gertatu zatzun guzia? Zertako dira asmo galdu oriek? Zergatik ezkutatu bekatuak? Ona emen estalgarri asmatzen dituztenak. Beldurtu nintzan konfesatzeko, zeren uste nuen bearko zala joan

Erromara edo Inkisiziora absoluzioa izateko. Enzun det noizbait ezin Konfesoreak absolbi lezakeala Bulda santuarekin ere herejiako, bekatua, ta neritzon nik neuzkanbekatuak zirala herejiakoak. O deabruaren asmoak animak atzertzeko Konfesio oso bat egitetik! Zer ote da zuk herejiako bekatutzat daukazun ori? ganadu, edo animalia motaren batekin eginikako bekatu itsusia? Ez da ori herejiako bekatua, ta edozein Konfesorek absolbituko zaitu orrelako bekatutik damu oso batekin konfesatzen badezu. Ez dago berriz inolako bidez ezergatik absoluzia izateko Erromara, ta Inkisiziora joan bearrik herejiako bekatu egiazkoan erori baziña ere. Konfesoreak berak artuko ditu bideak zuk bururik agertu gabe izan dezazun absoluzioa. Herejiako bekatua dago ukatzen ezagueraz ta temaz bezela Fedeko artikulo, edo Elizako doktrina erabaki bat. Berriz etortzea gogorazio gaiztoak, duda moduak Fedeko Artikulo edo Elizak erabakita dauzkan doktrina kontra, ez da bekatua damu ematen bazizun alako tentazioak etortzea, edo zere borondatez ta ezagueraz lekurik ematen ezpaziñen. O zenbat alditan egon diran asko konfesatu ezinda

onelako pensamentu itxusi, bekatu etziranak, begitandurik akordatzeaz beste gabe bekatu herejiazkoa egin zutela.

Bigarren engaña; Jauna beldurtu nintzan Konfesoreak norbaiti esango ziola, edo aurrera-koan begiratuko zidala arpegi astunarekin, ta ekusten nenduen leku guzietan oroitu edo akor-datuko zitzaizkola nere bekatuak. Konfesoreak iñori esan? Ez da erreko balute ere konfesoreak agertu. Ez da zerorri ere ezer aitatu premia, ta zure naiz oso edo lizenzia gabe. Urte askotan izan nai Konfessore, ames asko egin ditut milla erakeriatan, ta esaten dizut egia, inoiz amesik egin ez dedala iñoren bekaturekin. O Jangoikoa-ren Probidenzia miragarria! Ez dunai amesetan ere ezer gogoratzea. Konfesoreai enzun dituzten bekatuak. Konfessore izan diran askok galdu dute burua, edo zoratu zate. Oek esan oi dituzte milla gauza igaro; ordea ez da inoiz ekusi onelakoak ere aitatzea konfesioko gauzarik, ta jende gaiz-toren batzuek noizbait zerbait aitatu badie tenta-tzeko, aserratu oi zaie zorota guzti. Enzun deza-kezu geiago? Bai. Izan dira munduan Sazerdote Konfesoreak Judas bera baño gaiztoagoak, izan

dira herejiak erakatsi ta hereje askoren buru izan diranak, ta Konfesoren kontra asko esan ta eskribitu dutenak Lutero batek bezela. Guziaz ere ez dute inoiz agertu konfesioan aituriko gauzarik: ez beldurrez, ta eskrupuloz, ta bai Jangoikoak bere probidenzia miragarriaz aztuerazitzen die-lako ezer esatea. Eta kristau eroa, beldurtuko zera Konfesoreak ezer esan ez dezan? Uste dezu egongo dala zure bekatuak buruan darabiltzala, ta egingo dizula arpegiera astuna? Nai dezu ejemplo eder bat?

Zebillela San Luis Beltran misioak egiten eldu zitzaion bein gizon bat konfesatzera: baña au zegoan belaunak ikara egiten ziela, ta izerdi otz bat korputzean irtenda bere burua zekusalako Santu andi baten oñetan, ta bere anima bekatu itsusiz beterik. Igarri zion Santuak bere beldurra. Asi zitzaion galdetzen bekatuak amorio ta samurtasunik andienarekin. Esaten zuenean bekatu itsusi bat esaten zion ezertan gelditu gabe, aurrera, ederki explikatzen zera. Onela esaten zituen animo andi batekin guziak beldurra igarota, ta esanago, ta arpegi alegreako Santuak, zeriozala pozezko negar malkoak gizon

gaiso aren buru gañera; ta eman zion penitentzia uste zuen baño ariñagoa esaten ziola; nere Semea, zure bekatu andien penitentzia nere kontura artzen det, nik egingo det zure ordez beste guzia. Gizon gaisoak ito bear zuen negarrez bere bekaturen damuz, ta esan zion Konfesore Santu andi ari Aita, beste bekatu guziak ere enzun dizkidazu emetasun, edo pazientzia andi batekin; enzun bear dit bada konfesatzen nago ala etorri zatan gogorazio gaizto bat ere. Ikusi dedanean berorren biguntasuna nere bekatu andiak enzuteko, etorri zat gogora ez dala berori izango esaten duten bezein Santua, berorrek ere noiz edo berriz egin izan dituela nere moduko bekaturen batzuek; zeren nola artuko nenduen ala ez izaitera anbeste amoriorekin? Nola ikaratu ta agiraka ito ez ni bezelako gaizto bat? Ai nere Seme biotzekoa, esan zion gutxi gorabera Santuak; Jangoikoari eskerrak, ez det orrelako gauza gaiztorik egin; gaztetxea nintzala mundua ezagutu baño leenago deitu nenduen errelijiora ta gorde nau bere miseriakiaz bekatu loietatik. Ordea zer nai zenuen? Zeruko Aingeru Santu ta ni baño garbiakgoak alegratzen badira Jesu-Kristok dio-

naiz bekatari baten biurrera edo konbersio egiazkoaz, nola ni gozatuko ez naiz ekusi ezkeron onelako damuarekin Konfesio jeneral edo oso bat egiten? Nola nik zure malkoak bilduko ez ditut ekintzeko Jangoikoari, zeñek ateratzen dituen zure biotzetik? Animako mediko egin banau Kristok, nola poztuko ez naiz zu osatuta ekustean? Egin banau Aita animakoa zuk esan dezun bezela, nola konsolatu ez nere Seme espiritukoa egiten danaren osasun ta bizitza berriarekin! Non arkitu nezake nik bazkari gozoagorik! O nere Semea. Iraun zazu bada emen artu dituzun gogo santuetan. Salbatzen bagera biok kantatuko diozkaguz Zeruan alkarrekin Jaunari, zuk, itxoran zizulako penitentzia egiteko, ta nik bidaldu zaituelako nigana Kristoren pasioko frutua zure animan iraasteko. Ala egin zuen gizon ark aurrerakoan, ta ariktu zuen Zerurako ate idikia. O kristau beldur ikaraz zaudena agertzeko zere bekatu urte askotakoak, zergatik etzoaz billatzera Konfesorarik birtutetsuena? Dezu premia urte osoetako edo bizitza guziko konfesio jeneral bat egiteko? Ez izutu bekatuari betiko agur bat egin, nai badiozu, ta larga nai badituzu bekatura era-

man zaituzten okasioa andi ta ezagun guziak. Zer atera dezue bekatuko atsegin ustel ta zatarretan animako kezka ta arantzak baizik? Jangoikoaren kontra zabiltzala, nola arkitu benetako pakea? Nolako poza izango ez da berriz zurea, bekatuen karga astuna botata, bazoaz Jesusen besoetara Magdalena bat egiñik?

G. A Jauna esan dute batzuek, ori erraz esaten da; baña ez du inork enzun nere bekatuak bezein itsusirik. Ai esanda baneuzka; eta nola aurrerakoan egingo nukean bizitza txit on bat. Baña dauzkadaz bekatu bi edo iru txit jarregarri edo lotsagarriak; besteak esango nituzke errazago, aiek esanda baneuzka.

E. Ai kristau eroa! eta nola kastigatzen zaituen deabruak. Nai dezue betiko kondenatu? Ori ez Jauna. Uste dezue salbatu zindezkeala agertu gabe? Ez Jauna: ori fedeko gauza da. Deritzazu gaur ezin dezula egingo dezula gero errazago? Ala uste det. Etorriko da misioren bat, arkituko det noiz edo noiz Konfesore ez ezagun bat, ta erraz esango diozkadala deritzat. Baña nik esaten dizut deabruaren asmoak dirala oriek. Atoz ona; eta badakizu itxarongo dizula Jangoikoak

misio berri bat etorri artean? Dezu lurrean egun seguru bat? Eta Jangoikoak zuri denpora luzatzeko da bitartean konfesio ta komunio gaiztoak egitea bide, edo merezimentu ona? Baña etorri didilla misio, etorri Konfesore ez ezagunak; uste dezu esango diozkazuela bekatu guziak ezer gorde gabe? Etzaituela ikara berri batek artuko, itoeraziko dizuna biotzaren ondoan zere bekatua? Ona ejemplo ikaratzekoa, ta sarri esan bada ere Erakastegi edo Pulpito santuetatik, beti izan dana frutu andiaz. Emakume bat arkitzen zan urte osoetan lotsaz bere bekatuak konfesatu ezinda Konfesore ezagunik etzedukalako aitzaki edo estalkiaz. Zeraman bizitza guziz estu bat, jaten zuenak ere onik egiten etziola. Ai esanda beneuzka zion, nere bekatu guziak! Eta nola eramango nukean aurrerakoan bizitza guziz on bat! Ai Jangoikoak ekarriko balit Konfesore kanpoko, ez ezagun ta jakitun bat! Orra non eldu ziran erri artara igarobidez Misionari bi. Poztu zan ikusi zituenean, ta joan zan Elizara urrengo goizean itxarotera Sazerdote kanpoko aiei. Sartu ziran oek Elizan meza esateko. Emakume gaiso ura urreratu zitzaien Misionista batari, ta eskatu zion

konfesa zezala. Bai ta pozik, eranzun zion Jangoi-koaren ministro anima billa zebillen ark. Asi zan Konfesioa, ta bitartean zegoan beste Misionista bere laguna Eliz bazter baten orazioan, ta ekusi zuen onek, nola Zapo erreskada batek prozesioan bezela irteten zuen elizatik kanpora. Au zer da? zion beregan. Nondik dator zapo belz oiek? Begi animakoakin jarraiturik, ekusi zuen nola irtetzentzen emakume konfesatzen zegoanaren aotik. Ikara santu batekin zegoala errapartu zuen, nola emakume aren eztarrian zebillen Zapo txit andi bat, irten nai ta irten ezinik, pelea baten bezela; baña bere biotzeko damu andi batekin ekusi zuen, nola animalia edo piztia zatarra sartu zitzaion sabelera irten gabe. Bereala Zapoen Prozesio irten zuen guzia biurtu zan lengo bidetik, ta guzi guziak sartu ziran lengo tokira, edo emakumearen barrunbera. Jaiki zan Konfesiotik emakumea, baita Konfesoarea ere, ta mesa eman zutenean, esan zion bere lagun Konfesoareari beste Misionistak; au ta au ekusi det puntuan konfesatu dezun emakumea konfesatzen zegoan artean; ta beldur naiz lotsa andiren bat ematen zion bekaturen bat estaldu dizula.

Konfesoreak billatu zuen andra ura Elizan; ordea etzuen arkitu joan zalako Etxera. Jangoikoari graziak emanda meza ondoan, esan zien alkarri, goazen emakumearen etxera galdu ezididin bere anima gaisoa; igo zuten gora, baña arkitu zuten illik. Ikaratu ziran len igaroaz, ta orduan aurrean ekusten zeudenaz. Jarri ziran orazioan eskatzeko Jangoikoari igaro anaren argia: ta orra non piztu zitzaien, edo agertu Infernutik emakume illaren anima etxura guziz ikaragarrian suge itxusi ta izugarri batek beti zauritzen ziola biotza, ta beste guzia suz inguraturik. Gelditu ziran Jau-naren serbitzari biak konorte, edo zenzugabe bezela beldurraren beldurrez, ta esan zien emakume kondenatu aren animak, Jangoikoare Ministroak, anima ziatezete enzutera nik esango dizudena; jakin bear dezute, nola egon nintzan ni urte osoetan konfesio onik egin gabe ezkutatzen nituela gazte egunetan egin nituen bekatu batzuek, ta oen artean bat guziz itxusitzat nedukana. Deabruak engañatzen nenduan siniserazirik largatzeko konfesioan agertzea bekatu aiek beste denpora baterako; Konfesore ezagunari ezin alako gauza itxusirik esan zitekeala; etorri-

ko zala noiz edo noiz kanpoko ez ezagunen bat, ta alako bati esatea zala guziz erraza. Ona non Jangoikoak bidalduta, eskusarik izan ez nezan, etorri ziñaten zuek erri onetara. Asi nintzan konfesatzen; esan nituen bat ez ta beste guziak, ta bat ura esateko sarri abiatu nintzan, baña sartzen zitzaitan ikara txit andi bat, ta azkenean gorde nizun agertu gabe. Ark orain zauritzen nau suge onen itxuran, galdua naiz betiko, ez nigatik orazio alperrik egin, ta predika ezazute mundu guzian nere azkena, ta zer egin duen nerekin Jangoikoaren Justiziak, zeñek ebaki ziran nere bizitza beingoan galdu nuelako alako okasio ederra agertzeko nere bekatuak osoro.

O kristau ero, ta deabruak emakume ura bezela engañaturik zauzkana, zeren zai zaude? Ezin agertu dezula diozu orain, ta gero bai? Gero errazago izango dala bekatu geiagorekin anima kargatuta? Konfesio ta komunio gaiztoakin gogortuko zatzu biotza, geitu lotsa, deabruak artu indar edo podere geiago, beteko dezu bekatuen neurria, largako dizu Jangoikoaren len bezelako deitzeak, ta joango zera konfesio oso bat egitera Infernuko Sura Luziferren oñetara, esa-

ten dizu San Bizente Ferrerek, non ez dezun ezer esan gabe largako, ta emango dizu inoiz akabatuko ez dan Penitentzia.

Bekatu ikaragarriak dira, diozu, ta ezin aotan artu nezakez. Zer egin dezu bada? Esan milla maldizio Jangoikoaren kontra? Madarikatu dezu bere izen santua? Artu diozu gorroto andi bat Jesu-Kristori? Poztu zera Juduak ill zuelako? Zer egin dezu bada? Ill dezu zeure etsaia, edo aur bateatugabea bekatua estaltzerren? Nork igarri lezakean, egin dezuna! Komulgatu ondoan eraman dezu hostia konsagratua etxera, ta eman txakurrari, edo erabilli ostikopean? Ostu dituzu Elizako gauzaak? Egin dezu deabruarekin tratua, saldu diozu anima zere firmaren azpian ta odolarekin? Persegitu dezu Jesu-Kristo, ta bere jarraitzaleai eman gerra? Ori egin zuen San Pablok, ta egn zuen penitentzia, ta izan Santu guziz andia. Nork egin du munduan Manases Erregeak beste bekatu? Inork ez; ta salbatu zan konfesatu zituelako guziak deadarrez ta negar andiakin Konfessio ezkutukorik etzegoen egunetan. Eta esango dezu gero bekatu ikaragarriak dauzkatzula! Zer ote dira berak? edo eskuka zikin zere buruarekin

egiñak, edo animaliarekin egindako bekatuak, edo sarri konfesoreak enzun dituen, beinzat bai erakurri, bekatuak. Aitatu ezin dezula diozu. Ona bada zer egin bear dezun. Esan Konfesoreari, lotsa andia ematen diden bekatu bat, bi edo geiago dauzkat ta inoiz konfesatu ez ditudanak; ta berorrek lagundu bear dit pazienza andi batekin galdetuaz; ta esan zein mandamenturen kontrakoak diran. Ekusiko dezu, nola Konfesoreak itz au enzunda, animatuko zaituen, ta esanerazi. Pekatu andiagoak egiten dituzu komunio gaiztoekin zuk esan ezin dituzun besteak baño, bada treatatzen dezu Kristoren korputz eder Zeruan, ta hostia santuan dagoana Juduak tratatu zuten baño deshonra geiagorekin; ta au nai du deabruak zuk bekatuak ez agertuaz. O anima kristaua! Nola iduki dezakezu lurraren gañean pake apur bat, nola farre gozo bat egin, nola joan lotara, konzienzia gaizto ta larrituarekin? Kain zorigaiztokoak etzuen egun on bnat ekusi bere Anai Abel justoa ill zuenetik, beti zebillen igesi erririk erri mundu guziak ill bear zuelako beldurrez. Zuk zere beste bekatu ezin esan dituzunai geitzen diozkazuz sakrilejio izugarriak komunio ta konfe-

sio gaiztoekin, ta daramazu Kristo ber bera zere bekatu zatarren ta infernukoak dauden Karzela-
ra. Orra zer egiten dezun osoro ez agertzeaz.

Adiezazu ejemplo au, ta ekusiko dezu nola pakerik arkituko ezin dezun atera artean zere biotzetik gorderik dauzkatzun bekatuak. Zaldun aberats batek egin zuen bein bekatu guziz itxusi bat. Damutu zitzaion laster; ordea nola kristaua zan, konfesatu bear zuen salbatuko bazan. Baña gogoratuaz beste gabe esan bear ziola Konfeso-
reari, irtetzen zion izerdi larri batek. Ernegatu zuen bere buruarekin pakerik arkitu ezin zuelako iñon. Enzun zuen noizbait bekatu aztutzen zira-
nak konfesioan, barkatzen zirala, ta etorri zitzaion burura aztuko zitzaiola berak egin zuen bekatu itsusia irten ezkerro munduko erri andiak ekustera, ta aietako dibersio, jolas, edo olgantza modu guzietakoa ematen bazan. Ala egin zuen; bazebillen erririk erri, jokorik joko ukatzen etzio-
la bere buruari nai al zezakean jostatze edo dibersorik. Ordea guzia alperrik; beti arantza bio-
tzean, lo gozorik ez, ta bere bekatua begien aurrean beti. Ekusirik etzuela pakerik arkitzen bere asmo eroakin, esan zuen: bear bada limos-

na andiak eginda, gaisoak Hospitaletan ekusi, ta konsolatuta, Elizetan ordu luzeak igarota, aztuko zitzaiola bere bekatua, edo barkatuko ziola Jangoikoak konfesatu gabe. Baña geroago ta larriago bere biotza: Zer balio dizue, esaten zion konzienziak, zure Eleizako egoera luzeak, zure limosna guziak bekatu ori animatik bota gabe? Azkenean bere buruari pakea emateko erabaki zuen Judasek bezela urkatzea. Bazijoan egitera; ta orra non arkitu zuen bidean San Ignazio Loiolakoren Seme, edo Jesusen Konpañiako Sazerdote bat. Beren agurrak eginda, erregutu zion Zaldun triste ark igo zezala bere Kotxera; alakoak izan ziran erreguak, ezen sartu zan Sazerdote Jangoikoak prestatuziona. Jaiki zan Ostia illun edo eguraldi trumoezkoa; asi zan esaten Relijioso ura, zein gauza ona zan konzienzia garbia idukitzea, nola pakerik etzeukan pekatuan zegoanak; oñaztarri batek, edozein gauzak eraman zezakeala mundu onetatik, ta konfesio egiazkoak ekarri zezakeala bakarrik zorioneko izatera mundu onetan ere; lurreko ebillera, jolas ta dibersio guziak etzekarrela animako deskasu, atseren edo pake iraunkorrik. Jauna, esan zion

Zaldun ark; nondik daki berorrek nire berri inoiz alkar ekusi gabe; ta bata besteagandik urrutiko-ak izanda? Non irakurri du nere konzienziako librua? Nik ez det berori ezagutzen eranzun zion Errelijioso ark; baña nola San Ignazio Loiolakok enkargatzen digun beti itzegiteko gauza ona, ala irten dide enzun dituenak. Ala bada Sazerdotea ta Konfesorea naiz, ta ezertako nai banau, emen nago prest animaren salbazioan laguntzeko. Konfesatu gabe balitza egingo nuke edozein gauza; baña ez niri aitatu agertzea nere konzien-zian gorderik daudenak. Izan didilla ala; esan zion Sazerdoteak, baña artzazu librutxo au, egi-zazu emendik esamina konfesatzeko ezpada ere, damu andi bat artzeko; ta gero biok ibilliko gera mendi onetan paseo batzuek ematen. Egin zuen ala; irten zuten alkarrekin basora, ta zebil-tzala, esan zion Sazerdote ark. Etzera zu orren jakituna animako gauzeetan, ta nik aitatuko diz-kitzudaz nolako bekatuak egin oi dituzten gizon errukarriak; mandamentu onen kontra egin oi dute au ta au, beste onen kontra au ta au, baita onelako ta alako bekatua ere; ta aitatu zion Zal-dun ark egin zuen bekatua. Ai ene! Orise da nere

bekatua, esan zion Jesuita anima zale ari. Orrek narabil zoratuta. Ori da nere animako borrero gogorra; ta ori ezin esanak inori, neraman burua mendi onetan urkatzera bakea billatzerren. Oratu zion laztanga Sazerdote asmo Santuz beteari, etzin zitzaion bere oñetan; ta esaten dio konfesatu bear nau, enzun bear dit nere Konfesiio jeneral edo bizitza guzikoa, pozik esango ditut ekusi ezkerro idiki didala nere biotza, atera dedala suge tormentatzallea. Ala eginzuen negar andiakin; eman ziozkan milla esker Konfessore ain onari, biurtu zan bere etxera, ta egin zuen gero bizitza santu bat.

A Kristau maite, zaudena bekatuak agertu gabe lotsaren lotsaz; zeren zai zaude? Alperrak dira zure asmoak; ez dezu pakerik arkituko emen lurrean esan artean guziak estalki gabe. Konzienziako arra bizi da, ta biziko da gero ere Infernuan orain iltzen ez badezu bekatuari eriotza emanaz Konfesioko ezpata zorrotzarekin. O bekatua! Laburra da zure atsegiña ta luzea zure miña. Amon Zaldun zorigaiztoko ta Dabiden Semea gaisoa argaldurik dabill Thamar emakume ta aidearen amorez. Milla asmazio egiten

ditu erakarteko bekatura, ta indarrez bezela irtezen du bereaz; baña bekatu egin orduko amore loi guzia biurtu zitzaion gorrotora, ta egun gutxiren buruan ematen dio eriotza dama engañatu zuenaren Anaje Abasalonek, ta jetsi zan Infernura bekatuaren arrarekin.

G. A Jauna esango dit onela konfesatu ezinik dagoanen batek: nork arki lezakean orain aitatu duen, bezelako Sazerdote on ta biotz biguñeko bat! Baña ez det nik arkituko orrelakorik. Nik ez dakit nondik asi ere anbeste urteko konfesioa. Itz gogor bat enzuten badet ezingo ditut esan.

E. Egia diozu alde batetik; Konfesorerik Konfesorera dijoa desberdintasun edo deferenzia andia. Bear dezu autu ta billatu al dezun birtutesuena ta jakitunena bide luzeak egin bear badira ere. Enzun ta enzun baño egiten ez duen Konfesoareak, edo presaka ta gogo txaarrarekin dagoanak, nola largako du pakean naaste andiak dauzkan anima lotsatia? Galdetzen ezpazaie askori, ta ikutu zaurian, geldiko dira bekatua gaizki esanda, ta irtengo du anima gaixoak sartu zanean baño kezka geiagorekin. Artzen ezpadira itz biguñakin, laguntzen ezpazaie ate-

ratzera ezkutuan dagoan suge okertu ta kirimi-llatua, ta barrenago sartuko da. Eta zer, itz gogorren batekin ikarutzen bada? Zergatik kondena-tu zan Inglaterrako Errege baten alaba? Enzun ejemplo au, zeñek eragin dituen Konfesio on asko predikatu dan aldi askotan.

Inglaterran Fedea osoa zegoan egunetan, izan zuen Errege batek alaba bat guzia Jangoiko-ari emana. Bere edertasuna zan inork ez bezela-koa, ta billatzen zuten Errege kanpokoan Semeak ezkontzarako. Ordea etzien enzuterik ematen, ta egin zion Jesu-Kristori kastidateko eskintza edo boto osoa. Egun guzia igarotzen zuen edo erakurtzen libru onak, edo orazioan, edo gaisoai hospitaletan laguntzen, eta etzegoan Inglaterra guzian beste zer esanik ezpada Dama aren limosna, humiltasun, ta birtuteak. Egunoro erakurzen zion Pajetzat zeukan Zaldun-txo batek libru debozioko bat, ta gero onek muñ egiten zion eskuan aldegiteko denporan. Dea-bruak emendik artu zuen Dama santa ura galdu-tzeko bidea. Eskuan muñ egiteko orduan, etorri zitzaion gerra lujuriakoa, etzion lekurik eman egun askotan; baña okasioa guziz kendu etzue-

lako, egun batean alakoa izan zan deabruaz eman zion bekatu naia, ezen egin zuen Zalduntxo gazte arekin eskuka edo tokamentu itsusibat. Laster igaro zan atsegin loa; baña ez beingoan konzienziako arra. Damutu zitzaion bereala; txikitzen zuen negarrez bere burua; deabruak ematen zion ernegazioko gerra. Zer egin dezu? Errege andi baten alabak egingo zuen gauza ain itxusia bere serbitzari batekin? Nora dira zure limosnak, zure orazio, penitenzia, ta obra on guziak! A traidorea! Zuk egin ziñion Kristori Kastidadeko promesa, edo eskintza betikoa. Galdu dituzu anbeste ezkontza eder, gordetzearren, ta orain erori zera bekatu itsusian. Ala zerabilen deabruak desesperazioko bidean. Guziaz ere atera zuen kontu, obe zuela mundu onetan lotsa apur bat igaro ta konfesatu zuzen, ta ez gero Infernuan agertu. Joan zan negar andiekin bere Konfesorearen oñetara, ta esan zion, Jauna erori naiz tokamentu itxusi baten nere serbitzari gattetxo batekin. Konfesore zenzu gutxikoak esaten dio, Zer? Berori erori bekatu ain itxusian? Errege baten alaba, ta anbeste urtean santa bat bezela bizi ezkeru? Zer dio? Egia da? Alako moduz ika-

ratu zuen ze mai edo agiraka bidegabeko ark, ezen esan zion edertuaz; pensamentu nai izan edo konsentitu bat izan zan, ez geiago. Eta zer? esan zion berriz Konfessore txar ark; gutxi da pensamentu loi bati leku ematea alako birtutean bizi izan danarentzat? Nora dira berorren limosnak? Nora penitenzia ta anbeste obra on? Beldurrago egin zan Dama gaixo ura, ta esan zion Konfessoreari, Jauna, ezin esanezake lekurik eman niola gogorazio loiari. Onela galdu zuen Konfesio guztia, bekatua gutxituaz, ta azkenean ezerezer jo eraziaz lenengoan ondo konfesatu zuena. Absolbitu zuen Konfessoreak, komulgatu zan, ta geitu zituen bekatu sakrilejio andiko bi, bere tokamentu itxusiaren gañean. Geroago ta lotsaago ta artu zuen eriotzak konzienzia garbitu gabe. Pobre guziak negar egin zuten bere eriotzan, Ingalterra guzian etzan entzun ezpada ill da gure Erregeren alaba santatxoa; ta uste zute-nean egingo zuela mirari andiren bat, besterik gertatu zan. Agertu zitzaion anima Santa bere ezagun bati guzia suz inguraturik, ta esan zion nola ta zergatik kondenatu zan. Baña o Konfessore gogor astun, ta itz garratzakin bidea eman

diona ixiltzeko bekatua, ta nolako kontua eman bearako dion Jangoikoari! Billa ezazu bada kristau lotsaatia, ez Konfesore lasai, mundu zale, ta nola alakoa, baizik anima zale, orazio zale, libruzale, ta Jangoikoaren urreko bat. Onelakoak gatik uste oi dute kristau lasaiak, estuak dirala; baña oek dira biguñenak ta animak geien maite dituztenak. Zertan dago biguntasuna? Ematean bereala absoluzioa kristauaren anima prestatu gabe? Itz egitean bekatariari bekatua ezagutuko ez duen moduan? Largatzean okasioko bideetan ardura gabe? Enplastu arin eta azalekoekin osatu nai izatean barren barreneko gaitza gaixotari kontentu ematerren? Ori litzake gogortasunik andiena, animako osasuna ez billatzea. Ekusten bazaitu Konfesore Jangoiko zale batek eldutzen zerala bekaturen damuz ta on izateko gogo sendoekin, nolako poza artuko ez du zuri erasotzeko bekatuak itsusienak? Nolako poza artuko ez du Jangoikoak bialtzen zaituelako osatu zaitzan ardo ta olioeko unguentu edo balsamo biguñarekin? zenbat atsegin artuko ez du anima baten salbaziorako bitarteko edo instrumentutzat artu duelako? Ez diozu enzungo esaten Fariseo gaiz-

toak bezela, *recedé ame*, kendu zaite emendik, zoaz nai dezun lekura, ta bai Jesu-Kristorekin, atozte nigana bekatuen karga andiarekin makurturik zaudenak, ta karga ori kendu nai dezutenak, nik arindu, nik konsolatu, nik lagunduko dizuet.

Badakizu zerk mintzen duen Konfesore jakitun ta anima zale bat? Ekustek bekatuaren ardura ta damu gabe datozela konfesatzen asko, larga nai ez dituztela bekatuen okasio andi ta ezagunak, ondutzeko gogorik erakusten ez dutela, restituzioak egin nai ezak, artu nai ez izateak osagarririk. Oekin ere peleatzen dira amorezko itzakin ezaguerazitzeko beren animetako peligro andia, ta luzatzen badie noiz edo berriz absolutioa izaten da amorez, ta presta ditezen bekatuen damua Jangoikoari eskatzera. Baña topatzen dituztenean biotz bigunduak, ondu nai dutenak okasioak larga ta, prest daudenak onargarri edo erremedioak artzeeko, negar egiten dute pozaren pozez, artzen die penitenteai amorio garbi ta Zeruko bat beren animako umeai bezela, egiten dute orazio oen salbazioagatik. Ez dira falta non edo non, errian edo auzokoan one-

lako ministro zelo andikoak, ta billatu onelako bat biotz guzia agertzeko ezer estaldu gabe. Baña lotsa ta beldurrak zer asmatzen ez du?

Badira beste batzuek leenago ezkutatu duten bekatua agertzera animatzen diranak, baña ez esatera lotsaz gordeta iduki dutela anbeste konfesiotan. Akusatzen naiz Jauna txikitxo nintzala egin nuela laguntxo batekin onelako edo bestelako loikeria bat, bi edo geiago, ta gogoratu zat konfesatu ez dedala, aztu zitzalako. Gezurra diozu. Etzitzatzun aaztu, sarri gogora etorri zatzu sermoietan, ta beste ordu askotan; iduki dezu, ezin esanda lotsaz ta beldurrez, ta orain lotsatzen zera berriz esaten, nola lotsaz konfesatu gabe gorde dituzun, estaltzen dituzu ori esanda konfesio ta komunio gaiztoak, ta zer balio dizu agertzea lengo bekatu konfesatu gabeak agertzen ezpadezu zenbat konfesio ta komunio egin dituzun konfesatu ezinaz beldurrez? Lenengoan asko zan esatea bekatu egiñak; baña larga duenak konfesioan lotsaz agertu gabe, esan ere bear du argiro, estalki ta jira bira gabe bekatua gogoan zedukala egin dituen konfesio ta komunio txaarrak. Gauza bat da aztutzea, ta beste bat

lotsaz ezin esanik gordetzea. Aztu utsa esan bear da aztu utsa bezela, ta lotsaz konfesatu ez dana, izan dan bezela; Orra len esan nuena, nola geroago ta gaitzago dan bekatuak konfesatzea, gero esan bear diralako konfesio ta komunio gaizki egiñak ere.

Orain lotsa andiarekin arkitzen naiz; dio beste batek, baña kondenatzeko beldurrak konfesatu eraziko dizkidaz guziak eriotzako peligran. Uste den emango didala Jangoikoak asti ta lekua; deituko diot Konfessore on bati, ta konfesio jeneral batekin garbituko det nere anima. O deabruaren gogorazio gaiztoa! Nondik dakizu emango dizula Jangoikoak epe galanta ta astia? iltzen ez dira asko beingo batean ezertako astirik ez dutela? Onela iltzen ez diranak ere, zenbati burua galdutzen zaie ta ekusten dira arrazoi argi gabe? Ez det ori nai: demagun ezaguera osoarekin zaudela: baña non idukiko dezu burua konzienzia ondo esaminatzeko urte askotako konfesio ta bizitzaren gañean? Gaitz gogorak, buruko miñak, kalentura erregarriak, beldurrak, aietan dabiltzan jendeak largako dizute ondo konfesatzen, ta matasa guziak baño naastuago idukiko

dezun konzienzia ariltzen, edo garbitzen. Erraz izango da arpegiz arpegi esatea Konfesoreari anbeste bekatu, len mantillapean ta sareta bate-tik esan ezinda egon baziñan? O itxutasuna! Beldurrak esan erazio dizkit, diozu bai, ta beldur utseko konfesioa nolakoa da? A egia esan nai balute eriotzako peligroan konfesatu ta gero osatu diranak, ta nola esango lukeen batzuek gorde zituztela bekatuak lotsaz, ta infernura bear zutela osatu ezpalitu Jangoikoak.

Enzun ezazute San Antonio Florenziakoak kontatzen duen gertaera edo ejemplo beldurgarri au. Dama ondo jaio batek egin zuen bere burua-rekin, ta bakar bakarrik eskuka loi edo desonesto bat; atsegin gaiztoaren ondoren sartu zitzaion egin zuelako damu ta pena andia, zerren etzan beste batzuek bezelako bein, birritan, ta geiagotan eginda ere bizi diranak damu gabe. Txikitzen zuen negarrez bere burua. Ai ene! esaten zion konzienzian Aingeru onak, bekatu mortalean zaude; iltzen bazera kondenatua zera. Zoaz Konfessore bategana ta agertu ezazu egin dezuna estalki gabe. Bada edo konfesatu, edo kondenatu. Geroago ta gaitzago izango dezu. Baña dea-

bruak ematen ziozkan kontrako gogorazioak; nola len ain garbia ta modestia izanik esango diozu Konfesoreari gauza ain itsusi bat? Zer esango dizu? Utzi ezazu beste era obeagoren baterako. Ala engañatu zuen, ta konfesatu zan ezer agertu gabe, baita komulgatu ere. Geroago ta gaitzago egiten zitzaien ta bere animako kezka, beldur ta larritasunak igaro ezinik, beti triste zebillela, erabaki zuen sartzea monja. Etzegoan Konbentu guzian bat berak beste penitentsia ta orazio egiten zuenik, ta zan guzien ejemploa. Baña sugea ill gabe; konfesatzen ta komulgatzen zan munduan egin zuan bekatua agertu gabe. Jangoikoak penitentsia ta orazioko denporetan ematen ziozkan inspirazio edo argi andiak. A gaixoa! Zer balio dizun anbeste penitentsiak zure humiltasunaren paltaz agertzen ezpadezu bekatua ta egiten dituzun sakrilejioak? Armiarma baten bearra, neke alperra, arbola igartuari simaurra, edo ongarria botatzea, Konfesaezazuz. Baña beldurrak etzion largatzen, ta aurrera penitentsia ta konfesio gaiztoak. Alako baten egiten dute Konbentuko Nagusi. Orduan gaitzago zeritzon konfesatzea birtutre andiaren

usaia zabaldu zualako. Bete zuen bekatuen neurria, eldu zitzaion azkeneko gaitza. An ere etzion largatzen konzienzia edo Aingeru onak; deitu zion Konfessoreari, ta azkenean beldurraren beldurrak atera zion itz labur au, Jauna, eskrupulo bat etorri zat. Baña nola Konfesoreak zedukan santatzat esan zion oriek dira deabruaren tentazioak, bota eskrupulo oriek; ala geiago esan gabe konfesatu ta komugaltu zan, artu ere zuen Oliazio edo Unzio Santua, ta ill zan monjaz inguraturik negarrez zeudela alako Abadesa santa bat galdu bear zutelako. Il zan gau artan zegoan bakarrik Koruan beste monja birtute andiko bat enkomendatzen bere abadesa defuntaren anima. Orra non lanparako argian ekusi zuen, keriza belz ta izugarri bat; ikaratu zan guzia, baña Jangoikoaren graziaz sendotuta, galdetu zion; Zer zera, ta zer bear dezu? Ai ene! Eranzun zion itxura belzak, ni naiz zuen Abadesa gaur ill ta Infernuan nagoana; ez nigatik oraziorik egin; Jangoikoaren Justiziak arrazoi andiarekin kondenatu nau; sarri bizitzan deitu zidalako konfesatzeraz gaztetxoa nintzala munduan egin nuen tokamentu edo eskuka loi bat. Inoiz ez det kon-

fesatu, alperrak izan dira nere penitenzia, ta orazio luzeak: ni izan nindekean Santa andi bat bekatua egin, ondo konfesatu, ta gero egin ditudan obra onakin. Ordea galdua naiz galdua naiz, nere honra, geiagoan iduki nuelako, nere anima baño.

O ejemplo arriak biguntzekoa! Bekatu bakar batek galerazi bearra anbeste penitenzia! O onra gaiztoa ta zenbat eraman dituzun infernura. Konfesatu ezin zituena munduan ixiltxorik, dakar beste mundutik Jangoikoaren Justiziak agertzera bekatu guziak ta bere kondenazioa beste monja bat, ta onen bidez besteai, ta andik ona publikatu da Pulpito askotan besteen bildurgarrirako. O zenbat errazago izango zuen esatea ixiltxorik damu andi batekin gordeko zion Konfesore bati! A Kristauak! Badago zuen artean iñor onela deabruak engañaturik? Atoz ona esatera eriotzako orduan agertuko dituzula ez bekatu bakar bat monja ark bezela, baita ere lotsa geitzeko asko diran bekatu izugarriak. O kristau zoratua! Nai dezu anima galdu betiko onra apur bategatik? Zer diot? Onra galdutzen dala? Konfesoreak mespreziatuko zaituela? Galdu zuen onrarik

Magdalenak joan zanean Kristoren oñetara an negarrez ta askoren aurrean agertzera bere bizitza gaiztoa? Galdu? Alabatu zuen Kristok, atera zuen arpegia gaizki esaten zutenen artean, ta desonra andiarekin eldu zana biurtu zan Kristok onratuta. Eta nolako onrarekin zabaltzen da bere konfesio humill, ta penitencia? Samaritanaren bizitza txarrak, non ekartzen dio desonrarik penitencia egin ezkeru? A Kristauak! Nik esaten dizuet, konfesio garbi egiazko ta oso batek laguntzen dionean bekatuen damu, ta ondu nai zindoak, onratzen duela anima Konfesoarearen begietan ere. Eta zenbat geiago Aingeruen begietan ta Jangoikoaren aurrean? Nola onratu etzuen, Ebanjelioak kontatzen duen Aitak, Seme galdu ta etxera biurtu zitzaiona? Nolako ereztun ta soñeko ederrekin apaindu etzuen bere oñetan bekatuak agertu ta negar andiekin barkazioa eskatu zionean? Bai Jauna, zion Dabid Errege penitenteak Konfesio ta edertasuna alkarrekin janzi edo batu dituzu. *Confessionen et decoren induisti*. Ez da Kristoren aoko itza Aingeruak jai andia zelebratzen dutela Zeruan bekatari baten egiazko biurrera edo konbersioan? Orra nola

onratuak diran Zeruan ere ondo konfesatzen diranak.

Oriek orrela dira, dio nork edo nork; baña ez da erraz agertzen urte askotako bekatu ixilduak, ta egin diran konfesio-komunio gaiztoak. Eta errazago da emen lurrean eramatea bizitza larri ta kezka bat, lo gozorian ere ezin egin dala? Zenbatek amesetan ere igarotzen dituzte ikara andiak! Ona batekin neuri gertatu zatana, ta inork ezagutu ezin dezakeana. Egin zuen Misio-nista batekin Konfesio jenerala, baña larga zion bekatu itsusi animaliak egiña, ez aaztuta, bai beldurrez. Geroago gau baten izan zuen ames beldurgarri bat txakur andi baten itxuran galde-tzen ziola, atoz ona, zer jaten dezu? Zerekin mantenitzen zera? Ikara gorrian zegoan gizon tristea. Gu mantenitzen gera bada Infernua piz-tia txaarren aragiarekin. Etorri zitzaion gogora nola gaizki konfesatu zan, nola estaldu zuen lotsaz bekatu itsusi bat. Esnaatu zan ta izerdi larri batekin. Luze iritzi zitzaion gauari konfesa-tzera joateko; jaiki zan bereala ta eguna baño leenago irten zuen nere billa; etzirudian zana beldurraren beldurrez, ez agertzeko bekatua,

zerren erraz konfesatu zituen utzi zuena ta beste guziak; baña bai kondenazioko beldurrez. Lagundu nion amorez ta aleginez, ta damu andi baten señaleakin egin zuen nere iritzian Konfesio eder, ta oso bat. Jangoikoak eman zion gizon gaiso oni mirarizko grazia bat, deitu zion ames onean, ta agiri izan zuen zerukoa zala dei ura, ekusi ezkerro zein erraz agertu zituen bere bekatu len esanak ta ez esanak.

A kristaua! Zuk lo egiten dezu ames beldurgarri gabe konfesio ta komunio gaiztoak egiten dituzula? Parre egiten dezu, olgatu galanki konzienziako kezka gabe? Zer esan zure biziera modu orren gañean? Kangrenatuta dagoala zure biotza miñik artzen ez duenean. Betiko eriotza urrean dezula, Jangoikoak larga bezela zaituela. Baña etorriko da ordua, zeñean iratzartuko zeran lo zorro gogor orretatik. Zuk estaltzen dituzu, Konfessoreari agertu gabe, dakizkitzun bekatuak; ta nik, dio Jangoikoak Natan Profeta santuaren aoz, nik agertuko dizkitzudaz, ta arpegian eman; nik erakutsiko diet jende guziei zure billostasuna, ta desonratuko zaitut reinuen artean. Bai, dio San Gregoriok, bekatuak itz egi-

ten dute. Zure bekaturik ezkutuenak, gordeenak, ta lotsagarrienak itz egingo dute juizioko egunean; esango dute. Zuk egiñak gera. Badira Saul Erregearen gisako asko largatzen dutenak ill gabe. Agag Errege gizen gizena, gordetzen dituztenak gauzarik baliosoenak, ta bakarrik ill ta erre gutxi balio duten gauzak? Zer esan nai det? Badirala konfesatzen dituztenak beste bekatu txikiagoak, ta ez bekatu gizen, lodi lodi ta itsusien batzuek, guziak ill bearrean konfesioko ezpataz. Ordea esango die eriotzako esturan Sauli bezela ekusten dituztenean oe aurreen itxura belzak, *Amelecites ego sum*. Ni naiz zuk ill bear zenduena. Ekusiko du animaliaaren itxura, ta esango dio, ni naiz arako abere edo giberrri bekaturako billatu ninduzuna. Ekusiko ditu aurtxoak, ta esango die, gu gera bekatu egitera eraman ginduzunak. An ekusiko dute batzuek aurtxo txiki bekatua estaldutzeagatik bateo gabe ta amaren sabelean galduak. Eta nolako ernegazioa, nolako desesperazioa ekustean argiro eriotzako kandelan bekatu ondo konfesatu gabeak? Illko zera azkenean, ta joan bear ko dezu Jesu-Kristoren Tribunalera Aingerua, deabrua, ta zure

konzienzia testigo dituzula bizitza guziko Konfesio jenerala egitera. Nola irtengo dezu deabruak ta konzienziak akusatzen zaituztenean, nola onelako edo alako bekatua konfesatu gabe larga zenuen lotsaz ta beldurrez, onra apur bategatik? Norako zera Kristoren oñetatik? Nora? O salto ikaragarria! Infernuko Luziferren oñetara. Zer egingo dezu an? Ukatu ta estaldu bekatuak Konfesoreari bezela? Edertu, gutxitu, ta eskusatu? Ez. Esango dituzu nai ta ez damu gorrian andi ta txikiak desesperazioko amorruekin; emango dizute komunio orde dragoien beazuna, ta azkenean beti beti iraungo duen penitentzia. Ez nau ni gaurko sermoian ezertan artutzen dioe batzuek: nik ez det konfesatu gabe ezer larga dakidala ta lotsaz. Ero garbiak dira probetxo gabeko ta kalte andiko konfesioak egiten dituztenak. Ez naiz ni gezurrak esatera joan konfesorearen oñetara? Ez? Atoz ona bizio gaiztoetan sarturik egon zera-na, konfesiotik bekatuta, bekatutik konfesiota zabilzana, ez diozu esan Konfesoreari dezula proposito egiazko ta sendoa ez geiagoren geiago bekatu egiteko? Ori bai Jauna. Bada zein gezur andiagorik! Zu biurtzen zera erraz bekatuta,

zure propositoa izan da gezurrezkoa, zure konfesioak gaiztoak ezer konfesatu ezpazendu bezela. Eta bizi zera guziz estaltzen dituenak baño kondenazioko peligro andiagoan konfianza bidegabearekin bizi zeralako. O nola egunen baten agertuko dan biotza bekatuarekin zendukala damu det Jauna gezurrez esaten zenduanean! Ai nere kristauak! Eta nola deabruak arrapatzen dituen asko konfesio txar askoren bidez. Mundua beti bat bekatu ta guzi; aurrera lujuriak, aurrera irabazte bidegabeak, aurrera bekatu modu guziak, ta aurrera konfesio gaizto ta frutugabeak. Konfesatu nai ezpadituzue zuzen, utzi nai ezpadituzue benetan bekatuko okasio ezagunak, barkatu Jesu-Kristori esaten dizue Elizako santu andi batek. *Parce in te Christo*. Zertako zoazte laztan falso bat ematera Judasek bezela? Zertako jan nai dezute Jangoikoaren juizioa komunio gaiztoetan? Zertako eldu sillatzera bezela zuen kondenazioa Kristoren odolarekin. Ez dira asko ta geiegi beste bekatuak? etorriko zerate persegitzera Jesu-Kristo berbera sakrilejio andien bidez? Bada bitik bat, edo ondo konfesa-

tu, edo betiko kondenatu. Zer nai dezute? Pentsatu ondo.

ERAKASTE XI.

Nola konfesioari lagundu bear dion satisfazio edo ordea biurtzeak

Facite fructus dignos penitentiae. Luc. 3.

Ikusi degu igaro diran doktrineetan nola konfesio onak eskatzen dituan biotzeko Kontrizio edo damua, ta aoz bekatuak agertzea. Baña bear da Jangoikoaren Justiziar ordaña edo satisfazioa ematea penitenziaren bidez; au da espirituko penitenziari lagundu bear diola azaleko edo agiriko penitenziak.

G. Zer penitentzia modu da Sakramentu Konfesiokoari lagundu bear diona?

E. Da Konfesoreak, animako Juezak bezela, ematen diona.

G. Izan liteke konfesioa ona satisfazio, edo Konfesoreak emandako penitentzia egin ezagatik?

E. Ezin izango da ona biotzeko satisfazio gabe, edo borondaterik ezpadu konfestzen danak kunplitzeko penitentzia arrazoiz ematen

zaiona; baña izan liteke ona ta baliosoa obraz ez egiñagatik. Gerta diteke Konfesoreari aztutzea eman bear zion penitenzia. Onelako penitenteak berak gogoraerazi bear dio; baña gerta ere diteke konfesatzen dagoana ere ez oroitzea. Alakotan ona da konfesioa beste gauzarik falta ezpazai. Baña urrengo biurtzen danean konfesatzerara, esan bear dio, nola aztu zitzaion penitenzia ematea, edo aitu etzion berak zer penitenzia eman zion. Orobat eriotzako aldigaizto edo akzidente baten ezin penitenziarik kunplitu dezakeanean, damuaren señaletan Konfesoreak absolutitzen duenean, izan diteke Konfesioa ona ta baliosoa penitenziarik kunplitu ezagatik, nola aozko konfesio gabe ematen dan absoluzioa ordu alakoetan, edo konfesioa eskatu dualako gaixo edo eri dagoanak, edo eraman duan bizitza onean arkitzen dualako Konfesoreak señaletan bear duikoa absoluzioa emateko. Ala bada ez da bear bearra aozko konfesioa, ezdaere obrazko satisfakzioa ezin dan aldietan, ta asko da borondate, edo biotzeko konfesioa edo bekatu agertzea, ta biotzez penitenzia artu ta kunplitu nai izatea.

G. Beraz ai dala badu penitenteak penitentzia artu, ta kunplitzeko obligazioa?

E. Bai, ta artu nai ezpadu ez dago prestatua absoluzioa artutzeko. Ez beldur izan Konfesoreak penitentzia geiegiak ezarriko diozkala gaurko egunean penitenteari, onek uste izanagatik astunegiak dirala. Ala geienez ematen dituzten kejaak gezurrezko ta arrazoi gabeak dira, ta astunegiak izatea noiz edo berriz gertatzen bada, ezin bere buruz larga lezakez kunplitu gabe. Alakoan joan diteke beste Konfesore jakin, ta birtutetsun bategana, agertzeko oni gertatzen zaiona. Baña zer gertatzen da batzuetan? Iges egitea Konfesore zuzen, jakitun, ta anima zaleetatik, ta billatzea beste nola alako bat bere erara itz egingo diona, ta oni nai duana esan, ta gutxitu edo kendu erazitzea beste Konfesoreak arrazoiz eman zion penitentzia. Ona ejenplotxo bat. Dia bat konfesatzera; Konfesore begiratuak aztertzen ditu animako peligroak, arkitzen du penitente ura dala bulla zalea, danzazalea, sarri dijoala onelako lekuetara; arkitzen du edo eza gutzen du ezin iraungo duala bere argaltasunari begiraturik artu bear duan proposito sendoan

aldegin gabe alako okasioetatik: bear bada (ta geienez gertatuko da jende gazteekin) arkitzen du edo danza beretan, edo danza lekuetan, edo joan etorrietan igaro dirala eskuka, itz, eta akzio desonestoak. Esaten dio Konfesoreak nik absolutuko bazaitut, larga bear diezu olgantza edo pesta kaltegarri oriei; galdu dizue len anima, santa batek ere iraungo ez du birtutean onelako lekuetan dabilhela; zenbat gutxiago zuk? Ematen dizut bada penitentzia osagarritzat ez joateko dantza naastu ta neskatx mutillen artekoetara. Ez det nik zugatik kondenatu nai begiratu bear diot nik zure animako salbazioari, ta galerazi bear dizkitudaz salbazioa galtzeko diran okasio andiak. Zer eranzuten due batzuek? Jauna ez diot penitentzia orrelakorik artutzen. Besteak ere badabilhela. Zer esango due aldegiten badet len ain zalea izan naizan pesta edo olgantzeetatik? Zalea izan zera? esaten dio Konfesore onak. Anbat gaiztoago. Zuk ez dezu konfesiara ekarri ondutzeko proposito egiazkorik. Proposito egiazkoak eskatzen du borondate zoli ta sendo bat ez bekatuko okasio jakin ta ezagunetan sartutzeko, aldegitiko bekatutik sugearen arpegitik bezela.

Kristok dio, begia atera, ta oña ebaki bear dala anima galtzeko bide jakiña ematen badigue; au da begia ta oña baño bearrago bada ere utzi bear da anima ez galtzeagatik. Ez dezuekusi zere animan zenbat peligrotan arkitu zeran; zenbat esku estutzen amorezko danzeetan? nolako itztxo kariñozkoak? Eta zer ekusi dezu zerekin edo besteekin kale edo bide orietan pesta ondolan? Oek ez dira okasio jakinak? Zer diot? Ez dira bekatu ezagunak? Esango dezu gezur bat zuk nai ez dezula inork alako akzio txaarrik egitea? Ez diezu arpegi alegrea agertzen, parretxo egiten? Zerk zaramaz alako lekuetara benetan nai ezpadezu inork alakorik egitea? Txakur amorratuak balebiltza plaza orietan joango ziñake? Ez da ogei eskutuko bategatik ere. Au zertan dago? Korputzeko peligroak beldur geiago ematean animakoak baño. Eta nori begiratu bear diozu geiago, korputzeko bizitzari animakoari baño? Onelako arrazoiak enzunda mututzen dira; dioe batzuek beren artean, ez nau absolbituko artzen ez badiot penitentzia au. Ematen die itza Konfessoreari, baño ez kunplitzeko asmoarekin, edo beste Konfessore bati danzatzeko lizenzia eska-

tzeko gogoz. Ateratzen due absoluzioa, badijoaz komulgatzera berak dakite nola; diaz gero beste Konfessore kontu gutxiko bategana, ta bear bada danza ekuste zale batgana. Oni esaten dio, Konfessore batek eragotzi dit penitentiaren bean danzara joatea. Eman begit berorrek beste penitencia bat, kendu besteak emana. Bai esaten dio, zoaz ta ibilli zaite modu onarekin. O Konfessore ta Penitente bata bestea galdutzen dezue-nak! Sinistu beingoan arrazoi gabe eman ziola penitencia eman ziona lenagoko Konfessoreak? Idiki penitenteari bidea ebilteko bekatuko peli-groetan? Ez. Jakin Kofessore batek eman bear dituala penitencia osakarri edo medizinalak; ta kendu besteak ondo emanaz? Ori da animako Borrero baten ofizioa egitea, ta ez medikoarena. Zer egiten du ta egin bear du Medikoak eririk edo gaixorik dagoan batekin? Galdetzen dio noizkoa dan gaitza, zertatik etorri zitzaion, nola asi zan; ta eragotzen dio gaitzarekin kontuak etenarik, jaatea edo edatea onelako edo alako gauza; ta ez da mediko ona izango largatzen badio gaixoari egiten kalte egin dezokena. Nola-koa izango da bada animako Osagilla edo medi-

koa, largatzen badio kristau animan eri ta gaixo dagoanari ebiltan gaitz egingo dien leku ta olgantzetan? Eta zer damu darama konfesore on ta begiratuetatik aldegin ta dijoanak penitentsia arinak ematen dituztenakgana? Ona zer dion San Bernardino Senakok, ez dutela alakoak bekatuaren damu geiago deabruak baño. *Non plus habent contricionis quam diabolus*. Eta salbatuko dira?

G. Zertako ordea Konfessorearen penitentsia konfesio onarekin barkatzen badira bekatuak?

E. Zertako? Jangoikoaren Justiziari biurtzeko bekatuarekin kendu zaion honra; gaizki egiña kastigatzeko penagarriren batekin; berriz bekatuan ez erorteko kontu geiago iduki dezan bekatariak, ta ala konfesioko penitentsiak ez dira bakarrik egindako bekatuen kastigoan, bai ta ere bearragoak berriz bekatuak ez egiteko. Zertako Guraso onak kastigatzen du Seme gaizki egin duana? Zergatik maisuak ber eskolakoak? Ondu ditezen, berriz alakorik egin ez dezen. Nolako eskandalo ta gaiztakeriak ekusiko lirake errietan Justiziak inor kastigatuko ezpalu? Zer bada! Jangoikoaren kontra jaiki danak bekatu mortalen

batekin, ez dio eman bear satisfakzioa? Ez kasti-gatu gaizki egiña? Ote daki bekatu mortala zer dan penitenziarik egin nai ez duanak, edo bekatu asko ta itsusiak gati gauza neke gutxikoak baño egin nai ez dituanak. Jangoikoa izanik ain ona alako moduz aserratzen da bekatu mortal baten kontra, non dadukan prestatuta iñoiz azkenik izango ez duan Infernuko sua. Eta bere miserikordia andiagatik eman digulako epe, ta denpora penitenziaren bidez, izango gera nagiak penitenzia egiten! Berriz nolako penak dauzka Purgatorioan bekatu mortal barkatu ta arinakgatik ere? Zer dira lurreko penitenziarik gogorrenak Purgatorioko tormentuen aldean! Utsa, edo ezti gozoa. Beraz bekatuaren ezaguera gutxi du penitenzia arin batzuekin paketzen danak. Ala bada Konfesorerik begiratuena ematen dituzten penitenziak dira guziz laburrak, ta egin errazak bekatua zer dan zerbait ezagutzen dutenentzat, ta egiazko damuarekin konfesatzen diranentzat. Begira dezagun lurreko Justiziarekin igarotzen dana. Egiten du batek lapurreta andibat, arrapatzen du Alkateak, darama Karzelara, ezarten diztez kateak, daude leku kiratsu, edo

atsituan, ez dute oetzat lasto zati laster usteltzen dana baizik, jan gutxi, deklarazio astuak, ta azkenean ateratzen due erritik, ta bear bada bidaltzen due Gaztelu edo presidio batera, ta nolako nekeak igarotzen ez dituzte onelako lekuetan? Guziaz ere ez du inork esaten geiegi kastigatu duela, ta bai merezitu duala. Eta nolako penak karzelak, estutasunak eraman oi dituzte eriotzaren batekin duteenak? urte ospetan milla pena ta naigabe, ta gero ateratzen due Urkamendira deshonra edo lotsaaririk andienarekin. Eta bearrak ez dira onelako kastigu gogorrak? Orain bada, lurreko Justiziak begiratzen die lapurreta ta eriotza egindako bekatuei gizonen kontrakoak diran aldetik; eskatuarren barkazioa negar andiekin, konfesatuarren beren gaizki egiña humiltasunik andienarekin ez da libratzen kastigutik. Esango baziño urkamendira bar duanari barkatzen zaiola eriotza, baña egon bear duela Konbentu batetik irten gabe amar urtean, egin bearko dituala egunean eguneango baraurrak, jaiki gaberdi guzietan korura Kartujo batek bezela, artuko luke trukatzez penitentzia au? Bai ta esker andiekin. O krstauak non da gure fede

ta arrazoia? Zer du zer ekusi bekatuak gizonen kontra dan aldetik ipintzen bada berdintza edo konprazioa Jangoikoren kontra dan alde? Bekatu asko ta itsusiak egin dituztenai, Infernua merezi izan dutenai milla bider zoaz esatera egin dezela urte betean egunoro ordu bete oraizo astean baraur bi, erabilli aragiaren kontra zilizio batzuek, esango lizuke, ill nai dezun, zoratu zatzun. Asko dirala berentzat Errosario debozio gutxiko batzuek, altarak bisitatzea, edo beste errezo labur batzuek etxean egitea. O penitente ederrak! Iñoiz bekatu mortalik egin ezpalue ere, ezin penitenzia gutxiago eska lezakete. Ala ez due batere ezagutzen zer dan Jangoikoa ofenditzea bekatu mortal batekin. O itxumena! O Fedearen illtasuna! Nola lujurioso batek eziko du bere makurtua, dio S, Karlos Borromeok, mankatu gabe modu onean zilizio, baraur, ta disziplinakin; edo nola edo ala sakrifizioren bat egiten ezpadu? Nola iñoren ondasunak bide gaiztoz beretu dituanak, eman Jangoikoari satisfazioa, ta ebaki aurrerako inklinazio gaiztoa, restituzioak egiñaz gañetik, ematen ezpadu zerbait limosnaz, ez diot Zaqueo penitenteak beste, baña bai Kon-

fesoreak modu onean agintzen diona bere ondasun edo errentai begiraturik! Nola Soberbio, edo kristau arro sutsu edo kolerara eman batek ezi dezake bere jenio gaiztoa, biraoti, ta gaizki esalea, oraziora ematen ezpadu, zeña dan osagarri-rik ederrena osatzeko animako gaitzak? Nola Jangoikoaren gauzeetarako nagia, ta atzeratua izan danak artuko du bizitza berri bat, ta palagatu Jangoikoaren Justizia, ezpadia sarri sermoiak enzutera, mesa nagusi edo bere Bizizakora, Bespera, Errosario ta beste gauza onetara, ta sarriago ezpadia konfesioko Sakramentura? Eta zer egin bear ez due errietan eskandalo edo ejemplo gaiztoak eman dituztenak, ta anima askori eman bekaturako ta Infernurako bidea? Nola onelakoak desegin eskandaloak bizitza santu batekin ejemplo onak eman gabe? Guziaz ere, esango dizue asko dala konfesatzea, ta penitenzia ezkutu-ko ta erraz erraz batzuek egitea, ta nai due Konfeso-rea ez eskura joatea ezertan. Nai dituzte len bezela munduko bulla ta olgantzak; len bezela jan edanak, len bezela korputza eregatu ta gozatu. Zer geiago penitenzia bear bearrak, Kon-

fesoreak berak eskusatu ezingo dituanak ere ezpadituzte artu nai.

Ona ejemplo batzuek. Izango da gizon bat ardoara emana, sarri moskortu dana, Ardantegi edo Tabernak geiago, edo beintzat gogo obeaz bisitatu dituana, Eleizak baño. Ezagutzen du Konfesoreak bear duela egin premiaz Konfesio jenerala, bekatuaren sustraia dagoala Tabernan sartzean bere moduko lagunekin, an berandutu ta joaten zala etxera zabuka, ta Errosario orde daramazala biraoak, ta deadarra emazte, edo Seme alaben kontra. Esaten dio Konfesoreak Konfesio guzia enzunda, zure bizitza, lengoa izango da, irauten badue, okasioak ta ala ematen dizut penitentiatzat ez Tabernan edaateko oñik sartzea, edango dezuna edatea, edo zere etxean, edo beste baten lagun begiratuekin, ta edan aldi, edo goiz, edo arratsalde baten ez igarotzea kuartillo batetik, edo geien guzien kuartillo ta erdi ardoak igaroko etzaituan moduan. Esaten badu penitenzia gogorra dala ezin kunplitu dula ez darama damurik, ta ezingo ere du absolbitu Konfesoreak, zerren ez dion agintzen, penitenzia gabe ere egin bear duana, baizik, au

da ez sartzea bekaturako okasio jakiña dagoan lekuan, ta ez edatea baizikan edan dezakeana animako, korputzeko, ta honrako kalte gabe. Bene benetako penitenzia egin nai balue bizio onetara emanik izan diranak, ez lukee ardorik aotan sartu bear, edolaere urez ondo naastu gabe. Turkoai galerazi edo eragotzi zien bere Profeta falso Mahomak; ia Tabernarik ekusten ez da beren errietan, ta noiz edo berriz jakiten badie ezkutuan ere edan dutela ardoa, banatzen dituzte makilla kolpe andiekin. Eta guri Jangoikok bakarrik eragotzi digu edatea arrazoiaren kaltean, ta ez degu bere lege ain biguñ au gordeko? Eta zer esango die Turkoak Kristau edalari Juiziko egunean?

Arkituko du Konfesoreak bere etxean dadukala edo erriko beste etxe baten bekatu loiaren okasio andi ta jakiña. Adiskidea esango dio, agintzen dizut zere okasioa kendu bear dezula, ta bota zere etxetik mirabe bekatu laguna; au da ematen dizudan penitenzia, kunplizazu ta atoz gero abosluzio eske. Esaten dio besteari ematen dizut penitenziatzat ez bekatuko okasioa daukatzun etxean sartzeeko, ta iñon topatzen badezu

bekatu lagun ori, ez gelditzeko itzketan berarekin. Ez due penitentzia onelakoa artu nai? Datoz konfesatzera damu gabe, ezin absolbi litzakez konfesoreak, ezerren penitentiatzat ematen ezpalie ere, obligatuak daude agindu diena egi-tera; bada aldegin nai ez duenak bekatura deza-kean okasio borondatezko, ta urrekotik, ez du eraman bear absolbiziorik, ta ala daduka Eliza Ama Santa erabakirik.

Elduko zaio beste bat egon dana luzaro gorrotoan, itzik ta agur onik ere egin nai ez da etsaitzat daukanarekin, auzoai ejemplo txarra ematen diela, alkar bisitatzan ere ez dutela gai-xotzean auzoen artean oi dan bezela. Esaten dio Konfesoreak: barkatzen ez dionak gogo onez etsaiari, edo gorrotoa biotzean gordetzen duan-ak kendu gabe, ez dakar damurik ta ezin abso-luziorik izango du paketu ta eskandaloa kendu artean; zoaz bada ta egizazuz bakeak, itz egin bear diozu amorez, naiz zeuk ofenditu dezula, nai zeu leenago berak. Ez dezu bera etorri daki-zun zai egon bear; zaude obligazioan pakeak egin ta eskandaloa kendutzeko, ta ezingo dezu ori egin, humillatzen ezpazera orrenbesteraño.

Zuk uste dezu zeu zerala ofenditua, ark berriz usteko du bera dala, ta nik diot biok ofenditu dezutela Jangoikoa, ta lagundu zer esana ta ejemplo gaiztoa ematen askori. Ez du humillatu nai, ez artu penitenzia? Ez darama damurik ta ez du izan bear ere absoluzioko graziarik Konfeso-reak berak galdu nai ezpadu penitentearekin batera. Au ez egiña gati irauten due gorrotoak, itzik ta agurrik egin nai ezak denpora luzeetan. Ala artu, ta kunplitu bear dira penitenziak, baña geien bekatuko sustraia ta anima osatzera dijoa-zanak: bestela ez daude prest konfesio ona egi-teko.

A Jauna! penitenzia gogorak, baraur ta kor-putzaren penagarriak etziran egin munduan bizi bear duteenentzat: oriek dira txit onak Konbentu barrunbeetan egiteko, edo eremuetan ezkutuan bizi ziranentzat. Ezin dezakee mundu zabalean bizi bear dutenak. Ederki. Eta penitenzia geiago egin bear ez du okasio andiagoetan sarturik dagoanak? Non ikasi da doktrina au? Zenbat kristau daude korputz ta osasun galantarekin aragiari su ta su ematen dienak orduetatik kanporako janta edanekin, goiz erdia, eguzki zabalai

leioak itxita sartu ez didin argia gela barrunbean, igarotzen dutela lotan edo jira ta bira oe biguñean; egin guzian Jangoikoaren gauza onik egiten ez dutela, ezpada geien geien meza bat enzun, errosario bat esan ta debozio ariñarekin? Eta oek daude debototzat. Zer egingo du onelakoan aragi erregalatu edo gozatuak penitenzia-ekin ezi ta eskuratzen ezpada? Nekezale gaixoak bai, atxurlari, ikatzgin, ta langilla askok igarotzen dituzte pena edo neke asko, korputza mantatzen due ta zorionekoak onelakoak penitenzia orde, ta Jangoikoaren grazian badaramez anbat pena. Oek badue beren bearretan zilizio ta disziplina ederra. Ai, ta bizi balira batzuek bezela tranparik egin bage zuzen ta garbi, ta nola Kaputxino batek beste satisfazio emango lioken Jangoikoaren Justiziari! Nola errazago igaro lituzkeen nai gabe, pobreza, ta bear gogorretatik etortzen zaizten nekeak, goizean obra guziak Jangoikoari eskeñi, ta beren bekatuen ordean eramango balituzke? Nola merezituko ez du asko baserrietan, ta erri barruetan serbitzen dauden mirabe, ta morroe gaixoak? Ezin due beren borondaterik, igaro bear dituzte etxeko andren

jenio txarrak, ta molde gabeko agirakak, goizetik jaiki ta egun guzia nekepean ezertako astigabe bezela, soldata eltzen etzaie askotan beren janzirako; gaisotzen badira, edo bidaltzen dituzte etxetik kanpora, edo gastatzen dituzte botikakotan ta osagilleekin zorrak egiteraño. Nolako penitentzia bizimodu au eramaten badue bekatuen ordean, pazienziak, ta Jangoikoaren grazian? Ola gizonen bizitza, nork adirazo nolakoa dan? Zenbat emakume ezkondu ume askorekin, errentak nekez pagatzen, urteko artoaren beldurrez, ta bear bada senar ordi ta ondatzalle batekin bizi bear dutela? Nor errukituko ezta ekustean nekezale askoren bizitza gogorra? baña o negar egiteko gauza! Esan dezakegu askogatik Profeta batek ziona, *erein zuten asko, ta batu dute gutxi*; nekatzen dira armiarmak bezela eun ezertako eztana ziotzen. *Telas aranear texerunt. Beren frutu ta bearrak alperrik egiñak*. Zergatik ori? Zeren eramaten dituzten neke, pobreza, ta naigabe guziak, ez penitenziako, espirituz, ez pazienziak, ta bai geienak erneguz ta biraoz, edo bizitza gaiztoan sarturik daudela; batzuek dira ardoara emanak arrazoiaren ta etxeko kalteaz;

besteak egiten dituzte lapurreta agiri edo engañuak ofizioetan, ta zenbat lujuriako bizio gaizto ta zatarrean sarturik? Oek darame Gurutze gogorra; baña lapur gaiztoarena bezelakoa, ta kurutzetik joko dute Infernua jo zuan bezela lapur gaiztoak. Grazian ez dagoanak, eramana-gatik penarik andienak, ez du Zerurako ezer irabaziko. O nekearen azpian bizi zeraten nekezale maite nere biotzaren erdian zaudenak, ezaguzate gaixoak egia; egizazute Konfesio guziz on bat, jarri zaitezte Jangoikoaren grazian, eskinazate gero bizitza anbeste penazkoa pekatuen ordean, Konfesoreak ematen dizuten penitentzia laburra kunpliturik, ta ekusiko dezute, nola poz-tuko zeraten eriotzako orduan.

G. Nola erraztuko zaizkiguz penitenziak?

E. Gogora ekarriaz, nola kastigatzen ziran bekatuak Moisesen legean, ta nola Elizako lenbiziko urteetan Jesu-Kristorenean. Ona Moisesen legean zer agindu zuan Jangoikoak. Esaten duanak blasfemia, au da itz gaiztoaren bat Jangoikoaren, edo bere izen santuaren kontra, izan deza-la eriotza, iltzen duela arrika erriko jendeak. Izan didilla illa Gurasoari birao gaiztoaren bat ezarten

diona, ta orobat luzatzen badio eskua. Seme lotsagalduko gurasoai obeditu nai ez dienak, ta bizio gaiztoetara emanak, izan ditezela arrika illak, ta arrien artean ezkutatuak. Emakume ezkondu bekatu loian erorten dana gizasemereren batekin, illa izan didilla, baita bekatu laguna ere. Abere, edo ganaduren batekin bekatu egin duana izan didilla illa, baita ganaduba bera ere. Ala zeuden eriotzako sententzia barkatzen etzirana aurridero edo senide Legeko liburuan izendatzen diranekin bekatu egiten zutenentzat, ta bekatu lagunentzat. Agintzen ere zuan arrika iltzeko gizaseme, edo emakume Igarle bidegabeko, edo Aaztuak. Ona nola bekatua dan bide gaiztotik gauzaak jakin nai izatea. Zoazte zoazte orain konsultatzera onelako jende moduai, non galdu dan, edo nork ostu dizuen onelako ta alako gauza. Ekusiko dute alako Igarla gezurti, ta alako en atzean dabiltzanak, nolako kastigua izango duten.

A Jauna! esango didazu, anzina Jangoikoak eman zuan lege ura gogorra zan; baña Jesu-Kristoren legea biguñago da. Kendu ziran lege gogorrak, ta sartu giñan pakeko ta amore legean. Bai,

eztago Kristoren legean alako odol isurtzerik. Ordea bekatu len eriotzaz kastigatzen zana txikiago ote da orain? Txikiago? Askoz andiago ta itsusiagoa kristau diranentzat, ta Infernuan geiago kastigatuak izango dira kristau alako bekatuak eginda penitenzia egin gabe kondenatu diranak, Moisesen lege santuan gaizki egin ta kondenatu ziranak baño.

Baña ez dezu uste izan bear Kristoren legean beti eman dizala penitenzia laburrak. Nork era-urri lezakez bioztu gabe lengo denporetan Elizak ematen zituan kastigu ta penitenziak bekatu ezagutu ta agertuak gatik? Uste dezu asko zala konfesatzea ta orazio batzuek esatea? Garizumako baraur bat ausitzen zuanak, zedukan ogei egunean ur ta ogiko baraur gogorra; ta berrogei egunekoa lau denpora, edo Kuarta denporetako baraurren bat ausitzen bazuan. Gurasoai bide gabeko injuria ematen zienak, egin bear zuten iru urteko penitenzia ikaratzekoa edozein. Desprezio andiren bat ematen zienak zazpi urteko penitenzia. Elizan Ofizio santuetan berriketan, egon ziranak amar egunean ur ta ogi utseko baraurra. Gezur jakiñaren gañean juramentu

egiten zueenak berrogeieguneko baraurra ur ta ogi, ta gero zazpi urteko penitenzia. Etsaitasunean edo gorrotoan egon ziranak anbeste ur ta ogiko baraur, zenbat egun egon ziran tratatu nai ezta. Seigarren mandamentuaren kontra persona libre, neskatx edo mutilla erorten bazan, iru urteko penitenzia, Elizan sartu gabe etxea gordetzen zuala negar egiten. Ezkonduta zegoan emakumeak bekatu aragizkoa egiten bazuan, amar urteko penitenzia komuniorik artu gabe denpora guzi orretan. Donzella bat erorten bazan, naiz alarguna, gizonen batekin, amar urteko penitenzia. Arrebaren batekin bekatu egiten zuanak bizitza guziko penitenzia. Koñata edo beste aideren batekin bekatu egiteagatik amabost urteko penitenzia. Amarrenak ez pagatzeagatik ogei eguneko ur ta ogi utseko baraurra, ta pagatzea lau bider geiago. Lapurreta gauza pisura eldutzen zanagatik, zazpi urteko penitenzia; ta orobat gezur astunen bat erasteagatik lagunari. Onela beste bekatu moduak gatik zeuden ipiñirik urte osoetako penitenziak.

Baña zer egiten zuten penitenziako urte orietan? Adizazue. Garizumako lenbiziko egunean

agertu bear zuen Eleiza atarian janzi loi, pobre, ta zerbait urratuakin, onelakoak ziran lutu janziak denpora aietan. Elizan sarerazirik ipintzen zien Obispoak autsa buruan, ta ematen zizten zilizioak penitenziako señaletzat: gero etxuten ziran lurrean, ta ala Obispo, nola Sazerdote ta beste jendeak egiten zuen orazio barkazioa eskatzeko penitenzian sartzen ziranak gatik. Egiten zien Sermoe labur bat Obispo Jaunak, ta esaten zien, bota bear zituala Eleizatik denpora zati baterako, Adan atera zuan bezela Jangoikoak Paradisutik bere bekatuaren kastigoan. Ateratzen zituzten bada Eleizatik, ta itxitzen zizten ateak. Nolako bizitza eraman bear etzuten gero beren etxeetan? Etziran oe biguñean etxuten baizikan lur gogorraren gañean; baraur ur ta ogikoak zenbat? Etzuen dibersio onetara ere irtezen, ta deskomulgatu batzuek bezela egoten ziran gauza askotan. Nork ekusi zeizkean penitente ferboroso aiek. Eliza atarian auzpezturik negar andiekin erregutzen. Elizan sartzen ziran Kristauai, oroi zitezela berak gatik miserikordia Jangoikoari eskatzeko? Urte osoetan egoten ziran onela Elizan sartu gabe, ta gero ekusten

zuanean Obispoak egin zutela negar asko beren bekatuak gatik, eman zutela ejemplo ona bizitza penitentearekin, largatzen zien Eleizan sartutzen; ez ordea meza guzian egoten, ez da ere komulgatzen, ta bai Sermoi egiten zana enzuten, ta meza zati bat. Mezako Ofertorioan sartzen zanean Sazerdotea, irtetzen zuan Diakono edo Mezara laguntzen zuan Ministro Eleiz gizonak esateko *Zoazte, asi da Meza. Ite Missa est;* ta irtetzen zuen humil humillik ezagutzen zutela etzirala prest ta diña egoteko mezako denporan. Nolako negarrekin irtetzen zuten gaixoak beren bekatuaren anditasuna ezaguturik? A bai, esaten zuten! Galdu degu gure bekatuekin Adanek galdu zuan baño leku ohea, ta fruta ohea. Irugarren aldian meza enzuteko lizenzia ematen zien; baño ez komulgatzeko, ta egon bear zuten urte osoetan, penitencia andia egin da ere, komunio-ko maira artutzen etzituztela, beste denpora zati ta luze bat igaro gabe prestatzen penitencia berriekin. O denporak! O egun ederrak! Nora zerate? Bekatari guziz gutxi, ta berak Santu bat egiteko asko ziran penitenziak egiten mundu guziaren aurrean. Zer ekusten da berriz gure

egunetan? Bekatua bekatuaren gañean lotsaren apur gabe, ta gero penitencia itxura batekin palagatu nai Jangoikoa; ta paketu konzienzia. Negarren artean igaro bear diran denporak Jangoikoa ofenditu dalako, igaro orobat danza ta olgantza guzietan, korputza eregatu ta erregalatu, jan ta edan galanki, apaindu al dan bestean ezer ezpalira bezela egin dituzten ofensa edo bekatuak itsusienak. Eta onelako bizitzarekin uste dute salbatu penitencia geiago gabe? Oraingo bekatuak ote dute gaiztotasun gutxiago bekatariak geitu diralako? Eriotzako tormentuen beldurrez fedean faltatzen zuenak, bizitza guzian len komulgatu gabe, penitencia andiak eginda ere, bein baño geiagotan ekusi zan bezela; orain beldurgabe ta borondate oso osoarekin bekatu asko eginda, konfesio arin batekin bereala komunio santura? Aiek ere konfesioak egin zituzten orain baño negar geiagorekin. Eta bekatuak ta bekatariak geitu diralako laburtu bear da penitenziako espiritua? Ordu onean, ez gaitzela gu egon Eleiza atarrietan soñoko urratuakin lepotik beerako sokaakin, ta autsez burua estalirik; sartu gaitzela beti deskomulgatuak ezpagaude

Eleiza santuetan, Sermoia enzun, ta meza santua ere bai; baña ez egin gere borondatez penitenziarik, ez bekatuen damu andia artu, ez bizi-tza obetu, ebilli munduko bulla guzietan, ta bizi anima garbi ta iñoiz bekatu mortalik egin ez dutenak bizi ez diran bezela, bekatu asko egin ezkerero? Non ikasi da doktrina au? Ezta iñoiz desegingo San Juan Bautistaren esan au: Egin penitenziaren frutu, edo obra egiazko, edo bear bezelakoak.

ERAKASTE XII.

Konfesio jeneralaren gañean

*Recogitabo tibi omnes annos meos
in amaritudine animae meae. Is. 38.*

G. Zeren gañean izango da gaurko doktrina?

E. Konfesio jeneralaren gañean, zeña dan askok uste duen baño bearragoa; zerren ondo egitetik dator anima askoren salbazioa, ta ez egitetik, edo gaizki egitetik beste askoren kondenazioa.

G. Zer da Konfesio jenerala?

E. Da konfesio len banaan egiñen berriztazio bat, esaten dirala Konfesio batean len konfesatuta dauden ta ez dauden bekatuak. Konfesio jeneral au izan diteke edo bizitza guzikoa, edo denpora zatiren baten egin diran Konfesioena, bakoitzari nola konbeni zaion, edo nolako premian arkitzen dan, gero esango degun bezela.

G. Zertako da ordea Konfesio jenerala len egin badira Konfesioak?

E. Da bada, edo seguruagoan joateko Jangoi-koaren bidean, edo lengo Konfesioak gaizki egin badira arkitzeko salbazioko bide berez bakararra, zeña dan konfesio ona. Erakatsi degu igaro diran doktrineetan, nola Konfesioko Sakramentua dan bekatuko ltxasoan erori diranentzat bigarren ol bear bearra bautismoko Onzia ausi zaienentzat; au da, berriz arkitzeko neke andien kostuan bateoko grazia galdu duenentzat, beintzat biotzeko konfesioa. Erakutsi ere degu astiro, nola konfesio asko egiten diran gaizki, edo esamina- ren paltaz, edo damu ta proposito egiazkoa ez eramanaz, edo bear bezela bekatu esan bearrak, ez esanaz. Konfesio gaizki egiñekin ez dala bar- katzen bekatua, ta bai lengoen gañean geitu konfesio ta komunio beste sakrilejio. Beraz ezta- go onelakoentzat berez, beste biderik, egitea baño Konfesio jeneral, edo gaizki egin guzien berriztazio bat. Dabid Errege Penitentearen den- poran etzegoan Konfesio Sakramentua zanik. Ordea zenbat alditan konfesatzen ziozkan Jan- goikoari negar andiekin, ez bakarrik bere bekatu loi, ta eriotza eragiña, baita ere bizitza guzikoak! Ezequias Erregea, Santua zan; baño esaten zion

Jangoikoari, nik ekarriko ditut gogora nere bizitzako urte guziak nere animaren damu ta min-goiztasunik andienez. Erakurri nai baditugu Jesu Kristoren legeko santuen bizitzak, ekusiko degu, nola egin zituzten bein baño geiagotan Konfesio jeneralak, humillatzeko Jangoikoaren aurrean, bekatua obeto ezagutzeko, damu andiago artutzeko, ta anima obeto garbitzeko.

G. Baña bear bearra da Konfesio jenerala?

E. Bai txit askorentzat; ez guzientzat. Ala bada Konfesio jenerala da gutxi batzuentzat alperra ta kaltegarria; da guziz askorentzat txit ona, ta bear bada geientzat premiña osokoa, edo bear bearra. Enzun doktrina au kontu andiarekin. Esan det gutxi batzuentzat dala kaltegarria; oek dira anima beldurtiegi, ikarakor edo egiaz eskrupulosoak, zeintzuek egin zuen len ondo bizitza guziko Konfesio guzien edo jenerala, prestatzen zirala anbat ondoen, gelditzen zirala egin ondoan konzienziako pakean, ta Konfesoaren ustean ere ondo egin zana, ta bizitza on ta berri batekin ematen zituztela egiazko damuaren ezaubide edo señaleak. Onelako batzuei gertatzen zaie gerora animako pakea

galtzea; ikara betikoan arkitzen dira; ondo konfesatu ote nintzan, esan ote nituan bekatu guziak bear ziran zirkusntaziakin. Dijoaz Konfesoreagana sarri betiko lelo edo soñuarekin; konfesio askotan esaten die, Jauna gogoratu zat bekatu au, zirkunstanzia au, ta aspertzen ez dira esatez: aztutzen zaie zer konfesatu zuen, ta darame bizitza tormentuz betea. Deabruak laguntzen die konziencia naastzera, kendutzen die gozo ta poz guzia Jangoikoaren gauzeetarako, etortzen zaie pensamentura eztagoala salbaziorik berentzat, ta tentatzen dira largatzera artu duen bizitza ona. Konfesoreari ekarriko balie obediencia osoa, erraz kenduko lituzke kezka ta arantza tormentagarriak; ordea esaten due beren artean, ez daki Konfesoreak nere barrun bean igarotzen dana; uste du konfesatuta daukadala eskrupuloso bat naizala, ta zer balioko dit niri engañatzen bada Konfesorea ta largatzen baditut bekaturen batzuek agertu gabe? Nola ni salbatu? Konfesorearen oñetatik irten orduko komulgatzeko joan aurrean berriz gogoratzen zaie anzinako beste bekatu edo zirkunstanziaren bat; ikaratzen dira; ezin komulga nindeke, dioe,

egin bear det sakrilejio andi bat biurtzen ezpanaiz konfesatzera; bekatu anditzat pintatzen die deabruak, konfesatuak ez konfesatutzat, ondo esanak oker esanak bezela, ta ala etorri dira bat baño geiago ernegatzera, ta beren buruak illtzera pakerik arkitu ezinda. O zenbat asmo dauzkan Infernuko etsaiak! Gaiztoai zabaltzen die geiegi Zeruko bidea, daramaz konfianza bidegabeko batekin penitenziarik ez egitera; arrapatu ezin dituanak bizio gaiztoen bidez, arrapatu nai ditu desesperazioko bide estutik.

O anima gaixo tormentu oetan zaudena! Ezazu egia. Konfesio jenerala egin zenduanean larga zenuan bekatu mortalen bat, edo zirkunstantzia esan bearren bat lotsaz, ta beldurrez ezauguera osoarekin? Ori ez Jauna; esan nituan gogotan neuzkan guziak, ta ez nuan ezer utzi lotsaz. Absoluzio santua artuta gelditu ziñan biotzeko pakean? Bai Jauna, ta neritzan arinduta zegoala nere anima karga pisu bat kendu banu bezela, ta pozak negarrak atera zizkidan. Eta animako pakea galdu baño leenago esan ziñozkan Konfesoreari bekatu edo zirkunstantzia azturen batzuek? Bai Jauna. Ez dizu esan Konfesoreak

arrezkero ez eragiteko lengo gauzaai, ondo esanak daudela, largatzeko bere kontura? Bai sarri ere. Eta Konfesio jenerala eginda artu zenuan bizitza obe bat? Aldegiten dezu bekatuko okasio ezagunetatik? bai Jauna, ta naiago nuke ill ere bekatu mortal bat egin baño leenago. Bada eroa, zergatik idukirik zure Konfesio jenerala señaile ezin obeak, zabilitza deabruari leku ematen, zeñek ez duan nai zure animako pakea ta ona? Zergatik egin ez itxu itxuan Konfesorearen esanak? Jesu-Kristok esan zuan *Zuek enzuten zaituanak, neu enzungo nau*. Konfesorearen itza zuretzat da Kristoren itza, Konfesoreari obedezi-tzea Kristori atsegin ematea. Zu zaude laño artean; bear dezu beste argitzalle bat; zera itxua, bear dezu itxumutil bat erori nai ezpadezu ta galdu burua. Etzera piatu bear zere argi itxurakin, bai egin zuk baño argi geiago duan Konfesorearen esana. Ala bada ez konfesatu, burura etortzen dira begitazioak, uste izanagatik konfesatu bear dituzula; zerren sinistu bear dezu zure konzienziaren berria dakian Konfesoreak obeto ezagutzen duala zuk baño zer bear dan konfesatu ta zer ez; ta konsuelo geiagorako zer edo zer

largako bazendu, agertu gabe konzientzia pake-
tsua duentzat agertu bearra dana, etziñake zu
galduko, ta obedienziaren sakrifizioak zirkuns-
tanzia aitatu ditugunetan, libratzen zaitu obliga-
ziotik ta ez dizu esango Kristok juzgatzeko
orduan, zergatik egin zenuan nere ordean itz
egiten zizunaren esana? Zergatik obeditu nere
Ministroari? Zergatik jarraitu ez zere argiai?
Erantzun bada beldurrari nik obedezitu bear det,
au da Jaunaren borondatea, Joan bear det komul-
gatzera Konfessoreagana berriz biurtu gabe. Obe-
dientzia osoa artutzen badezu egun gutxiren
buruan etorriko zatzu pakea, aldegingo du dea-
bru aingeru estalkiaz janzi danak, ta artuko dezu
bide ohea Jangoikoa serbitzeko. Askorentzat dira
txit onak beldur modu edo eskrupulo oek Konfe-
sio jeneral ondoan; geitzen da Jangoikoaren bel-
dur santua, garbitzen da anima espirituko tor-
mentuekin. Baña luzatzen badire geiegi, ta Kon-
fessorearen esanai jaramonik egin gabe bazabil-
tza zere argi gezurrezkoei jarraitzen, aterako
dezu kalte andia. Esana esan, Obedientzia, obe-
dientzia itxua, ta au da bide bakarra ta segurua
alako animentzat; ez iges egi beste Konfessore

zure animako berri eztakianagana Konfesio jeneral berri bat egiteko asmoz. Galduko dezu burua, ta nekatuko zera alperrik. Beraz onelakoentzat alperra da Konfesio jenerala; zerren amar eginda ere biurtuko diran lengo beldurretara, ta kendu bearrean geituko zakoz.

Esan det doktrina au aditzen dala Konfesio jeneral onaren señaieakin konfesatu diranentzat; ta eman dira señaieak. Ordea badira bai kristau eskrupulosoak diruditenak, sarri konfesatzen diranak, ta esaten ere bai beti beldur dirala ondo konfesatu ote diran, larga ote duen bekaturen bat; egin dituztela Konfesio jeneralak ta pakerik arkitu ezin duela. Esaten due len aitatu ditugun benetako eskrupulosoak esan dueena berbera. Ala esaten die Konfesoreak, zaudete pakean, utzi lengo gauza zaarrai, ta nola Konzienziak kezkatzen dituan lotsaz larga zutela zer edo zer, ezin paketu dira esan guziakin, dabilta larri aingeru onak mintzen dielako espiritua. Noiz bait esaten due, Jauna *aztu zatan* konfesatzea onelako edo alako bekatua, esan bearrean estalki ta gezur gabe, utzi zuela beldurrez ta ezagueraz, ta egon dala konfesio jeneraletan ere esan

edo agertu gabe. O anima gaixo onela konfesatzen zeratenak! Zertako dira jirabira, ta gezur estaldu oriek? Ez dira eskrupuloak atormentatzen zaituztenak: dira bai Jangoikoaren inspirazio edo gogargi ekarri nai zaituztenak Konfesio zuzen ta garbi bat egitera. Onelakoak guzienez bizi dira beste bekatuak egin gabe konfesio txarrak baño, ta errazago engañatzen da Konfesorea pensatzera dira eskrupuloak. Oek lotsa andia iduki oi due agertzeko bere Konfesoreari egin dituzten konfesio gaiztoak, ta esateko argiro, nola beldurrez egon diran urte osoetan bekatuak bat edo beste agertu gabe. Arkitzen badira emen onelako kristau argal ta errukarriren batzuek, arbeze nere conseju au; ta da billatzea beste konfesore on bat egiteko berriz Konfesio jeneral oso oso ta garbi bat, agertzen diola igaro zaiona ta esan jira bira gabe, artez, ta zuzen, nola egon dan lotsaz agertu ezinda, zenbat denporan, noiztik noiza konfesatzen zan, ta beste bekatu guziak; zerren konfesio gaizki egiñetan esan ziran beste bekatuak diran esan gabeak bezela. Ala bada Konfesio jenerala egiteko premia jakiña duenak, nolakoak diran duda gabe

lotsaz bekatu mortalen bat esan gabe egon diranak, ezin dezquete beste konfesio, ta komuniorik Konfesio jeneral oso batekin anima garbitu artean. Ez du balio esateak gero egingo det Misioren bat datorrenean, ez beste luzabiderik artzeak zeren bekatuak ezagutuaz agertu gabe dauden arteko konfesio ta komunioak dira beste anbeste sakrilejio. Onetan askok utsegin oi due. Badira bai sakrilejio andiak egiten dituzten anima batzuetan birtute usiak, ta usaiak, obra onak diruditenak, ta onela geiago zoraerazitzen die deabruak. Dira eskrupulosak, ikarakorrek ezerezetan, ta irensten dituzte bekaturik beltzenak, ta ikaragarrienak; ta euskal errietan esana dan bezela, *zaietan ziogi, ta irinetan ero*. Fari-seoen gisakoak eskuak garbitu gabe maian zenbat jaateko beldur andia, ta Kristo persegitzeko illarteraño beldurrik ez. Ala dira bada komunio gaiztoakin Kristo persegitzen duena, ta Abe Maria bat ondo esan ote duen, ikara daudenak. Begia badago garbi, ta gueun gabe, korputz guzia argitua izango da; baña begia gaixo ta gaizto badago, edo lausotua, korputz guzia ere illuna egongo da; ala dio Kristok. Esan nai det,

bagabiltza zinzo, zuzen ta asmo garbiarekin, emendik jaiotzen diran egitada edo obra guziak onak izango dira. Agertzen dionak argiro, zuzen, ta borondate garbiarekin Konfessoreari biotza, egin gero bere esana, obeditu itxu itxuan; baña bagabiltza estalkiz, ezkutuka, ixillka, jirabirakin, ta zinzotasun gabe, ez du Konfessoreak erru edo kulparik izango konseju txarra ematen badio; nola Osagilla edo Mediko batek idukiko ez duan osagarri okerra ematen badio gaixo danari, onek estaldu diolako gaitz egiazkoa, Jangoikoak madarikatzen ditu biotz tolestu edo dobleak, aoan bat ta biotzean beste bat darabiltenak.

G. Baña norentzat izango da ona, ta probetxo andikoa Konfesio jenerala?

E. Txit askorentzat. Badira kristau ez gutxi, zeintzuen konfesioak ez duen señaile ezagunik obligatzeko Konfesio jenerala egitera, zeren ez duen ixildu ezagueraz, ta lotsaz bekaturik, ez izan ere usuario, oitura, edo kostunbre gaizto luzerik; baña ez da birtute jarraiturik ere, bai zer-bait epelak ta nagiak Jangoikoaren serbizioan, edo noiz edo berriz ere egin dituztenak bekatu mortalen batzuek, ta ez eraman gero penitente

on on baten bizitzarik. Baña banaan aitatuta agertuko da obeto esan dedana alde batera edo jeneralean. Onela bada, da txit ona Konfesio jenerala iñoiz leenago egin ez duen guzientzat, ta nere ustean da txit ona eskrupuloso egiazko-entzat ere len inoiz egin ezpadue, ta eskrupulo-etatik libratzeko bidea Konfesore on bat arkitzen badue. Ona arrazoi adiutu, edo egokia. Ez dago iñor zuzen jakin dezakeanik aur denporako, edo zortzi urtetik amabost urterako konfesioetan utsik egin ez dala. Ikasten da aoz doktrina, nola bear diran ondo konfesatzeko esamina konzien-ziakoa, damu, ta proposito Jangoikoagandik sor-tua, osoro bekatu mortal jakinak, dudakoak, ta begitanduak Konfesoreari agertzea. Baña nola prestatzen da denpora artan, egun zoro aietan ondo konfesatzeko? Eman nai dizut etzenuala egin bekatu jakin ta andirik, etzenuala egin bekatu loi ta lujuriakorik (zenbat libratzen ote dira sagar ustel au jan gabe?) ez ostu ere gauza pisurik. Baña non da Teologo edo Konfesore ain jakina, ta erabakiko dituana zuzen, urte aietako bekatuak ziran edo ez astunak dudaren apur gabe? Gaztetxoak egiten dituzte biraoak edo

alkarri, edo artu aoan ta aserrez izen deabru, demonio, edo barrabasena; askok uste due bekatu andiak dirala onelako biraoak, berenez ezpadira ere. Nola enzuten da meza urte aietan? Batera ta bestera begiak darabiltez, alkar jooka dabilta, parreka, ziraka, ta atenzio apur bat ipintzen ez duela. Gurasoai zer lotsa gordetzen die? Berriz alkarren artean batzuetan burruka, besteetan auzka, ta ukabilka, ta ez gutxitan arrika. Konfesatzen ere dira, bai: baña aurrera esan diran paltak; damu ta propositoa ondo arina, edo utsak. Beste aldetik ez dakite zer dan bekatu mortala, ezta ere zer beniala; mortalak dirala esango dute ez diranak gatik, mortalak diranak, dirala arinak. Bada nor paketuko da denpora artako konfesio arin onakin, ta bear bada txarrakin? Ala bada ondo esan det Konfesio jenerala dala guziz ona len egin ez duen guzientzat. San Luis Gonzaga gutxi arkitzen dira humill ta garbiak, deboto ta Jangoiko zaleak lenbiziko urteetan; ta esan dedan bezela Santu beti Santu izan gazte onek ere egin zuan konfesio jenerala ito bear zuala uste zitekean damu negarrezkoarekin; ta bizitza guzian gauza bik ematen zien

kezka ta pena andia; bata gaztetxo zanean artu ziolako bere mendekoa bezela zan Soldadu bati, polbora apur bat ixillik; ta pozik emango ziona eskatu balio; ta bigarrena, aitatu zitualako, zer esan nai zuen jakin gabe Soldaduen artean enzun zituan itz garbi etziran batzuek, ta bein bakarrik. Oek izan ziran bere bekatu, bizitza guzian negar eragin zienak, geien geien bekatu benialak baño etziranak. Bestela txiki txikitatik, ta seaskatik bezela eman zituan santidade andiko señale ezagunak. Konfesio jenerala da ere txit ona Estadia artu nai duen kristaudentzat. Nola sartuko da bat ondo Elizgizon izaten bere anima garbitu gabe zetaka ta mantxa guzietatik? Fraile edo Monjarik arkituko ez da bear bada abitua artzeko denporan, edo profesio aurrean Konfesio jeneralen bat egin gabe len eginda ere, eskrupulo andiren batzuek gatik eragotzen ezpadie Konfesoreak. Abadeak ere egin oi dute ordentzeko egin oi dituzten ejerzizio santuetan. Bada zer? Ezkonduko diranak Sakramentu andi bat artu bear duenak ez dute garbitu bear beren anima milla peligroren erdian sartu bear badue? Baña zer diot ona dala konfesio jenerala ezkondu bear

duanean? Geien geientzat da bearra ta obligazio estukoa: O gazte mundukoak! Nolakoa da zuen bizia denpora gaizto oetan? Igarotzen dituzte urte asko ezin esan besteko pensamentu aragizkoai leku ematen diela: malizia edo eza-guera sartutzeko unetik, Jangoikoa amatu bearran, ematen diez primiziak deabruari; txit goiz tentatzen ditu infernuko etsaiak, ugari darabiltez itz zatar nagusiai enzunak, batak besteari erakasten diela doktrina gaiztoa konbersazio lotsagarrietan; itzetatik igarotzen dira eskuka ta beste tokamentu itxusietara, edo mutiltxoak mutiltxoakin, edo neskatxatxoak neskatxatxoakin, edo bai bear bada aiek oekin. Edo konfesatzen ez dituzte lotsaz, edo konfesatzen badituzte, ez apaindu gabe. Non da oen damua? Non obetzea bizona? amasei, edo amazapi urtera eldutzen diranean, irtetzen due plazara, ala esan oi due; ta orobat, munduan burua agertzera. Botatzen da lotsa guzia, dabilta pestarik pesta, apaintzea ta jostatzea baño gogoan besterik ez dueela. Nork kontatu zenbat torpekeria, zenbat akzio gaizto ta itxusi egiten dituzten; biotza prestatuta bezela, pensamentua ta aoa idikita

naikunde edo deseo likitsetara, itz, ta gogorazio
loi guzietara? Nolako bideak ematen ez dituzte
bekatuetarako? Egin ta eragin akzio txarrak,
tenta ta tenta bidean arkitzen dan edozein nes-
katx. Buruko illeak baño bekatu mortal geiago
animan iraasten dituztela. Ezkontza usietan sar-
tutzen dira; pasio gaiztoari geiago begieratzen
die ezkongean birtute, ta bizitza onari baño.
Askok berriz artzen dituzte ezkontzako libertade
guziak ezkondu baño leenago, ta sartutzen dira
Ezkontzako Sakramentu andi ta santuan Asmo-
deo Infernuko etsai andia ondo ta obeto serbitu-
ta. Eta nola gero zori edo suerte ona izango due?
Zenbatek esan oi due ezkontzeko borondatea
iduki ta itza eman ezkeru, Eleiz deiak egiten
abiatu ezkeru, ezkondata daudela Jangoikoaren
aurrerako? ta doktrina herejiako onekin egiten
dituzte aitatu ere bear ez diran bekaturik andie-
nak. Onela prestaturik dijoazanak konfesatzera
ezkontzeko egunean, edo egun aurrean geitzen
dituzte sakrilejio andi bi konfesio ta komunio
gaiztoakin, ta sartutzen dira estaduan Jangoiko-
aren madarikazioarekin. Ala bizi dirala ezin deza-
kete konfesio jeneral onik ere; zerren Konfesio

jeneral onak eskatzen du aurrez prestamentu ona; ta beingoan ezkontzeko egunak artean bizitza gaiztoa eramanda, nola egin esamina kontuzkoa, ta erakarri Jangoikoagandik damu egiazkoa? Erraz da mauru beltzak bere narru edo azala zuritzea? ala bada ezkontzako gogoan sartutzen danean bereala asi bear du Konfesio jeneral ta oso bat egiteko ondo prestatzera; joan Konfesore on bategana ta esan oni erakatsi dezola nola prestatuko dan, batez ere libururik ta erakurterik ezpadu. Erabaki bear ditu okasio txaar guziak; ez tratatu iñola ere ezkongaiarekin, dalako peligro andiko gauza, ta bear dan beste denpora artu Konfesio on bat egiteko; ta ala prestamentu onakin, penitenziako espirituarekin sartu bear da Ezkontzako Sakramentuan.

Da ere Konfesio jenerala guziz ona len Konfesio jenerala egin duenentzat. Adirazoko det. Gertatzen da misio, edo ejerzizio santuen bidez Jangoikoak biotza ikuturik, egitea Konfesio jenerala bere ta Konfesorearen satisfazio osora. Gero asitzen due bizitza guziz on bat, sartutzen dira orazioko bidean, ta egunoro aurreratzen dira Jangoikoaren serbizioan. Aurrerapen oetan argitzen

zaie asko entendimentua, egunean baño egunean geiago artzen due damu geiago leenagoko bekatuena, ta nai die Jangoikoari satisfazio osoa alegiñaz eman penitencia Konfesoreak ontzat emanekin. Onelakoak egiten badue berriz konfesio jenerala, artu oi dituzten argiekin, esan oi dituzte bekatuak len esan zituzten baño argiroago, ezaguera ta damu andiagoarekin. Eta nork esan zenbat on, edo probetxo atera oi duen bigarren Konfesio jeneral onekin? ala ere esana esan, anima sartuta badago egiazko eskrupulotan, ez da egin bear, beintzat konzienzia paketu artean; ez da ere len ondo konfesatuta dauzkan bekatuak konfesatzeko beldur ta ikara andiren bat badu; zerren gerta liteke lotsaz zerbait largatzea, ta pakean zegoan konzienzia kezka andietan sartzea. Ala ere ondo da jakitea, Konfesio ondo eginetan esan diran bekatuak largako balira agertu gabe ezagueraz ta borondatez ere, dan bezela dala, ez dala, geienen irituan, konfesio gaiztorik egiten nola egiten ez dan, largatzen diranean bekatu benialak agertu gabe, zeren berenez bekatu benial ezagunak ta bekatu ondo, au da konfesio onean agertuak, diran boronda-

tezko, ta ez bear bearreko konfesakizunak. Baña nola gutxik dakiten au, gerta liteke, konfesio gaiztoa egitea ez jakinez bigarren Konfesio jenerala borondateko ta premiagabekoan lotsaz bekatoren batzuek larga, ta uste izateaz gaizki konfesatu dala. Orregatik bigarren Konfesio jenerala egin nai duanari lenengoa ondo egin ezker, emango nioke konseju, egin dezala lenengo egin zuan Konfesorearekin beldur gutxiago idukiko dualako len berri dakianari esateaz. Baña kontu; lenengo Konfesio jenerala gaizki egin zuanak, egin bear du beste bat ondo, salbatu nai badu, ta orduan agertu lengo konfesioetan esan ziran, ta etziran bekatu mortalak, jakiñak, edo dudakoak beren zirkunstantzia agertu bearrekin, baita ere egin diran konfesio gaiztoak.

Badira kristau modu batzuek, zeintzuek bizi izan diran konzienzia epel batekin; bazuen Jangoikoaren bildurren bat, bekatu mortalik egin nai eza, baña bai izan ere mundu zaleak, nagiak Jangoikoaren serbizioan; ta egin oi dituztenak bekatu benialak ardura gabe, ta obetu gabe; konfesatu noizean bein ta beti bat bizio txikietan; beste batzuek ebilli dira auzitan denpora luzean, ta

sarri ernegazioak, ta gaizki esateak. Ezta Konfessorerik jakitunena aizartu edo atrebituko esatera ta ezagutzera duen edo ez onelakoak premia edo obligazio estua Konfessio jenerala egiteko; baña bai beldur moduren bat idukitzera ondo konfesatzen ote dan edo ez bere epeltasun, ta kontu gutxiagatik: dudatzen ere da gauza batzuetan ziran edo ez mortalak, akusatzen zituanean penitenteak aserre, ernegazio eta gaizki esateak. Nola bada irten epeltasuneko bide peligroso artatik? Nola irten duda gogorretatik egin gabe Konfessio jeneral oso ta garbi bat ederki prestatuta?

Da ere Jangoikoaren bidean aurreratzeko bide ona urtean bein urte artan egin diran bekatuen Konfessio jeneral edo osoa, illean bein, edo astean bein edo sarriago konfesatzen diran kristautentzat, ta San Ignazio Loiolakok animarik onenai ematen zien konseju urtean birritan egiteko. Nork esan zenbat laguntzen duan animaren kontu onek aurreratzeko Jangoikoaren bidean? Baña ona emen neke andi gabe urtean bein Konfessio jeneral, ta bizitza guzikoa egiteko bide edo modu erraza, ta animarentzat probetxo

edo on andikoa, len bein ta sarriago Konfesio jenerala Konfesorearekin egin duten kristauen-tzat. Artu dezake batek, zerbait esamina aurrez eginda, egun bat igarotzeko erretiro, edo bakar-tadean, erakurten dakianak, ta orazioari denpo-ra emanda. Egun eder onetan, jarri, deritzon ordu baten, Jesu-Kristoren Imajiña baten aurrean, ziñatu, esan *Ni bekataria* konfesatzera balijoa bezela, ta konfesatu zeaztasun andi bate-kin bertan dagoan Jangoikoari, bizitza guzian egin dituan paltaak; artu gero gogoan zenbat izan diran, zein andiak, nola Jangoikoak bota lezakeala Infernura, bota eztuan; artu gero damu guziz andi bat guziakgatik propositoarekin aurrera eramateko bizitza ohea, esan onen ondoren Nere Jesu-Kristo Jauna, ta egin deritzo-nean penitenziaren bat. Bakarrean, ta Jangoiko-ari egiten zaion urteoroko Konfesio jeneral onek ez dakar nekerik, ta bai ezin esan beste onera edo probetxo anima garbitzeko.

G. Baña nork egin bear du nai ta ez, edo pre-miaz Konfesio jenerala.

E. Txit askok, ta bai nere uste osoan emen arkitzen diran askok ere. Ona emen regla edo

zuzen bide utsik egin ezin lezakeana. Konfesio jenerala da obligazio estu edo premia gogorrekoa leenagoko Konfesioak gaizki egin dituzten guzientzat, ta Konfesio jeneral ta zuzen batekin gaizki egiñak remediatu ez dituztenentzat.

Konfesioak izan ditezke gaiztoak esaminaren paltaz, damu ta proposito egiazkoaren paltaz, bekatuak osoro ta borondatez ez esanaz, edo penitenziak artu nai ezaz, sarri ausiaz, edo konfesio askotan kunplitu ezaz.

Emendik aterako da argi andia igarteko noiz dagoan obligazio astuna Konfesio jenerala egiteko.

Esaminaren paltaz izango dira konfesio gaiztoak; bakoitzaren nagitasunez, alperkeriaz, edo arduragabez gogora ekartzen ez diranean, ta gero onen paltaz konfesatu gabe largatzen diranean bekatu mortalen bat, edo batzuek, esamina kontuzkoa egin balitza gogoratu, ta konfesatuko ziranak. Onetan erorten dira berandurik berandu esamina azaleko arin ta beingo batekin konfesatzen diran bekatari batzuek. Oek gatik dio Señeri beneragarri ta misionista andiak, geiago dirala konfesatu gabe largatzen dituzten

bekatuak konfesatzen dituztenak baña. Igarozten dituzte mandamentuak itoka, beingoan, ta bakarrik gelditzen dira bekatu itsusi, lodi lodi, ta edozeiñi gaitz deritzonetan, largatzen dituzte esaminatu gabe pensamentuz ta itzez eginak; edo beintzat iduki ezpadue gogorik gauza gaizto ta agirikoren bat egiteko, ez dira gelditzen bestelako atsegin zatar, itz loi ta kaltegarrietan; ez aztertzen ere iñori eman ote dien ejemplo gaiztorik. Zenbat obligazio kunplitu bearrak esaminatzen ez dituzte guraso, alkate, Errejidore, ta Ofizioak dauzkeenak? Eta ezagutzen ezpadituzte bekatuak beren esaminaren paltaz, ez dira barkatuak izango. Argi berezko bat bear da Jangoikoak emana bekatu ezkutukoak ezagutzeko, ta orazio on bage izango ez da argi au. Ala bada esaminari lagundu bear dio, batez ere karguak dauzkenen artean, argi eskatze gogozko batek, ta artu, bear dan adina denpora, Esaminaren doktrinan esan genuan bezela, gogoratzeko bekatuak.

Baña konfesio gaizto geiago egiten dira egiazko damu ta propositoaren paltaz esaminarenaz baño; zerren damu ta proposito egiazkoak

berez dakar konzienzia aztertzeko ta bekatuak ezagutzeko gogo ona.

Damu au gutxitan arkitzen da bekatua izan danean zorionekoa mundurako. Ekusiko dira bekatuko bidetik izan duenak ezkontza bere gustoko bat, igo duenak fortunak, neskame izatetik igaro diranak Señora edo etxeandrea izatera, pobrezatik diru edo ondasundunak. Oek nola esan egiaz ta biotz biotzetik, damu duela Jangoikoa ofenditua, naiago duela alako fortuna edo zorion mundukoak iduki baño gelditzea anzinako meetasun ta pobrezan? Bada mundu onetako edozein gauza geiago estimatzen duenak Jangoikoaren grazia baño, ez du bekatuaren damurik. Bekatuak kalteak mundurako ekartzen dituanen, gorrotatzen da nola bai bekatua, ta ez da gauza ain gaitza Jangoikoaren ofensa dalako ere gorrotatzea, nola dan munduko fortuna, zorion, edo mesedeak dakarzkigunean. Lapurreria baten Justiziak artutzen badu bat, sartzen badue Karzelan, gosea igarotzen badu, atsakabe oetatik jaso lezake biotza Jangoikoagana, ta damu artu Manases batek bezela katea artean ofenditu dualako Jangoiko ona; emengo peneetatik

igaro dezakez fedeko begiak Infernuko karzela-
ra, Zeru geldu duanagana, ta bai amatzera ere
Jangoiko maitagarri emen kastigatu nai izan
duana. Ordea lapurretatik, irabazi gaiztoetatik
aberastu danak, nekez gorrotatuko du bekatua,
nekez biurtu irabazi gaiztoak. Neskatz, anima,
honra, ta estimazio guzia mundurako galdu dua-
nak bekatu eginda; bere maitatzallearen palsa-
keria ezagututa, ekusten da negarrez, ille tiraka,
ta ernegazio gogorean Damu du bekatu egiña,
ez egiaz beingoan bear bezela; baña Jangoikoa-
ren graziaz arkitzen du onelakoen biotzean pres-
taera ohea gorrotatzeko bekatua Jangoikoarn
ofensa dan aldetik, bestelako neskatz bekatue-
tatik sari andiak, estimazioak, ta fortuna lurreko-
ak atera dituztenak baño. Konfesoreak ere ez du
anbeste neke ezaguerazitzeko bekatua, mundu-
koen pagu gaiztotik gogoraerazitzen dionean,
zenbat maitatzalle ohea dan Jangoikoa, zenbat
obeak diran bere serbitzariantzat dauzkan
sariak, zenbat pake geiago arkitzen duen garbi-
ro bizi diranak? O Kristauak! Eta zertara joko due
azkenean bekatutik datozen zorion edo fortuna?
Zer aterako due emen egun on batzuek igaro ta

gero betiko Infernuko pena ta atsekabeetan egoten badira! O nola esango duen probetsu gabe; zorigaiztoko fortunak! Obe nuan Jangoikoari jarraitu banio, bizi izan banintza konfianza guzia beregan ipiñirik; igaro pobreza apur bat; zenbat aberastasun obeak izango nituan gaur Zeruan! ala bada estimatzen ez duanak geiago Jangoikoren grazia lurreko onra, ondasun ta bizitza bera baño, ez du damurik, ez Konfesio onik onela konfesatu dan arte guzietan, ta bear du egin Konfesio jenerala?

Damurik ez darame konfesioetara prest daudenak irabazi bidegabeak egiteko; onelakoak dira merkatari dendera, Eskribadu, ta beste traturari atera al duen guzia ateratzen duenak, begiratu gabe legeak ematen dituan zuzenbideai. Errietan karguak dituztenak egiten ere dituzte, (ez diot guziak, bai batzuek) tranpa asko ixiltxorik ta kontuak emateko tranpa berriak igarri ez dezen beste Justiziako ta bezinoak. *Au bear det, neke asko artu det, besteak ere egiten due,* au da beren betiko lelo ta soñua. Galdetzen die zinzo ta garbiro Konfesore jakitunai utsik ez egiteko gogoz? Zein gutxi Egin ta gero konzienzia-

ko kezkak obligatzen ditu zerbait esatera konfesioan, baña milla edergarri, apainduria, ta estalkirekin Konfesorea bere alde idukitzeko. Oen konfesioak dira gaizki egiñak, iango ere bai biurtu artean, iñola al duela, bidegabeko irabaziak. Oen artean sartzen dira logreria zaleak, diruak prestatzeagatik eskatzen duenak emana baño geiago: asko tratu dira gaizki egiñak ez tie galde-tu nai gizon jakitunei, ta beintzat ez garbiro, ta egia billatzeko gogoz. Onela konfesatu diranak egin bear due Konfesio jenerala asmo sendo batekin biurtzeko irabazi txaarrak; bestela ez dago ez konfesio onik, ez barkaziorik.

Egin bear due Konfesio jenerala damu egiazkoaren paltaz len egin diran konfesioagatik, okasio gaizto ta ezagunetan egon diranak alderik egin gabe konfesio ondoan. Bekatuaren okasio andi ta urrekoetan daudenak, daude bekatu jarraitu ta betikoan. Konfesatzen nintzan Jauna; absolbitzen niduen. Bai; baña zere animako kaltean, zeren edo engañatu dezu Konfesorea okasio gaiztoak agertu gabe, edo arkitu dezu Konfesore kontu gutxiko bat, zure animaren salbazioagatik neke gutxi artu duanak, ta eman dizuna

bien kaltean izan dan absoluzioa. Zertako da konfesatzea, konfesio ondoan biurtzen bazera lengo olgantza, pesta, joko, etxe, edo lagunetara, nondik jaio ziran lengo bekatuak? Ezpadezu gogo ta animorik largatzeko animako galbideak, edo okasioak, zure damua begitandua ta gezurrezkoa da, bekatuak oñen gañean daude okasio ezagunak oñean badaude. O nola korputzeko gaitzetan idukiten dan kontu geiago! Nola iges egiten duen osasuna galtzeko peligroetatik osasuna benetan nai duenak.

Emendik dator zuzenbide edo regla dudagabeko au; Konfesatzeko bitarteetan billatzen ta ipintzen ez dituztenak bitarteko egokiak irtetzeko bekatuaren oitura edo usuario gaiztotik; edo peleatzen ez diranak garaitzeko griña, edo pasio txaar gauza gaiztoetara arrastatzen dituztenak, konfesatzen dirala gaizki, ta egin bear duela Konfesio oso, guzien, edo jenerala. Ondu gabe, ta indarrik egin gabe animako etsaiak garaitzeko, non da damu ta egiazko propositoa?

Orain bada egin bear due Konfesio jenerala bizio jarraituetan iraun duenak, bitarteetan konfesatzen zirala. Onelakoak dira maldizioak

ezarteko oitura luzeak iduki dituztenak; batzuetan egiazko gorrotoz besteetan intenzio edo gogo gabe, ta gutxitan eskandalua eman gabe; konfesatu bai, baña aurrera leengo oitura gaiztoari.

Zenbat onelako? Badira Guraso beren seme alabeekin konturik iduki ez duenak urte askotan, nola nai bizi izaten largatzen dienak; jakiñagatik, edo jakin bearrean, bizi dirala pauso gaiztoetan, atzeraten ez dituztenak. Badira ere beren ejemplo gaiztoekin laguntzen dienak gaizto izaten. Badira ere seme ta alaba lotsa gaiztoa gordetzen dienak Gurasoai, konseju onak artu nai ez dituztenak, ematen dizteela naigabe asko eranzuera gogorrekin, ta bizi modu txaarrarekin. Irauten due urteetan onela, konfesatu dira, baña gaizki, zerren leengo bizi modua beti zeukaten oñean.

Badira gorrotoan, tratatu nai ezta, ta etsaitasunean luzaro egon diranak, edo auziren bat darabiltelako, edo beren iritzian injuria andiren bat artu duelako. Oen konfesioak izan dira gaizki egiñak, edo ondo esplikatzen etziralako konfesioan, do emendatzen etziralako.

Badira ardoara emanak, mozkortzen diranak beren anima, onra ta ondasunen kaltean, erri guziak ezagutzen duala beren izio gaiztoa, ta berak gutxi. Oen konfesioak izan oi dira gezurrezkoak, edo proposito egiazko gabe egiñak. Badira seigarren mandamentuaren kontra modu askotara utsegiten duenak, urteak igarotzen dituztenak pensamentu txar askori leku ematen, itz zatar ta itsusi asko esaten, ta pozik enzuten; eskuka desonesto ta zatarrak egiten edo kontsentitzen; beren buruekin ere atsegin itsusiak artutzen. Nork esan mandamentu onen kontra askok egiten dituzten loikeriak? au da bekatu aspertzen ta gelditzen ez dana bein artu ezker, dio San Pedro Apostoluak; begiekin, belarriakin, mingañarekin, eskuakin, memoria, entendimendu ta borondatearekin, korputzarekin zikintzen duela anima! Nork esan berriz zenbateraño zabaltzen dan? Ezkonduak ere galdutzen due beren leialtasun lagunari zor diena; senideak aztutzen due odololari zor dien lotsa; personarik begiratuena izan bear duenak ere arrapatzen dituala batzuetan deabruak; animalia edo abereakin ere bat egiten dirala, aurtxoai erakasten

zaiela bekatu egiten. O bizio lotsagarria, baña ainbeste erro ta sustrai botatzen dituana! Zenbat egur ezarten etzaio lujuriako su berez biziari iraun dezan? Olgantza edo pestaz irizikitzen duenak, konbersazio amoretik sortuak, jan edan geiegiak ta zer ez? Ala irauten due urte osoetan; konfesatzen dira, baña edo gezurrez, edo obetasun gabe. Egunen batzuetan beldur apurren bategatik, edo gogait eginda atseren badue erori gabe, sartzen dira berriz gogo berriarekin, bidiazti nekatuak arnasa artu ta jarraitzen dion bezela artu zuan bideari. Dira abere beltz zikintzatik jaiki ta ondo garbitu baño leenago, berriz zikintzara etxuten diranen gisakoak. Nork sinis lezake ume ezkontzako beteta daudenak ere, ez largatzea gaztetan artu zuen bizio gaiztoa? Nork aguretu, buru murrituak, ta oin batarekin sepulturan daudenak, besterik ezin duenean, esango dituztela itz berdeak, ta eman gazteai konseju gaizto lasaigarriak? Nolakoak dira onelako guzien konfesioak? Zenbat sakrilejio izugarri! Zenbat bide gabe edo injuria Jesu-Kristori aldarako Sakramentura urreratzen diranean anima ta sentiduzikiñakin? Oek biurtzea osoro Jangoikoa-

gana ta gorrotatzea bekatu ain maite ta erantsia! Zein gauza gaitza! Eta zenbat gaitzagoa ez biurtzea lengo ebillera, konbersazio, lagun ta okasioetara? Zenbat labanarri aurkitzen ez due pauso guzietan? Nolako sustrai sendoak ipiñi ez ditu beren biotzetan bizio gaizto onek? Nolako indarrak, nolako orazio ta dilijenziak egin bear ez dira ezitzeko aragi gaizkira oitua? Nolako kontua begi ain lasai ebilli diranekin? Zenbat tentaziok esetziko ez die? Nolako gerrak igaro ez Infernuko etsaien aldetik? Gauzarik gutxiena ta nekerik arinena da aozko konfesio jeneral oso oso bat egitea, anditzat badaukate ere. Zenbat gaitzagoa da onelako biotzak ongi prestatzea damu andi bat iristeko Jangoikoagandik, ta artzea iraungarri egoki ta bear bezelakoak? O kristau gaixo lujuriako katea gogorrekin lotuta luzaro egon zeratenak! Zer esango dizuet? Ezin salbatuko zerala? Ez. Gauza gaitza dala zuek Jangoikoagana egiaz biurtzea, ta irautea bizitza garbian? Bai, bai. Zer egin bada? Egin dilijenzia guziak, konsideratu astiro zer dan ta nolakoa itxaroten dizuen kastigo betikoa Infernuko karzelan; nola dan ain arina, ta iraupen laburrekoa

bekatuaren kontentua, ta betikoa bere tormen-
tua egiazko penitenziarekin konfesioko iturrian
garbitzen ezpada. Nola ezer balioko ez dizun
egun batzuetan bekatu egin gabe egoteak, irau-
ten ezpadezu bizitza garbian. Pensatu astiro,
nolako Zeru ederra galdutzen dezun atsegin
itsusi, zatar, ta iraupen laburrekoak gati! Zein
beltz ta izugarria larga dezun anima Jangoikoa-
ren irudi edo imajiñara egiña! Gogoan artu zein
ona ta maitagarria dan zuk ofenditu dezun Jan-
goikoa! Ta nola pazienza andiarekin egon dan
zuri begira gau ta egun askotan zu kastigatu
gabe beste asko bezela! Nola orain ere zu billa-
tzen zaituan zuk bera billatu bearrean. Nola
emango diozun atsegin andia, biurtzen bazera
beragana, largarik bekatu lagun ta okasioak.
Nola poz geiago arkituko dezun Konfesio eder, ta
negarrezko batekin animako karga astuna bota-
ta, iraunda baño leengo bide zatar gaiztoetan.
Oek bada bear due egin Konfesio jeneral ongi
prestatur salbatu nai badue.

Izan oi dira konfesio gaizki egiñak propositu
egiazkoaren paltaz puskaka, ta apurka bezela
denpora luzeetan gauzaak oztutzen diranean,

konfesatuagatik ondutzen ez diranak, leengoan dirauteenak, biurtu gabe kenduak itza emanagatik Konfesoreari. O zenbat onelako errietan! Olio, ardo ta janedan bestelakoak saldutzen dituztela legeko neurria baño laburragoan, edo naastzen dituztela obeto irabazteko; apurka apurka igoten due gauza astunera. Euri tantak txikiak dira, baña askorekin egiten dira puzu andiak, azi ibaiak, ta ujolak ere jaiki. Orobat dendera saldu erosietan edo irabazte geiegiak, edo neurri laburtuekin gauzaak ematen dituztenak. Onelakoak beti daude pekatu mortalak ta asko egiten zerren beti dauden prest txikietatik andira igoteko irabazte txaarretan. Egin bear due nai ta ez denpora guzi artako Konfesio jenerala, edo gaizki esplikatzen ziralako konfesio banakoetan, edo emendatzen etziralako; baña eztu balioko Konfesioak, laguntzen ezpadio biurrera edo kenduen restituzioak, inola ere al dala, ta al dan bestean. Nork esan alde onetatik egiten diran konfesio proposito egiazko gabeak? Zenbat daude urte osoetan zor egiazkoak pagatu gabe nagitasunez, luzatzen dituztela arrazoi on gabe ta jabearen borondatearen kontra arkitzen dutela gastu

alperretarako, ta jaartzen dirala, ez gutxitan, inoiz ez pagatzeko peligroan, edo eriotzak uste-kabea artu dezakealako, edo gerora zerekin pagatu idukiko eztualako? Zenbat bizi dira kontuetan utsegin dualako tratuko lagunak, igarririk utsegina lagunaren kaltean dagoala txit pozik, agertu gabe utsegiña? Zenbat, erriko diruak gobernatzeko dituztenen artean, kontu okerrak eman, aloger bear ez diranak artu, ta bizi diranak urte osoak pake galantean konzienziako kezka jaramon gabe? Zenbat maiordomo edo Elizako Kofradietakoak, edo iñoren odasunetakoak, ezkutuan jan ta kontuetan gero milla tranpa sartuz dituztenak? Zenbat testamentario nagi, zenbat heredero diru zaleagoak, anima zaleagoak baño, bizi dira urte osoetan meza aginduak atera gabe, luzatzen dituztela Purgatorioko anima gaixoen kaltean, ta egin bear ziran beste zor pagatzeak egin bage! O konfesio ederrak! Jangoikoa engañatu ezin due munduko begietatik estaltzen badue ere beren kutizia, edo iñoren gauzeen gozatze bide gaiztokoa. Onelakoak konfesatu dira gaizki, edo agertzen etzituztelako zuzen bere tranpak, geienez gertatzen

dan bezela, edo emendatzen etziralako, edo biurtzen etzielako bakoitzari berea zekentasunez. Baña erraz da onelakoak Konfesio jeneral ona egitea? Ez: zerren aragitu ta etxetuta dauzkeen iñoren gauzaak, ta min andia artu bear due ebaki, atera, ta biurtzeko bakoitzari berea. Emango dituzte milla esesio, aitzakia ta eskusa; *ezin det orain, ekusiko det zer egin al dezakedan, mantenitu bear det ta janzi nere burua ta etxekoak; etorriko da denpora obeago bat, ta ez naiz illko biurtu gabe.* Ala ezin egin begitanduekin engañatzen dituzte askok Konfesoreak, ta ekusten dira ostutze modu asko, konfesioak konfesio gañean, ta restituzio guziz gutxi. Ez dago Konfesio jeneral ondo eginik ezpadago restituziorik, inola al dezala, edo al dan bestean. Ala bada ez alperrik nekatu esamina egiten, ta konfesatzen; bada, zer egin? Aurrez egin dilijenzia osoa biurtzeko bakoitzari berea, ta ez esan gezurrez ez det zerekin. Agertu egia Konfesore jakintsu bati, ta Kristok badio begia atera, ta oña ebaki bear dala eskandalua ematen badue, nik ere esango dizuet, obe dala gutxi jan, pobretxo

janzi, ta nekez igaro inoren gauzarekin jan ta janzi ta gero Infernura erori baño.

Ala bada esana, egon diranak denpora luzean bizio gaiztoren baten sartuta, edo obligazio astunen batzuek konplitu gabe beren kulpaz, egin bear due denpora guzi artako konfesioen berriztazio garbi bat, zeña dan Konfesio jenerala, ta au egin gabe jarraitzen badue konfesatzen, konfesio gaiztoak egingo dituzte.

G. Kontu gogorra, esango dezu. Nik esaten nituan bekatu guziak, ez nuan ezer gordetzen; uste ere nuan baneramala damu ta propositoa; esaminatzen nuan konzienzia kontu andiarekin; ordea gero pasioak berriz katigatzen nenduan. Zertako bada ausiko det burua, ta eman zeregin Konfesoreari berriz esaten len konfesatutako bekatu mortal guziak?

E. O deabruaren asmazio anima asko galdu dituana atzeratuaz Konfesio jenerala egitetik! Zer atera dezu bekatu guziak agertuaz leengo Konfesioetan, ta Konfesoreak askotan luzatu bear zizun absoluzioa gaizki emanaz, baldin ezpazeraman bear bezelako egiazko damu, ta propositoa? Zure iritzi edo uste izate txarrak

ekarriko dizu barkazioa? Ez, ez. Apaiz batek bateatzen badu aurtxo ardo zuriarekin uste izanik urarekin bateatzen zuala, ondo bateatuko da aurra? Eta barkatuko zaio bekatu amaren sabeletik dakarrena? Ezez, esango didazu. Eta zergatik ez? Zerren bear dan ur egiazkoa, ta ez begitandua bateoa ona izango bada. Bada nik ere esaten dizut, ain bearrak dirala, konfesioa ona izaiteko, damu ta proposito egiazkoa, nola ur egiazkoa bateoa ona izateko. Ala, zure uste izateak ez dizu egingo konfesio ona, ta jakin ere bear zenuan obetasun ta emienda gabeko konfesioak zirala egiazko damu ta proposito gabe eginak. Zer eranzuten dezu? Ona zer esaten dizun Espiritu Santuak, *bere bekatuak gatik baraur egiten duan gizonari, biurtzen bada lengo bekatuetara, zer balioko dio bere humillatzeak; edo nork enzungo du bere eskaari edo orazioa?* Nork ikara andi bat artuko ez du Jangoikoaren itz au enzunda? Zer esan konfesioko humillatze, orazio edo parkazio eskatzeak gatik, laster, ta sarri biurtzen bada lengo bekatuetara? Gaur negar itxuraz, bularrak kolpetzen ta esaten, damu det Jauna, ta andik laster bekatura biurtzen; ta onela

bekatu ta konfesio, konfesio ta bekatu. Nork esan benetan damutzen zala, ta artutzen zituala ondutzeko bide onak? Nork igaro naiko du alako konfesioekin Kristoren aurrera? Beraz egin bear due Konfesio jenerala ondo ta ondo prestatuta.

Baña ezta ezertan igarten obeto ta argiroago Konfesio jeneralaren premia, nola dan leenagoko konfesioetan largatzeaz bekatu mortalen bat ezagueraz, ta lotsaz agertu gabe, ta askok uste duen baño utsegin geiago dago gauza onetan. Ona bada guztirako ona izango dan zuzen bidea. Larga duanak ezagueraz ta beldurrez konfesatu gabe bekatu mortal ezagun edo duda osokoren bat, edo bekatu mortaltzat zeukana konfesatzeko orduan, edo bekatu mortalaren zirzkunstanzia bekatu berria egiten zuana; ta orobat apaintzen duanak edo gutxitu mortal izatetik beniale-ra joerazitzen diola, egiten du konfesio gaiztoa, ta zenbat konfesio ta komunio egin dituan agertu gabe bekatu, edo bekatuak ezagueraz, egiten ditu beste anbeste sakrilejio, ta egin bear du denpora guzi artako Konfesio jenerala; ta Konfesio jeneral onetan agertu bear dira, ez bakarrik lotsaz gorde ziran bekatuak, baita ere aleginez

bitarte artan egin ta konfesatu ziranak ere, zerren konfesio gaizki eginean konfesatuak, dira ez konfesatuak bezela.

Au egia izanik, aztertu bakoitzak bere konzienzia, ezagutzeko nolakoak izan diran konfesioak, inoiz ezer utzi ote duan lotsaz konfesakizuna ta astuna zeritzanean. Arkituko dira uste dan baño geiago, edo guziz ixildu, edo edertu, edo gutxitu dituztenak, ta onela igaro diranak konfesatzen urte osoetan. Begira zer dion bakoitzaren konzienziak.

Ori orrela bada, dio batek, nik naita ez egin bear det Konfesio jenerala, zerren txikitxoan nintzanean egin edo konsentitu nituan zikinkeria ta nauskontuak nere lagun aide batekin, eskolako lagunekin, edo auzokoetako neskatx mutiltxoak alkarrekin genbiltzanean, ta ez ditut inoiz ondo konfesatu, zerren ematen zidaten lotsa andia txikitan alako gauza zatarrak egiteak ta egiten erakasteak, ta sarritan gogora etorri, ta kezkatu banaute ere, pensatzen nuan batzuetan etzerala bekatu astunak izango, ez niakeala nik orduan zer egiten nuan, ez nuala ezagutzen zer zan bekatu mortala; baño egia esateko guzia izan da

lotsaren lotsaz ez konfesatzeagatik; ez nintzan inoiz paketzen; enzuten nituanean Pulpitoetatik, nola bata ta bestea kondenatu ziran bekatua beldurrez ez agertuagatik, ikaratzen nintzan, etortzen zitzaiztan gogora txikitako bekatu loi edo itsusiak; batzuetan pensatzen nuan konfesatzea; beste batzuetan atzeratzen nintzan, ta ala ezda-baida onelakoetan igaro ditut txikitatik onako urte guziak. Ori orrela da? Bada egin bear dezu txikitatik onarako Konfesio jenerala, ta au egin artean ez dezu beste konfesorik egin bear. Duda pisu andikoak ez agertzea Konfesoari ezagueraz ta lotsaz, bekatua da. Txikitako loike-ria aiek egin oi dira malizia moduren batekin, billatzen dira leku ezkutuko ta bakarrak, ta argiro ez pensatuagatik urte aietan bekatu mortalak ziranik, beti edo geienez egoten da ezauera moduren bat arrazoiari gaizki deritzona obra txar ura. Onez gañetik konfesatu ez dituzu gaizki zerintzola ez konfesatzea, egon zera kezka andietan, konzienzia paketzen etzan inoiz osoz, ta noizean bein kezkatzen ziñan. Onela egin diran konfesioak dira fede txaarrekoak, ta ala obligatua zaude konfesio jeneral bat egitera.

Niri gertatu zat, dio beste batek, egitea orain amar edo ogei urte animalia batekin bekatu itsusi bat edo geiago, ta alakoa izan da nere lotsa, ezen ez naiz atrebitu edo azartu konfesatzera. Bai? Bada edo egin denpora guzi orretako konfesio guzien berriztazio bat edo Konfesio jenerala, edo kondenatu.

Ni ere arrapatzen nau gaur doktrinak, dio beste batek, zerren larga ditut konfesatu gabe fedearen kontrako pensamentu gaiztoak, uste nuan Konfesoreak idukiko ninduala herejetzat, etzegoala Erromara gabe barkaziorik, ta ala eraman det bizitza triste ta arantzaz bete bat. O Kristau deabruak engañatua! Bear bada lekurik eman etziñon pensamentu oriei, ta Jangoikoaren kontrako pensamenturik itsusienak ere bekatu ez dira borondateak laguntzen ez dionean. Baña nola egon zeran lotsaz gordetzen konfesatzeko obligazioa zenukalako usteaz, egin dituzu konfesio gaiztoak, ta egin bear dezu guzien Konfesio jenerala.

Nik egiten nuan beste tranpa modu bat, dio nork edo nork. Iduki nituan lotsaz agertu gabe denpora zati baten bekatu batzuek, ta nola lotsa

nintzan esatea Konfesoreari lotsaz larga nituala, esan nion gero aztu zitzaiztazala, ta lotsaz konfesatu gabeak esan nituan aztuak bezela. Bada egin dituzu konfesio gaiztoak, zerren ezkutatu dituzu bekatu andiak, oek dira konfesio ta komunio sakrilegoak, ta dezu obligazio estu estua egiteko lotsaz konfesatu gabe asi ziñatetik onaraño-ko Konfesio jenerala. Ala da. Geiago kostatzen zaio bati esatea argiro bekatua lotsaz konfesatu gabe larga dituala, bekatuak berak esatea baño; baño guziak esan bear dira, ala egin diran konfesio ta komunio gaiztoak, nola orretarako lotsaz konfesatu ezaz bidea eman duen bekatuak.

Nik geiago egin det, esango didate beste khristau batzuek; txikitatik asi nintzan pensamiento zikinai leku osoa ematen, itz zatarrak esaten ta enzuten, eginditut eskuka itxusi asko edo nere aragiarekin bakarrean, ta lagun gaiztoekin; onela igaro ditut urte osoak dibersio gaiztoetan buruko illeak beste bekatu egiten modu guziatarra; konfesatzen nintzan sarri, baño esaten ez nituan erdiak ta gutxiago ere; esaten nituan ari-nenak, ta astunenak gorde; nere begi oin esku, edo sentiduei ematen nien atsegin gaizto asko;

ez nuan egiten gero ez esamina onik, ez artu damu egiazkorik, ez konfesatu laurdenik, ta one-lakoa izan da nere bizitza guzia, gaizari borondateko atea zabaldua, mandamenturik geienak ausitzen nituala zertan edo artan. Nik ezagutzen det orain argiroago egin bear dedala Konfesio jenerala. Baña nola garbitu nere konzienzia matasatua? Nola gogora ekarri guziak? Nola nere aotik atera anbeste bekatu itsusi?

Kristau eroa, nai dezu aurrerazean ondu ta bizitza berri bat artu? Nai dituzu larga bekatuko okasio galgarri ta ezagun guziak? Nai dezu artu amu andi bat zere bizitza ta anbeste sakrilejio itsusigatik? Ondu nai ezpadezu, larga nai ezpadiezu lagun, adiskide, leku, etxe, ta olgantza galdu zaituzte nai, alperra izango da Konfesio jenerala. Baña penitenzia egin nai badezu lengo-ak gatik, ta artu aurrera bizitza garbi ta txit on bat, ez dago gauza gaitzik Konfesio jenerala egitean: billa ezazu anima zalea dan Konfesore jakintsu bat; esan lenengotik pilloan nolakoa izan zeran, nola konfesio onik egin ez dezun urte askotan edo bizitza guzian, ta erregutu ezozu galdetu dagizuela banaan mandamentuetatik.

Bai kristaua, zaarra bazera ere borondate ona badezu ta gogo ona ezer ez largatzeko, aterako dizkitzu Konfesoreak bere itaune, edo galdetze prestakin zure biotzean dauden bekaturik itsusienak, ta banaan ezin atera diranak, aterako dira oitura edo usuarioz. A baita nolako pakea geldituko dan zure animan konzienzia garbitu ezkerro! Nola pozaren pozak negar gozoak aterako dizkitzun! Nola ezagutuko dezun geroago ta geiago Jangoikoaren ontasuna, ta eramango zaituan argi berri batek amatzera ta serbitzera Jaun anbeste pazienziarekin itxaran dizuna, ta zu billatu zaituana. Nolako atsegiña eriotzako orduan kontu guziak ondo eginak idukitzeaz Jangoikoaren Justiziarekin Konfesio jeneral garbi, zinzo, zuzen, ta damu andiko batekin! Berriz, zer egingo du anima, bekatu gaizki konfesatuakin eriotzako tranzean arkitzen danak? Nola garbitu konzienzia naastu ta matasatua? Nolako estutasun ta ernegazioak artuko du ekusirik bere anima bekatzuz, ta sakrilejioz betea! Ezagutzen du Konfesio zuzen garbi, a jeneralaren premia, ta nola izan zuan astia, ta era ona osasun on ta entendimentua argiarekin ondo guziak esateko,

ta bizitza garbi bat eramateko? Arkitzen du Konfesoreak estu, larri, ta urte askotako konfesioak gaizki eginda. Konfesorea ezpada anima zalea, pazientzia andikoa ez dio kontu andirik artuko, largako du konfesio arin batekin len baño ere estuago. Konfessore on bat arkitzen badu ere, nola zuzendu anima guziz bekatuz josia, sakrilejioz betea, esamina onik egin ez duana, beldurrez ta ikaraz dagoana iltzeko, gaitzak buru guzia astundu diona, ta itzak ere nekez baño atera ezin dituana! O kristau deabruak orain anbeste atzerapen, nagitasun, ta ezinegin ematen dizuna, erraztuko dizu ordu estu artan? Zerk itxutzen zaitu? Zer ateratzen dezu bekatu-rik bekatu zabiltzala? Zenbat negar malko gori bota bearko dituzu egunen batean oraingo atsegin ustel zatarrak billatzen dituzulako? Zenbat iraungo dizue bide gaiztoko irabaziak, egiten dituzun tranpak, ta lagunari kendu diozkatzun ondasunak? Trokatu, edo errebesatu bearko dituzula, dio Espiritu Santuak, jan edo bildu zinduen aberastasunak. Zer aterako dezu egiten dituzun konfesio ta komunio sakrilegoetatik, edo egia estaltzen dezulako, edo damu gabe urbiltzen

zeralako konfesioko sakramentura? Nolako kas-
tigo ikaragarriak itxaroten dizu Infernuan Kristo-
ren korputz ta anima santuari ematen ziñelako
bekatuko leku itsusia?

Ai, Jauna! dioe batzuek, nai nuke garbitu nere
konzienzia, artzen det gogoia egiteko Konfesio
jenerala; badakit arkituko nukeana atseginta
pake geiago nere animako karga andi ta pisu au
kenduta banuka. Ordea bereala larritzen naiz,
izerdi larri batek irteeten dit, gogoratu ta beste-
gabe, esan bear ditudala anbeste bekatu itsusi
anbeste konfesio ta komunio gaizki egin dituda-
nak. Ez dakit ez nondik ez asi, ez nola jarraitu.
Nai dezu bada artu nere konseju ongi irtengo
dizuna? Zoaz Ama Birjiñaren Imajiña baten
aurrera, etxun zaite an bertan, eskaezozu bere
laguntasuna garaitzeko infernuko etsaiak ema-
ten dizun beldurra. Egizu negar zere bekatu
andiagatik, ta nere konturan lagunduko dizula
Konfesio jeneral eder bat egitera; ta arkituko
dezu, bestela arkituko ezin dezun pakea. Nai
dezu enzun neuri gertatu zitzatan ejemplo bat?
Ona bada.

Bizi zan erri baten Persona bat bizitza guzia eramanez zuan bekatu modo guzietan; etzuan inoiz konfesio on bat egin; txikitatik asi zan bekatuak egiten, ta iraun zuan urte askoan bekatuak bekatu iristen. Ezin sufriturik bere konzienziako deabarrak, zebillen Judas bezela salbazioaz ernegatuta, esperanza guzia galduta, ta onek zeraman edozein bekatu egitera; baña ezin arkitu zuan ezertan pozik, ta ala bein baño geiagotan dei egiten zion Infernuko etsaiari bere anima salduzko ta berekin tratuak egiteko. Ordea etzian Jangoikoak lizenziarik eman deabruari artarako. Urte askotan konfesatu ere etzan, ez komulgatu; zerren alde batetik etzuan biotzik bekatu guziak Konfesoari esateko, ta bestetik beldur zan komunio santura eltzen anima ain loi ta gaiztoarekin. Au zan egiten zuan gauza on bakarra, au da ez nai izatea gaizki komulgatu. Bere gaiztakeria guzien artean etzan Ama Birjiñarekin aaztuta bizi. Ezin zuanean bakerik arkitu erabaki zuan, deabruak ala puztuta puzu edo lbai batera bere burua botatzea, ta ala, bere ustez, pakea billatzea. Asmo galdu onekin joan zan egun batean lbai ondora, ta burua urari

eman orduko, oroitu zan Ama Birjiñaz, ta belau-
niko jarririk asi zan esaten iru *Abe Maria*. Zer
balioko ote zion ito balu burua? Bereala artu
zuan eriotzaren beldur andiak, ta biurtu zan
etxera ezer egin gabe. Denpora zati bat igarota,
nola Konfesio jeneral bat egitera atrebitzen
etzan, biurtu zitzaizkon kezka, ta ernegazioak, ta
esan zuan, ito bear det buruau, ta ez len bezela
beldurtuta, egin gabe, etxera biurtu. Joan zan
bigarren aldian Ibai ondora; esan zituan orduan
ere iru Abe Maria belauniko; ta bertan artu zuan
kondenazioko ikara andi batek, ta biurtu zan
berriz etxera. Baña geroago ta estuago zerabi-
llen deabruak. Zuk arkituko ez dezu pakerik bizi
zeran artean, konfesatuko ezin dituzu bizitza
guziko bekatuak, ta etzera salbatuko. Zoaz bada
ta eman ezazu buruari pakea ta ito ziate. Zer
eginzuala deritzazu kristau errukarri ark? Esan
zuan beregan, ni banoa Ibai ondora, ikaratuko
naiz ta ez det animorik artuko burua uretara
botatzeko. Asmatu zuan erostea baso erdi
aguardiente; joan zan ibai ondora irugarren
aldian, esan zituan belaunbiko iru Abe Mariak, ta
ikaratu etzidin, edan zuan agurdiente animoa

artzeko eraman zuana. Baña, o Jangoikoaren ontasuna! Artu zuan bereala lo astun batek, ta lotatik iratzartu zanean sartu zitzaion ikara andia, biurtu zan etxera; ta azkenean animatu zan nere oñetara eltzera, urrutikoa bazan ere. Egin zuan bizitza guziko Konfesio jenerala erraz erraz esaten zituala bekatu itsusi guziak. Nolako poza nerea Jangoikoak bialdu zidanean anima Birjinak deabruaren ortzetatik libratu zuana! Eta nolako poza berea arkitu zanean konzienzia paketsuarekin? A kristau premia andian arkitzen zerana! Garbiezazu zere konzienzia, billaezazu Ama Birjinaren laguntasuna, ta arkituko dezu salbazioko atea idikirik. Amen.

ERAKASTE XIII.

Nola konfesio jenerala egin ondoan iraun bear dan bizitza onean ta nola iraungo dan

Ez da gauza sarriago ekusten danik, nola diran Konfesio jeneralak misioko egunetan, baita ere beste denpora batzuetan. Badirudi erriak aldatu dirala onera. Ordea gutxik irauten due gogo santuetan, ta lau edo bost ill igaro baño leenago, negarrak leortzen dira, ta erriak biur-tzen anziñako bizitza lasaira. Atseren apur bat artu due pasioak, baña gero azkortzen dira: alkar ekusi gabe egon ziran adiskide txaarrak Konfeso-reak egindurik, edo Sermoien bidez, geldika egiten dituzte bisitatxoak gauza txatarrik ez egi-teko asmo deabruak edertuarekin. Ekusiak dakar parrea, itzketa amorezkoa, ta egun gutxi-ren buruan askatzen due pasioa, galdu lotsa ta beldur guzia, ta dira gerora egunetik egunera gaiztoagoak.

Beste batzuek egin zuenean konfesio jenerala artu zuten asmoa biurtzeko ostua, kalte egi-

nak edo irabazi bide gaiztokoak; eman zien itza konfesoreari anbat lastarren egingo zituztela restituzio edo gauza kenduen biurrerak. Ordea min ematen die etxetik ezer ateratzeak, ta dabil-tza aurrera konfesatzen kunplitu gabe obligazio ain bearra.

Beste batzuek eman zuten itza konfesatuko zirala illean bein largako ziela olganza, ta pesta len galdu zituztenai, eramango zueela bizitza modu oneko bat: baña denpora gutxiren buruan largatzen die Konfesatzeari, ta ez Tanboril soñuari; lasaitzen dira kunplitzen ez dituzte penitenziak, ta biurtzen dira anzinakoak izatera. Itz gutxitan; asitzen dira ondo, jarraitzen due gaizki, ta bukatzen due bizitza eriotza gaizto batekin; zerren gaitzera biurtzerekin egiten zaio Kristori injuria, edo bidegabe guziz andi bat, sendotzen dira deabruaren indarrak, ta argaltzen animare-nak. Iraun nai ezpazan, zertako asi? Eta zergatik iraun ez asi ezkerro bizitza on bat? a jende ero ta gatzgabea, esaten zien San Pablok Galatakoai, nork lausotu ditu zuen begiak ez ekusteko egia, ta jarraitzeko gezurrari? Asi ziñaten ondo, egin ere bai bide zati bat egiaren ezagutzan. Zergatik

onik onenean larga diezu bide onari? Nor izan da onela galdu zaituztena? *Quis bos fascinavit?*

Iru gauzak dakar morroe bat largatzera bere etxeko Jauna; lenbizikoa, aldatza edo mudanza-ren bat dakuzanean etxeko Jaunagan; bigarrena, serbizioa lengoa ez danean; irugarrena, laburtzen bazaio alagorea, edo urte saria. Etxeko Jaun, len bigun errukiorra zana, biurtzen bada gogor, astun, ta gogaitgarria izatera, aldatzen da beste bat bezela izatera: morroea bazegoan konfianza osoan, giltzen kontuaz, ta beingoan morroe azpiko egiten badu, gaitz deritzo aldatza oni, ta dijoa etxetik. Azkenean, amar ezkutu soldatetik eresten badio bostera, ez dio ondo jakiten. Ordea, ze arrazoi arki lezake anima Jangoikoaren serbizioan sartu danak iges egiteko, largatzeko Jaun aldatu ez dana, mesederik gutxitu ez diona, ta bearsariak ugari ta laburtu gabe emango diozkana? Jaun maitagarri onek artzen du Aitaren izena; gaitu bereak, ala berak eginak geralako, nola bere odolarekin erosi ginduelako. Zergatik iges egin alako Aitaren etxetik atsegin ematearen aragi gaiztoari, edo munduko esamesak gatik? Edo Infernuko etsaiaren tenta-

zioai leku emateagatik? O eskergabetasun itxusia! Konfesio jenerala osoro ta damu andiarekin egin danean, nolako poza biotzak, nolako arintasun ta pakea zor andiak pagatu ta zor gabe gelditzen danak bezelakoa? Zertara joko du pake ark biurtutzen bagera lengo bizitza gaiztora? Zenbat arrazoi dauzkagu bada irauteko bizitza onean, egunoro obeak izateko, ta birtuterik birtute gabiltzala izateko eriotza ona! Esanda dago; *irauten duanak onean azkeneraño, salbatuko da*, ez asi, ta largatzen diona on izateari. Obe izango zan nola bait ez ezagutzea egia, ez sartzea Jan-goikoa serbitzen, aldegitako bere legetik. Etxe eder ta andi bat asi duanari, parre egingo die neke andiak artu, ta largatzen badu bukatu gabe erdi eginda.

Nondik dator ordea ez iraute bide on artuan? Ona zer dion Kristok. Etxearen zimentua egin da arearen gañean, dator eguraldi gaizto bat, jaikitzen dira aizeak, ta ujolak, ezarten due lurrera etxe guzia zimentu argal ta txatarra zeukalako. Ala bada birtuteari ezarten ezpazaioz zimentu onak, eroriko da laster tentazio andien aize gogor ta ujolekin. Nabasaiari eskua ezarten dio-

nak soroan bear egiteko, ez du atzera begiratu bear, ta bai ekin bere lanari. Au egin bear da birtuteko lanean; bestela ez da gauza neretzat dio Kristo ber berak. Ekusi bear degu bada zein diran zimendu onak erori ez didin animako bear guzia. Gauza guziak datoz bi oetara, aldegitara onean irautea galerazitzen diguten gauza guzietatik, ta egitera onean irauteko lagunduko diguenak.

Lenengo, alde egin bear deguna, da bekatu-
ra garameezan okasio ezagunak, ta onetan ezta-
go parkaziorik. Gaizki len bizi izan diranak daude gaiso edo eritasun andi batetik iges egin uenak bezela, argal, eror errazak; edozein jatekok, kontu andiarekin ezpadabiltza, gaitza biurtuko dienak, beste sendoai kalte egiten ezpadie ere. Beraz konberti berriak arreta geiagorekin aldegin bear due erorbide, edo bekatuaren okasioetatik, birtutean luzaro iraun ta sendotu diranak baño. Aientzat okasio ezagun ta ur urrekoak dira, leku ta ebillera asko, besteentzat urrutikoak diranak. Kontu dezagun kristau lujuriako amore, ta bideetan oitu dan batek, Jangoikoaren argi batekin bere bizitza gaiztoa ezaguturik, egin duala Konfesio jeneral eder, ta damu andiko bat.

Onelako batek irauñ nait badu artu duan bizitza on ta berrian, nolako kontua iduki bear ez du? Begiak oiturik dauzka ekuste amorrarrietara, belarriak kanta, edo itzketa zatarra atseginez enzutera. Non nait bezela arkituko da nait ta ez ere lengo ezagun ta lagun gaiztoekin. Oek eman-go die bideren bat bear ez diran gauzeetarako. Bada artzen ezpadie lagun aiei gorroto santu bat, iges egiten ezpadu txakur amorratu bate-gandik bezela aien artetik, arpegi astun bat era-kutsirik, laster galduko da. Eta zer joaten bada lagun aien artera berak nait duala? Zer agertzen bada karrika edo plazaan prest ta eskintzen bezela burua danzarako? Nola irauñ? Nola piztu-ko ez da anziñako amorio edo oniritzi aragizkoa? Nola parre, itzketa, ta esku estutzeakin likatuko ez da bere biotza? Nola deabruaren soñuan ixil-duko ez du Jangoikoak bakarzaleai biotzetan ematen diena? Galdu da bai, anima gaixoa, iges egin du Kristoren eskolatik, ta sartu da infernuko eskolan. Sartu zan peligro beretzat ezagunean, ta beste gabe galduko da. Anima onak, ta birtu-tean sendotuak ere ez lukee irauñgo luzaro galdu gabe. Zer egingo due anima argal ta beka-

tutik irten berriak? Iges bada iges Babilonia gaiztotik. Bakartzen diranak ere badue zer egin irauteko bide onean. Infernuko etsaiak inguratzen gaitu alde guzietatik; orazio, penitencia, ta gauza onetara emanak ere peleatu bear du garaitzeko tentazio asko, batez ere len bekatari andia izan bada. Oek galtzeko ekartzen ditu Infernuko etsaiak beste etsai bera baño gaiztoagoak, ta esesten die guziak. Bada nola izango ez dira galdu ta garaituak munduaren erdira irtezen duenak, mundu etsai andiarekin laztantzen diranak? O itxumena egia au ekusten ezpada! Beraz larga bear dira dibersio edo olgantzak peligrosoak; iges egin alako lagunetatik sugearen arpegitik bezela. Ala ez egitera, galdua da anima gaixoa. Orobat edanean len erorten zanak aldegin bear du edateera tentatuko duen gizon ardanzaleetatik, aldegin Ardantegi edo Taberneetatik, non sartu ezkeru, jakin bear duen, len gertatu zateenaz, igaroko dirala edanean. Adiskidetasun gaiztoaren bat iduki duteenak auzoan, edo urrutiagoko etxeren baten, ez due ara geia-go joan bear, ez, esaterako, agur sikurik ere egin bideren bat arkituta ere adiskide kaltegarriari; ta

kendu bear da alegiñez bere gogotik alako adis-
kide gaiztoa. Largatzen bada amore txingarren
bat, jaikiko da su andia, ta egur guzia kendu bea-
rrean, geitzen badira berriak, irtengo du garon-
dagarriak.

Bigarren etsai iges egin bear dana da mun-
dua, esan nai det, ez dala begiratu bear lurreko-
en esamesetara. Nere ustean kalte geiago egi-
ten du anima onera biurtu diranetan mundu
gaizto onek, infernuko etsai gaizto guziak baño.
Mundu zaleak ekusten badue beren lagun len
izan dana Jangoikoaren aldera jiratua, asitzen
dira milla farra, ta siñu egiten. Ona emen egun
gutxiko Santa aldaretan ipiñi bearko deguna;
guk kondenatu bearko degu; onek izan Zeruan
Koroa andia. Zu bezelako eroak galduko dira.
Buruia laster galduko dezu. Zergatik irten ez pes-
teetara! Zer gauza txaar egiten da? Guk ere sal-
batu uste degu; infernua ekusteko dago. Onela
milla berriketarekin beldurturik, atzeratzen dira
Jangoikoaren bidetik, lotsatzen dira Kristoren
eskolakoak izaten, sartutzen dira munduaren
erdian. Baña zer gertatuko zaie? Lotsatuko da
Jesu-Kristo ere alako jente beldurtiak bere ume-

tzat artutzen. Eta isilduko da mundua egin alak eginda ere? Largatzen badiozu bide onari, irte-ten badezu apainduta, bazabiltza pesta ta dibe-rio galgarrietan, esango due, ona zertara etorri dan onen santidadea. Agiri da engañatu dituala Konfesoreak. Egizu nai al guzia; ez dezu mundua ixilduko, San Juanek egiten baditu baraur gogo-rrak, gaizki esango due, Kristo ekusten bada Zaqueo ta beste etxeetan zerbait jaaten animak irabazteagatik, esango du dala burukina, edala, ta sabel andikoa. Beraz ere garbia da munduko esamesen beldurrez largatzen diona Jangoikoa- ren bideari.

Irugarren eragozpena irauteko artu dan bizi-tza onean, dira igaro bear diran tentazioak. Asko da anima bat sartzea bizitza on bat egiten, bereala irteteko bidera atzera eragiteko. Ezagu-tzen du infernuko etsaiak nola iges egin dion? Geitzen ditu tentazioak, ematen ditu beldurrak, ezin jarraituko duela asi duan bidea, alperrik dabillega egun batzuetan, gero ere eroriko dala. Ez da zer, kristauak artutzen baditu neurri onak irauteko? Zer, sartutzen badu orazioko, ta peni-tenziako bidean. Eta artzen ez duen asmorik, dio

Santa Theresak, eragozteko orazio ixillekoa. Asko da orazioko lekuan jartzea sentitzeko tentazio zatarrak, loa, beldurrak, korputzeko min edo oñazak. O anima gaixoa! Ez ikaratu: ekin ekin lan eder orri; garaituko dituzu etsaiaren asmo guziak irauten badezu atzerarik egin gabe. Ez dezu sentitzen gozotasunik? Zaude leor, gogor, pensamentua ezi ezinda! Ez da ansi. Aurrera. Zure iran-penak bigunduko du Zerua; jo atea, egin oles berriz ta berriz, ta idikiko zatzu. Nola uste dezu garbitu anima lengo bekatuen loi, zetaka, ta ugar guzietati estutasun gogorrak igaro gabe? Peleatzen badezu tentazioen kontra, oek badira belz, itxusi ta zikinek, berekin garbituko zera, nola lisibako auts loituak garbitzen dituen zapiak. Jakikiko zaizkitzu gizonen persekuzioak, zure kontra izango dira aideak, adiskideak, ta mundu guzia. Aragia bera egongo da eskatzen atsegin zatarrak. O Kristoren Soldadua! Ez izutu: eman arpegia etsai guziai; zure pazienziarekin garaituko dituzu mundukoen persekuzio ta iraun guziak. Aragia eziko dezu orazio ta penitenziarekin ta ukatuaz eskatzen dituen gauza txatarrak, ta fede sendo batekin Infernuko

etsaia, ta azkenean bear bezela gudatzen due-
nak, izango du inoiz zimeldu ta igartuko ez dan
Koroa.

Gauza gogorra! Esango dezu; betiko gerran
ebilli bearra. Atoz ona. Nolako naigabe ta penak
ez daramez lurreko Erregeren Soldaduak gerra-
ko denporetan? Otza, bero geiegia, jaateko labu-
rra, lo gutxia, ta iltzeko anbeste peligro, ta azke-
nean bizitzarekin irteten badue ere, zer sari
ematen zaie? Berriz Jangoikoaren serbizioan
peleatzen dutenai, nolako sariak itxaraten ez die
Zeruan? Non da gure zenzu ta fedea?

A Kristau maite Jangoikoarn serbizioan sartu
zerana, jakin zazu, azkeneraño irautea birtute
onean dala gutxi batzuenak, zeren artu nai ez
dituzten neurri egokiak orretako. Bear dira bada
gauza bi; bata Jangoikoaren aparte aparteko
grazia edo laguntasuna, ta gere aldeti artzea
bitarteko sendoak. Jangoiko, zu gabe egin zai-
tuenak, salbatuko etzaitu zeu gabe, dio San
Agustinek. Bear egin bear du graziak gurekin
batera, dio San Pablok. *Gratia Dei mecum*. Orain
bada erakatsi bear det zein diran gure egin
bideak irauteko artu degun bide onean, ta egu-

noro aurreratzekeo bide onetan. Itxasoan aize ederrarekin zijoan onzia gelditzen da batzuetan aizeak uts emanda kalma edo pake kaltegarrian: dago ez aurrera, ez atzera leku batean. A onzi gajoa! Orrela bazaude, etzera elduko uste edo gogo zenduan lekura. Beste batzuetan jaikitzen zaizko aize gogor ta kontrakoak, botatzen due Onzia atzera, galdutzen ditu aize ederrarekin egin zituan bideak. Itxasoan dijoazanak ez due onekin bearrik; nai ta ez gertatzen dira, ta itxas-bidiazirik jakitunak ere, ezin eragotzi lezakee ez aize kontrakoa, ez aizegabetasun edo kalma kaltegarria. Ordea Espiritu Santuaren aize ederra berez beti dago prest; aize oni laguntzen badiogu, beti joango gera aurrera. Gu nagitzen bagera, gurea da bearra edo kulpa. Baña nondik izango degu aize ederra? Orazio gogokotik. Bai, orazioa da, non Espiritu Santuak argitzen dituan gure entendimentuak, ta berotu borondatea ezagutzeko bekatuaren kalteak, gorrotatzeko biotz guziarekin, ta maitatzeko Jangoiko ain ona ta alde guzietatik maitagarria.

G. Zertan dago kristuak penitenziarik ez egitea, edo egiten asi bada, ez irautea?

E. Dago, dio Jeremias Profeta Santuak, biotza-
rekin aztertzen ez ditugulako etorkizun, ta gure
Fedeko gauza miragarria. *Quia non ist qui reco-
gitet corde. Oroi zaite, gogora etzatzuz zure*
azkenkiak, etorkizuna, oek dira eriotza, juizio
edo kontu eman bearra, betiko Gloria, edo beti-
ko Infernua, *ta ez dezu inoiz bekaturik egingo,*
edo iraungo dezu bizitza onean; ala dio Espiritu
Santuak. Orobat zenbat gauza miragarri zeatuko
ez lirakez Jesu-Kristoren bizitza, Pasio ta eriotza-
ren gañean, artuko bagendu asti puska bat egu-
noro? Astirik ez det orazioan denpora igarotzeko.
Gezur garbia. Zenbat kristau egoten dira oean
eguzkiak irtenda ere jira ta bira dabiltzala, edo lo
gogorrean daudela aspertu artean? Gero eguna
darame paseo, berriketa luze, joko ta nai dituz-
ten gauzeetan. Zenbat onelako jende mota errie-
tan alperreriari emanak, meza arintxo bat enzun,
ta ito itokako Errosario bat esanda, asko egin
duela deritzeela. Gazeta erakurtea pozik; libru
animarako onak ekusi ere nai ez ezin bestez
baño. Korputzarekin kontu andia, zer jan dan,
zer jango dan, aragi ona, ardo ona saltzen dan
edo ez kontu andia, ta animako salbazioa ezerta-

kotzat iduki ere ez. Utzi gerorako, datorrena datorrela. Onelako bizitzarekin nola iraun bide onean? Nola aragia jaikiko ez da ezi bearrean, gozaten ta gizentzen bada? Ordu erditxo bat orazioan igarotzeko, gogoan izateko zer dan eriotza, zer beti-iraune edo Eternidadea, eztago ta bai lo asko egiteko, bai jan edanean ta jokoan igarotzeko. O anima gaixoa! Eta zein gutxi maite zaituzten gizonik geienak.

Beste batzuek dira ain emanak beren irabazi naietara non da igarotzen dituzten eguneko orduak arazo andietan ordutxo bat animarentzat gorde gabe. Nekazari, ta beargillak berak ere artu lezakete zerbait denpora nai balue, kristau on askok artutzen duen bezela, orazio, edo meditazio zatitxo bat idukitzeko. Zertako gabil-tza? Ezin iraungo da bizitza onean biotzarekin aztertu edo zeatzen ezpeditugu etorkizunak. Itzelliko da surik biziena, erregarririk ematen ezpazaio.

Ordea, nola egingo da, ta zeren gañean meditazio santua? Ezin denpora labur onetan adirazo dezaket. Billa ezazu Konfesore jakitun ta Jangoikozko bat, ager ezozu zure jakin naia, ta

bere obligazioari eranzun nai badio, erakatsiko dizu, ta zuzenduko zaitu orazioko bidean. Ona emen beste gauza bearra irauteko bizitza onean, Konfessore on baten aukera edo eleksioa.

Jauna, Konfessore guziak dira onak, gu ondo bagoaz; au da askoren soñua. Baña ez Santa Teresarena, zeñek eskatzen duan ardura edo kontu andia Konfessoreak billatzen, ta gutxik egin zuan Santa ura lenbiziko urteetan galdu etzute-nean Konfessore jakituria laburrekoak, bekatu benialak gatik esaten zien ezer etzirala, ta mortalak txikitzat zeuzkatela, inoiz bekatu mortal eginik ezpazuan ere Santa andi onek; baña ipini zuten egiteko, bide latsaiak erakutsirik. Gaiso-tzen bagera osagilla edo mediko asko dauden errietan, ez da billatzen nornai, edo edozein; bai-zik izenik onena duana. Auzi bat darabillonak billatzen du Letradurik jakitunena. Eta animako gaitzetan, tentazio andien auzietan ez da billatu-ko Konfessorerik onena, birtutetsuena, Jangoiko-zaleena? Berriz iges egin bear da Sugearen arpe-gitik bezela Konsejari txarrak diranetati. Ainge-rua izan bear duana egiten bada deabru, Zeruko bidea erakatsi bear duanak erakasten badu

infernukoa, iges iges alakoaren arnasatik. Zor gaiztokoa bai sazerdote anima galtzallea; baña zori gaiztokoa laguntzen diona, Jangoikoa ofenditzen; madarikatuak beste guzien artean alako Persona sakrilegoak, ta penitentsia egiazko batekin biurtzen ezpadira mugonez, eroriko dira Infernuko Osin ondo sakonean. Estadu guzietan daude onak ta gaiztoak; onak salbatuko dira, ta gaiztoak kondenatu. Esana esan billatu Konfessore zur, jakitun, ta al ditekean onena zuzendu gaitzan Jangoikoaren bidean; ta orretako konfesatu sarri, ta komulgatu Konfessoreari ondo deritzon.

G. Beraz sarri konfesatzea ta komulgatzea izango da bitarteko ona irauteko bizitza onean ta gordetzeko Konfesio jeneralaren frutua.

E. Nola ere dan. Sarri eskuak garbitzen dituanak garbiak idukiko ditu: sarri aldatzen dan alkandorea ez da ain loi zetakatua egongo, nola egun edo illaskoan aldatu ez dana. Sarri konfesatzen diranak Konfessorearen konseju asko artzen due, sarri aztertzen dute konzienzia, sarri egin on izateko proposito edo gogoak, ta nola onek lagunduko ez du ondo bizi izatera? Berriz gutxi-

tan konfesatzen diranak, ez due animarekin ardura edo konturik, ez Kristogana eldutzeko goserik, ezin bestez bezela, edo oniritziz dijoaz konfesiara, gogo gabe, ta ala prestaera txarra-
ren siñaleaz.

G. Baña noizik noizera konfesatzea ondo izango da?

E. Ez da erri oetan iñor, gaisoren bat ezpada, konfesatuko ezin dana edolarik illean bein. Oratoria edo bizitza espiritukora emanak, sarriago egin oi dira, ta bakoitzak artu bear du bere Konfessorearen iritzia, ta ez irten mundukoen erausi ta berriketak gatik. Elizako lenengo urteetan, apostoluen doktrinak artu zituztenak, komulgatzen ziran egunoro; argatik ziran ain onak orduko kristauak. Gaur ekusiko balitza, sazerdotea ez dan kristau bat, egunoro komulgatzen nolako zeresanak, parreak, ta gaizki esateak ala Konfessore, nola penitentearen kontra? Obedienziaren bean dabillena, dijoa zuzen. San Agustinek nai zuan igande guzietan komulgatzea bizitza ona zeukatenak. Au berau San Franzisko Salesek, bekatu benialerako eraspenik ezpadago, ta bai Kristoren gosea. Sarriago egiteko, ekusi bear da

nolako frutuak ateratzen diran komunio sarriko-
tik, ta au ezagutu bear du Konfesoreak. Gauza
onen gañean itz egingo da astiro Komunioaren
gañeko doktrinan.

G. Zergatik da gauza ain ona Igande, edo
demekeetan komulgatzea?

E. Zeren dan biderik onena jai-egunak santifi-
katzeko, edo Jankoikoaren onran igarotzeko, ta
Jaiegunak ondo gordetzea da bitarteko egokia
irauteko bizitza onean. Ala da, ala da, baña ez da
ala egiten. Jai egunak dira geienentzat bekatu
egunak; Jangoikoaren egunak, deabruaren egu-
nak. Oetan dira joko geiegiak, ordikeriak, danza
naastu, ta moldegabeak. Oetan egiten da infer-
nuko Feria, non egiten dituan debruak irabazte
andiak. O negar egiteko gauza! Asteko bearegu-
nak eskatzen dira ogia billatzeko korputzeko
bizitzari iraun-erazitzeko. Gorde zuan Jangoikoak
egun bat bera onratzeko, gere animako bizitza
gordetzeko, ta goiak beratu dira, egun santuak
igaro dira bekatu egunak izatera. Mezatxo bat
enzun debozio gabe ta egun guzia olgantza,
joko, ta ezin aitatuko diran zatarkerietan. Eta

gero nai da betiko saria? Eraman Koroa onean irauten duenai emango zaiena?

Baña iraun nai duenak bizitza onean, ta salbatu, igaro bear dituzte egun guziak gaitz andirik animari egin gabe, ta artu egun bakoitza ondo igarotzeko neurriak. Zeruetako erreinuak eskatzen ditu neke edo indarrak, ta nekatzen diranak, edo indar egiten duteenak, arrapatuko dute, ala dio Kristok. Gure animako salbazioa ote da zeregin laburra, non eta eguneko denpora zati bat bear eztuan? Zer aterako degu mundu guzia geretuz, anima galtzen badegu? Edo zer eman dezakegu bere ordean? Igarotzen dira itxasoak bizitza galtzeeko arrisku andiekin, diru apur batzuek gatik. Gaiso daudenak edaten dituzte edaaririk mingozteenak osasunagatik. Eta anima aberastzeagatik? Eta gaisotu bada osatzeko, zer egiten da? Baña, orren neke andia da ordu erdi bat goizago jaikitzea orazioan igarotzeko? Neke andi bat eragozpenik ez degunean meza bat debozios enzutea? Neke andia ama Birjiniari goizoro, ta gauoro iru Abe Maria erreztzea gorde gaitzan bekatuko tentazioan erortetik? Neke andi bat noizik noizera gere bearren

artean biotza Jangoikoari goratzea erlojuak jotzen duanean Abe Maria bat esan, ta ordu datorreneko obrak eskintzea? Neke andia da esamina apur bat oera joan aurrean egitea aztertzeke nola igaro degun eguna? Neke andia da atsekabe, edo damu ematen digun gauzaren bat izan degunean, jasotzea biotza Jangoikoari, ta bere amorez ixiltxorik igarotzea? Neke andia da tentazioko denporetan gurutze bat bekokian, edo biotz gañean egitea gorde gaitzan Jangoikoak, erortetik. A kristau eskergabea! Ori zor diozu Jaun maitagarri infernura bota gabe zauzkanari anbeste bekatu len eginda? Arzai on deitu zaituanari beragana zure goze ta bear balitza bezela? Zertako dira zure negarrak, zure Konfesio jenerala, zure itzonak ematea, iraun nai ezpadezu bide santuan? Iratsi bada ta ausnartu itzatuez itz oek, *Irauten duanak azkeneraño, izango du Zerua.*

KOMUNIOAREN GAÑEAN ERAKASTEAK

ERAKASTE I.

Zer erakusten digun Fedeak Aldareko Sakramentuaren gañean

Irakatsi degu orain arteko doktrina askotan, zer egin bear dan Konfesio ona izateko; ekusi bear degu orain beste doktrina batzuetan, nola prestatu bear dan komunio onerako. Izan diteke gauza bearragorik?

G. Zein da bada lenbiziko prestaera?

E. Da Fedea, edo sinistea osoro ta sendo Aldareko Sakramentuan artzen deguna, ez dala lurreko ogia, ta bai Aingeruena; au da Jesu-Kristo gure Jaun onaren korputz egiazkoa. Au da, Jangoikoak egin dituen mirari guzien artean andiena, dio Santo Tomas bere Debotoak, edo da mirari bat, zeñean dauden sartu, edo bildurik beste mirari asko.

G. Zein da Fedeak erakasten digun lenbiziko mirari, edo egia?

E. Da bada Sazerdoteak konsagrazioko itzak intenzio, edo gogo onarekin esaten dituanean Ogi, edo hostiaren gañean jartzen dala an bertan

Jesu-Kristo gure Jaunaren Gorputz egiazko Ama Birjina gandik artua, gugatik jaio, ta kruzifikatua bear bera; ta orobat ardoaren gañean esaten ddituanean konsagrazioko beste itz batzuek, gelditzen dala Jesusen Odol egiazko, edo bene benetakoa.

G. Konsagratu baño leenago, zer da hostia meza emateko ipintzen dana?

E. Da irin ta urarekin egiten dan ora, erreaz ogi gelditzen dana; ta da lurreko ogia, ezpadu ere gure artean legani edo azkarririk. Orobat konsagrazioko itzak Sazerdoteak esan baño leenago Kalizan arkitzen dana, da matsardoa, zeñi egozten zaion ur apur bat. Ordea esan dan bezela, Konsagrazioko itzen bertutez edo indar Jan-goikoak emanaz, ogi orde gelditzen da ostian Kristoren korputza, ta ardo orde Kalizan bere odol egiazkoa.

G. Nondik daukate Sazerdoteak eskubide ain andi au?

E. Jesu-Kristo gandik, zeñek egin zuen lenengo konsagrazioa, ta orduan eman zien bere Apostoluei beste anbeste egiteko eskubidea, baita ere ordentzeko Sazerdoteak, ta ala igaro

da gure egunetara konsagratzeko eskubide au; igaroko ere da munduaren azkeneraño. Ni egongo naiz zuekin mundua bukatu artean, esan zien Kristok bere Apostoluei. Apostolu aiek ill ziran mundua bukatu baño leenago; ordea Apostoluei eskintzea zan Eliza Ama Santari eskintzea. Apostoluak larga zituzten beste Apostolo edo beren ondorengoak. San Pedro zan Kristoren ordean gelditu zana beste Apostoluen ta Kristau guzien Buru: Obispo Jaunak dirade berriz Apostoluen ondorenak; ala dirau lurrean Elizak. Beti izan da Erromako Aita Santua; beti Sazerdote nausietako edo Obispo Jaunak, beti arrezkero beeragoko Sazerdote Obispo Jaunak konsagratuak, edo ordenduak, beti kristau asko edo gitxi, beti iraundu Sakramentu aldarakoak persekuziorik gogorrenen artean ere, ta beti egon da Eliza lurrekoan Jesu-Kristo ber bera, Zeruan agirian egoteak eragozten ez diola, gurekin egotea.

Bigarren egia edo miraria da, ogiaren, ta ardoaren izate edo naturalezak biurtu edo aldatzea Kristoren korputz ta odol egiazkoak izatera. Jangoikoaren itz edo nai izateak ez du gauza ez gaitzik edo ezin eginik. Berak esan ta nai izana-

ren indarrez egin ziran beingo batean Zeruak, eta Lurrea. *Ipse dixit et facta suat.* Ezerezetik alako gauza andiak egin zituen neke gabe. Bada nola erraz erraz egingo ez du gauza batzuek beste batzueira aldatzea? Kanango errian premia aldi baten morko andi batzuek bete erazi zituen urez, ta gero bereala ur guzia biurtu zuen ardo eder izatera. Leenago ura zan, gero ardoa; ardoa zanean ura eztzan, zeren ura zana aldatu zuen ardo izatera. Onela bada, dio San Ambrosiok, Konsagratu baño leenago ostian ekusten dana, ogi lurrekoa da, baño konsagratu ondoan ogi lurrekoa ez da, ta bai Jesusen aragi ederra; orobat kalizan egotzi edaria konsagrazioa egin baño leenago ardo lurreko edo matsekoa zan, baño konsagratu ondoan da Kristoren odol egiazkoa.

G. Zerbait aditu det zer dan konbersio edo biurrera mirarizko au; ordea nai nuke enzun beste konparazio edo berdintza bat.

E. Ona emen zur atsegin emango dizun gauza adigarri bat. Gizon batek jango ezpalu urte guzian ogi utsa, ta edan ez ardoa baño, ogi ura biurtuko litzake aragi izatera, ardoa ere bai odol biurtzera. Guk jaten ditugun gauzak biurtzen

dira beste gauza batzuek izatera; aur txikitxo amaren ugatza baño edaten ez dutenak azitzen dira aragia, ezur, odol ta beste gauza askotan. Beraz amaren bularretik artzen duen ugatzarekin egiten da aragia, ezurra, odola, illea edo beste gauzaak. Bada nola Jangoikoak Sazerdotearen itzai indarra edo birtutea emanda biurtuko ez da lurreko ogia Kristoren aragia, ta ardoa bere odola izatera? Biurrera, edo aldatze oni deitzen dio Trentoko Konzilio Santuak Transustantziazioa, edo izate bat beste batera igarotzea.

G. Ez det zer eranzun arrazoi ain argira: bada-
kit Jangoikoarentzat gauza ezin eginik ez dala, ta sinisten diot Elizari, ordea gauza gaitza da aditzaea begien kontra sinistu bear degula. Begiak konsagratio ondoan ere, erakusten digute ogia hostian, ta ardoa Kalizan. Beraz sinistu bear degunaren kontra.

E. Bai, ta arrazoa da sinistea geiago utsik egin ezin dezakean Kristo, ta bere Elizari, gure begi uts bera, edo engañakorrai baño. Txalupa baten gabiltzala itxasoan sartutzen degunean erramua urean, uste degu okerra dagoala erramua: begiak okertzen gaituzte. Begiai sinisten

badiegu usteko degu dudaren apur gabe, ausia edo okertua dagoala erramua; ordea ateratzen badegu uretatik, ezagutuko degu zuzena edo ausigabea dagoala. Itxas bazterretan onzian dijoazanak uste dute aitzak, lurra, ta geldi dauden beste onziak ere badabiltzala. Ordea geldi daude, ta gezurra diote begiak. Gure sentiduak uts ematen dute gauza askotan. Orregatik anbeste begitazio. Berriz Fedeak ez du gezurrik, ez begitaziorik, ta bai zimendu galduko ez dana. Beraz gauza bat erakusten dutenean begiak, ta beste bat Fedeak, oratu bear diogu Fedeko ankorari galdu nai ezpadegu herejien itxas andietan. Ala bada konsagrazioko itzak esanda gero ere, begiak erakusten badigute lengoa bera, au da lurreko ogia edo mats-ardoa, ez dago an ez ogirik, ez ardorik, ta bai korputzeko begiekin ekusi ezin dezakegun Kristoren aragi ta odol egiazkoa.

G. Zer dira bada an ekusten ditugunak? Zer bait ekusten da?

E. Bai, ekusten dira ogi ta ardoaren itxurapen, edo irudi utsak, zeintzuek konsagrazio ondoan gelditzen dira itxasgarri gabe, edo lurreko ogi ta ardo bage Jesu-Kristoren korputz, ta

odolaren estalgarriztat, ta ona emen irugarren egia edo mirari sinistu bear deguna.

G. Nola adi genzake zerbait, zer diran ogi ta ardoarn itxurapen edo irudi utsak?

E. Fedeko gauzaak sinistu bear dira, adigarri-rik ez dagoanean ere. Jangoikoa ez lizake Jangoi-ko izango, egin ezin balu guk aditu dezakegun baño geiago, dio San Agustinek. Lurreko gauza txit asko ezin aditu dituzte gizonik jakintsuenak; nola bada aditu Jangoikoaren egitada edo obra ain miragarriak? Gizon zenzu apur bat duteenak aitortu bear dute, zein gauza ezak diran gure argiak ezagutzeko gerez gañeko gauzaak. Lurreko gauza, edo konparazioak esan ta aditu ezin banazute, esan zion Kristok Nikodemus, Maisu anditzat zegoanari, nola adituko nazute lurrez gorakoak esaten badizkitzuet? Jesusek eskini zuenean Sakramentu au largatzea, esan zien Sermoi baten, *Nik emango dedan ogia, nere aragia da.* Asi ziran Juduak itz oek enzunda auzitan edo erriertan, *Nola izan diteke (zioten) onek ematea guri jaateko bere aragia? Itz gogorra, nork enzutea emango dio?* Leenago jarraitu zienak ere Jesusi, iges egin zien batzuek. Ezin aditu

zuten, nola emango zuen bere aragia janaritzat. Begitandu zitzaien orduan zedukan aragi ekuskorra zatituko bearoko zuela okela zati bat bezela. Zer egin bear zuten? Sinistu Kristori berak aditu ezin zuteena; ezasi aztertzen nola egingo zuen. Ala bada erakeria ta arrotasun ezin andia goa da, uste izatea sinisteko Fedeko gauzaak, aditu bear ditugula.

Baña gatozen utzi genduan galdetzeari eran zutera. Ona zer diran irudi utsak gauza bera gabe. Ikusi dezu inoiz gau odei gabean llargia? Bazoaz Ibai ondora ekusiko dezu uretan an ta emen llargiaren imajina, itxurapen edo irudia. Esadazu, badago Ibaian benetako llargirik? Ez. Zer da bada ekusten dezun argi biribil llargia dirudiana? Da, eranzungo didazu, llargiaren imajina, edo irudi utsa. Orobat, begiratzen badezu artez Ispillu batera, ekusiko dezu zere ltxurapen edo irudia, guzia zere irudikoa; lodia bazera, lodi modukoa, beltza bazera edo txuria zeran bezelakoa. Zu etzaude Ispillu artan, Ispilluan ekusten dezun imajina edo irudia ez dago zuri iratsia; zurea da, baña dago zu ispilluan egon gabe. Onela bada, galdetzen badidazu, zer dira

konsagrazioko itzak esanda ere ekusten ta ikutzen diranak? Dira ogi ta ardo gabe dauden ogi ta ardo itxurapen edo irudi utsak. Len, konsagratu baño leenago hostia, ogia zana, txuri txuria bazan, zabala, biribilla, edo lau barrenekoa, konsagratuta ere, gelditzen diran ogi irudi utsak, irudi utsak, izando dira txuri, zabal, biribil, edo lau barrenekoak, au da, len ziran bezela. Berdintza, edo konparazio oekin zerbait ezagutzen da, nola egon ditezkean ogi ta ardo konsagratuetan, ogi ta ardo egiazko gabe, beren itxurapen edo irudi utsak, ta irudi oen azpian Jesusen Gorputz, ta odol bene benetakoak.

Baña ona emen Aita Luis Puente Beneragarri ta Jangoikozko gauza ezkutukoetan argi andia izan zuenak dakarren beste berdintza osoago bat. Ipin-zazuz Olla loka baten azpian arrautza batzuek; ta txitatxoak jaio bear duten aurrean, begiratzen badiezu arrautzai, usteko dezu osoak daudela, zuringo ta gurringo len zituztenekin. Gañetik ekusten dezu len ekusten zenduan guzia, kolorean, ta etxuran. Ordea ez dago aietan arrautza azal, itxura edo irudia baizik. Lengo zuringo, gorringo orde, daude barrunbeetan txi-

tatxo bizi biziak. Len arrautza egiazkoak ziran zuringodunak, gero arrautza irudiak ta irudi oen azpian bezela txita biziak. Txitak egin diranean ez dago arrautzen izate egiazko edo sustanzia-rik; ta arrautza egiazkoak ziranean, etzegoan txitarik. Ekusiko ezpagenu gere begiekin egunoro bezela, nolako biurtza, edo aldatzea egiten duen arrautzaren izateak Olloak ematen dien berotasunarekin, nork sinistuko luke? Jangoikoak eman zien, edo Jangoikoak prestatu zuan naturaleza, arrautzak idukitzeko txita gaiak, ta gero berotasun egoki batekin irtetzeko txita biziak arrautzaren izatea galduta bezela, edo batetik bestera aldatuta. O konparazio ederra! Onelako birtutea badu Olloaren berotasunak, nola erraz sinistuko ez dezu Jangoikoak eman diela Sazerdoteai konsagrazioko itzen bitartez aldatzeko lurreko ogia Jesu-Kristoren Korputzera, ta matz ardoa bere odolera, gelditu gabe benetako ogi ta ardorik, ta bai oen itxura utsak? Jesu-Kristok autatu edo eskojitu zuenean ogia bere Korputz gaitzak eman zion prestaera egoki bat Konsagrazioko itzen bidez bere aragi eginda gelditzeko.

G. Zein da laugarren mirari, edo egia sinistu bear deguna?

E. Jesu-Kristo guzia dagoala Ostia oso, edo guzian, ta guzia Ostiaren apurrik txikienean, hostia erdibitu, naiz zatitzen danean, ez dala zatitzen, ez erdibitzen Kristoren Korputza, bai baka- rrik ostiaren itxurapen edo irudi esan dituanak.

G. Gauza aditzen gaitza, esango dezu; nola ori gerta liteke? Badira mirari au adirazteko kon- parazio, edo berdintzaren batzuek?

E. Bai. Ona San Agustinek dakarrena. Sermoi- gilla batek egiten duen itza, guzia dago aditzalle guzietan, ta guzia aditzalle bakoizean; guziak enzuten dute itz guzia, ta bakoitzak enzuten du guzia, itza erdibitu gabe. Geienen iritzian gure Anima dago osoro Korputz guzian eta guzia kor- putz zati ta apur bakoitzean; ez zati bat buruan, beste bat biotzean, ta beste zatia bularrean, bada ez du zabaltasunik animak. Zein aurraren anima, zein gizon azi batena, ez da bata baño bestea andiagoa. Nai dezu beste konparazio adi- tzen errazagoa? Ekusten duenak bere burua Ispi- llu oso ta andi baten, ekusten du bere irudi edo itxura osoa; egiten bada gero Ispillu ura lau edo

bost zati, ez da zatitzen irudi edo gizon itxura; begiratzen duenak bere burua zati bakoitzean, ekusten ditu arpegi ta esku osoak, edo zatitu gabeak; ta esan genzake gizonaren imajina, edo irudia dagoala osoz lspellu osoan, ta osoz edo guzia edozein parte edo zati begiratu al ditekeen. Onela bada Kristoren Korputza dago osoro Ostia guzian, ta osoro zatituaren edozein apurrean.

G. Gauza andi ta miragarria, Jauna idukirik Kristok Gizon ondo egin batekoak bezelako anditasuna, egotea osoro ostiaren apur txiki txiki baten.

E. Ongi diozu gauza miragarria dala, baña Jankoikoarentzat ez dago gauza gaitzik. Nola izan liteke suak ez erretzea? Bada ez du erretzen Jangoikoak nai ez duenean erretzea, askotan gertatu dan bezela. Gauza miragarria Zaldia baño andiago dan ta Kamelloa deritzon Abertzarra igarotea jostorratz baten zulotik, bada Kristok berberak dio errazago ori egingo dala gizon aberats diru zale bat salbatzea baño. Bada Kristoren naiz erraz igaroko bada alako abertzarra jostorratz baten zulo txikitik, erraz egongo

da Kristoren Korputz guzia Ostiaren apur txiki baten, guk aditu ezin badegu ere nola gerta ditekian.

Bostgarren egia edo mirari sinistu bear deguna Jesu-Kristoren Korputzarekin batera daudela Ostia konsagratuan bere odola, bere anima, bere Jangoikotasuna.

G. Nola ori?

E. Jesu-Kristo dagoalako bizirik, dala Zeruan, dala aldarako Sakramentu santuan. Piztu zan Kristo illen artetik berriz ez iltzeko. Orain bada, Korputz bizi batek iduki bear ditu odola, ta anima. Jesu-Kristoren Jangoikotasunak ez dio larga bein artu zuanari. Obeto aditzeko jakin bear da, Jesu-Kristo ill zanean aldegin zuela animak korputzetik; anima joan zan Guraso Santuen Linbora, ta Korputza gelditu zan Kurutzean ta gero Sepulturan. Baña bere Jangoikotasuna egon zan beti, ala animarekin Linboan, nola Korputzarekin Gurutze ta Sepulturan. Onela bada, Ostia konsagratuan dago Jesu-Kristoren Jangoikotasuna, edo Trinitate guziz santuko bigarren Personagizon egin zana.

G. Baña Kalizan konsagrazioko itzak esan ezker ote dago Kristoren odolaz gañetik beste gauzarik?

E. Bai; odolarekin batera daude bere Korputz osoa, anima, ta Jangoikotasuna, ta ostian dagoan guzi guzia dago Kalizan, ta Kalizan dagoana Ostia konsagratuan.

G. Trinidadeko bigarren Persona Jangoiko dana badago Ostian, naiz Kalizan, egon bearko dute beraz lenengo, ta irugarren Personak ere, edo Aitak, edo Espiritu-Santuak?

E. Ala da, zerren Jangoiko bat baizik ez izanik, iru Personak ezin egon ditezke bata besteak gabe. Baña nola bakarrik bigarren Persona egin zan Gizon, bakarrik bera dago beregan dauzkala Ostian Kristoren Korputz ta Anima ta beste Persona biak ez ala, ta bai beste modu goratu guk, aditu ezin dezakegunean.

G. Ostian badago Kalizan dagoan guzia, ez geiago ez gutxiago, zertako esaten da ostian artzen dala Kristoren Korputza, ta Kalizan bere odola?

E. Ederki galdetzen dezu. Ona orde adigarrria. Ostiara itzen birtutez dator artez Kristoren

Korputza, ta nola Korputz bizi bat ezin egon litekean odol ta anima gabe, oek dijoaz laguntzaz, edo batutasunez, ez itzen indarrez; eta nola bigarren Persona Jangoiko danak ezin larga lezakean artu zuen gizatasuna, egon bear du Korputz ta animarekin. Egon ere ezin diteke Trinidadeko Persona bata besteak gabe. Beraz Ostian daude Korputzarekin, Odola, Anima, ta iru Personak len esan bezela. Orobat Kalizara konsagrazioko itzen indar edo birtutez dator Kristoren odola, ta nola odol biziak eskatzen duen Korputza ta anima, oek dijoaz, ez itzen indarrez, ta bai laguntzaz ta unioz, edo batutasunez, bigarren Persona Jangoiko dana Korputz ta anima bereganatuakin, ta beste Persona biak bata bestea gabe egon ezin ditezkealako.

G. Zer da ordea itzen indarrez edo birtutez etortea Kristoren Korputza Ostiara, ta bere odola Kalizara? Nola nekezaleak adi lezakete itzkera ori?

E. Ona zerbait aditzeko bidea. Dijoa gizon bat zaldiz; deitzen dio norbaitek etxe batetik biur didilla. Zaldiz zijoan gizon ura dia deitu dionagana Zaldi, soñoko ta guzi. Etzien deirik egin ez

Zaldiari, ez Zaldunaren janzi edo soñekoai, guziaz ere berekin daramaz Zaldidunak Zaldia, ta bere arropa edo janziak, zeren berekin zera-mazan Zaldia ta arropak. Ala bada Sazerdoteak ostia konsagratzeko unean deitzen dio bakarrik Kristoren Korputzari esan esanaz gure Salbagilleak esan zituen itz oek, *Au da nere Korputza*: bakarrik izentatzen du Korputza, ta au jartzen da Ostian itzen birtutez. Baña nola Korputza egon ezin ditekean gizon bizi baten odol, ta anima gabe jartzen dira Ostian oek, ez deituak izan diralako, bai lagundu ta alkaturik daudelako korputzarekin: berriz Trinidadeko iru Personak, len esan diran arrazoiak gatik. Orobat, ardoa konsagratzeko unean Sazerdoteak, deitzen dio bakarrik Kristoren odolari gure Salbagille onek esan ta erakatsi zituan itz oekin *Au da nere odolaren Kaliza*. Bakarrik aotzen edo izendatzen du Kristoren odola, ta au da jartzen dana Kalizan itzen dei edo indarrera: baña nola odol bizia batu edo alkaturik dagoan korputz ta animarekin, oek jartzen dira Kalizan laguntzaz edo batueraz, ez deituak izan diralako, eta iru Persona Jangoiko bat diranak len esan dan bezela.

Egia au obeto argitzeko ona jakitunak erakasten duteena; konsagratu balu San Pedro edo beste Apostoloren batek Jesu-Kristoren Korputza Sepulturan egon zan orduetan, jarriko zala Ostian Korputza anima gabe, zeren etzegoan lagundurik animarekin.

G. Ostia konsagratuan dagoan guzia badago Kalizan konsagratu dan ardoan, zertako egiten dira konsagrazio aparteko bi, bata ostia edo ogiarena, ta bestea ardoarena?

E. Arrazoi bigatik. Alde bitatik begiratu bear zaio Konsagrazio santuari, Sakramentua dan aldetik, ta Sakrifizioa danetik. Sakramentua dan aldetik, nai izan zuen egin Konbite, edo Janaria bezela; ta konbite onrako baten, bear da jana ta edana, ta animako bizitzari iraun erazitzeke ez da asko jaana edaari gabe, nola ez dan korputzeke bizitzarentzat. Sakrifizioa dan aldetik, izanik Meza santua gure Redentore maitagarriaren eriotzaren Irudi edo Imajina bizi bat, nola eriotzan aldegin zuen Odolak Gorputza gandik, adirazo bear zan Sakrifizio onetan Kurutzeko eriotza edo sakrifizioan gertatu zana konsagrazio banaak, edo apartekoak eginik, ez korputza

egon ditekealako ostian odol gabe, ez Kalizan odola korputz gabe, baña bai itzak egiten duen alderatze modu asko esan nai bategatik.

G. Ez dakit nola izan ditekean esan dana. Sakramentua dan aldetik ematen bada janaren ta edanaren Konbitea, nola Sazerdote ez diranak edaten ez dute Kristoren odola?

E. Anzinako denporetan ematen zitzaien kristau Sazerdote etziradenai ere edaaten Kalizatik Kristoren odola ardo konsagratuaren irudian orain Sazerdoteak artzen duten bezela. Ordea arrazoi onak gatik eragotzi zuen Elizak, ta premiari ere ez dagoalako. Esan degu Jesu-Kristo dagoala bizirik Ostia konsagratuan, ta ala bere zañetan duela odola. Beraz ostia konsagratua artzen duenak artzen du Kristoren odola edanari moduan ezpada ere.

G. Fedeko gauza guziak sinistu bear ditugu begi itxiakin, ordea txit onak dira ejemplo edo gertaerak Fedea sendotzeko; nai nituzke batzuek enzun.

E. Ongi diozu fede laburrekoentzat txit onak dirala Jangoikoak Fedearen sinisgarri egin dituen mirariak, ta ez da Fedeko Artikulorik, zeñen argi-

biderako egin diran geiago. Zenbat bider ekusi da Ostia konsagratuetatik odola irtetzen here-jeak desprezio arrigarriak egin ondoan? Zenbat alditan agertu da askoren begietan aurtxo ederraren irudi edo itxuran? Zenbat bider abereak ta infernukoak belaunikaturik Ostia santua igarotzean? Zenbat Sazerdote Santuak ekusi dut argiro Jesus Ostian bertan meza emateko orduan, ta argia zeri atela Korputzetatik? Nork esan, zenbat atsegin gogoz beterik arkitzen ziran komunio ondoan San Ignazio Loiolako, San Felipe Neriko, Santa Theresa ta anbeste Santu ta Santa! au da bai janari atsegin guziak dauzkana. *Omne delectamentum in se habentem*. A nola esan dezakean Kristok Isaak Esauri baño arrazoi geiagorekin! *Ogi ta ardoa eman diot zure anexe Jakoberi*, au da eman al dezodan guzia, *zer eman dezakezut zuri?* Eman guri Jesusek ogi ta ardoaren irudien azpian bera dan guzia, zer eman dezakegu geiago? Eta zer emango ez digu berekin batera guk bear bezela anima garbiakin artutzen bade-gu! Ona Santa Theresak beste mundutik etorrira esan ziona Jangoikoa ekusteko goseaz zegoan anima txit on bati. *O anima zori onekoa! Zerga-*

tik larritu ta nekatzen zera Jangoikoa ekusteko egarri penazkoaz, egun oro badago altara santuan guk Zeruan gozaten deguna ber bera? Guk ekusten degu argiro Gloriako argiarekin; zuek lurrean Fedekoakin ta merezimentuarekin. Zuen emengo gozatzeak geitu dezake merezimentua. O ta bagenu guk Fede bizi bat, amore andi bat, ta konzienzia garbi bat eldutzeko grazia guzien Iturri bizira! Nola desterro edo erbeste onetako naigabeak gozatuko lirakean Jesus sarri bisitatu ta artuaz! Zertako da ekustea Fede bizi bat dutezentzat! Ona emen ejemplo ederra! Egun batean meza ematen zegoala Sazerdote bat Parisen, agertu zan Jesus Ostian aurtxo eder baten irudian txit askok ekusten zuteela. Joan ziran arinka berri au ematera San Luis Erregeari; Jauna; betor laster Ostian ekustera Jesu-Kristo aurtxo eder baten itxura zoragarrian. Eranzun zien Erregede Fede andikoak: ez det nik ekusi bear korputzeko begiekin sinisteko Ostia konsagratuan dagoala Jesus ber bera. Sinisten ez duteenak, dijoazala ekustera korputzeko begiekin. O Fede bizia! O Fede engañatu ezin dana korputzeko begiak bezela! Sinistu bear degu bada sendo

sendo, Ostia konsagratuan adoratu, ta artutzen deguna dala, Aita Eternoaren Seme gure amorez egin zana gizon Ama Birjinaren sabel garbian, Gurutzean ill zana ber bera, ta orain dagoana Zeruan Aingeru, Santu ta Santa guziak adoratzten duteena, ta etorriko dana Juzioko egunean mundu guzia juzgatzera. Au ondo sinisten duenak, artuko ditu bitarteko onak biotza garbitzeko mai Santura eldu baño leenago. Ala izan didilla.

ERAKASTE II.

Nola gauden komuniora obligatuak, ta zein gauza txit ona dan sarri komulgatzea

Erakatsi degu igaro dan doktrinan, nola sinistu bear diran komulgatu baño leenago, Aldarako Sakramentu Santuan sarturik dauden mirariak, ta nola Fedeko egia dan Ostia konsagratzen danean, arkitzen dala Jesu-Kristo ber bera.

G. Zertarako ordea utzi zigun gure Redentore maiteak Sakramentu ain miragarria?

E. Prestaera onakin artzen duenarentzat, izan didin animako janaria, grazia ta bertuteak geitzeko.

G. Beraz komulgatzeko obligazio estua da?

E. Nola ere dan. Ona arrazoi zuzena. *Jaten ezpadezute Gizonaren Semearen* (izen au artzen zuen sarri Kristok) *aragia*, *ez dezute bizitzarik izango* zuen animetan. Orain bada animako bizitza, edo grazia gabe Zerurik ez dago. Komulgatu gabe animako bizitzarik, edo graziarik ez. Beraz

bear bearra da, al didilla, komulgatzea, salbatuko bada.

G. Eta komulgatu ezin danak eriotzako peligran, nola izango du salbazioa?

E. Komulgatzeko prestaera, borondate edo nai sendoarekin. Arkitu zan Santa Juliana Falconeris azkeneko gaitzean komulgatu ezin zan gaitzaz. Eskatu zion Sazerdoteari ekarri zezola Ostia santua edolarik adoratzeko. Ala egin zuen Apaiz bere animako garbitasun, ta Kristoren gosea ezagutzen zuenak. Eskuan artu zuenean erakusteko ta adoratzeko Julianak, ezkutatu zitzaion Sazerdoteari eskuetatik Ostia santua, guziak arritu zirala mirari arekin. Andik laster arpegi gozatsu batekin ill zan Santa zorionekoa, ta erantzi zuteenean illa bezela janzitzeko, arkitu zien biotzaren gañean ostiaren marka edo seña-le modu bat, ta igarri zuten, ostia igaro zala Santa andi aren barrenera.

G. Noizik noizera komulgatu bear degu?

E. Edolarik urtean bein Pazkoako egunen batean, ta leenago eriotzako peligran bagaude.

G. Jesu-Kristok zer agindu zuen gauza onen gañean?

E. Etzuen gauza erabakirik utzi; bai komulgatu bear zala bizitza betikoa izan nai zuenak, ta sarri egitera dendatu edo animatzeko, esan zuen, *ogi au jaten duena biziko da beti*. Erakurten degu San Lukas Ebanjelistak eskribitu zuen Apostoluen Egikarietan, lenengo kristauak komulgatzen zirala egunean bein; eta nola kristau aiek zeuden Kristoren amorez beteak, gauza alperra bezela zan ipintzea agindu jakin, edo egun erabakirik. Persekuzio gogorren artean bizi ziran, ta billatzen zituzten leiza, Kobao, edo lurazpiak meza esateko, komulgatzeko, ta ofizio santuak egiteko. Argatik anbeste kristau, anbeste martiri denpora zorioneko aietan, irtetzen zuteela komunitatik Leoi sua botatzen zutenak bezela. Iraun zuen oitura santu onek eun urte baño zerbait geiago. Debozio artan zerbait oztu zanean Jendea, komulgatzen ziran zortzi egunetik zortzi egunera Aita Santu Pio lenengoaren ordena edo aginduz. Nagitu ziran gerora kristauak pakearekin, ta azkenik Inozenzio irugarren, ta Erromako Aita Santuak Letrango Konzilio Santuan, ipini zuen mandamentu estu bat,

komulgatu bear zala gutxienez urtean bein Pazkoako denporan.

G. Ori orrela izanik, zertako da sarriago komulgatzea?

E. Eliza ama Santak ezin bestez bezela ipini zuen urtean beingo komunioa, ekusirik kristau askoren atzerapen ta nagitasun lotsagarria. Baña beti eman du konseju, beti erregutu komulga gaitzela txit sarri. Ona zer esaten duen azkeneko Konzilio jeneral, edo Elizaguzikoak, au da Trentokoak. Naiko luke Konzilio Santuak meza guzietan izan ditezela komulgatzeko kristauak; esango balu bezela, komulga ditezela egunoro.

G. Alde batetik erregutu egunoro komulga ditezela kristauak, ta bestetik ez agindu urtean bein baño komulgatzea, nola da ori?

E. Nola dan? Bekatuak geitu ez ditezen ekusirik gure nagitasuna, ez du ipini urtean beingo komunioa baizik aginduz edo bekatu mortalaren bean. Berriz ondo esan, erregu, ta palaguekin bezela ekarri nai gaitu sarri komulgatzera. Ama batek ekusten duenean bere semetxoa gaixorik, adoregabe, ta aginte gutxirekin igui ematen diola jaatekoak, edo botika edariak, zer asmo

artzen du? Nere Semetxoa, esaten dio, ezin bizi-ko zera jan gabe; osatuko bazera artu bear dezu edaari mingoitz au. Ekusirik bere atzerapena, naieza, ta ikara modua jaana ta edari guzia artutzeko, esaten dio erreguka ta palaguka, aurra bada, ar zazu nere eskuetatik kollara bat salda; ondo esanda artu erazitzen dio; aurra beste kollarakada bat, ta ala geldika guzia ezpada ere, artzen du mutiltxoak: beste batzuetan jan edo edan dezan, eskintzen dio dirua, gozoa, edo zer edo zer, ta dakar alimentua artzeera. Onela bada gure animetako Ama bezela egiten dan Eliza santak, ekusirik bere Semeen gaitza, ta nola komunioko janari gabe bizitza betikoa galdu bear dan, zer asmatzen du? Ene umeak, ar zazute edolarik urtean bein janari osakarri au, ta geiagotan ar dezagun, erregutzen gaitu, ta urteko egun askotako dauzka Aita Santuen bidez ipiñi, edo eskiñirik induljenziak, anima gaitezen eskin-sariekin artzeera komunioa sarriago. Au nai du, au eskatzen digu erreguz, ta ez bakarrik komulgatzea urtean bein.

G. Urtean bein baño komulgatzen ez diranak, nola bizi oi dira geienez?

E. Arrazoi egiazko gabe, ta beren nagitasunez largatzen duteenak, Jangoikoaren beldur gutxikoak dira, fede argalekoak ta daude pekatu askotan erorteko peligro andian. Gaude etsaiak inguraturik, tentazioak ez dira palta; igesi bezela dabillenak etsaiak ta beren tentazioak garaitzeko laguntasun ta bitartekorik sendoenetatik, nola garaituko dituzte? Iges Kristoren maitik, ta nola iraun animako osasunean? Zer itxaran dezakete Jesu Kristo gandik onelako nagi, alper ta bere amore gabeak, edo beintzat gutxikoak? *Atozte nigana*, dio Jesusek, neke, karga, edo tentazio andien azpian bizi zeratenak, ta nik arinduko dizut, nik aterako zaitut tentazio guzietatik, nik emango dizut janari gozo, ta sendagarri bat. *Et ego refician vos*. Kristo dago gau ta egun Eliza santuetan Karzela baten bezela zarraturik, dator egunoro Aldara santuetara, ez bakarrik Sazerdotea komulgatu didin, baita ere naiz komulgatu ditezen beste kristauak, ta gu urte guzian bein baño ta ezin bestez bezela, elduko ez gerala? Nola artuko ditu borondate txaarreko komunioak? Ezpalitza munduko oniritziagatik, edo eskomunio santuaren beldurrez, edo txartela eman

bear dalako, egongo lirake batzuek urte osoetan konfesatu ta komulgatu gabe. Oek, zer itxaron dezakete Jesu-Kristo gandik? Nola egiten ere dute beren urteko komunioa? Ote dira oraziora emanak? Irakurtzen dituzte liburu onak? Egin limosna asko? Eta nola iraun lezakete bekatu gabe?

Obe da gaizki komulgatu baño, urtean bein baño ez komulgatzea: au da beren soñua.

Nik diot, obe dala gaizki komulgatzeko, ez komulgatzea inoiz; obe da ez komulgatzea Pazkoaz ta eriotzako orduan ere, ta obe da infernura jesteria batere komulgatu gabe komunio gaizki egiñakin baño. Ordea, nok obligatzen zaitu ta esaten dizu gaizki komulgatzeko? Gaiso bati esaten dio Medikoak, ar zazu alimentu bear dana. Gaixoak eranzuten dio: ez det artuko, zerren gaitz egingo dit. Medikoak dio, jaten ezpadezu, illko zera naita ez; ez dago osagarririk jaten ez dutenentzat. Dana dala, ez det jango illabete onetan. Gaitz egingo dit. Ez dizu gaitzik egingo janak bear dan bezela artutzen badezu. Garbituko dizugu sabel ori botikako batekin, ezarriko diogu saldeari ozpin edo binagre apur bat. Ez

orrelakorik eranzuten dio gaiso ero edo gaiztoak; irauten du bere tema txaarrian, ta egun gutxiren buruan iltzen da janezaz. Zer esango zenuke onelako gaixoagatik? Eta zer esan bear da kristau nagi askogatik, zeintzuek sarriago ez konfesatu ta komulgatzeko aitzakitza ematen duten, obe dala gaizki komulgatzeko batere, edo urtean bein baño ez komulgatzea? Esaten badiezu, argalduko dirala animako janariaren paltaz, presta ditezela animako loiak kenduaz, onela gaitzik egingo ez diela komunioak, ez dute enzuterik ematen, ta nai dutelako bizi nasaitasun guziaz, aldegiten dute Kristoren mai ederretik. Ekustea da garizumako egunetan jende gazte lasai urte guzian Sakramentuetatik igesi ebilli diranak, bear bada parre ta ista egiten zienak kristau on sarritxo komulgatzen ziranai, ekustekoa da, diot berriz, zein larri ta estu ebilli oi diran Pazkoako zer eginak egin artean. Norekin konfesatuko ote naiz? Esaten du bakoitzak. Esamina apur bat egiten dute, libru on bat edo beste erakurri; beste batzuek, bear bada asko jakiñagoak, dijoaz Konbentu batera, an bost edo sei egun eginda, engañatzeko ezagutzen ez duan Sazer-

doteren bat. Igarotzen dute nola ala konfesioko ibaitxoak, au igarotzeko, ezarten dute karga dio Santa Theresak, ta komunioko lotsagaiztoko bat eginda, karga berriz lepora, esan nai det, lengo bizitza lasai, olgantza txatar, ta okasioetara. O jende zorigaiztokoak! Zer aterako dezute azkenean! Orra zertara joten duten zuen urteko komunioak.

Beste batzuek dira Pazkoaz ere komulgatzen ez diranak, esaten duteela beren artean, zertako komulgatuko naiz sakrilejio bat geitzeko? Ni nago okasio gaiztoan, edo batere ondu gabe lengo konfesiotik, edo kunplitu gabe penitentzia, restituzioak ezin absolbituko nau Konfesoreak; zertako berriz konfesiara joatea gezurrak esateko, bekatuak ixiltzeko? Obe det itxaran denpora obeago batera; gerora kenduko al det okasio gaiztoa, kendu oitura txaarrak, kunplitu penitentzia ta restituzioak. Estalgarri oekin, txartelaren jira bira bat eginik, daude iru ta lau urtean konfesioko ta komunioko sakramentuetara eldu gabe. Calahorrako Obispaduan urteko komunioa arrazoi egiazko gabe largatzen duteenak, daude

egin ezaz beste gabe eskomulgatuak inork jakin ezagatik.

Eliza Ama Santuak agintzen du artzen duena eriotzak Pazkoako komunioa egin gabe, ez didi-lla artua izan Elizan ez bizitzan, ez enterratzeko, ta alakoari kendu bear zaiola Santuen Komunioa, edo kristauen arteko partiltasun animakoa.

Nola eraman lezakete egun on bat lurrean, nola lo egin gozoro, Eliza Ama Santaren aserreen bean? Itxaroten dute gerora ondutzeko ta onduta komulgatzeko. O erakeria! Nor da bere bizitzaren jaube! Nork eman dio itza illko ez dala ustekabean! Bekatuak geituaz, Kristo gandik aldegiñaz, errazago izango da salbatzea? Baña Jauna, esango dute, prest ezpanago, zertako joan konfesio ta komunio txaarrok egitera? Presta zaite, kendu edo irten okasioetatik, zoaz Konfesore on bategana, agertu oni zere premia ta estaldu txarra ezer gorde gabe, bere konsejuekin emango dizkitzun ondo prestatzeko bideak, ta orduan prest ezpazaude absoluzio ta komunioa artutzeko, ematen dio eskubidea Elizak Konfesoreari, arrazoi onarekin luzatzeko Pazkoako egunak, edo egun señalatuak igarota, deritzo-

nean komunioa emateko. Borondate onekoentzat, ta Jangoikoagana biurtzeko bitarteko sendoak artu nai dituztenentzat, erraz egiten da; ordea ez borondate sendo ta onik ez dutenenentzat.

G. Komulgatu naiz; ez naiz ni orren gaiztoa, non da largako nukean urteko komunioa, au diote beste askok.

E. Komulgatu zera? Baña nola? Ondo edo gaizki? Larga dezu lotsaz bekatuen bat? Egin dezu len konfesio txarrik? Ori bai Jauna. Beraz ez dezu Pazkoako komunioarekin kunplitu. Konfesio ta komunio gaizki eginekin uste dezu emango diozula atsegin Eliza Ama santari? Ezetz dio berak. Atoz ona, norbaitek zor bazaitu ogei ezkutuko bat, ta pagua ematera badator diru txar edo palsoarekin, artuko ziñoke? Urrea irudiagatik urrea ezpada, ez dezu artuko Zortzi dukateko edo ogei ezkutukoa. Ala ez da? Eta pagatu nai diozu komunioko zorra komunio gaizto ta sakrilejio garbiarekin? Bada ez dezu ezer egin. Zer diot? Geitu dituzu bekatu andi bi, bata gaizki konfesatu ta bestea gaizki komulgatu zeralako. Konfesio, ta komuniorik egin ez due-

nak Pazkoaz, egin du txit gaizki, lotsarik gorde ez diolako Eliza santari, ta ala egin ditu bi bekatu mortal, ta Calahorrako Obispadukoa bada, bere gañean du deskomunio osoa. Ordea gaizki konfesatu, ta gaizki komulgatzen diranak, egiten dituzte lau bekatu mortal, bi, urratu dituztelako Elizako mandamentu biak, ta beste bi sakrilejio-koak, gaizki tratatu dituztelako Sakramentu biak. Orra nola gaiztoagoak diran batere konfesatu ta komulgatu ez diranak baño.

G. Beraz berriz ta anbat lasterren konfesatu, ta komulgatu bear dute onelakoak?

E. Ala da; zerren kunplitu ez dituzten Elizako mandamentuak. Pagatu ez duanak zoorren bat, edo diru gaiztoarekin pagatu duenak, pagatu bear du anbat lasterren señalatuta zegoan epean edo, denporan ez pagatuagatik. Ala ez da? Bada komunioko zorra, pagatu ez duenak bear zan epe edo denporan, pagatu bear du anbat lasterren. Egiten dute au bekatari askok? Ez da burura etorri ere berriz konfesatu ta komulgatu bear duteela prestaera onakin. Nola nai konfesatu ta komulgatu badira, begitantzzen zaie kunplitu dituztela Elizako aginduak. O

itxumena! Zer esan bada urte oso, ta askoetan gaizki konfesatu ta komulgatu diranak gatik, dala lotsaz bekaturen bat, edo geiago larga dutelako agertu gabe, edo damurik eraman ez dutelako? Zenbat bekatu egotzi ote diez beren animai? Eta nolako bekatuak?

G. Eta eriotzako peligroan badago komulgatzeko obligaziorik?

E. Bai, dio Santo Tomas andiak, ta ateratzen da obligazio au beti Elizan ala egin dalako, Konzilio Santu askotan agindu dalako, ta arrazoiak ere erakasten digulako.

G. Zertako da ordu artan komulgatzea?

E. Orduan bear degulako laguntasun txit andi bat infernuko etsaiakin, ta eriotzako gaitzekin peleatzeko. Infernuko etsaiak egiten dute alegina milla aldetara berenganatzeko anima, dakitelako galtzen badute era edo okasio ura, ezingo duteela ezer gerora. Berriz nolako eroapen edo pazienza bear ez da igarotzeko Jangoikoaren amorez ordu artako naigabe, gaitz portiz, ta larritasunak? Sartu bear da Eternidadeko bidean. Nolako indarrak bear ez dira bide estu ta beldurgarri onetan? Elias Profeta santuari bide

gogorak eginda, goseak argaldurik arkitzen zala, agertu zitzaion Aingeru bat, eman zion autsazpian errerikako ogia, ta esan zion, *Elias, jaiki zaite, ta jan zazu, oraindikan bide luze gogorra igaro bear dezu.* Jan zuen, ta ebilli zan txit erraz ogi ark eman zion sendotasunarekin, ta igo zuen Jangoikoaren mendira. Eliasek orduan baño bide gogorragoa egin bear ko degu eriotzako tranzean. Utzi digu ordea guri Profeta santuari eman zitzaion baño ogi obe, ta sendagarriagoa, ogi Zeruti jetsia, Jesu-Kristoren aragi ederra berbera. Nola indartu, ta sendotuak geldituko ez dira grazian artzen duteenak, Jesusen gose diranak? Nola galduko ez dute beren indar guztia infernuko etsaiak, Jesusek egin dion bisitarekin anima bere maiteari?

G. Nola baña prestatu bear da azkeneko komunio santua egiteko?

E. Beti ondo prestatu bear badegu ere, ordea kontu geiagorekin eriotzako peligroan. Ez da orretarako itxaran bear, iñola al didilla, ez larga konfesioa, Apaiza joan artean Elizako ondasunekin, edo Ostia santuarekin. Konfesatu bear da leenaz bere gogoko duen Konfesoreari dei egin-

da. Anima eskrupuluz betea ezpada gaixoa, premiarik ez dagoanean ere, txit ondo da Konfesio jeneral bat egitea. Onela egiten dute kristau, Sazerdote, ta Frailerik onenak ere. Billatu Konfessore len artu ta animaren berria dakiana, lotsaren bategatik aldatu nai ezpadu. Ez begiratu munduko esamesai animako salbazioa dijoakun gauzaan. Kura edo Erretore Jaunarekin konfesatzeko atzerapen edo beldurra badu, dei egin beste bati. Eta nolako damu bideak artu bear ez dira? Ondo garbitzen bagera emen Sazerdotearen aurrean, garbituak arkituko gera Kristoren aurrean, edo juzgatzeko orduan.

G. Baña erraz da ondo komulgatzea azkenean, leenago nagia zana sarri komulgatzen, edo komulgatuagatik, gaizki komulgatzen zana?

E. Zer gauza gaitzagorik! Era ona zeukanean urbildu nai ez Kristo gana ezin bestez baño, ta joango da Jesus gogo onarekin alako nagi, igesla, ta amore gabeko anima gana? Eta zer; bizitza gaizto batean eraman baditu egun ta urte osoak Jauna gana biurtu, ta obra onen azirik erein gabe? Esango die Saul gaiztoari Samuel Profetak esan ziona, *quare inquietasti me ut suscitarer!*

Zertako atera erazi nazu sagrarioko Obitik zuga-na etortzeko?

G. Eta badago obligaziorik komulgatu baño leenago prestatzeko Konfesioko Sakramentu santuarekin?

E. Bai bekatu mortalen batekin arkitzen bada anima, ta orobat arrazoizko ezda-baida, edo dudarekin arkitzen bada: Ez da asko Akto kontriziokoarekin prestatu naia, zeren Eliza Ama Santak aditzen ditu Konfesioren gañean San Pabloren itz oek, *Proba*, edo garbi didilla *gizona, ta jan dezala gero ogi santu onetatik*, bada bear ez bezela, edo bekatu mortalean jaten duenak, *jan ta edaten du bere juizio*, edo kondenazio-bidea. Probantza, edo garbikizun au egin bear da Konfesioko iturrian. Ala bada ez da asko berez Akto kontrizioko bat egin ta eltzea komulgatzera leenago bekatu mortal jakin, naiz dudakoan dagoana. Orrela egiten dira egiazko Akto kontriziokoak? Askote da aoarekin esatea? Nolako aldatze ta trukada animakoa bear ez da Jangoikoaren amorio egiazkora? Nola bada eldu komulgatzera bekatuan dagoana Akto kontrizioko begitandua-kin? Baña geiago. Beliaki batek Magdalenak

berak baño amorio geiago artu diola Jangoikoari, bekatuen damu andiagoa dadukala Pelagia, Maria Egipziaka, ta Kortona penitenteak baño, ta Zerutik Aingeru bat etorri ta esango balio grazian jarri dala damu amorezkoaren bidez, ez legoke prest eldutzeko komulgatzera, konfesatu gabe bekatu mortala. Bear bearra da konfesioa komulgatzeko bekatu mortal ezagun edo dudakoan dagoanarentzat.

G. Noiz asitzen da komulgatzeko obligazioa?

E. Ez dago urte jakin ta erabakirik: gazte batzuek dira besteak baño iratzarriagoak, adin geiagokoak, ikasla obeak, ta oiturak ere ez dira berdinak guzietan. Eriotzako peligroan bearra goa da komunioa Pazkoaz baño. Ala bada begiratu bear zaie gauza askori. Komulgatzeko bear da jakin, zer artzen dan, nor dan Jesu-Kristo, ta iduki debozio moduren bat. Badira gazte gurasonen umeak, ondo aziak, doktrina ederki dakitenak zortzigarren urterako, oek komulgatu bear dute. Beste batzuek dira beranduago ere doktrina ez dakitenak, gaizki aziak, ala baserrietan nola kaleetan. Anima Kargua duteenak aztertu edo esaminatu bear dituzte lenengo komuniora-

ko, ta gurasoak eraman berai. Utsegiten andia da, nere ustez, dio San Franzisko Saleskok, luzatzea geiegi animako janari osasun emallea denpora oietan, noiz azkor ta jakitunagoak diran gaztetxoak amargarren urtean, len amabostgarrenean baño. Ondo konfesatzeko zenbat gauza jakin bear ez da? Nola prestatu ez egiazko damua izateko? Nere ustez ondo konfesatzeko prestaerak dauzkatena, erraz idukiko dituzte komulgatzekoak, edo beintzat ez illaskoan komunioa luzatzeko arrazoirik. Guzia dago geienez bizi moduan. Badira gazte gaizto, aziera txarrekoak, gauza onik egiten ez duteenak, ta bai gaizki asko. Mezatan beti enredoan, biraoak ugari, beti bezela auzka, burruka ta arrika, gurasoi lotsa gaiztoa ekartzen dienak, inoiz ondu gabe. Ikasten dituzte alkarrekin itz zatarrak, egin lotsatzeko gauzaak. Onelakoak doktrina jakinagatik, ez daude prestatuak komulgatzeko. Bear dituzte bada artu oitura obeak, ta larga gaiztoak. Ez dute geienez damurik: orain konfesatzen dute gauza bat, gero ukatu; batean amar dirala, bestean ogei, aora edo gogora lenen etortzen zaiena batere esaminatu gabe konziencia: bekatu

txikitzat dauzkate, berez andiak diranak, ta anditzat txikiak. Nondik dator anbeste kalte? Erakasten etzatelako, gaizki azitzen diralako, gurasoen konturik ezaz; *et saepe numero Parochorum incuria, qui negligunt puerorum catecheses.*

San Gregorio Aita Santuak kontatzen du bost urteko aurtxo bat kondenatu zala. Orra nola batzuek ikasten ta ezagutzen dituzten gaiztake-riak mugonez, edo txit goiz.

Ona berriz beste gertaera atsegin geiagokoa. Gaixotu zan bederatzi urteko mutiltxo ondoazi ta guraso onen semea. Arkitzen zan illzeko peligran, ta joan zitzaion bisitatzera bere Kura, edo Erretore Jauna. Mutiltxo gaixoak eskatu zion ekarteko komunioa. Sazerdoteak uste zuen gazteegia zala komulgatzeko, ta ez tristetzerren ekarri zion ostia konsagratu gabea. Eranzun zion mutiltxoak, *Jauna, zertako engañatu nai nau? Au ez da Sakramentua.* Ekusirik Sazerdoteak anbeste argi, ezagutza, ta debozio, ekarri zion ostia konsagratua, ta artu zuen gaztetxo ark andi ta kristau on baten amorio, ta atseginez.

O zenbat komunio eder egingo lituzkeen gaztetxo askok, ondo erakatsiak baleude, etxean

ejenplo ona balekuste, ta gurasoak balira bear bezelakoak! Argizai samur baten bezela eraasten da gauza ona, edo txarra gazteen biotzetan. Zein ederki ta laster ikasten duten euskera gaztetxo euskara baño enzuten ez duteenak. Berriz badator Euskalerrira erdaldun andi edo azibat, zein nekez, ta gaizki! Nondik dator mutiltxo askok iges egitea Elizatik komulgatuta laster, gelditu gabe Jesusi eskerra ematen, edo dauden denpora apurrean batera ta bestera begiak darabiltezala debozioren tanta gabe? Erakasten ez dielako, nola egon bear dan, gutxienez ordu laurden baten, biotz batu ta humillarekin pensatzen zer artu duten, nor etorri zaien, zer eskatu bear zaion, ta nola esker andiak eman egin dien mesedeagatik. Nolako injuria edo bidegabeak ez daramaz Jesu-Kristok amorezko altara santuan? O lotsatzeko gauza.

ERAKASTE III.

Zenbat on egiten dituen komunioko sakramentuak, eragozpenik ipintzen ez duten animetan

G. Zertarako erakatsi degu igaro diran doktrina bietan, ala Fedeak erakasten duena Sakramentu onen gañean, nola kristauak duten obligazioa artzeko?

E. Erakatsi degu ezagu erazitzeko zenbat mesede ta on andi egiten dituen gure animeetan eragozpenik ipintzen ez padiogu.

G. Zer da eragozpenik ez ipintzea?

E. Da eramatea, on egin dezan, bear diran prestaerak, ta guzien zimentarria da egotea anima Jangoikoaren grazian, ta irabazi ta frutu osoak bezela artutzeko bear dira Fede bizi bat, Esperanza sendoa, ta amorio garbi bat. Eta oek ta beste birtute guziak azi ta geitzeko da gauzarik onena Komunioa, erakatsiko degun bezela.

G. Zein da Sakramentu santu onen lenengo on, ta frutua?

E. Da ematea ta geitzea grazia Jangoikoarekin adiskidetzen edo laztantzen gaituena. Beste Sakramentuak ere egiten dutee frutu ta onau, ordea ez Sakramentu onek bezela. Beste Sakramentuetan ematen du, edo geitu Jangoikoak grazia, gauza, edo kreaturen bidez, nola bateoan uraren, ta Konfirmazioan krismarean bitartez; baña Sakramentu santu altarekoan ematen du ta geitu Jesu Kristo ber berak bitartetasun gabe.

G. Zein da bigarren on, mesede, edo frutu egiten duena?

E. Da izatea animako bazkari, edo janari gozoagorik ez dana; ta lureko janariak korputzean egiten duena, egiten du Sakramentu onetan ematen dan janariak, ondo prestatua dagoan animan. Ona Santo Tomas deboto andiak, ondo probatuak bezela, erakasten dituenak; Sakramentu onek, dio, iraun-erazitzen dio animako bizitzari, nola lureko ogiak korputzekoari. *Sustentat.* Azi ta geitzen du animako bizitza, lureko ogiak azi ta gizentzen duen bezela korputza, *Auget.* Galdu dana billa erazitzen du, argaldua sendotu; lureko ogi edo beste janari osasuntsuak korputzarekin egin oi duen bezela. *Repa-*

rat. Azkenean, ematen dio animari atsegin, pake, ta gozotasun andi bat, nola lurreko janariak gose danari korputzean eman oi dion. *Delectat.*

G. Nai nituzke enzun lau frutu oen esplikazio zeagoak.

E. Ona bada. Esan degun lenengo frutu au da mantenitu edo iraun erazitzea animako bizitzari. Lurreko ogi ta beste janariak erasten edo unitzen dira Korputzarekin. Alkartasun, eraaspen edo unio onen bidez, lurreko ogia gizonaren aragi, ta ezur egiten da. Onela dirau gizonaren bizitzak, bestela illko litzake jan ezaz. Beraz lurreko alimantu edo janaria ta edaria bear bearrak dira irauteko bizitzan. *Sustentat.* Onela bada, Kristok komunio santuan ematen digun bere aragi, edo Zerutik jetsiriko ogiak alkartzen gaitu berekin, ta moduren baten berekin bat egiten gaitu. *Nere aragia jan, ta nere odola edaten duena, nigan gelditzen da, ta ni berekin:* ala dio Kristo ber berak. *Komulgatzen zeranean,* esan zion bein Jaun onek San Agustini, *zu aldatzen zera nigan, ez ni zugar,* nola gizonaren aragia egiten edo aldatzen ez dan ogi izatera, ta bai ogia aragia.

G. Ez da aditzen erraza esan dan aldatze au konparazio edo berdintza gabe. Ala bada ekarri beza bat edo bat, obeto aditu dezadan lengo esana.

E. Txit gogotik egingo det eskatzen didazuna. Ekusi dezu inoiz nola gaixoai ematen dizten noiz, edo berriz pildoratxo urrez gañeztu edo estalduak? Urre au gelditzen da ezertan aldatu gabe, ordea ematen dio korputzari bere indar edo birtute ongarria. Ala bada Kristoren aragia komunioan ez da aldatzen gizonagan edo gure aragi izaten, ez gure anima, baña ematen dio animari bertute guztiz andi bat zeñekin nola bait bereganatzen gaituen.

Nai dezu Santo Tomasek dakarren beste konparazio bat enzun? Ona bada. Eztitzen danean madari, edo txermen pinta eder bat irasagar baten ondo, edo oñean, ekusiko dezu nola irasagarrak ez duen aldatzen madari mendua irasagar izatera, ta bai madari edo txermen menduak irasagarra, madari arbola izatera. Ez irasagarren ondo edo oñak galtzen duelako bere izate edo naturaleza, baña bai ematen zaiolako madariaren bertutea egiten duten batutasun, edo

unioagatik. Norenak dira frutuak? Ez irasagarra-
renak, bai madariarenak. Nork sinis lezake ger-
tatzan dan naturalezako mirari au egunoro ezpa-
genkus? Onela bada anima alkartzen da Kristo-
rekin komunioan, moduren baten kristotzen da,
edo ematen ditu, ez kreatura frutuak, ta bai Kris-
toren frutuak, Kristo aldatu gabe animan ta bai
anima bera Kristo gan, nola bait Jangoikotzen
duela. *Deificat animam*. Alkartasun, ta beregan-
tze Kristok animari egiten diona, ez da bakarrik
fede utsekoa, bai egiazkoa ta benebenetakoa,
dio San Krisostomok. *Non fide solum, sed et
recipsa*. Egiten gera Kristoren ostatu, egote-
gi edo tabernakulu biziak, ta San Ziprianok dionaz,
Kristoren erabiltzallak, senide bezela, edo odol
batekoak Ama Birjinaren Semearekin. *Christi-
feri, concorporei, consaguinei*: Izan liteke mese-
de andiagorik?

G. Nola baña iraun-erazitzen du Sakramentu
onek animaren bizitza? *Substantat*.

E. Ona nola. Korputza janari gabe argaltzen,
ta aginte gabetzen da; argaltasunak edo aginte
gabeak dakar aldi txarra, ta gero eriotza ezagu-
na. Janariak eragotzen ditu kalte oek, biurtzen

ditu indarrak, sendotzen du korputza, ta ala irauten du urte askoan bizitza, bestela jan gabeaz galdu bear zana. Ala bada, Ogi Jangoikozko Sakramentu aldarakoan ematen danak iraunerazitzen dio animaren bizitzari, emanaz grazia sendagarri, edo indargillea, ta grazia onen bidez irauten dute anima askok espirituko bizitzan. *Zuen Gurasoak jan zuten basamortoan Mana,* edo goietatik intza bezela erorten zan eztimodua, *baña ill ziran: ordea nire ogia jaten duenak, bizitza betikoa izango du,* esan zien Jesu-Kristok bere Sermoia enzuten zeudenai. Zan esatea bezela, ez korputzez illko etzirala, ta bai emango ziela graziako bizitzan irauteko indarra emen, ta gero Zeruan beste bizitza beti betikoa.

G. Beraz gutxitan baño eldutzen ez diranak Komunio santuko maira, bekatu mortal gabe artzen badute ere gutxi artze aietan, argal, ta indar gabeak egongo dira animan?

E. Ala da. Ekusten dira pobre batzuek, zer edo zer janagatik ez iltzeko bestean, dabilzala oñen gañean argal, erkin, ta itxuratik irtenda; ozta dabilza zutik, zeren jan gutxiak ezin eman lezake sendotasunik. Ala bada bakan, edo gutxitan

komulgatzen diran animak, nagitasunez danean, ebilliko dira animako argaltasun gogorrean, birtutean aurreratu gabe, ta tentazio andietan erorteko peligro gogorrean, zeren ez dituzten billatzen indar bide, edo sendagarriak diran graziak Kristok eskintzen dien mai ederrean.

G. Ori orrela bada, beraz ezingo du kristauak aurrerapenik egin animako bizitzan, ez azi birtutean, igesi bezela badabil mai onetatik?

E. Ongi diozu, zeren komunio santuak dakarren irugarren mesede, edo ona, da ematea bizitza espiritukoan azitzea.

G. Azalda beza nola dan ori.

E. Txit pozik egingo det. Korputzeko janariak, ez bakarrik iraun-erazi oi dio bizitza aragizkoari, bai ta ere azitzea edo geitzea eman. Aurtxoa jaio ta zerekin azitzen da? Urte bete igaro orduko zenbat azi oi da? Zerk eman aziera, edo korputzeko geitzea? Amaren ugatzak. Gero nola dijoa aziaz ogei urteraño gutxi gora bera? Jaanaz. Ala bada aziko da anima bizitza graziakoan, geituko zaizkoz bertuteak, izango da humillagoa ta garbiagoa: izango du eroapen edo pazienza andiagoa lureko naigabeetan; geituko zaio Jangoiko-

akiko amorioa: lagunari barkatuko diozka gaitze-
ginak, ebilliko dira bertuterik bertute Siongo Jan-
goikoa ekusi artean betiko bizitzan. Fedea piztu-
ko zaie, Emausko diszipuloai piztu zitzaien beze-
la, Jesu-Kristok ogia zatitzean. Aurreratuko dira
Esperanza, gogoan iduririk Jesusen eskintza
au, *Nere aragia jaten duena biziko da betiko*.
Espiritu Santuaren doaiz beteko da, prestaera
andiakin badarama anima. Lenengo kristauak
biotz batekoak bezela ziran, beti pakean; onda-
sundunak gabeak eramaten zituzten Apostoluak
gana etzuenai zatitzeko, pobre esturik etzan;
martirioan bizitza emateko nolako gosea ta
karra? Nondik anbeste bertute? Zeruko janaria
egunoro ta prestaera ederrekin artzen zutelako.
Santa Maria Magdalena Paziskok esan oi zuen,
komunio prestaera osoakin egin bat asko zala
anima bat eramateko santutasun andira. Zer
esan genzake geiago?

G. Zein da laugarren mesede edo on animan
egiten duena?

E. Biurtzen ditu indar zerbait gutxitu edo gal-
duak. *Restaurat.*

G. Nola izan diteke ori?

E. Alde askotara Bekatu benialak barkatuaz, inperfekzio edo utsegite ezauera txit arinarekin egiñetatik garbituaz, bekatuen ugar, edo zetaketatik anima libratuaz, ta txurituaz.

G. Ez da erraz aditzea esan dana astiroago esplikatu gabe.

E. Ona bada. Bekatu benialak erraz egiten dira, ta guziz ezauera laburrez ta borondate gutxirekin egin oi diranak. Anima birtutean aurreratzen diranak ere ez dira libratzen onelako utsegite arinetatik. Persekuzio, ta naigabeetan kejatxoren bat, geiegi estutzea gaizki esaten digutenean, Jangoikoarn borondatearekin ez osoro ta bakez berdintzea biotza; desprezioak ez artzea ixil ixillik, orazioko orduak laburtzea noiz bait, edo nekearen beldurrez, edo nagitasunez, edo bear bezelako prestaerakin oraziora ez joatea, murmurazio txikitxoak, ta onela ezin kontatu beste bekatu arin, ta inperfekzio ezagutzen ez diranak begi Jangoikoak argituakin ezpada. Eguzkia sartzen danean gela baten ekusten dira aidean mota, ispita lauso bestela ekusten ez diranak. Arropa zuri ta garbi piñ baten ezagun da mantxa edo loirik txikiena, ez ala zatar trebes

baten. Asko alditan olio mantxa galantak ere ekusten ez dira. Onela, anima on Jangoikoak argitzen dituenak, ezagutzen dituzte utsegite ta palta asko, kristau epel nagiak ezagutzen ez dituzten gauzeetan. Ezaguera gabe damurik ez da artzen damu gabe ez da ezer barkatzen, barkatzen ez dan bekaturik arinenak izango du kastigua beste munduan: ala dijoaz bekatu mortal gabe iltzen diran geienak Purgatoriora, non egongo dira luzaro, bekatu benial askorekin erioztzak arrapatu zituelako.

Beste batzuek dira gazte egunetan eraman zuteenak bizitza lasai, mundutar, ta gaiztoa. Bizitza onekin komulgatzen ziran, egiten zituzten sakrilejio itxusiak edo damutu gabe, edo bekatuak estalduta konfesatzen ziralako. Oek Jangoikoaren argi andi batekin biurtu ziran beragana, eginzuten Konfesio jeneral oso ta damu andiko bat, azi zuten bizitza berri bat. Ordea zenbat garbikizun onelako animak? Zenbat ugar edo zetaka animan gelditzen diranak bekatuak berak barkatuagatik? Urte asko Relijio estuetan, penitentzia betikoan bezela bizitza eraman duteenak, santutzat zeudenak, joaten badira geien geienak

Purgatoria, ta gutxi gutxi batzuek Zerura zuzen, nolako garbitu bearra idukiko ez dute bekatuetatik irten berriak bezela diranak? Zenbat urteko Purgatoria itxaroten ez die garbitzen ezpadira geiago? Penitentzia korputzekoak onak dira, limosnak onak; ordea sinisnazazu, prestae-ra onakin egiten diran komunioak geiago garbitzen dutela anima bestelako obra on guziak baño. Bai dio San Franzisko Sales ondo probatuak, badira leku batzuetan erbi txuriak. Zergatik? Zerren beti jaten duten elurra, ta elur txuria beti jaanaz txuritzen zate narrua. Ala gertatuko zate Bildots txuri eder Kristo dana sarri sarri, ta ondo prestaturik jaten duten animai; txuritu ta edertuko dira; kenduko dizte zetaka ta loi guziak, ez dira atzeratuko beste egite onetatik; ta bai gogo geiagorekin egin.

G. Ori ondo dago, baña nola gordeko gaitu aurrarakoan bekatuetan ez erortetik?

E. Ona nola: komunio ondo egiñak argituko du gure entendimentua, ezagutzeko bekatu benial, ta inperfekzioak. Argi onekin ezagutuko degu, zein gauza txarra dan iñola ere ofenditzea Jangoiko maite gaituena bera dan guzia

emateraño. Komunio ondoan, egiten diran akto fedeko, esperanzako, karidadeko ta esker ematekin borondatea irizikitzen da, eskintzen dio biotz guzia Jesusi; ezagutzen du zein maitagarria dan, zein ona, ta artzen ditu gogo berriak ez emateko injuriarik. Emen artzen du ezagutzen dituen falta guzien damua, laguntzen dio damuari aurrera alakorik ez egiteko propositoak, ta ala artzen ditu neurriak ez erorteko berriz falta txikietan ere ezagueraz, ta noiz edo berriz zerbaitean uts egiten badu, damutzen zaio bereala, ta lotsa andi batekin dijoa komulgatze-ra: emen artzen ditu indar berriak, ta onela dijoa aurreratzen Jangoikoaren bidean. Ala da; ez dago santu izateko bitarteko urragorik, nola dan komunio ondo egiña. Emen garbitzen gera, dio Trentoko Konzilio santuak egunoro egin oi diran utsegite txikietatik, zeintzuek diran auts erasten diranak igarri gabe. Emen pagatzen diran Jangoikoaren Justiziari diozkagun zorrak, garbitzen da anima Bildotsaren odolean, ta prestatzen da betiko atsegiñak artzeko, zerren dan Jesus ematen zaiguna etorriko dan Gloriako Bai, edo prenda ederra. *Futurae nobis Gloriam pignus datur.*

G. Nola erraztzen du Zeruko bidea?

E. Ona nola. Beldurra sartuaz gure animako etsaia, zeintzuek eragotzi nai diguten ebiltzea Zeruko bidetik. Aragi bat degu uzarkatu, ta eraman nai gaituena bere naikunde ta atsegiñetara. Nolako esetsi ta gerrak jasotzen ez ditu? Nola arrotu ez? Sentidu guziak su ematen die. Nola ezita eskuratu etsai gaizto au, zeñek negar eragin zion bein baño geiagotan S, Pablo Apostoluari? Nola ezi? Goazen sarritxo ta prestamentu onakin mai Kristok ipintzen digunera, an santifikatuko da nola bait gure aragia Jesusen aragi eder ta garbiaren ikutze ta egoteaz, ta onekin galduko ditu bere arrotasunak, ausiko zaioz bere egoak, ta gure borondatea eskuratuko du, ta ekarri arrazoizko bidera, ta noiz edo berriz arrotzen bada, bereala galduko ditu indarrak. Badergu beste etsai bat, ta etsai baten, asko etsai; esan nai det infernuko Dragoi anzinakoa ta gaurkoa, zeñen mendean bezela dauden bere agindura anbeste serbitzari, edo Aingeru gaizto berekin infernura erori ziranak. Oek ez dute lorik egingen; gaba ta eguna orobat dira oentzat; ezin ekusi dute gure onik, nai lukee guziok kondena-

tzea, inork Kristo ez serbitzea, ta ala dabilta gure inguruan gure animak irinsteko, dio San Pedro Apostoluak. Nai dezu jakin, zein dan animarik sendoena garaitzeko etsai oek? Da, dio San Krisostomok, komunio ondo egiña. *Facti diabolo terribiles*. Eldu gaitezen dio, konfianza ta amorio andi batekin mai eder onetara, ta irtengo degu Leoi batzuek eginda, indarrez beterik, arpegi eman ta iges eraziko diogu Deabruari. Kristok largatzen duen usai, Aingeru onentzat gozoak, igui ematen die Infernuko gaizkinai, ta artzen dute igesa.

Ipiñi zituen Jangoikoak Paradisoan arbola mota bi beste askoren artean. Arbola bata zan osasunekoa, edo bizitza luzatzen zuana. Etzan iñor illko arbola artatik jan ezkerro, jaten ezpazuen bigarren Arbolatik, zeña zan eriotza zekarrrena. Zer egin zuen Suge asko jakinak edo deabruak? Etzion esan, ez konsejurik eman Ebari jaateko osasuneko arbolako frutua, ta bai eriotza emango zionetik. Ala bada gaur ere, ez die putzik emango kristau onai jan dezen Sakramentuan Kristok ematen digun osasun ta bizitzako frutua, bai atzeratu alegiñez, eldu ta urreratu ez

gaitezen mai santura, dakitelako nola iraungo degun bekatu gabe, anima ill gabe, ta aurrerapen andiak egiten birtuteko bidean. Nork esan zenbat gerra ematen dituzten infernuko etsaiak joan ez ditezen kristau onak komunio santuko maira? Nolako ikara, beldur, ta atzerapenak? Zer egin bear da? Eman kontu osoa Konfesoreari, ta egin itxu itxuan agintzen diona. Komunio bat galtzen duen kristau onak bere naiz, ta beldur bidegabeaz, nolako kalteak bere animari? Nolako atsegiña deabruari?

G. Nai nuke Jauna enzun ejemplo edo gerta-kuntza bat jakiteko gordetzen ote dien lotsarik infernukoak Jesu-Kristo Sakramentuan dagoanari.

E. Ona Aita San Franziskoaren Koronika, edo bere Relijio andiaren historia edo gertaeretako Liburu baten erakurten dana. Trailo zeritzon Jaun batek zeukan Alemanian bere etxean emakume birtutetsu edo bizitza oneko bat; baña Jangoikokak ala laketurik, jabetu ziran Infernuko gaizkinak emakume gaixoaren korputzaz; orre-gatik largatzen zien noiz edo berriz pakean Elizara joaten, meza enzuten ta etxean bere Senarrarekin trata-

tzen. Egun batean irteten zuela San Franziskoko Konbentuko Elizatik, igarotzen zan ate ondotik Apaiza Hostia konsagratua zeramala gaixo bategana. Belauniko jarri zan emakume gaizkindua beste an zeuden jende askorekin batera, ta bakarrik oen artean arkitzen zan Judu batek makurtu etzitian belaunak. Emakume ura jaiki zan zegoan tokitik, ta onen bitartez edo eskuz eman zion etsaiak Juduari belarrondoko edo maxallako ikaragarri bat esaten ziola, Zorigaiztoko ta esker-gabeko gizona, zergatik honratzen ta adoritzen eztezu Ostian dagoan zere Kreadore, ta Jangoikoa? Eranzun zion Juduak, Ostia guzietan badago Jangoikoa, Jangoiko bakar bat izango ez litzake. A tontotzarra, esan zion deabruak emakume aren aotik; artu zuen Galbae zulo asko zeuzkana, ta ipiñirik Eguzki argitan, ator ona, esaten dio, ez dek ekusten nola anbeste zulotik agertzen dan Eguzki osoa, ta nola esateko moduau sartutzen dan Eguzkia zulo askotatik bat izanik? Ala bada, bat da Jesu-Kristo, bat Jangoikoa, ta orregatik dago lurreko Ostia konsagratu guzietan. Onela obligatuak izandira noiz bait infernukoak aitortzera damu gorrian Jesusen

Sakramentuko egoera egiazkoa, adoratzera Jesus San Pablok adierazitzen duen bezela itz oekin, Jesusen *izenean guziak belaunak makur ditzatela, Zerukoak, lurrekoak, ta infernukoak*. Ordea beste asko alditan tentatzen dituzte gizonak egiteko Jesus Sakramentatuari egin al injuria ta deshonra. Tentatu dituzte Judu ta hereje asko bota ditzen Ostia konsagratuak surtara, lurrera, ibaira, zakur ta zaldien eztarrietara. Tentatu ditu aitatu ezin ditudan gauzarik itxusienak egitera. Tentatzen dituzte kristau onak joan ez ditezen komulgatzera, baita ere gaizki bizi diranak ondu gabe joan ditezen bekatu mortalean, onela injuriatzeko aleginez Jesu-Kristo bere amorioa agertzen duen lekurik ederrenean. Nola garaitu anbeste animako etsai gaizto? Anzina esan zuen Dabidek gero gertatuko zana, ta ipiñiko zuela bere aurrean Jangoikoak mai bat, zein en janaria-rekin sendoturik garaituko zituen, etsai guztiak.

Animari ez ezen, korputzari ere eman dio sarri indarra. Santa Katalina Senakok, oraindik gaztetxoa zanean, ezin ezer jan izaten zuen komulgatzen zan egunetan; ematen zion igui jan guziak ta korputza gelditzen zitzaion janda baño

indar geiagorekin. Galdetu zion Konfesoreak, nola egon zitekean gose gabe; nola indar osoakin egun osoetan alimenturik artu ez da? Erantzun zion: Jauna ain andia da sentitzen dedan atsegin edo gozotasuna Jesusen Korputza artzean, zein da ezin artu det lurreko gauzarik jaateko gogorik; ezin komulgatu naizanean, Elizan sartuaz, Sagraria fedeko begiak eramana, ase ase egin ta indartzen naiz. Meza eman duen Sazerdotea ekusiaz beste gabe, gogoan artuaz bere eskuetan egon zala Kristo, edo komulgatu ondoan bere bularrean zerabillela, bere espiritu guzia sendotzen zion, ta gertatu zitzaion noiz bait Garizumako lenengo egunetik Kristoren Aszentsio, edo Zeruko igoerako Jaira artean, egotea Santa aitatu degunari, ezer jan bage; bakarrik bai komulgatu egunoro, ta au zan bere indarrak oñean zeuzkana.

G. Zein da esan degun azkeneko on edo mesede Sakramentu onek egiten duena?

E. Da animan largatzen duen atsegin edo gozotasun ezin esan bestekoa. Lurreko jatekoak atsegin eman oi du, ta esan ere oi da, gozoa dan gauzak aragi ona egiten duela. Baña mingaña

zetakatu edo ugartua badago, etzaio atsegin edo gusto onik artutzen. Erakurten baditugu Santuen bizitzak, ekusiko ditugu zein amorez urtuak, zein gozatuak gelditzen ziran komunio aurrean, komunioko unean, ta komunio ondoan. Zirudien ito bear zutela kontentuen kontentuz, zeru berri baten arkitzen zirala, ta amore gozoz ordituak; non zeuden ere etzekitela. Ain Santu andiak ere ez diranak, baña bai ebilli birtuteko bidean, izan oi dituzte aldi askotan lurreko jende eroak beren olgantza guzietan arkitu oi duten baño atsegin geiago. O nolako negar samurrak! Nolako nasai aldiak, ta biotzeko olgura, ta askatutasunak.

G. Ori orrela bada, ez dute komunio onik egingo komunio ondoan motel, agor, ta siku siku daudenak?

E. Ez da egiaz zuk ateratzen dezun kontu edo ondorena nik esan dedanetik. Santo Tomasek berak dio, samurtasun, gozamen, ta atsegin sentikor ta ezagunak ez dituztela arkitzen anima onak beti ta era guzietan, komulgatu ondoan. Ordea ez da inoiz izan anima birtutean aurreraturik noiz edo berriz, baita aldi askotan ere pro-

batu gabe komunioko gozotasunak. Eman niri, dio San Agustinek, Jangoikoa benetan maite duen anima bat, ta aituko du esaten dedana. *Da amantem et senti et quod dico*. Baña kristau beti epel, ta kontu gutxirekin bizi izan diradenai itz egiten badiet, ez naute aituko, ez dutelako inoiz probatu alako gozotasunik. *Urreratu zaitetze beregana*, dio Dabid Errege Santuak, egizute bere esana, kendu biotzetik Jangoikoaren amorea, galdu edo gutxitzen dituzten gauzaak *ta argituak izango zerate*. Argi onek irizikiko du biotza, ta jaikiko dira amore gar andiak. Ordea probatu oi ditu Jesusek animarik maiteenak biotzeko agortasun, entendimentuko illuntasun, espirituko mingoiztasunekin, komunioan ere lengo gozotasunik sentitzen ez duteela. Uste dute iges diela betiko Jesusek, ezkutuko bekatuaren batekin aserra-erazi diela, larga dituela guziz: emendik zenbat negar samin, zenbat estutasun! Konfesoreak animatuagatik, ez die sinisten, ta bizi dira animako martirio gogor baten. Daude Jangoikoa amatu nai sendoan, egingo luke edozein gauza Jesusi atsegin ematerren; ta uste izanik maite ez duteela Jaun ain maitagarria, daude

penaz ta naigabez. O anima zorionekoak! Igaro
negu gogor orretako oztasunak, gau illun orreta-
ko beldurrak. Jarraitu fedearekin Kristorik, egin
berari atsegin emango dion gauza guzia, ta artu-
ko dituzu pazientzia ta humildateko frutuak. Iga-
roko da negua, argituko da eguna ta orduan eku-
siko dezu, zenbat mesede ekarri dituen zure ani-
maren barrenera, Jesusen iges egite edo ezkuta-
tze amorezkoak. *Sicut tenebrae eius ita et lumen
eius.* Andiak izan badira illuntasunak, andiak ere
izango dira argiak.

ERAKASTE IV.

Nola prestatu bear dan anima ateratzeko frutu onak komunio santutik

Ikusi degu orainagoko doktrinan zenbat on ta mesede datozkion ondo komulgatzen dan kristauari. Orain ekusi bear da nor ondo komulgatzen dan.

G. Nor da bada ondo komulgatzen dana?

E. Bear diran prestaerakin urbiltzen edo urreratzen dana Sakramentu andi onetara.

G. Ori bai; baña zein dira ondo komulgatzeko prestaera?

E. Batzuek dira korputzaren aldetik, ta besteak animaren aldetik datozanak.

G. Zer eskatzen da korputzaren aldetik?

E. Baraur oso osoa, eriotzako peligroan ez danean, zeren artzen danean komunioa eriotzako bidean laguntasuna izateko, ez da eskatzen baraur egoterik, erraz erraz ezin danean. Gaixotze andiakin daudenak artu bear dute sarri alimentua, edo botikakoren bat, ta ez da erraz era-

guziak ondo etortzea osasunaren kalte gabe baraur osoarekin komunioa artutzeko.

G. Zer aditzen da komulgatuko danak eraman bear duen baraur natural edo oso osoaren ize-
nez?

E. Aditzen da, komunio aurreko gauerditik komulgatu artean, artu bear ez dala ez jan, ez edari gauzarik.

G: Ori ondo aditzen det, baña badet zer gal-
detu; galtzen ote da baraurra ortz, edo agiñen
artean gelditu oi diran lengo janaren izpi, edo
apurren batzuek irinsten badira txistuarekin
batera, edo arnasa artzean?

E. Ez da baraurrik ausitzen, zerren ez diran
artzen jaateko gogoz, edo janari moduan. Orobat
odol tantaren batzuek irteten badute agiñe, ortz,
naiz oietatik, ta irintsi-arren txistu moduan edo
txistuarekin batera, ez da baraur oso au galtzen,
ta komulga diteke. Arpegia garbitzean Elizara
joan aurrean igarotzen bada eztaarritik, berariaz
ez dala, ur tanta bat edo beste, ez da baraurra
galduko, ta ez eragotziko komunioa. Berriz nork
nai daki aora etorri dan txistu mea, nai loditzarra
berriz irentsiagatik, komulgatu ditekeala beldur

gabe. Beste batzuek dira beldurrez daudenak komulgatu ezinda eltxoren bat, edo benetan edo begitazioz igaro zatelako eztarritik. Oek dira beldur sustrai gabeak ta aienatu bear diranak.

G. Ondo da komulgatzera dijoanak ez artzea Tabako orri ta autsik?

E. Nola ere dan, ta guziz tabako-orria. Sentidu guzien ildura edo mortifikazio osoa eraman bear dan une edo denporan, ez da ondo, atsegin molde gabeko, ta korputzaren palagarria eramatea. Berriz ao kiratstuarekin ez dirudi ondo, ez Konfesorearen sudurrai igui ematea, ez Kristo baizen gauza andia usai zatar ta mingain kiatuaren gañera eramatea. Zer da ansi baraurrik¹ ez ausiagatik? Ez da egiaz bekatu mortala komunio aurretik tabako-orria pipa, edo papeletik kian artzea. Ordea komuniora eraman bear dira Jesusi onra emango dien prestaerak. Errege edo Jaun andien aurrean pipa artzea, litzake injuria ematea. Etzaio zor geiago Jesu-Kristori? Tabako autsa artu gabe dijoanak atsegin geiago emango dio Jesus mortifikatu, ta mortifikazio zaleari, artu ta sentiduari atsegin emanda dijoanak baño. Gutxi gutxi dira tabako autsa artzen duteenak

bizio edo palta gabe. Ala bada edolarik mortifika ditezela komulgatze aurrean, baita Eliza santuan ere, ta guziz Sakramentu santua agertuta dagoan egunetan, eta meza enzutean.

Korputzaren aldetik, eskatzen ere da modestia andia janzian, arrotasun gabeko soñokoakin agertzen dala humildadez beterik dagoan Jesusen aurrera. Nolako janzi humillarekin ez dago Jesus Ostia santuan bere Anditasuna estaltzen duela? Jangoikoari eskerrak, euskal-errian ez da ekusten janziaren aldetik agiriko arrotasunik komulgatzera dijoazenetan. Eskatzen ere da begietako lotutasun, edo modu ona; komulgatzera dijoanak, joan bear du ots gabe, pauso gelditxo ta zatarkeria gabeko eбилtearekin begiak goraturik, ez arinegi batera ta bestera begira darabiltzala. Balego fede bizi bat, ezaguera andi bat, ta artuko bagenu ondo gogoan nor gana goazen, nori hostatu eman bear diogun, joango giñake atenzio andi batekin, ta atenzio onek ekarriko luke korputzaren aldetik bear dan reberentzia. Sazerdoteak alde batera ematen baditu, ostiatxoak eraatsirik daudelako, igaro biak beldur gabe.

G. Nolako prestaerak eraman bear dira animaren aldetik?

E. Dira iru gisakoak, komunio aurrekoak, komunio ordukoak, ta komunio osteko, edo ondorengoak.

G. Zein dira komunio aurreko prestaerak?

E. Lenengoa, bearra, ta beste guzien iturburua, da Jangoikoaren grazia, ta au gabe ez dago komunio onik, ta bai kalte andikoa. Esan genuen lenagoko doktrinan, nola grazia gabe dagoan animarentzat bearra dan, aurreko prestaeratzat Sakramentu santu konfesiokoa.

G. Asko da graziako estaduan komulgatzea, len aitatu ditugun frutu guziak ateratzeko?

E. Ez: zeren grazian, edo pekatu mortal gabe urreratzen diraden guziak ez daramez prestaera oso osoak irabazi guziak ateratzeko. Ona zein ederki adierazo zion Jesu Kristok Santa Katalina Senakori. Nere alaba, esan zion, idukitzen da kandela iriziki bat eskuan; dijoaz asko kandela artan irizikitza bakoitzak berea; guziaz ematen die argia; ordea ateratzen da argi asko edo gutxi bakoitzak nolako kandela daraman. Badijoa bat kandela me txiki, babil laburrekoarekin, argi

gutxiago atera, edo artuko du librerdiko kandela batekin dihoanak baño: ta librerdiko kandela ta dagokion babillarekin dihoanak baño geiago artuko du sei librako kandelarekin dihoanak. Guziak artzen dute argia; ez ordea guziak berdin, nola-koa daraman kandela, alakoa izango da argi artua. Au berau gertatzen da nere Sakramentura urreratzen diranetan graziako estaduan; guziak ateratzen dute argia, edo nere graziaren gaarra; batzuek gutxi, besteak geiago, nola diraden dakartzien prestaerak.

G. Nor da grazian egonagatik prestaera laburrarekin eltzen dana komuniora?

E. Da lenen, gutxi gogoan arturik, ezaguera laburrarekin ta oitura utsez bezala dihoana komulgatzera. Janaria apurtzen edo zeatzen ezpada, ez du onik egiten: orregatik esan oi da Otsoak beti diradela argalak, zeren irinsten duten jaateko itoka, ta zeatu gabe. Bada pensatu bear da komulgatu baño len egun aurretik, ta egun bertan, nor artzeera goazen; zein dan Jesu-Kristo; nor gu; zenbat amodio erakusten digun bere aragi Jangoikozkoa guri ematen, nola ematen digun eman ala; nola gu ere obligatuak gel-

ditzen geran gere biotz, ta sentidu guziak berari ematera esker gaiztokoak izan nai ezpadegu. Pensamentu, edo konsiderazio onek ekarriko digu lotsa santu ta reberenzia andia. San Fran-zisko Asiskok, gogoratuarekin, *Jauna zu nor zera, ta ni nor naiz* atera oi zituen amorezko, ta humil-tasuneko kar andiak, ta emendik bete birtutez. Baña bagoaz komulgatzera biotza aurrez presta-tu gabe, elduko gera epeltasun andiarekin, egin-go diogu arrera motel, otz ta gogo gabeko bat, ta lotuko degu Kristoren esku emallea, ta irtengo degu frutu laburrarekin.

Bigarrenak dira obetzen ez diranak beren bizitzan, egiten dituztenak bekatu txiki edo ari-nak beldur gabe, oituraz, ta ezaguera argiarekin. Onelakoak bizi dira bekatu andietan erorteko peligroan; Jangoikoari amorio guziz laburra die, daude epeltasuneko estadu kaltegarrian, ta Kris-to gana dijoaz biotz ondo garbitu gabearekin. Errege bat dijoanean norbaiten etxera, garbitzen da etxe guzia goitik bera, ez da largatzen ame-laun, ez autsik, apaintzen ere da alegin guziaz egongo dan leku, edo gela. Bekatu benialak dira gure animako amelau, ta ausak. Oek gere boron-

dateko eskobarekin kentzen ezpaditugu, au da, artzen ezpadegu komulgatu baño leenago bekatu txiki edo benialen damu egiazko, ta obetzeko asmoa, emango diogu Jesusi, igui eman bear dion hostatu ez garbitua, autsez betea.

Ona zein ederki adierazotzen duen San Franzisko Salesek. Badaukagu konserba usai gozokoa Onzi baten, persegituko dute euli txatarrak, ta seguruena da estaltzea Onzi ura eulirik sartu ez didin. Baña demagun arkitzen dutela sarrera konserbategi artara euliak. Euli bat edo beste sartu, apur bat konserba jan edo artu, eta bereala egiten badu egaa, kalte gutxi egingo dio konserbari. Ordea euli asko badijoaz, bertan asebeste eginda gelditzen badira egaatu gabe, usteldurik, nori emango ez dio igui alako konserba euli ito ta atsituz beteak? Zenbat kalte egin ez konserbari? Onela bada bekatu benial bat edo beste egitea arinka, ezaguera laburrez, karidadeko konserba gozo ederra daukaten animai ere gertatzen zaie. Grazian daudenak badute konserba karidadekoa; ordea batzuek euli askoz, ta bertan illez, au da, bekatu benialez betea: egin ta egin, ta bertan ito egaatu gabe; damurik artu ez, ta

dijoaz Kristogana atsegiñik emango ez dion pres-
taerakin. Emendik dator sarri komulgatuagatik
irautea bizitza epelean, ez aurreratzea birtuteko
bidean, beren buruben ildura edo mortifikazio
gutxi edukitzea, aserra-errazak izaitea, gezur-
txiki edo kaltegabeak esatea ugari, janean billa-
tzea atsegin geiago ematen diona nagia Jangoi-
koaren gauza neke apur bat dakartenerako,
bakarrik daukatela kontu lodi lodi bat ez erorte-
ko bekatu mortalean. O bizitza peligro andikoa!
Jesusekin ain urri, zikotz ta zeken dabillenak, zer
itxaron dezake? *Gauza txikietan begiratu ez
danak, geldika joko du bea*, dio Espiritu Santuak.
Nola ur epela trokatu edo errebesa erazitze-
ko onak, ala aterako ditut edo trokatu nere aotik
bizitza onelako epela daramenak, esan zion Jesu-
Kristok alako bati san Juan Ebanjelistaren bitar-
tez, edo mandatari zala. Ona itzak berak. *Naiago
nake otza baziña edo beroa; baña zeren zeran
epel ta nagia, trokatu bear zaitut*, edo bota nere
gandik. Da esatea, ez dirala Jesusen biotzean
ondo sartuak egongo, Zeruko bidean nagi, epel,
ta arduragabeak diranak, ez dituztela artuko
Jesus gandik komunio ondoan bere maitatzalle

zindo edo pin piñak artu oi dituzten atsegin gozagarriak. Biotz nagiak, zure epeltasunak nasten darozkit errai guziak. Erdi lo zaude, ta zere nagitasunak ez dizu esnaatzera uzten. Au esaten die Kristok bekatu benial edo arinak ardura ta kontu gabe egiten dituztenai, biotz batu edo barriundua ez darabiltenai, lo asko, jan ondo, ta olgantza mundukoetan dabiltzanai, gaizto gaiztoak, edo bekatu mortalekoak izan ezagatik. Oen artean badira erdi mundukoak, erdi Jangoikoaren izan nai lukeenak. *Divisum est cor tuum*. Banatu nai lukee biotza, eman erdia munduari, ta beste erdia Jesusi; au da etsai, inoiz alkartu ez diradenakin, bizi pakean, biai atsegin eman; ordea biekin galduko dute. Onelakoak nai dute konfesatu ta komulgatu txit sarri, astean bein edo birritan; baña aurrera lengo bizitza nagitari, aurrera bekatu benialak ardura gabe ta ugari egiteari: konfesatzen badituzte bekatu benialak, da damu gabe, zerren ez dituzten artutzen neurri egokiak obetzeko; leenak beti. Onelakoentzat ez da ain sarri komulgatzea.

San Agustinek ematen zien konseju bere Sermoietan enzunlai, komulga zitezela Igande edo

Domeka guzietan. Konseju ederra, dio San Fran- zisko Saleskok, baña kontuz egin bear dana. Zor- tzi egunetik zortzi egunera komulgatzeko bear da bekatu mortal gabe egoteaz ostean, ez iduki amorio edo eraspenik bekatu benialak diraden gauzai; ez erortea bekatu benialetan arinki, sarri, gogo osoz, oituraz, ta kontu gabe. Bear da eldu komuniora bekatu benial ezagun guzien damuz, ta asmoaz obetu edo emendatzeko. Bes- tela, komunio epela egingo da; ta zertako ditu Jesu-Kristok berekin ain sarri adiskide onak ta bere maitatzalle piñak ez dituenak? Ez utzi nai Kristogatik lurreko on izate edo interes labur bategatik largako lirakeenak, ta joan beragana maite bat balitza bezela? Atoz ona gezur txikiak ugari ta beldur gabe esaten dituzuna: esango balizu Jaun batek gezurrik esaten ez dezun egun bakoitzean emango dizula ogei errealeko bat, gezur asko esango zenuke? Ez Jauna. Ogei errea- leko bategatik egongo litzake edozein, beintzat aberats aberatsa ez balitz, egun guzian gezurrik esan gabe. Eta beingo baten esango bazendu gezurtxo bat, nolako naigabe ta damua? A! Esango zenuke, galdu ditut ogei erreal aurkeria

bategatik, kontu piska bat ez idukitzeagatik. Zerk egiten du pasio txaar ta zaarra ere garaitzea ain erraz? Diru amoreak. Orobat egingo zenuke bekatu benialak diraden beste gauza askorekin. Etzinake joango Kristoren legea arkitzen ez dan leku ta itzkera alperretara, bazenuka errentatxo bat egunoro zere etxean, ta leku on onean egoteagatik. Ala ez da? Ongi. Beraz ez egitea zuk Jesusen amorez, Jesusen atsegin, lurreko diru guziak baño geiago balio duteenak gatik, egingo zenukeana diru batzuek gatik, da argiro esatea, Jesusi atzea ematen diozula lurreko ondasun galkorrak begien aurrean iduki ezkerro; da esatea, diru apur batzuei estimazio geiago ematen diezula Jesusen naia egiteari baño. Amatzalle ederrak egiaz! Eta joan gero ain sarri Jesus gana, zein ain gutxi maite dezun? Ez da asko esatea mundu guzia baño maiteago dezula, bere amorez garaitu nai ezpadituzu pasio txatarrak; artu bear dira ta ill azeri txikitxo animako maasti ederra gutxika galtzen duteenak, ez da asko basaurde zatarrak iltzea; oen kaltea agiri ta ezaguna da, ta persegitzen ere dira. Baña azeri gazte ta txikiak inork igarri gabe bezela egiten

dituzte kalte asko; matsaien, edo txarmentuak ez ausiagatik basaurde zatarrak bezela, ausitzen ta galtzen dituzte panpanu, edo morgotatxoak, nondik etorri bear zuten mordoak. Arrapatu bada azerikume kaltegarri oriek, dio Jangoikoak. *Capite nobis vulpes parbular quae demoliuntur vineas.* Au da kendu animako mastitik, urrutitu, edo aienatu iges dezen, bekatu benialak, zeintzuek ugari ta borondatez diranean, ta animan dirautenean kendu gabe, egiten dituzte kalte andiak.

Ori orrela bada obe izango da gutxitan komulgatzea. Kontu gaiztoa ateratzen dezu. Ona zer esan bear zenukean. Ori orrela bada, kendu bear degu Jangoikoaren amorio andia eragozten digun guzia. Ori orrela bada, iduki bear degu kontu txit andia ezertan ere aleginez Jangoiko ain maite izan gaituenari atsekaberik ez emaitenko. Eraman bear degu bizitza Jesusi atsegin emango diona, mundutik biotzez aldegina. Izan bear degu oraziora emanak ta noiz edo berriz erorten bagera bekatu arinen baten, bereala bear diogu eskatu barkazioa Jesusi. Artu bear degu fede sendo bat Sakramentu komuniokoa-

ren gañean, piztu baragana eltzeeko egiarri andi bat, ta aurtxoak beren Amaren bularrean erasten diran amoreaz edaateko ugatza, ala ta geiago, dio San Krisostomok, egin bear degu guk, eltzeeko komunioko maira, non Jesusek ematen digun Ama batek bere aurrari baño geiago ta amorio geiagorekin, ta gure naigaberik andiena izan bear da komulgatu ezin geranekoa. Onela bagabiltza, nolako ondasunak animarentzat? Nolako irabazi ta aurrerapenak Jaunaren bidean? Nolako amorio ta pozarekin artuko ez gaitu Jesusek iru bider asteoro bagoaz ere. A bai ta prestatuko bagiña egunoro eltzeeko mai santu onetara: Eta nolako arrera gozo edo beintzat sendagarria egingo ez likegu? Komulga zaite sarri Filotea, esaten dio San Franzisko Saleskok bere Alaba espiritual bati, ta aren buruan besteai, komulga zaite, ta al dezun guzian zere Konfeso- rearen borondateaz. Sinis nazazu, ezen nola Erbiak zuritzen diran gure mendietan elurra jaanaz, ala zurituko ere da zure anima, edertu ta apaindu Jesus ain garbi ta ederra jaaten ematen zaitzunean, edo sarri bazoaz Sakramentu onen maira.

Baña Filotea ura zan anima Jangoikoari guziz emana, orazio zalea, bekatu arin edo benialetan ez erorteko kontu andia zuena, egunetik egunera aurrerapenak egiten zituena birtuteko bidean. Onelakoak eldu bear dute sarri edo maiz mai santura, nondik ateratzen dituzten ezin esan beste animako ondasun, ta sinistu nai badiozu Maria Jesus Agredako beneragarriari, ondo pres-tatu ta sarri komulgatzen diran anima askok gloria geiago izango duteela martirioan bizitzan eman dutenen batzuek baño.

G. Birtutean berriak diranak, edo aurrerapen andiak egin ez dituztenak komulgatu bear lukee sarritxo?

E. Ederki galdetzen didazu; ona eranzuna. Anima Jaunagana biurtu berriak, ez dira guziak modu batekoak; batzuek abiatzen dira gogo bero edo ferbore andiarekin, daude prest aldegi-teko bekatu txikietatik, nai dute sartu orazioko bidean, iraun sendo, egin penitenziak ta itz gutxitan, jarri Konfessore aitu baten obediencia osoan bizitza zuzen ta garbi bat eramateko. Oek nai ta ez bezala izango dituzte, geienez beintzat, tentazio ta eragozgarri andiak, ala infernuko

etsaien aldetik, nola mundukoenetatik. Onelako animak eldu bear dute sarri, ez beren buruz, baña bai Konfessore anima zalearen konsejuz, mundukoen berriketai jaramonik egin gabe. Nola obeto garaitu, ta ebaki egoak ta indarra infernuko tentatzalleai Jesu-Kristoren aragi santua jaanaz baño? Kristok anima alakoetan largatzen duen usai gozoa, da deabruarentzat kirats iges-erazotzen diona ta gelditzen da etsai gaiztoa indar ta aginte gabe. Ur bedeikatu ta Kristoren irudi edo imajinak ikaratzen, ta urrutitzen badi-tuzte, nola iges-erazoko ez dio Jesu-Kristo berberak? Nolako amorroa emanez? Ala bada, zenbat eta tentazio geiagoz inguraturik arkitzen dan kristau Jangoikoaren serbitzaria, anbat sarriago eldu bear du komunio santura.

Ori egiten det Jauna, ordea ez dira tentazioak gutxitzen; naiz gabaz naiz egunez, arkitzen ez det pakerik. Zertako da komulgatzea sarri? Bera-gatik; deabruak irten ez dezan bereaz, zeñek arrabiaz ta gorrotoz geitzen dizkitzu tentazioak, zu beldurtzeko, zuri iges erazitzeke mai santutik. Komulgatu ondoan desafia ezazu, ta esan ikara gabe, ator ona nai badek, etsai gaizto Zerutik

deserituta agoana betiko; zer nai didak? Nik ez artzea nere Jesus borondaterik onenarekin etorri zatana? Ez diat ere beldurrik berekin nagoan artean. Jarri bearko dek belauniko bezela bere aurrean, zeñi obeditu bear dion Infernuak. A zorigaiztokoa! Galdurik dek betiko Jesus Zeruan ekustea, ezin amatuko dek, ez orain, ez inoiz. Zer nai dek infernu andiagorik Jesus inoiz ekusi, ta amatu ezina baño? Nai dek ekusi nola nik amatzen ziadan?

Onela arrabia eraziko zaio etsai gaiztoari, ta azkenean pakean utziko dio animari ekusten duenean konfianza osoarekin jartzen dala Jesusekin peleatzera.

G. Nork geiago sarri komulgatu bear du?

E. Jangoikoaren bidean arkitzen dituztenak mingoiztasun, ta agortasunak, pake osorik ez ta bai beti beldurrak. Onelakoak esango dute: otz, ta epel arkitzen naiz komulgatzean, ta komunio ondoan; ta esaten da, epelak ez dirala onak Jangoikoarentzat, ta igui ematen diela. Zertarako bada joan sarri komulgatzera? Zenbat eta jai andi debotoagoa dan, orduan ni otzago, ta epe-lago. Nik Kristo artzea da ozpal zati bat artzea

bezela; ez det gozotasunik ez samurtasunik sentitzen; ta batzuetan etortzen ere zait tentazioa, edo bekatu mortalean nagoala, edo Kristorik ez dagoala hostia santuan. Ai Jauna! Len izan oi nituen poz andiak, negar gozoak, nere biotza samurtzen zan erraz, ta ez nuen largako komunio bat lurreko ondasun askogatik. Baña aldi onetan ikaratzen naiz gogoratuaz beste gabe komulgatu bear dedala. Atoz ona biotzeko martirio orietan zauden anima ezagutu gabe zorionekoa. Nai zenuke biotz guziarekin amatu Jangoikoa? Egin bere nai ta borondatea, berari atsegin eman al dezun guzian? Ori bai Jauna, gogo eta animako deseoa ez det galdu; ez nuke nai bekatu benialtxo batekin ere ofenditu Jangoikoa, ta egiten dedanean paltatxoren bat, damutzen zat bereala, biurtzen naiz Jangoikoari parkazioa eskatzera. Ori bai? Bada etzaude bizitza epelean; bizitza epelekoak egiten dituzte paltak kezka gabe, ez dira penatzen beren epeltasunarekin, bizi dira beldur gabe; iltzen zaiztez perfekzio edo on on izateko deseo guziak. Berriz nondik datozkitzu nai gabe ta biotzeko pena oriek? Nai zenuke ondo komulgatu, eraman Kristori

amorio andi bat, ta nola biguntzen etzeran len bezala, uste dezu amore gabe zoazela; ta zure animan arkitzen dan estutasun ta naigabea, da amorio penazko geiago balio duena, ta on gei-ago ekarriko dizuna, amore gozatsu, eztitsu samur, ta biguñ negartsuak baño. Onelako amore gozoago da; baña bestea alde askotatik on geiago dakarrena. Amore gozoak ekarri dezake konfianza arro, ta bere buruaren amore; billatzean Jesus gere emengo gusto edo atsegiñagatik. Baña amore illun, agor ta penazkoak berez dakar humiltasuna, ta ez amatzea Jauna gere gustoz, ta bai dana dalako fede utsarekin. Ez naiz aspertuko au erakasteaz, zeren anima on askorentzat da doktrina animagarria.

G. Sazerdotea ez danak artu dezake komunioa egunoro?

E. Bere buruz egiten badu, ez du ondo egingo, zerren anima gutxigan arkitzen da anbeste komuniorako prestamena. Egiten badu Konfessore jakitun, ta bertuteko bide ezkutuak ondo aditzen dituenaren aginduz edo konsejuz, egin dezake. Eliza ama Santak ez du eragozten egunoroko komunioa, ta balego kristauetan artako

bear dan prestaera osoa, lurrean izan al ditekeanez, naiko luke, ta ala agertu du bere borondatea. Ordea nola grazian egote utsa, asko ez dan orretarako, Aita Santu Erromako batek utzi zuen aukera edo begiratze au Anima-zai, ta Konfessore aituen eskuan. Jangoikoak denpora guzietan izan ditu, baditu, ta izango ere ditu anima bertute andikoak. Oentzat da txit ona egunoroko komunioa; baña ez geienez bestelakoentzat. Komunio ain sarriak, humiltasun andi baten sustraiturik ez dagoan animan, ekarriko du lotsa gutxia, edo desprezioa, gosea etzaio geituko, ta bai gogo betea; ta gero egingo dira komunio arinegi ta debozio gabeak. Gaurko egunean ekusiko balute kristau bat egunoro komulgatzen, nolako zer esanak ala Konfessore, nola komulgatzen danagatik? Usteko luke jendeak, ekusi bearko lirakeala milagro edo mirari andiak egiten alako kristauak; ez luleela belarra baño besterik jan bear: ikusiko balie palta txikitxoren bat, zeña ekusteko dituzten mundutarrak begi zoli ta argiak, nolako burla ta parreak? Ala, bakea errrietan aleginez izan didin, gutxi gutxitan konbeni da egunoroko komunioa. Egia da ekusiagatik anima bat

egunoro komulgatzen bere Konfesorearen kose-
juz, ez dala gaizkirik esan bear; ez du bakoitzak
bere buruarekin bestearena neurtu bear. Elizak
permititzen duena, ez da eragoztekoa eskubide-
rik ez dutenen ao txaarrez. Ez diot nik iñori eman
egunoroko komuniorik, ez nik baño obeto mere-
zi etzutelako (inork munduan merezi ez duena
bada ere bein bakarrik komulgatzea) baño bai
beste arrazoi onak gatik. (Videatur Calataiudius
tract. de Comu.) Sartutzen dira enbidia edo
ondamuak anima argaletan. Zergatik ni ere
komulgatzen ez nau bestea bezela? Zer ote du
besteak ez dutenik? Onela esaten dute beren
artean, ta bear bada lagunen aurrean, ta datoz
animetara kalte andiak. Komulga ditekez eguno-
ro biotzez ta deseoz; onela geituko da komunio
gosea, ta komunio bakanago egiñetan aterako
da frutu egunoro egiñetan atera zitekeana, pres-
tamentu geiago badarama bakanagoetan. Jai bi
edo irutan errenkan komulgatzea, ez da eguno-
roko komunioa beste egun askotan komulgatzen
ez danean.

G. Nork ere komulgatu bear ez du ain sarri?

E. Fede laburreko jende batzuek, zeintzuek komulgatu ondoan denpora gutxi bat eginda dijoazan Elizatik beren zer egiñetara. Oen fedea da laburra. Au da Jesu-Kristo eramatea munduko arazkeria, ta zer egiñen artera. Ekusiko bagendu Elizakoakin dijoan Sazerdote bat bere bideari larga, eta joaten etxe batera Jesu-Kristo berekin daramala, ta igarotzeko denpora berriketa alperretan, jokoan edo jaaten, zer esango genuke? Fede ta Sakramentu andi onen siniste guzia galdu duela. Zer esan bada komulgatuta laster, zerimoniazko egote labur bat egin ta bereala dijoazanak gatik gosari edo almortzua artutzera, eta beste zer egin mundukoetara Kristo ber bera beren Sabelean daramatela, burura ere etorri gabe, norekin dijoazen? Ona kristauak jakin bear duen doktrina ondo aztertzekoa. Nork nai daki Jesu-Kristok dirauala hostia konsagratuan ogi irudi, edo itxurak desegin artean. Ez da guzien iritxi berdina jakiteko zenbat denporaren buruan desegiten dan hostia konsagratu edo ogi itxura. Batzuek dioe, dagoala desegin gabe ordu erdi baten; besteak, ordu lauren baten. Beraz ordu lauren bat Jesusekin igaro gabe eskerrak ema-

ten, irteten duenak Elizatik, irteten du Kristo aldean duela. Izan diteke desonra edo bidegabe andiagorik? O Fedearen laburtasuna! Etorri Jesus hostia santura, ta gero gure barrenera gurekin egotera, guri mesede andiak egitera; nai berak gurekin bakartxoan egon, eta guk iges egin, artu ta atera gerekin munduko arazo zeregin ta asmoetara? Eta sinisten degu Sakramentu onetan dagoala egiaz Jesu-Kristo? O nola negar egiten zuen Santa Teresak ekusten zituenean kristauak, komulgatu ta astiro Kristorekin Elizan gelditu gabe, irteten munduko lan ta zeregiñetara, kontuz eman gabe mesede ain andiaren esker-rak, aztertu edo pensatu gabe, gutxi gutxienez ordu lauren baten, nor etorri dan gugana, zertara etorri dan, norgana etorri dan, ta zer nai duen gugandik bere etorrera miragarriaz! A eta zenbat grazia, zenbat bedeinkazio, ta zenbat ondasun animako aterako lirakean bisita eder artatik! Noiz egongo da Jesus grazia geiago egiteko abagune, edo era obeagoan! Etorri zan gure Jesus bizitza ematera ez ezen, baita ematera ere bizitza luzea ta ugariagoa. *Ego veni ut vitam habeant, et ut abundantius habeant.* Au da, etor-

tzen dala Jesus, ez bakarrik ematera guri Sakramentu onek berez dakarten grazia, eragozpenik ipintzen ez dutenei, baita ere ematera beste bedeinkazio, ta grazia asko. O kalte andi ezin esan besteko datozkigunak astiro Jesusekin ez egoteaz komunio ondoan.

Ona emen gertatu zana Aita Abila Beneragariarekin. Ekusten zuen Sazerdote santu onek kristau fede laburreko batek (*et hic erat Dacerdos proh dolor!*) komulgatu ondoan bereala irte ten zuela Elizatik; ta ezaguerazitzeko bere gaizki egitea, artu zuen asmo eder bat. Agindu zien beste Sazerdote edo Abade biri, egon zitezela prest kandela irizikiekin kristau komulgatu ondoan laster Elizatik irteten zuen ari, laguntzeko bidean. Esan ta egin; zijoanean Elizatik irtetera, jarri ere ziran Abade biak bere aurrean, beren kandelakin; ta zijoazen aurretik buru utsian. Arri tu zan komulgatuta zijoana ekusten zuenaz ta galdetu zien Abade bi aiei: Jaunak, zer da au? Zertarako da nere aurretik Kandelakin joatea? Zertarako izango da? Eranzun zien. Orain komulgatu etzera? Ez daramazu zerekin edo zere bularrean Jesu-Kristo? Ez du Jaun ain andi onek mere-

zi guk argiak zure etxeraño laguntzea? Lotsatu
zan kristau fede laburreko ura. A bai! Zenbat
kristauri egin bear litzakio beste anbeste?
Komulgatu ondoan, batzuek gelditzen dira den-
pora apur bat penitencia kunplitzen, bete
batzuek aldarak bisitatzen, ez gutxi errosario bat
artu, ta errezuak egiten, beren bularrean dauka-
ten Kristori ezer esan gabe, amore ta eskerrik
agertu gabe. O Fedea! Eta zein illa zauden kris-
taurik geienen artean! Idiki arren biotza Jesusi.
Bai arren bai.

ERAKASTE V.

Komunio gaiztoaren gañean

Ikusi degu igaro diran doktrina edo erakus-
teetan komunio onak eskatzen dituen pretae-
rak, zer ere dan komunio epela. Ikusi bear degu
orain, zer dan komunio gaizto ta sakrilegoa, zein
beltz ta itxusia, ta nola kastigatu oi dituen Jan-
goikoak bekatu mortalean komulgatzen diranak.

G. Zer da bada komunio gaiztoa?

E. Da bekatu mortaletik garbitu gabe egiten
dana.

G. Eta pekatu andia da onela komulgatzea?

E. Etziñaket niri ori galdetu bear; Aingeru
batek ezingo luke adirazo bear bezela bekatu
onen itxusitasuna. Nola bada egin dezake gizon
batek? Bekatu onik ez dago; baña komunio gaiz-
toarekin egiten dana, da guziz ezain, beltz, ika-
ragarri, ta besteen azkarria bezala. Nai dezu
ekusi? Adizazu bada. Beste bekatuekin ofendi-
tzen da Jangoikoa zearretara, ta albokerara
bezela; ez artez artez, arpegiz arpegi, bai bere
kreaturetan edo legea ez gordeaz. Baña gaizki

komulgatzen dana, dia zuzen Jesu-Kristoren kontra, egiten dio ber berari, ematen dio injuria bere Persona Jangoikozkoan. Errege batek ematen ditu ordena edo legeak; bere mendekoak ez dute obeditu nai: ematen zaio onekin injuria; baña berari arpegiz arpegi esaten bazaio itz astun edo gaistoren bat; edo ematen kolperen bat, zenbat andiagoa litzake injuria edo bide gabea? Nolako kastiguak prestatuko ez lirake alako gaiztakeria egingo lukeanarentzat? Urkamendian bizitza kentzea, ta eskua ebakitzea lirake gizonen artean kastigo laburrak. Errege legea ausitzea ez da onela kastigatzen, zeren ez dan ain belz, ta itxusia bekatua, nola Errege berari egiten zaiona. Orobat, kristau batek urratzen duenean Jangoikoaren legea, zerbait ostuaz, projimoari gorroto izanaz ematen zaio injuria Jangoikoari, ta merezi du beti betiko infernua bekatu mortal bakoitzagatik. Baña nora igoko ez du ofensa ta injuriak egiten zaionean Jesu-Kristo ber berari emanik ostatu pekatuz zikindua? Orain bada Jangoikoaren legeak eragozten badu projimoari onra galtzea, ondasunak kentzea, banatu edo iltzea, diralako gizonak bere irudi edo imajinara

egiñak, Sazerdote bati eskuak ezartea bere opensatzat artutzen badu, ta San Pablok lujuria-ko bekatuagatik badio, dala nola ere bait loitu edo zikintzea Jesu-Kristoren korputza, zer esan Jesu-Kristo bera eramaten bada bekatuz lizundu, ta loitua dagoan lekura? Nolako kastiguak izango dituzte zori gaiztoan jaio diran kristau lotsagabe onelakoak?

G. Ezin ori sinistu liteke, Jauna, esango dezu. Juduak egin zuten bekatua zan egiaz belz itxusia, ta besterik ez bezalako. Aiek esetsi, ta ekin zioten arrika, itz astunekin; erabilli zuten Jesu-Kristo ber bera Tribunaletan deshonoratzen; azkenik kendu zioten bizitza anbeste mesede artu ezker. Baña kristauak gaizki komulgatuagatik ez die lotsarik galdutzen Kristori, ez burlarik egin, ez kolperik eman, ez kruzifikatu. Dijoaz humil humillik altara aurrera, adoratzen dute Jesu-Kristo hostian artu bear duteena; baña ez gorrotorik artu, ez beste despreziorik egin; predikadoreak asmatzen dituzte, gu beldurtzeko, gauza asko.

E. Ustekoa dezu irtengo dezula zeureaz? Ona bada nola eguzkia baña argiago egingo ditudan,

bekatu mortalean komulgatzen dan kristauak ofensa ta naigabe andiagoa ematen diola Jesu-Kristo ber berari, Juduak Pasio santuan egin zite-nak baño. Aditu kontuz.

Egitea ofensa bat Persuna bati ezagutzen ez diranean ondo onen prenda onak, izan liteke ofensa, ta da beti. Baña ofensa geitzen da ondo ezagutzen bada persona ofenditu, ta onek mere-zi baditu onra guziak bere prenda andiak gatik. Juduak ezagutu bear zuten nor zan Jesu-Kristo, egin zuten bekatu andia kruzifikatzeaz; baño dio San Pablok, ezagutu balute nor zan, etzuteela Jangoiko gloriakoa kruzifikatuko; begitandu zitzaten zala Jangoikoaren kontra zebillen gizo-na, zala Sorgin deabruarekin aitzen zana gaixo-ak osatzeko, ta itxutasun onekin kondenatu zuten gaiztotzat, etzekitelako zala Jangoikoaren Seme berak itxaraten zuteena. Onegatik Jesu-sek, iltzen zegoala, Kurutzetik eskatu zion Aita Zerukoari, Jauna, barkatu oei, zeren ez dakiten zer egiten duten, ezagutzen ez naute. Baña nor dago kristau komulgatzen diranen artean, ez dakianik nor dan Jesu-Kristo bere biotz zikiñera daramana ezagutzen ez duena bere Jangoiko-

tzat? Esan bada; egin dezake Kristok hostia santutik orazio au Parkatu, Aita nerea, kristau onek egiten didan ofensa izugarria, zeren ezagutzen ez nauen, edo ez daki zer egiten duen? Zein gutxi! Guk ezagutzen degu hostian guregana datorrena dala gure amorez munduan gelditu zana, dala Maria Santximaren Seme bedinkatua, dala juzgatu bear gaituena Juizioko egunean. Beraz gure sakrilejioa da ezaguera osoaz egiña, estalgarri edo eskusa gabea.

Geiago. Juduak gandik artu zituenean ofensa ta injuriak, etzegoan bere Gloriako janzi, ta inditasunean. Zirudian gizonen begietan beste gizonen gisakoa; zeduzkan estalduta bere Jangoikotasunaz batera bere korputzeko doai ederrak. Errege bati ofensa bat egitea Arzai baten soñokoakin janzirik dagoanean, ta guziz argirio ezagutzen ezpada Errege dala, ez da gaiztakeria ain itxusia, nola ezaguturik argiro Errege dala, egiten bazaio Errege janziakin bere Tronoan dagoanean. Au nork ez daki? Zer egin zuten Juduak, ta zer kristau gaizki komulgatzen danak? Juduak ofenditu zuten argiro ezagutu gabe, Gloriako soñoko edo janziakin etzegoanean. Baña bekatu

mortalarekin komulgatzen danak ezaguturik argiro nor dagoan Ostia konsagratuan, ematen die injuria Jesu-Kristori bere Aitaren Glorian edo eskuitik dagoan denporan, illen artetik piztu ezker. Dakarte lurrera nola bait indarrez bezela Zeru igo zuenetatik, eramateko bigarren Kalbariora, negarrekin dion bezela San Agustin andiak.

Ez dago onetan guzia. Jesu-Kristok Juduen aldetik zeramazanean anbeste atsakabe edo ofensa, bazuen bai zerk poztu, zerk arindu bere naigabea. Artu zituen pena guziak bere naiz, bere borondatez, zekialako zenbat mesede etorriko zitzaizkon gizonari. Bazekian jaioko zirala martiri asko, ta oek idukiko zuteela ejemplo edo jarraigari ederra Gurutzeko eriotza Juduen alde edo eskuetatik artzen zuenetik. Bazekusan Gurutze artan jaioko zirala anbeste Apostolu, anbeste birjina Santa ta garbi, anbeste Penitente, ta anima on denpora guzietan ekusiko ziranak; ta esan genzake nola ere bai Juduen bekatuagatik Adanenagatik Elizak kantatzen duena, O zorioneko bekatu anbeste on ekarri duena! Baña zerk poztuko du Jesu-Kristo daramanian

kristau gaiztoak bere barren bekatuz betera, bere etsairik andienaren ondora? Zer on etorriko da lurrera komunio gaiztoetatik? Zer kalte ez?

Ez da onenbestean bukatzen komunio gaisto-arekin kristauak egiten dion ofensa. Juduen bekatua zan denpora laburrekoa, iraun zuen Jesusen Pasio santuak iraun zuen bestean. Bein bakarrik izan zan azotatua, bein bakarrik kuru-tzetua, ta beste lotsatasun guziak bukatu ziran bere eriotzarekin. Ordea zenbat luzeagoa da komunio gaiztoen bidez ematen zaion eriotza, edo kruzifikatzea. Darabilte onelakoak Kristoren odola ostikopean, San Pabloren itzkeran. *Concul-tantes Sanguinem Christi*. Zenbat komunio gaiz-to egin dira Judasegandik asi ta onarañokoan? Zenbat egingo dira munduaren azkenearaño? Beraz beti darabilte kristauak beren Salbagille ona kruzifikatzen munduko lau aldeeretan. Eta ain sentigarria izan bazan beretzat Judasek egin zuen komunio bakarra beste amaika Apostoluak komunio ederra egin zuten unean, nolakoa izango da anbete kristauren komunio gaizto egunoroekin ematen zaion sentikizuna, ta injuria?

G. Ote dago nondik ezagutu komunio gaizto-aren belztasuna esan diran arrazoiaz gañetik?

E. Bai, ta ona zein argia. Nork nai sentitzen du geiago adiskide, ta mesedetu baten aldetik artzen dan naigabe, edo injuria, etsai ezagutu baten aldetik artzen dana baño. Juduak egitea anbeste desprezio, ez da ain sentigarria, zeren diran bere etsai ezagunak. Ordea kristau ain mesedetuak, ain maite izan dituenak egitea alako injuriak amorioa geien agertzen dan lekuan nola izan ez sentikizun andia? Ala keja-tzen ere da Profeta baten aoz; nere etsai batek esan balit iztastun bat, igaroko nuan. *Si inimicus meus maledixisset mihi substituissem, utique.* Da esatea bezala, Judu ezagutzen ez nautena parre ta siñu egitea Sakramentu au Kalerik kale darabiltenean, kristauak komulgatzen ekusten dituztenean, igaro erraza da. Turko ed Mauru nere konturik ez duteenak, Mahoma nere ordean adoratzen dutenak, ez egitea niri jaramon ta kausiorik, ta despreziatzea meza Santuan nere korputz prezioso, ez da arritzeko gauza. Here-jeak eskribitzea libruak nere Sakramentua per-segitzeko, erretzea Eliza Santuak, ostutzea

kopoeak Sagrarioak ausirik, ta botatzea lurrera ostia konsagratuak, edo gañibetakin zulatzea, igarokorra da; *substituisssem utique*. Oek guziok nere etsai jakiñak dira, itxuturik daude ez sinistzeko ni nagoala ostia konsagratuan, ta sinistuko balue ni nagoala, ez lirake alako injuriarik egingo. Baña kristau sinistea duteenak, nere maira biltzen diranak janaririk gozoena artzeko, etortzea anima beltzituekin, nere etsai eginda eramateko bekatuko osin batera, nola nere biotza minberatu ez? Nola igaro nezake esker ain gaiztoa ekusita? *Homo unanymis*. Gizon nere animarekin bat bezela egiten dedanak komunio santuaren bidez, egin alako traizioa? Aingeruren janaria arrapatu demonio batzuek baño gaiztoagoak eginik dauden kristauak? Eman ganau beltzai Arri prezioso guziak baño geiago balio duana? Eman zakurrai Santuak Santu egiten dituana? simaur loiz beterik dagoan tokira bota Kristo? O Aingeruak! Zer diozute onenbeste desprezioren artean ekusitan Zeruko Tronuan ikarazko amoreaz adoratzen dezute Bildots eder, ta ain maite dezutena?

Ots andia egin du beti munduan Judasen palsakeriak, eman zuelako Jesus bere Maisua etsaien eskuetan apa edo musu batekin. Baña geitzen zuen gaiztakeria adiskidetzat bere burua emanaz saltzen zuen une artan. Judas, esaten dio Jesusek, apa batekin saltzen dezu Gizonaren Semea? Izen au artzen zuen batzuetan Kristok. Zan esatea bezala: A Judas! Zu nere eskolan azia, munduan beste asko largata nere Apostolutzat autatua, nerekin mai baten egon zerana, zu izango ziñan ni salduko ninduzuna, ta ori apa batekin Maisuaren izena emanaz adiskide leial baziña bezala? *Osculo Filium hominis tradis?* Bada zenbat arrazoi geiagorekin esango dio Jesusek bekatu mortalean komulgatzera dijoan edozein kristauri Judasi esan ziona ber bera. Zu etorriko zera apa laztan batekin ni saltzeera; ni eramatera biotz bekatuz lizundu ta kirastura? O Ezpañ zorigaiztoko muñ egiten diezunan Ama Birjiñaren Seme garbi ederrari! O kristau gaiztoa! Nere esanak gorde nai ezpadituzu, naiago badezu igaro deabruaren eskolara, ta serbitu mundua, zoaz ordu gaiztoan; utzi pakean niri, ez adiskitzat zere burua eman nere etsai andi bat

izanik. Izango ditut maiteizango nauteenak, serbitzari onak, biotz garbiakin etorriko diradenak. Ni engañatu nai garbirik zatozelako estalkiaz? Saldu adiskide baziña bezela? Sartu nere biotzean burni zorrotz bat Joab gaiztoak Abner kulpa gabeari korputzean bezela apa laztan batekin. Pakea dalakoan isuri odola ta eman eriotza? *Estudit sanguinem beli in pace.*

Biurtzen da Elizako Santu andi bat onelako kristau gaiztoen kontra ta esaten die aserre santuan, Egon ezin bazera zere pensamentuak ta itzak zikindu gabe bekatu loian; larga nai ezpadiozu bekatu lagunari, zere atsegin osoa arkitzen badezu eskuka ta laztan lujuriosoetan, zoaz, ase zaite bekatuz; *baña barkatu Kristori*; ez etorri ezpañ zikinduak eskintzera Jesusi, ez adiskidetzat eman zere burua; ez eraman Kristo Kai-fasen etxean baño gogo gutxiagorekin egongo dan sabel gaiztora. *Parce in te Christo.* Gorrotoan bizi zeran kristaua, etsaiari barkatu gabe, arpegi gaiztoa erakusten diozula, agurra ere ukatzen zabiltzala; ez barkatu nai ezpadezu Kristok agindu[247-248/255 (latina)]agatik, ezarri biraoak, bedeinkazio ta orazio orde, egizozu nai

beste gaitz, baña barkatu Kristori. *Parc in te Christo*. Etzoazela pake edo komunioko maira. Eragozten dizu Jesusek ara eltzea projimoarekin pakeak egin gabe nai du humilla zaitezten. Nola-ko arpegiarekin agertuko zera bere maira bere esanak egin nai ez dituzun unean? Nolako arrera egingo dizu bera zere barrunbera daramazunean, ekustera an zure biotz zital, prestubez, dollor, ta gorrotoan sendotua? Iges bada maitik orrela zauden artean, ta bestela bere korputz ederra izango da zuretzat Judasentzat bezala pozo betiko eriotza ekarriko dizuna. Iñoren ondasunak zeureturik daukatzun kristau txarra, irabazi bidegabeak eginda, gauzaren batzuek ostu ta biurtu nai ezta, jarraitu nai badezu zere logrerietan, izan beste Judas lapur dirua maiteago dezuna zere anima baño, iraun biurtu gabe bakoitzari berea, zoaz nai badezu Infernura; *baña barkatu Kristori*. Ez joan bere maira; geituko dezu infernua komunio gaiztoakin, ta Judasek bezela aurreratuko dezu eriotza burua urkatzen ezpadezu ere. Anima errukarri urte osoetan zabiltzana, konfesatzen agertu ezin dezula, bekaturen bat edo geiago, ez konfesatu

nai ezpadezu, baña *barkatu Kristori*. Zer aterako dezu komunio santuetatik, baizik arnatzea zure kontra Jesusen odola? Dio beste Santu batek, *Sanguinem eius contra te armasti*. Daramazu Jesu-Kristo zure gezur sakrilegoen testigo izatera. Ez dezu obe infernura joan komunio gaizto gabe. Turkoak, Herejeak, ta Jentil fedegabeak egiten dituzte bekatuak, zeintzuek gatik kondentzen diran; baña kristau asko ta askok beste bekatuez gañean geitzen dituzte komunio sakrilegoak, ta izango dute infernu askoz andiagoa.

Zer besterik egiten du gaizki komulgatzen danak? Berriztatu Kristoren Pasioata eriotza Juduak bezela, ta erabilli oinpean bere odola. *Conculcantes sanguinem Christi*, san Pablok dioenez; ta beren aldetik zikintzen dute Jesusen Korputz ederra, eramana lekuri zikinera, zeña dan anima bekatu mortalean dagoana. Sartutzen naute, esan dezake Profeta baten itzekin, leiza edo kobao sakon sakon baten. *Posuerunt me in lacu inferiori*. Onra ederra Ama Birjiniaren Seme garbiarentzat. Aginduko balitzakio gure arteko bati oe baten egoteko ezkabi, edo korputz guziko lepraz baterik dagoan batekin, nolako

iguia emango ez likegu? Eta eramango dala Kris-
to ber bera ezkabi guziak baño kiratsuagoa
dagoan anima gaiztora?

Enzun orain zer dion San Bernardino Sena-
kok. Demagun datorrela Eliza batera Mauru edo
hereje gaizto bat, ta atararik Kopoetik hostia
konsagratua sartzen duela Illen obi edo Sepultu-
ra ezur ustelez betean, edo daramala Satstegi
edo simurtza batera. Zer esan ta egingo giñoke
alako Gizon fede gabeari. Alkate Jaunak sartuko
luke Karzelan, ta izango litzake beretzat justizia-
ko kastigoa. Bilduko lirake Sazerdote ta beste
kristau asko ateratzeko Jesu-Kristo ostia konsa-
gratuan dagoana, leku ain itsusitik, ta negarre-
kin lagundu giñoke altarara. Non da gure fedea?
Atoz orain, dio Santu andi aitatu dedanak, ez da
bekatu laburragoa komunio gaizto baten bidez
eramatea Jesu-Kristo ber bera, korputz ta anima,
ao ta biotz bekatuz zikindura lokaitza edo beste
leku zatar batera botatzea baño.

Nai dezu enzun sinisgarri geiagorako ejenplo-
txo bat? Ona emen. Egun baten eldu zan kristau
bat bekatu mortalean komulgatzera. Artu zuten
bereala sabeleko miñ, edo ala portitz batzuek;

irten zuen Elizatik, ta larri larri joan bear izan zuen bazter loi batera, ta an errebesatu edo trokatu zuen hostia konsagratua zikintza baten; adierazotzeko naiago zuela egon bazter loi artan, kristau aren sabelean baño.

A kristau lotsa gaiztokoa! Nora daramazu Jesu-Kristo komunio gaiztoa egiten dezunean? Zuk sinisten dezu bekatu mortalean dagoan anima dala demonioen abia edo bizi lekua? Eta daramazu zure amorez ill zan Jesu-Kristo deabruaren etxera? Bai, dio San Bernardino berak, bekatu mortalean komulgatzen danak ipintzen du Jesus Luziferren alboan bezala, ta dago an desprezio andiangoan Kurutzeko arbolan esekita baño. Ai nere Jaun maitea, dio san Pedro Krisologok, nora zaramaz amorioak. Aska batera jaio zinanean bezela? Kalbariora? Gurutzera? sepulturara? Ori gutxi zan zure geiegi nai izatearentzat. Zoaz ixil ixillik kristau gaiztoak eramanda Satanasen etxera, zeña dan bekatu mortalean dagoan anima zorigaiztokoa. Etxe gaizto ta bigarren infernu onetan ipintzen zaituzte alako kristau madarikatuak, ta au da zuk egin dituzun mesede andien pagua. Ez naiz ni orain arritzen

enzunaz Santuen esanak. Bekatu andiago dala gaizki komulgatzea Elizako atearre, Kaliza ta lanpara ostu, urtu ta diru egitea baño. Bekatu andiagoa dala Gurasoak, Sazerdoteak, ta Aita Santu Erromakoa iltzea baño. Bekatu andiagoa da seigarren mandamentuaren kontrako bekatu-rik itsusienak baño. Bekatu andiagoa dala dea-bruarekin artu emana iduki ta oni anima saltzea baño. Gaiztoagoak dirala ala komulgatzen diranak Anas, Kaifas, ta Judas bera baño, onek egin ezpalu komunio gaiztoa. Ala dio San Bernardinok.

Ori ezin ala izan diteke; ori da ponderazio edo geiegira jasotzea. Nork sinistu gaizki komulgatzen dan kristauak gaiztoagoa dala Anas, Kaifas ta Judas bera baño, au komulgatu ezpalitz? Ala diote kristau ondo ez dakitenak zertan dagoan bekatuaren anditasuna. Ona baño egia argitan ipinirik. Anas ta Kaifasen aurrean etzuen erakutsi Jesusek ez ikara, ez beldurrik. Enzun zituen milla itz astun, artu belar-ondoko lurrera egotzi zuena; ta guzia eraman zuen pazienza ezin andiagoarekin. Obligatzen dute Pilatos azotatzera ezurretaraño, ta odola zeriola bere korputz

ederretik, etzuen keja bat eman, ez nai ezik erakutsi. Atoz orain Sakramentu au egitera zijoanean gertatu zitzaiona. Artu zuen espiritu edo biotzeko ikara ta larri batek, ta itz zoli zoliarekin dio, Zuen arteko bat deabrua da. *Unus ex vobis diabolus est.* O arriteko gauza! Eskintzen du arpegia masallakoak artzeko; korputza azotez, ebakia izaiteko, luzatzen ditu esku ta oñak Kurutzean josi dezen; ta guzia bere borondate ta nai osorekin. Eta Apostoloai ta aietan guri eman bear zuenean bere korputza janaritzat ta odola edaaritzat, ikaratzen da guzia larri larririk dio, *Zuen arteko bat deabrua da.* Nork ala ikaratu ta larritzen du? Nor zan berekin zegoan deabru ura? Nor zan? Judas. Amabi Apostoloen artean au zan bekatu mortalean komulgatzeko zegoana. Jesusek sartu bear zuen deabru eginda zegoan Apostolo gaizto onen sabel belz ta madarika-tuan. Etzuen zorigaiztoko onek konfesatu nai zuzen bere bekatua, ez larga bere Maisua sartzeko artu zuen asmo galdua. Esaten du Kristok: zuen arteko batek salduko nau. Judasek egiaz esan bear zuen, bera zala, ta negarrekin eskatu bear zion barkazioa. Etzuen baña ala egin, ta bai

estaldu bere bekatua esanaz, Jauna, ni ote naiz? Konfesio gaizto bat eginda egia esan gabe bere bekatuaren damurik etzeramala, artzeeko zegoan Judas komunio santua Jesusek konsagratuko zuen ta bere eskuekin emango zion ostia bere korputza zedukana; komulgatuta laster sartu bear zuen Satanasek Judasen biotz ta korputzean; *post buccelam introivit in eo Satanas*; eta Jesu-Kristok egon bear zuen Satanas bere etsaia-ekin etxe edo toki baten. Orra zerk larritzen zuen Kristo. Orain bada, zenbat pozago egongo zan Jesus, Anas ta Kaifasen etxeetan Judasen sabel madarikatuan baño?

Igaro zan Judasen komunio gaiztoa, baño jaio dira Judas asko munduan. Judasek urkatu zuen burua jabetu zalako Satanas bere korputz ta animarekin. Orain bada, baldin komunio gaizto batek eman bazion Jesusi anbeste biotzeko ikara, zekusarian beste amaika Apostoloak egingo zituztela komunio onak gau artan, nolakoa izango litzake Kristoren naigabe ta larritasuna lurrean bizi balitz len bezela padezitzeko estalduan, kristauak gaurko egunean egiten dituzten komunio gaiztoekin? Zenbat geiago ote dira

komunio gaiztoak, onak baño? Begira kristauen bizimoduari: zein gutxi diran onak, ta berak persegituak. Zer dala uste degu ekartzea Kristo egunoro Zerutik lurrera igaro erazitzeako alako injuria ta bidegabeak. A bai! Eta nola pozagorik jetsiko litzatean berriz Kurutze batean beste eriotza bat eramateko, ez igarotzeagatik anbeste injuria, nola daramazan orain kirstau askoren komunioetatik. Obe izango zan Judasentzat inoiz jaio ezpalitza. Bada zer esan bear ezta komunio gaiztoak urte osoetan egiten dituztenak gatik? Komunio gaizto bakar bat izandu bazan Judasentzat ain kaltegarria, ta Jesu-Kristorentzat injuria ain andia, zer izango da amar, ogei, berrogei komunio gaizto egin dituztenentzat? Ai ai! dio Santo Tomas Aingeru Maisuak; ai konzienzia loi ta gaiztoarekin komulgatzera dijoazanak! Obe luke, San Krisostomok dionez, demonio aldra edo pillo bat sartutzea beren korputzetan Jesu-Kristoren aragi ederra baño. Obe luke alakoak, dio San Ziprianok, ezarriko balute itxasoaren ondora errotarri bat samatik duela, eltzea baño altara santura bekatu mortalean.

Usteko dezu Santuak esaten zituztela sententzia oek beren buruz edo asmoz? Ez kristaua, ez: esaten zituzten zekitelako guk baño argi geiagorekin, nor dan Jesu Kristo, zer merezi duen; nolako dagoan bekatu mortalean dagoan anima, infernuko bat bezela beltz ta itxusi, ta zein pisu andiko bekatua dan alako ostatua ematean egiten dana. Orain ixillik daramaz geienez onelako sakrilejioak.

Baña Santuen esan guziak siniserrazak egiten dira Espiritu Santuak San Pabloren aoz esandituen itz oekin. *Jaten duenak ogi* Jangoikozko au graziako prestaera gabe, *jaten du bere juizioa*. Au da jatea bere kondenazioa, dio San Krisostomok. Gaizki komulgatzen danak, dio Apostolo onek beste leku baten, artzen du bere gañera edo bere kontra bezela Jesu-Kristoren Korputz ta odola. Zer esan dezake geiago? Nor arritzen ez da itz oek enzunda? Zer dala uste dezu kristaua jatea Jangoikoaren juizio edo bakoitzaren kondenatzea? Da sillatzea bezela Kristoren odolarekin itxaraten digun juizio estua? Zer dala artzea gere gañera edo gere kontra Jesusen korputz ta odola? Da nola ere bait esatea, Juduak Pilatosi

esan ziena, orren odola izan didilla gure gañera. Eta zer atera zuten Juduak Kristoren odola ixuri erazoaz ta bere gañera artuaz? Gaur da eguna aien ondorengoai jarraitzen diena kastigo andiak. Nolako itxutasuna ez ezagutzeko Jesu-Kristo? Nolako gorroto ta ekusi ezina Jende guziak? Non da odol mantxa andiagokorik Judue-na baño? Nolako kastigoa izan etzuten Jesu-Kris-to illda geroko urte baten milla bat ta berreun milla goseak ta ezpatak ill zituenean Kristo ill zuten Jerusalengo errian? Zergatik? Artu zutelako Jesusen odola beren gañera, au da eman zituztelako bideak, ta egin Pilatosi eskaariak iltzeko Jesu-Kristo. Orain bada komunio gaiztoak baño bekatu txikiagoak gatik Badio San Pablok, dala berriz Kristo kruzifikatzea, dala erabiltzea oinpean Kristoren odola, *conculcantes Sanguinem Christi*; zer esan bear da komunio gaiztoaren gañean? Nolako Kalbario gogorra prestatzen etzaio Jesusi bekatuko ostatu zikinean, ta deabruaren etxean? Nolako kastigoak ekarriko ez ditu bere gañera sakrilejio gaiztoen bidez? Bai dio San Pablok, emendik jaiotzen dira gaitzak ta eriotzak. *Ideo inter vos infirmi, et dormiunt multi.*

Askorentzat da Kristoren korputza eriotza dakarren pozoia, nola dan osasun emallea ondo presaturik artzen dutenentzat. *Mors est malis, vita bonis.*

Ai Kristau bekatu mortalean komulgatzen zeran zori gaiztokoa! dio aserre santu batekin San Bernardino Senakok: Zure gañera eroriko dira Dabid Errege Profetak adierazo zituen madarikazio latzgarriak. Izan didilla beren maia lakirio edo katigugarria. *Fiat mensa eorum corant ipsis in laqueum.* Beren begiak geundu edo illundu bidiz gauza onik ekusi ez dezen.

G. Nai nuke enzun ejemplo bat edo beste eza-gutzeko bekatu onen anditasuna, ta dakarzen animako kalteak.

E. Ongi eskatzen didazu. Nik nai banitu bildu Eskritura Santeetan ejemplo egokiak, bearko nuke denpora luzea. Natan ta Abiron irentsi zituen bizirik lurra eraman zuteelako Sakrifizio-ra su bedeikatu gabea. Anbeste aserratu bazan Jangoikoa erreberenzia falta bat gatik anzinako sakrifizioan, zenbat geiago aserratuko zaio eku-sirik bere Seme maite maitea Infernu eginda dagoan toki baten. Antioko Erregeari zerk ema-

ten zion naigaberik andiena eriotzako orduan, korputza usteldu ta inork sufritu ezin zuenean? Jerusalemgo Eleizan egin zituen sakrilejioak. Zenbat andiagoa da Eleizaren Jabeari, Kristo berberari egiten zaiona komunio gaiztoan? Baltasar Babiloniako Erregeak nolako azkena izan zuen bere Aitak Jerusalemgo Eleizatik eraman zituen onzi edo baso santuetan ardoa edaten zuelako? Oza Eliz gizona beingo baten iltzen da Dabid Errege ta jende guziz askoren aurrean ikutu ziolako Testamentuko Kutzari? Zenbat milla Betsamitar ill ziran lotsa gutxirekin begiratu zielako Kutxa Santu berari? Aingeruak azotatzen dute ta erdi illik utzi Heliodorobat sartu zalako Jerusalemgo Elizan diruak artzeera. Oen bekatuak guziz txikiak ziran komunio gaiztoaren ondoan; ala ere izan ziran ain portizki kastigatuak mundu onetan. Zer itxaraten die Jesu-Kristoren korputz ta odolari kristau sakrilegoak egiten dizten bidegabe, edo injuria itsusiak gatik? Nork konta leza-kez banaan Jangoikoak mundu onetan ere egin dituen kastigo ikaragarriak bekatu mortalen batekin komulgatzera eldu diranakin? San Ziprianok dakar bere egunetan eldu zala emaku-

me bat bekatu mortalean komulgatzera, ta komulgatu baño leenago irten zuela Ostia konsagrati su andi batek, ta utzi zuela erreta emakume zorigaiztokoa igarotzeko emengo erretzeti beti erre bearko zuten Infernuko suetara. Onelako milla ejemplo erakurtzen dira.

Ai Jauna! Esango dute batzuek, noiz edo berriz orrelako kastigoak izanagatik, niri etzait orrelakorik gertatu bein baño geiagotan eldu banaiz ere komulgatzera gaizki konfesatu ondolan, edo lotsaz bekatuaren bat konfesatu gabe utzi nuelako edo damu gabe urreratu naizalako komunioko maira. Osasun galantarekin nago; bizi naiz kezka andi gabe; ta orren andia balitza komunio gaiztoaren bekatua, oraingo kastigatu-ko ninduen. O kristau zorigaiztoan jaioa! Zer diozu? Bizi zerala osasunarekin ta kezka andi gabe Jesu-Kristori egin diozkatzun injuria astunen ondoan? Ez luza iritzi, ez: Ez dira zure sakrilejio beltzak sartuko zaku eten ta zulatuan. Zuk biltzen dezu, esango dizut San Pablarekin, Jangoikoaren aserrearen tesoroak bere Benganzako egunerako. Gizon gaizto asko eldu dira zaar izatera. Zorionekoa zu Jangoikoak bere zigorra artu

ta kastigatu bazinduz Aita batek bezela. Zorioneko-koa zu komulgatu zinanean gaizki zure mii guzia anditu balitzatzu; gaitz andi batekin erori baziña Aldara aurrean, zure korputz guzia ezkabi edo lepra gogorez bete balitz, edo Aingeru Santuak etorri eta azotez ebaki, ta erdi illik gelditu baziña Elizan Heliodoro bezela. Kastigo onelakoren batekin ezagutuko zenuan zure bekatuaren anditasuna, ta izango zenuan penitentzia egiteko laguntasun andia. Baña zuretzat dauka Jangoikoak kastigo gogorragoa. Zure entendimentuaren begiak geun andiarekin illundurik daude, ekusten ez dezu bekatuaren belztasuna. Zure biotza geroago ta gogorrago egin zatzu, ta urratuko ez da bekatuaren damuz; iraungo dezu gaizki konfesatzen, ta largako dizu pakean Jangoikoak; igaroko zara biotz zikin batekin injuriatzera Jesu-Kristo, ta ixil ixillik egongo da. Ordea egiaztuko da Jaunaren esana: nik bere denporan emango diet sari edo pagua. Ori nere kontura gelditzen da. Ixiltxorik eraman zituen Jesusek Anas ta Kai-fasen arrotasunak, Pilatosen sententzia bidegabea; borreroen azote erruki gabeak, eskini zuen masalla aldea kolpeak eramateko, eskuak ta

oñak josiak izateko: egin zuten Juduak berekin
nai zuten guziak. Au da zuen denpora, oek zuen
egunak, esaten zien Jesusek; etorriko da nerea,
ta jakin eraziko zaie nor zan kruzifikatu zuteena.
Igaro ziran aien egunak, igaroko ere dira gureak.
Non diran orain ta aspaldian Anas, Kaifas, Pila-
tos, Herodes, Judas, ta deadarrez Jesusen odola
eskatzen zuten anbeste jende deabrua baño
gaiztoagoak? Noren eskuetan erori ziran ill ondo-
an. Zer atera zuten bere gaizki eginakin? Eta
norako dira, noren eskuetan erori bear dute
orain bizitza gaizto bat eraman ta penitenzia
gabe dijoazanak altara santuetara? Norako dira
kristau lujurioso asko beren ezpañ zikinekin, ta
korputz bekatuan lizunduakin dijoazanak artzera
Maria Santisima garbiaren Seme maite garbia-
goa? Noren eskuetan eroriko dira bekatuen ingu-
ruan dabiltzanak, komunitik bekatuta, bekatu-
tik komuniora. O kristau zorigaiztoko ta ordu
gaiztoan mundura etorria; onela itz egiten die
San Ambrosiok: ebilli zerate emakume zikin
baten arpegian lizuntzen mingain zatarrok, ta
zoazte gero negar andiekin bekatu ori garbitu
gabe, laztan edo mun egitera Ama Birjinaren

Seme lirio guziak baño zuriagoari? Esku zikin-
duekin bekatu loietan elduko zera Kristoren mai
Santura. Oek dira Ama Birjinaren debotoak esa-
ten dituztelako orazio batzuek mingain deabruz-
koekin.

Ez berriz galdetu niri zenbat kristau diran
gaizki komulgatzen diranak. Txit asko dira uka-
tzen, edertzen edo gutxitzen dituztenak beren
bekatuak lotsa gaizki aitu batekin. Txit asko dira
edo okasio gaiztoai larga bage, edo oitura txaa-
rrak kendu gabe, edo beren obligazio jakin bea-
rrak kunplitu gabe urreratzen diranak mai san-
tuetara, ta egunoro daramaz Jesusek injuria bel-
tzak kristaurik geinetatik. O nolako eskerrak
artzen dituen guri anbeste mesede egin ondoan.
Nik azi nituen umeak esan dezake Isaiasekin;
baña artu ditut despreziorik andienak. Idiki ditut
iturri ur ederra ta ezin obeagoa zeukatenak;
baña naiago dituzte ljituko zingura basatuetan
arkitzen dituzten ur loi, ta zatarrak. Azkenean
esan bear da San Juan Ebanjelistarekin, kanpora
zakurrak, gaizkillak, lujurioso, ta gezurrezko kon-
fesioakin dabiltzanak. *Foris canes, venefici,*

impediti... Aldatu bizitza, garbitu anima bizitza
bera artu nai duenak.